శ్రీ

శ్రీమదాగ్నేయపురాణాన్తర్గత

తులాకావేరీమాహాత్మ్యమ్,

రామానుజపురమ్ - అనన్తాణ్పిళ్లై - అళశిఙ్గరాచార్యేణ,

పరిష్కృతమ్,

తిరువల్లిక్కేణి సంస్కృతపాఠశాలాకార్యదర్శినా

మణ్డయమ్ - కృష్ణయ్యఙ్గ్ - శ్రీనివాసాచార్యేణ,

తిరువల్లిక్కేణి సరస్వతీభణ్డారముద్రాక్షరశాలాయామ్

ముద్రితమ్,

విజయతేతరామ్.

భావసంవత్సరె చైత్ర కృష్ణపఞ్చమీ.

విషయానుక్రమణికా

విషయానుక్రమణికా

హరిః ఓమ్.

శ్రీమతేహయగ్రీవాయనమః.

తులాకావేరిమాహాత్మ్యే — ప్రథమోధ్యాయః.

॥ శ్రీసూతః ॥ ధర్మవర్మాథరాజర్షి ర్నిచుళాపురవల్లభః । భూయఃపప్రచ్ఛతంనత్వా దాల్భ్యంభాగవతోత్తమమ్॥ ౧ ॥రాజా॥ భగవన్ప్రాణినస్సర్వే కేనోపాయేనసర్వదా । భవన్తిపుత్రాన్సంప్రాప్య సుఖినశ్చిరజీవినః ॥ ౨ ॥ కథంస్యాత్పాపనిర్హార శ్రీశేభక్తిఃకథంభవేత్ । కేనధర్మేణసన్తుష్టో భగవాన్భూతభావనః ॥ ౩ ॥ ప్రసీదతిమనుష్యాణాం భుక్తిముక్తిఫలప్రదః । విశేషాత్పాపభూయిష్ఠే దురాచారేకలౌయుగే ॥ ౪ ॥ పాపనాశోభవేద్బ్రహ్మన్మహాపాతకినోపివా । ఏతత్సర్వమశేషేణతవశిష్యస్యమేవద ॥ ౫ ॥ సూతః ॥ ఇతిరాజ్ఞానుసంపృష్టోభగవాన్భగవత్ప్రియః । బభాషేధర్మవర్మాణం ధర్మిష్టంబ్రాహ్మణోత్తమః ॥ ౬ ॥ దాల్భ్యః ॥ సాధుపృష్టంమహాభాగభగవద్భక్తివర్ధనమ్ । యత్తేమనోగతంశ్రోతుం దివ్యాంవిష్ణుకథాంశుభామ్ ॥ ౭ ॥ తస్మాత్తేకథయిష్యామిసర్వతత్వంయథామతి। అస్మిన్నర్థేపురాపృష్టోహరిశ్చన్ద్రేణకుమ్భజః ॥ ౮ ॥ కురుక్షేత్రేమునీన్ద్రాణామగ్రతోయదవర్ణయత్ । తత్తేహంసంప్రవక్ష్యామి శృణుష్వావహితోనృప ॥ ౯ ॥ పురాయోధ్యాపతిశ్శ్రీమాన్ హరిశ్చన్ద్రఇతిశ్రుతః । కురుక్షేత్రంశుభక్షేత్రం యజనార్థమవాప్తవాన్ ॥ ౧౦ ॥ తత్రస్థితాన్ మహాభాగాన్ శౌనకాదిమునీశ్వరాన్ । దృష్ట్వావినయసమ్పన్నో నమశ్చక్రేకుతూహలీ ॥ ౧౧ ॥ తందృష్ట్వానృపశార్దూలం హరిశ్చన్ద్రంహరిప్రియమ్ । ఇదమూచురనూచా

నామునయస్సత్యవాదినః ॥ ౧౨ ॥ మునయః ॥ స్వాగతం తేమహారాజపాలితాధర్మతఃప్రజాః । కశ్చిత్సుకుశలంరాష్ట్రే పురేకోశేచమూగణే ॥ ౧౩ ॥ అరయశ్చజితారాజన్ సుహృద్బన్ధూంశ్చరక్షసి । గృహ్ణాన్ షష్ఠాంశముర్వ్యాంతు దుర్ధీరాజానపాలయేత్ ॥ ౧౪ ॥ ఆబ్రహ్మకల్పన్నరకాన్ భుక్త్వాస్యాత్ సకుయోనిజః । తస్మాద్బ్రాహ్మణభక్తశ్చ రాజ్యంధర్మేణపాలయన్ ॥ ౧౫ ॥ జితేన్ద్రియోయశస్వీచ దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ । బ్రహ్మణ్యశ్చవదాన్యశ్చపుణ్యశ్లోకాగ్రణీస్సుధీః ॥ ౧౬ ॥ త్వంహిదాన్తశ్చశాన్తశ్చ శ్లాఘనీయోసిసత్తమైః । ఇత్యుక్త్వామునయస్సర్వే హరిశ్చన్ద్రాయధీమతే ॥ ౧౭ ॥ ఆతిథ్యంవిధివచ్చక్రూ రాజ్ఞేధర్మప్రకారతః । ఆసనంచదదుస్తస్మై తస్మింస్థిత్వాచతాన్నృపః ॥ ౧౮ ॥ అబ్రవీత్ వినయాద్భీతఃకృతాఞ్జలిరిదంవచః । ధన్యోస్మ్యనుగృహీతోస్మిపావితోస్మిమునీశ్వరాః ॥ ౧౯ ॥ యదద్రాక్షుంతపోరాశీన్ భవతోలోకపూజితాన్ । కిఞ్చిత్తాఽచిద్వవక్ష్యాస్తి శ్రుత్వామేతద్విధీయతామ్ ॥ ౨౦ ॥ అత్రస్థితాంశ్చవశ్శ్రుత్వా సేవార్థమహమాగతః । కేనోపాయేనసంసారం తరేయందుస్తరంద్విజాః ॥ ౨౧ ॥ భుక్తిముక్తీకథంస్యాతాం దీర్ఘాయుర్వంశవృద్ధయః । కథంతుష్టోభవేచ్ఛ్రీమాన్ భగవాన్పురుషోత్తమః ॥ ౨౨ ॥ తత్త్వమేకం వినిశ్చిత్య ధర్మసారంబ్రువన్తుమే ॥ మునయః ॥ సాధుప్రశ్నఃకృతోరాజ న్ధర్మైకకృతబుద్ధినా । భవతానృపశార్దూల తత్త్వంబ్రూమస్తవప్రియమ్ ॥ ౨౩ ॥ అశ్వమేధమహాయజ్ఞం బ్రహ్మహత్యాపనోదనమ్ । భుక్తిముక్తిప్రదంశ్రేష్ఠం హరిసంతోషసాధనమ్ ॥ ౨౪ ॥ హరిశ్చన్ద్రః ॥ యాయామేవ మహాయజ్ఞం యజ్ఞేశప్రీణనంశుభమ్ । కారఇత్వాద్యవిప్రేన్ద్రాః కృతార్థఙ్కురుతాద్యమామ్ ॥ ౨౫ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరేవిప్రా నైమిశారణ్యవాసినః । పురస్కృత్యతదాసూతం పౌరాణికమథాగమన్ ॥ ౨౬ ॥ వసిష్ఠోవామదేవశ్చ జాబాలిఃకాశ్యపోభృగుః । విశ్వామిత్రోమహాతేజాదుర్వాసాస్తపసాన్నిధిః ॥ ౨౭ ॥ హారీతోత్రిర్మఙ్కణశ్చ వీతిహోత్రశ్చగాలవః । మార్కణ్డే

మోఽసితఃకణ్వ స్సితోయాజోపయోజకౌ ॥ ౨౮ ॥ భరద్వాజోగౌతమశ్చ బైల్వశ్చైవపరాశరః । వ్యాసశ్శాతాత
పోముద్గో మౌద్గలఃకషవస్తథా ॥ ౨౯ ॥ వాల్మీకిర్వారుణోఽగస్త్యో మతఙ్గశ్చమహాతపాః । జాతుకర్ణస్సుతీక్ష్ణశ్చశతా
నన్దశ్చశాశ్వతః॥౩౦॥సత్యవ్రతస్సత్యతపాఆసురిర్నారదఃకవిః । ధౌమ్యోఙ్గిరాశ్చకాళిన్దోమాణ్డవ్యోమదుహాశ్రయః ॥
౩౧ ॥ గర్గోగతకుతోహ్యూతా ధూమకేతుర్జలప్లవః । ఊర్ధ్వతేజామహాతేజా శ్శంఖశ్చలిఖితస్తథా ॥ ౩౨ ॥ బో
ధాయనోయాజ్ఞవల్క్యోయజ్ఞకేతుర్మరుఃక్రతుః । పులస్త్యోపులహ్యూగౌరఆశ్వలాయనఇత్యపి ॥ ౩౩ ॥ ఆపస్తంభో
యజ్ఞరాశిర్మరీచిర్బభ్రురుత్తమః । ఏతేచాన్యేమహాత్మానో మునయస్సంశితవ్రతాః ॥ ౩౪ ॥ శిష్యప్రశిష్యసహితా
దాన్తాఃశాన్తాజితేన్ద్రియాః । అబ్భక్షావాయుభక్షాశ్చపత్రమూలఫలాశనాః ॥ ౩౫ ॥ గృహస్థాయతయఃకేచిద్వా
నప్రస్థాశ్రయాఃపరే । లోకానుగ్రహ కర్తారో న్యాయశాస్త్రప్రవర్తకాః ॥ ౩౬ ॥ వేద వేదాన్త వేత్తారోహృ
షీకేశపదాశ్రయాః । తులాకావేరిమాహాత్మ్యంశ్రోతుకామాహరిప్రియమ్ ॥ ౩౭ ॥ కురుక్షేత్రంసమాజగ్ముర్లోకా
ఘుకుపయిష్ణవః । తాన్దృష్ట్వామునయస్సర్వే కురుక్షేత్రనివాసినః ॥ ౩౮ ॥ అపూజయన్లోకపూజ్యాన్ ప్రత్యు
త్థానాసనార్హణైః । అన్యోన్య కుశలప్రశ్నా స్సానన్దాశ్రుపరిప్లుతాః ॥ ౩౯ ॥ ఆసనేష్వథ దత్తేషు సర్వేష్వాస
తతాపసాః । తాన్దృష్ట్వామునిశార్దూలాన్ హరిశ్చన్ద్రోజితేన్ద్రియః ॥ ౪౦ ॥ కాయంనిపాతయామాస భూమావాహా
టకదణ్డవత్ । కృతాంజలిపుటో భూత్వా ఆనన్దాశ్రుపరిప్లుతః ॥ ౪౧ ॥ సగద్గదమువాచేదం వాక్యంవాక్యవిశార
దః ॥ రాజా ॥ అద్యమేసఫలంజన్మ అద్యమేసఫలంకులమ్ । పితరస్తర్పితావిప్రా అద్యమేసఫలంవ్రతమ్ ॥ ౪౨ ॥
ఆరాధితోమయావిష్ణుః ప్రసన్నోఽభూన్మమధ్రువమ్ । రాజ్ఞోధర్మస్యమూర్ఖస్య ఐశ్వర్యోన్మత్తచేతసః ॥ ౪౩ ॥ య
న్నేత్రగోచరాయూయం పూర్వజన్మతపఃఫలమ్ । కిమలభ్యం ప్రసన్నేషు భవత్సుత్రిజగత్సుమే ॥ ౪౪ ॥ ఇక్ష్వా

ఛివాంసంరాజానం ప్రత్యూచుర్మునిపుఙ్గవాః । హరిశ్చన్ద్రమహాభాగ హరిభక్తిపరాయణ ॥ ౪౫ ॥ వసిష్ఠశిష్యస్య
తవ కింవక్తవ్యంమదర్చనే । సుఖమాస్స్వాసనేహ్యస్మి న్నిత్యాసనమథోదదుః ॥ ౪౬ ॥ ఆసన స్థేనృపేతస్మిన్ శౌనక
శ్శౌరిభక్తిమాన్ । ఉవాచవచనంసర్వా న్మునీన్ద్రాన్స్వి త్యసత్తమః ॥ ౪౭ ॥ శౌనకః ॥ అయంరాజా ధ్వరజఙ్కర్త్తు
ముద్యుక్తోహయమేధకమ్ । యదృచ్ఛయాగతౌయూయ మేనం యాజయతాధ్వరే ॥ ౪౮ ॥ తద్వాక్యం నారదా
గస్త్యౌ శ్రుత్వావాక్యమథోచతుః । అసౌరాజామహాప్రాజ్ఞో వశీదాన్తోజితేన్ద్రియః ॥ ౪౯ ॥ యజ్ఞార్హఏవతత్స
త్యం తథాపిశ్రూయతాంవచః । విశ్వామిత్రఋషిణాత్పూర్వం భీతోరణ్యం పలాయితః ॥ ౫౦ ॥ దుఃఖార్తస్సఇచ్చర
న్నుర్వీం సత్యవాదీక్షుధాతురః । తపస్యన్తమ్మహాత్మానం కిన్దమన్దమినాంవరమ్ ॥ ౫౧ ॥ దృష్ట్వాపదైవయోగేన
ఉన్మత్తఇవతస్థివాన్ । ఏనందృష్ట్వాసుదుఃఖార్తం బ్రాహ్మణోచిన్తయత్తదా ॥ ౫౨ ॥ హరిశ్చన్ద్రఇతిశ్రీమాన్ అయ
ంభువనవిశ్రుతః । జితేన్ద్రియోజితక్రోధో నిత్యంబ్రాహ్మణపూజకః ॥ ౫౩ ॥ కస్మాన్నపూజయేన్మామి త్యేవన్ధ్యాన
ముపాగమత్ । విశ్వామిత్రకృతంసర్వం తత్క్షణాదబుధ్యసః ॥ ౫౪ ॥ నస్వస్థాస్యమతిర్న్యూనమితికారుణికోమునిః
అవమత్యావమానేనబ్రాహ్మణస్యాస్యభూపతేః ॥ ౫౫ ॥ ప్రాయశ్చిత్తంవినావిప్రానాధికారోధ్వరోత్తమే । కాయే
నమనసావాచా యోవమన్యేతభూసురమ్ ॥ ౫౬ ॥ సద్యోనష్టాయురైశ్వర్యః పతృభిర్నిపతేదధః । ప్రాయశ్చిత్తి
ర్యతోమోహాత్ జ్ఞానాచ్ఛేద్బ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౫౭ ॥ కావేర్యాంతుతులామాసే వైశాఖేమేషగేరవౌ । నర్మదా
యాంసకృత్ స్నాత్వాశుద్ధస్స్యాద్యజ్ఞతత్పరః ॥ ౫౮ ॥ కావేరీహితులామాసేసర్వతీర్థైరుపాశ్రితా । స్నాతానా
ంసర్వపాపఘ్నీసర్వకామసమృద్ధిదా ॥ ౫౯ ॥ మోక్షలక్ష్మీప్రదాత్రీచసర్వయజ్ఞఫలప్రదా । షట్షష్టికోటితీర్థాని
ద్విసప్తభువనేషుచ ॥ ౬౦ ॥ తానిచాయాన్తికావేర్యాం స్వాఘౌఘవినివృత్తయే। స్నాతుంతులాగతేభానౌ కేనవా

వర్ణ్యతేఽపిసా ॥ ౬౧ ॥ అయుతంశరదాంశేషస్సహస్రవదనైర్వదన్ । పారన్నాప్నోతికావేర్యా మాహాత్మ్యస్యన
సంశయః ॥ ౬౨ ॥ స్నాత్వాతులార్కే కావేర్యాం త్రిరాత్రన్నివసన్నరః । ముక్తపాపోదివంయాతి సపాపోఽప్య
పరేఽకిము ॥ ౬౩ ॥ తీరయోరుభయోర్యస్మాత్ కావేర్యాస్సహ్యభూధరాత్ । ఆసాగరంశివక్షేత్రం విష్ణుక్షేత్రా
ణిచాన్తరా ॥ ౬౪ ॥ మునీనామాశ్రమాదివ్యాస్సర్వసిద్ధివిధాయినః । తపఃప్రారంభమాత్రేణ సమ్పూర్ణఫలదా
నృణామ్ ॥ ౬౫ ॥ కావేరీమహిమాకేన వర్ణ్యతేయుగకోటిభిః । విధేర్నారాయణాచ్ఛమ్భో ఋతేసత్యంజగత్త్ర
యే ॥ ౬౬ ॥ కావేరీవీచయోనద్యఆవర్తాస్స్యుర్జలాశయాః । దేవతావాలుకాస్తస్యాస్సర్వతీర్థఫలమ్భవేత్ ॥ ౬౭ ॥
యావన్తఃపాంసవోభూమేర్యావన్త్యోవ్యోమ్నితారకాః । యావన్త్యోవర్షధారాస్స్యుర్యావద్భూమాతృణానిచ ॥ ౬౮ ॥
తావత్కోటిశతైస్తీర్థైః కావేరీసేవ్యతేతదా । యావన్తోబిన్దవస్తస్యాః పూరాఃకావేరిపాథసః ॥ ౬౯ ॥ తావత్తీ
ర్థజలాకారా కావేరీత్యవధారయ । ఏకదైవసముద్భూతాఃపయోధేఃకతిశీకరాః ॥ ౭౦ ॥ తత్సజాత్యతీర్థతోయా
షైర్వ్యహత్యర్థాకవేరజా । అనేకకోటిబ్రహ్మాణ్డ మధ్యస్థాస్తీర్థకోటయః ॥ ౭౧ ॥ కావేర్యాం యోజితాయస్మాత్
కేనవర్ణ్యాకవేరజా । అస్యాన్తులాగతేభానౌమాసియస్స్నాతిమానవః ॥ ౭౨ ॥ సముక్తస్సర్వపాపేభ్యోవిష్ణులోకే
మహీయతే । తస్మాత్త్వమపిరాజేన్ద్ర స్నాత్వాకావేరిపాథసి ॥ ౭౩ ॥ తులాఙ్గతేదివానాథే సర్వకామానవాప్స్యసి ।
తచ్ఛ్రుత్వాసతయోర్వాక్యం హరిశ్చన్ద్రోఽతివిస్మితః ॥ ౭౪ ॥ ఉవాచవాక్యంతావేవ శుద్ధోఽయజనతత్పరః । అహ
ందాసోఽస్మిభవతాం భవన్తఃకరుణాబ్ధయః ॥ ౭౫ ॥ యథాయజేయంయజ్ఞేశం హయమేధేనకర్మణా । తథాకురు
తమాంవిప్రా యూయంనిర్హేతుకాశ్రయాః ॥ ౭౬ ॥ సహ్యజాయాంతులామాసే వైశాఖేనర్మదాజలే । కథం
స్నానన్తుకర్తవ్యం కోవిధిఃకింఫలంభవేత్ ॥ ౭౭ ॥ సర్వమాసేష్వతిశయో విషుమాధవయోఃకథమ్ । కాదేవతా

చకిందానం కదాస్నానంమునీశ్వరాః ॥ ౧౮ ॥ మమసర్వం విస్తరేణ బ్రూతస్నానవిధిం ద్విజాః... ... ...

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే ద్వితీయభాగే ధర్మసారప్రశ్నే తులాకావేరిమాహాత్మ్యే
మునిహరిశ్చన్ద్రసంవాదే ప్రథమోధ్యాయః

॥ దాల్భ్యః ॥ తచ్ఛ్రుత్వాసత్యసన్ధస్య హరిశ్చన్ద్రస్యభాషణమ్ । మునిమధ్యేమహాతేజా అగస్త్యోనృపమ
బ్రవీత్ ॥ ౧ ॥అగస్త్యః॥ సాధుపృష్టంమహాభాగ హరిశ్చన్ద్రనృపోత్తమ । తులాకావేరిమాహాత్మ్యమధ్యాయంశ్లోక
మేవవా ॥ ౨ ॥ యశ్శృణోతి పఠన్స్నాత్వా తస్యపుణ్యఫలంతుకః । వదేత్సాక్షాన్మహావిష్ణో ఋతేన్యోభూమిపో
త్తమ ॥ ౩ ॥ పూర్వపుణ్యప్రభావేణ సాధుసజ్గస్తవాభవత్ । ఇష్టాపూర్తతపశ్చర్యా వేదపారాయణవ్రతైః ॥ ౪ ॥
అనేకజన్మసంసిద్ధైర్భవేత్సత్సజ్గతిర్ధ్రువమ్ । సత్సజ్గత్వాద్భవేత్పుణ్యకథాయాంశ్రవణేమతిః ॥ ౫ ॥ సత్కథాశ్రవణా
త్పాపం త్రివిధంనశ్యతిధ్రువమ్ । శుధ్యత్యపిమనఃపుంసో నిష్పాపస్యనృపోత్తమ ॥ ౬ ॥ హృదబ్జేచమనశ్శుద్ధౌ ధ్యా
యేత్పాదామ్బుజంహరేః । సకృద్ధ్యాతోమహారాజా భగవాన్పురుషోత్తమః ॥ ౭ ॥ ప్రసన్నోనిజసారూప్యం క
ర్మాలభ్యందదాతివై । తస్మాత్సుపకృతార్థస్త్వం సత్సజ్గనిరతోభవ ॥ ౮ ॥ సహ్యాజాయాస్తుమాహాత్మ్యం విస్తరేణ
బ్రవీమితే ॥ శ్రీకణ్వవిశ్వేశ్వరసన్నిభాని లిజ్గానియద్రోధసిలక్షకోట్యః । జలప్రవాహేచసహస్రకోట్యః కవేరజా
యాశ్శివమూర్తయస్యః ॥ ౯ ॥ పయాంసితీర్థానిశిలాశ్చదేవా దివౌకసోవాలుకతాంప్రపన్నాః । అతోనదీసహ్యగి
రిప్రసూతాసరిత్సుముఖ్యామనుజైరలభ్యా ॥ ౧౦ ॥ కైవల్యసిద్ధింవిదధాతిన్వాణామన్యైస్త్రిభిఃకింపురుషార్థవర్గైః ॥
తులామాసేతుకావేరీ సర్వతీర్థాశ్రుతానదీ । పఞ్చపాతకసంహర్త్రీ వాజిమేధఫలప్రదా ॥ ౧౧ ॥ తులామాసేతు
కావేరీం ప్రశంసన్తిమహర్షయః । దివిదేవాశ్చపతర స్సాధుసాధ్వితిహర్షితాః ॥ ౧౨ ॥ తులామాసేతుకావేర్యాం

త్ర్యహంయస్స్నాతిమానవః । ముక్తపాపోదివంహిత్వా విష్ణులోకంసగచ్ఛతి ॥ ౧౩ ॥ కృతస్నానస్తుకావేర్యాం మాఘమాసిచతౌలికే । తృకోటికులసంయుక్తో బ్రహ్మలోకేమహీయతే ॥ ౧౪ ॥ నీరాన్నంస్యాత్తులామాసి దత్తంకోటిగుణంభవేత్ । సత్పాత్రేపుణ్యకాలేచాప్యనన్తంఫలమృచ్ఛతి ॥ ౧౫ ॥ పితౄనుద్దిశ్యయద్దత్తం శ్రాద్ధంపిణ్డంతిలోదకమ్ । ఆకల్పంతృప్తయేభూయా దితివేదానుశాసనమ్ ॥ ౧౬ ॥ బ్రహ్మాద్యాదేవతాస్సర్వా మాతరస్సప్తపవహి । సర్వాశ్చాప్సరసోగౌరీ వాణీవైకుణ్ఠవల్లభా ॥ ౧౭ ॥ ఇన్ద్రాణీరోహిణీచైవ యాశ్చాన్యాఅమరాఙ్గనాః । తులామాసేతుకావేర్యాం సంప్రాప్యస్నాన్తినిత్యశః ॥ ౧౮ ॥ కిమత్రబహునోక్తేన భుక్తయేముక్తయేనృణామ్ । బ్రహ్మణానిర్మితాపూర్వం కావేరీతీర్థనాయికా ॥ ౧౯ ॥ కావేర్యాంతునదీసఙ్గే యస్నాతిప్రాతరన్వహమ్ । విశిష్యతౌలికేమాస సర్వతీర్థమయేజలే ॥ ౨౦ ॥ శ్వశురస్యస్వపిత్రోశ్చ త్రికోటికులముద్ధరేత్ । సహ్యజాయాంతులామాసి స్నానమంహఃక్షయాయచ ॥ ౨౧ ॥ ఇష్టకామాప్తయేనర్హా స్సన్తినేహనరాస్త్రియః । కావేరీతీరజన్మానో మృగపక్షిమహీరుహాః ॥ ౨౨ ॥ తద్వారిశీతవాతైశ్చ స్పృష్టాముక్తింప్రయాన్తివై । భక్త్యాపునఃకిమ్మనుజా హ్యాప్లుతానిర్మలాంభసీ ॥ ౨౩ ॥ తస్మాత్ కావేరిమాహాత్మ్యం సాక్షాచ్ఛేషేణవాగ్విదా । నశక్యంవిస్తరాద్వక్తుం దివ్యవర్షశతైరపి ॥ ౨౪ ॥ అహంసఙ్క్షేపతోవక్ష్యేవైభవంసహ్యజోద్భవమ్ । విద్వత్ప్రభావంతుళసీ మాహాత్మ్యంజహ్నుజోద్భవం ॥ ౨౫ ॥ ఏకాదశ్యాశ్చమాహాత్మ్యం పర్యాప్తిసముద్భవమ్ । తుళస్యార్చాప్రభావఞ్చ సాళగ్రామశిలోపరి ॥ ౨౬ ॥ సహస్రవదనోనన్త శ్శక్తోవక్తుం స్వయంప్రభుః । కావేర్యామహిమానంత్వాం ప్రోచ్యమానమ్మయాధునా ॥ ౨౭ ॥ శ్రుణుష్వావహితోరాజన్ సహస్రారాయుధప్రియమ్ । కావేర్యాస్స్మరణంశస్తం కీర్తనందర్శనంశ్రవః ॥ ౨౮ ॥ స్పర్శనంతజ్జలస్నానంజన్మాన్తరతపఃఫలమ్ । అనేకజన్మసంసిద్ధపుణ్యరాశేర్నరస్యచ ॥ ౨౯ ॥ స్నాతుంమతిర్భవేద్రాజన్

కావేర్యావిమలే। జలేతులామాసేచకావేర్యాం మాఘేవైశాఖఏవచ ॥ ౩౦ ॥ యస్నాతితత్ఫలంవక్తుం శక్తఏవహ
రిస్స్వయమ్। యథాగఙ్గానదీశ్రేష్ఠా విష్ణుపాదాబ్జసంభవా ॥ ౩౧ ॥ యథాపుష్పేషుతులసీ వ్రతేష్వేకాదశీవ్రత
మ్। యథాపఞ్చమహాయజ్ఞా గ్రహస్థాశ్రమకర్మణి ॥ ౩౨ ॥ శుద్ధాయథామనశ్శుద్ధి ర్యథాదేవేషుమాధవః। యథా
వర్ణేషుచోఙ్కారో మన్త్రేషుత్రిపదాయథా ॥ ౩౩ ॥ యథాసామచవేదేషు యథారుద్రేషుశఙ్కరః।అరున్ధతీబ్రాహ్మణీ
నాం నారీణాం కమలాయథా ॥ ౩౪ ॥ యథాన్నదానందానేషు గ్రహేష్విన్దుర్యథాపిచ। తథాసరిత్సుకావేరీ రా
జేన్ద్రప్రవరాస్మృతా ॥ ౩౫ ॥ తేజస్వినాంయథాసూర్యోయజ్ఞానాంమనయజ్ఞవత్। మిత్రేష్వపయథాధర్మో జపవ
త్తపసాన్నృప ॥ ౩౬ ॥ విష్ణుపూజేవపూజానాం గార్హస్థ్యంచాశ్రమేష్వివా। యథావర్ణేషుభూదేవాః తుమావ
త్సురసాయథా ॥ ౩౭ ॥ తథాసరిత్సురాజేన్ద్ర కావేరీప్రవరాస్మృతా। బ్రహ్మాస్త్రంచయథాస్త్రేషు పుణ్యక్షే
త్రేషురఙ్గవత్ ॥ ౩౮ ॥ పావనేషుయథాసేతు స్సూక్తానాంపౌరుషంయథా। తథాసరిత్సురాజేన్ద్ర కావేరీప్రవరా
స్మృతా ॥ ౩౯ ॥ ధేనూనాంకామధుగ్ధేను ర్యాగేషుచయథాకృతమ్। జాహ్నవ్యాఃకీర్తనాన్ముక్తిర్ధనుష్కోట్యాస్తుదర్శ
నాత్ ॥ ౪౦ ॥ శ్రవణాద్రామగాథాయాః కావేర్యాస్స్మరణాద్భవేత్। ఆసేతుకైలాసనగం కర్మభూమిరియంస్మృ
తా ॥ ౪౧ ॥ నవయోజనసాహస్రంమధ్యంవైశాల్యమాగతమ్। దీర్ఘతశ్చతథామధ్యే సహస్రశతయోజనమ్ ॥౪౨॥
ఏతస్మిన్నన్తరేరాజన్ సుదేశఃపుణ్యకారణమ్। పుణ్యప్రసాధ్యాలోకాహితూష్ణీమన్యత్రభోగదః ॥ ౪౩ ॥ జన్మాన్తరస
హస్రేషుయత్పుణ్యంసముపార్జితమ్। తత్పుణ్యేనభవేజ్జన్మనరమాత్రస్తుకేవలమ్ ॥ ౪౪ ॥ బహుజన్మభవైఃపుణ్యైర్భవే
దేతాదృశోద్విజః। న్యాయాత్స్యాత్కాకతాళీయా దస్యాంభూమౌహి విప్రతా ॥ ౪౫ ॥ దుర్లభంమానుషంజన్మ
బహుపుణ్యసముద్భవమ్। యోనస్నాతిచకావేర్యాంసఏవనృపగోఖరః ॥ ౪౬ ॥ విశేషేణతులామాసేయస్నాయా

త్సహ్యజాజలే । కింతస్యకర్మాచరణైః ఇష్టాపూర్తానికైశ్చవా ॥ ౪౭ ॥ కింతపోభిశ్చకిం వేదైః కింతీర్థైః కింవ్రతాదిభిః । కావేర్యాంతుసకృత్ స్నాత్వా సాయుజ్యాన్నారాయణో భవేత్ ॥ ౪౮ ॥ అన్యత్ర తేషు వైకల్యే ప్రాయశ్చిత్తం విధీయతే । తూష్ణీం కవేరజాస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనమ్ ॥ ౪౯ ॥ కింపునర్నియమేనైవ కావేర్యాంస్నాతి యోనరః । ససప్తకులముద్ధృత్య హ్యుభయత్ర హరింవ్రజేత్ ॥ ౫౦ ॥ బ్రాహ్మేముహూర్తఉత్థాయ హరిధ్యానపరాయణః । యథోషసిచసంస్నాయాద్దంతధావనపూర్వకమ్ ॥ ౫౧ ॥ నమస్కుర్యాత్తు కావేరీంపుష్పాఞ్జలిపురస్సరమ్ । నమస్కృత్యచరణ్యేశందద్యాదర్ఘ్యంశుచిర్జలే ॥ ౫౨ ॥ కృత్వాసన్ధ్యాదికంకర్మ జప్త్వాచ శ్రుతిమాతరమ్ । పౌరాణికంద్విజంభక్త్యాహ్యర్చయన్ శృణుయాత్కథామ్ ॥ ౫౩ ॥ సర్వేసమ్మిళితాభూత్వా చైకాగ్రమనసస్తథా । నిధాయచాసనంశుభ్రం తన్మధ్యేశుద్ధమున్నతమ్ ॥ ౫౪ ॥ శ్లక్ష్ణంమృదుమనోజ్ఞఞ్చ సూక్ష్మవస్త్రోత్తరచ్ఛదమ్ । తస్మిన్ జితేన్ద్రియంశాన్తం జితక్రోధంసదాశుచిం ॥ ౫౫ ॥ వేద వేదాఙ్గతత్వజ్ఞం వేదాన్తశ్రవణాదృతమ్ । ధర్మశాస్త్రప్రవక్తారంపురాణానాంమహామతిమ్ ॥ ౫౬ ॥ సదాచారపరంవిప్రం స్థాపయిత్వావరాసనే । భూషయిత్వాయదాన్యాయం నవవస్త్రాదిభూషణైః ॥ ౫౭ ॥ మనుష్యబుద్ధిం సన్త్యజ్య వ్యాసోసావదతిస్వయం । ఇతినిశ్చిత్యవిప్రేన్ద్రం ప్రార్థయిత్వామనోరథమ్ ॥ ౫౮ ॥ పురాణపరనేనాస్మాన్ పావయాశువ్ద్విజోత్తమ । తులాకావేరిమాహాత్మ్యంశ్రోతుకామావయంవిభో ॥ ౫౯ ॥ ఇతిసంప్రార్థ్యతంరాజన్ శృణుయాద్దైవసమాహితః । యావత్సమాప్తిరేతస్య నేనశృణుయాత్పాపనాశనమ్ ॥ ౬౦ ॥ యత్కిఞ్చిన్నియమంకృత్వా స్నాతవ్యంమానవైర్నృప । తూష్ణీమశక్తస్సంస్నాయాత్ నోచేత్ స్నానస్తునిష్ఫలమ్ ॥ ౬౧ ॥ తస్మాత్ స్నానవిధింకృత్వా స్నానస్యస్వర్గతిమాప్నుయాత్ । తైలాభ్యఙ్గందివాస్వాపంక్షౌరంతామ్బూలభక్షణమ్ ॥ ౬౨ ॥ దురాచారాశనంచైవ స్త్రీసఙ్గందుష్టసఙ్గతిమ్ । వృథా వార్తా

జలశేశయ్యాం నిషిద్ధవ్యఞ్జనాదికమ్ ॥ ౬౩ ॥ ప్రతిగ్రహం పరాన్నఞ్చ పర్థానంవర్జయేద్ద్విజః । విశేషనియమంవ
క్ష్యే తులాసంస్థేదివాకరే ॥ ౬౪ ॥ కవేరజాయాంయస్నాయాత్ శృణుష్వనృపసత్తమ । కూశ్మాణ్డంబృహతీభేదం
నిష్పావఞ్చకుళుత్థకమ్ ॥ ౬౫ ॥ రాజమాషంమహామాష మాఢకంశాకమేవచ । కోశాతకీమలాబుంచ శిగ్రుంచత
రుణీంతథా ॥ ౬౬ ॥ భోజనంకాంస్యపాత్రేచ నిశాభోజనమేవచ । ప్రాతఃకాలేచమధ్యాహ్నే సాయఙ్కాలేతథై
వచ ॥ ౬౭ ॥ భిస్సటాసూరణంచైవకర్కంధూర్వారుకంతథా । పారసీంవిష్ణుశాకఞ్చబాలైర్జగ్ధఞ్చభోజనమ్ ॥ ౬౮ ॥
తథాపర్యుషితంచాన్నం మాహిషం చావికంపయః । దుష్టాన్నమనివేద్యాన్నం స్త్రీశేషం కేశదూషితమ్ ॥ ౬౯ ॥
శ్రాద్ధశేషంవర్జయేత్తు శూద్రశేషంవిచక్షణః । పుణ్యాన్నలభ్యతేరాజన్ కాయక్లేశంవినాభువి ॥ ౭౦ ॥ తస్మాదేవం
విధింకుర్యాత్ కావేర్యాం స్నానతత్పరః । నిషిద్ధభక్షణంకృత్వా మోహాత్సూకరతాంవ్రజేత్ ॥ ౭౧ ॥ పూర్వో
క్తవ్యంజనత్యాగాదిష్టవస్తువివర్జనాత్ । తులాయాం సహ్యజాస్నానే ముక్తిరేవనసంశయః ॥ ౭౨ ॥ విధిహీనస్తు
యత్స్నానంకేవలంపాపనాశనమ్ । దేహంతుబుద్బుదాకారంవిణ్మూత్రశకృదాలయమ్ ॥ ౭౩ ॥ జాగరూకోయమో
రాజన్ రంధ్రాన్వేషీచ దేహినః । ఉదయాస్తమయారాజన్నాయుఃక్షయకరౌరిపూ ॥ ౭౪ ॥ నకర్తవ్యంనకర్త
వ్యం నకర్తవ్యంవృథాదినమ్ । స్వాధీనోవర్తతేదేహ ఇన్ద్రియాణిశుభానిచ ॥ ౭౫ ॥ నద్యశ్చసులభాఃపుణ్యాశ్శర
త్కాలస్సుఖావహః । నిద్రాంపిశాచికాంహిత్వా ఉషఃకాలేసముత్థితః ॥ ౭౬ ॥ కుర్యాత్కావేరజాతోయే స్నానం
నరకభీతిమాన్ । భూయోభూయఃప్రవక్ష్యామి భుజముద్యమ్యదక్షిణమ్ ॥ ౭౭ ॥ ప్రవహతితటినీనాముత్తమాసహ్య
జాతా సకలదురితసఙ్ఘధ్వంసదీక్షాసుదక్షా । వ్రతవిధినియమైశ్చప్రాణినాంయశ్చకామాత్ ప్రభవతిపరలోకస్నా
నమాత్రాత్సలభ్యః ॥ ౭౮ ॥ ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరిమాహాత్మ్యే ద్వితీయోఽధ్యాయః * * *

॥ అగస్త్యః॥ శృణుభూపప్రవక్ష్యామితులాకావేరివైభవమ్ । తులామాసేచకావేరీస్నానాత్సర్వార్థదాన్నృణామ్ ॥ ౧ ॥
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన తులాసంస్థేదివాకరే । సర్వపాపప్రణాశిన్యాం కావేర్యాంస్నానమాచర ॥ ౨ ॥ మా
తృహాపితృహాగోఘ్నో భ్రూణహాగురుతల్పగః । వేదాధ్యయనహీనశ్చ సదాచారవివర్జితః ॥ ౩ ॥ సురాపీకేవలా
న్నాదీ వన్యుపాస్తివివర్జితః । కావేర్యాన్తుసకృత్ స్నాత్వా బ్రహ్మలోకేమహీయతే ॥ ౪ ॥ ఉష్ణోదకేనవాస్నా
యాదశక్తస్తుబహిర్జలే । తదశక్తస్తుకావేర్యా మాహాత్మ్యంశృణుయాన్నరః ॥ ౫ ॥ తత్రాప్యశక్తోమాహాత్మ్యవక్తా
రంపూజయేద్ధనైః । రిక్తస్తుపూజయేద్వాక్యైః శ్శోభనైర్ఘటయేద్ధనైః ॥ ౬ ॥ ఇనోదయేతునారీణాం వైదికాచారవ
ర్జనాత్ । హీనజాతేశ్చబాలానాంతూష్ణీంస్నానంప్రచక్షతే ॥ ౭ ॥ యస్స్నాత్వాసహ్యజాహారిప్రాతఃకాలేతి
లాక్షతైః । తర్పయేత్పితృదేవర్షీం దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ ॥ ౮ ॥ ప్రీణన్తిపితరస్తస్య సిద్ధాశ్చమునయస్సురాః।
యక్షాఃకింపురుషానాగారుద్రాదిత్యమరుద్గణాః ॥ ౯ ॥ కిన్నరావసవస్సాధ్యా స్సర్వేలోకాశ్చతర్పితాః । నత్వా
స్తుత్వాసముద్యన్త మాదిత్యంలోకసాక్షిణమ్ ॥ ౧౦ ॥ యథాశక్తిచమాహాత్మ్యంశృణుయాచ్ఛ్రావయేదపి । మరు
ద్వృధాయామాహాత్మ్యంలిఖితంయశ్చమన్దిరే ॥ ౧౧ ॥ పూజయేదన్వహంవిప్రస్స్వయం వాగీశ్వరోభవేత్ । విప్రా
యవిదుషేదేయం మాహాత్మ్యంధర్మసాధనమ్ ॥ ౧౨ ॥ సమస్తపాపవిశదో విష్ణులోకేమహీయతే । శృణురాజన్
ప్రవక్ష్యామి తన్మాసేదానముత్తమమ్ ॥ ౧౩ ॥ మరుద్వృధాయాంయస్స్నాత్వాసన్తర్ప్య పితృదేవతాః । తత్కా
లీనాచ్ఛుభాందివ్యాంద్విజేన్ద్రాయదదాతివై ॥ ౧౪ ॥ భుక్త్వేహసకలాన్భోగాన్ బ్రహ్మలోకేమహీయతే।ఘృతేనవా
పితైలేన తులామాసేనిరన్తరమ్ ॥ ౧౫ ॥ హరస్యవాహరేరగ్రే దీపారాధనమాచరేత్ । ససూర్యలోకమాప్నోతి
పశ్చాత్ జ్ఞానీహజాయతే ॥ ౧౬ ॥ యోవస్త్రదానం కురుతే దరిద్రాయద్విజాతయే । సదీర్ఘాయుర్ధనీ భూత్వాసో

మలోకేమహీయతే ॥౧౭॥ దరిద్రాయచపాన్థాయశ్రోత్రియాయకుటుంబినే। భూమింవాప్రశ్రయంవాపియోదద్యాత్స్నానతత్పరః ॥ ౧౮ ॥ బ్రహ్మలోకమసౌభుక్త్వా భూమౌసంరాట్తతోభవేత్ । యోదదాతిదరిద్రాయ ధనంవాధాన్యమేవవా ॥ ౧౯ ॥ సదీర్ఘాయుర్ధనీభూయ కుబేరస్యసఖాభవేత్ । యఃకుర్యాన్మధుదానన్తు తౌలిస్థేర్కేద్విజన్మనే ॥ ౨౦ ॥ వన్ధ్యోపిపుత్రవాన్భూయాచ్ఛ్రోత్రియోజన్మజన్మని । కృషీవలాయరిక్తాయ దద్యాదనడుహాపాయః ॥ ౨౧ ॥ గోలోకేసకలాన్భుక్త్వాపశ్చాద్భువ్యధిపోభవేత్ । సబాలాయచవిప్రాయ గాంసవత్సాందదాతియః ॥ ౨౨ ॥ సపుత్రవాన్భవేదాఢ్యస్తస్యవంశశ్చవర్ధతే । ఋణత్రయవినిర్ముక్తఃపితృలోకమవాప్నుయాత్ ॥౨౩॥ యోదద్యాత్తుతులామాసేమహిషీంమృత్యునాశినీమ్ । నాపమృత్యుభయంతస్య తద్వంశ్యాశ్చశతాయుషః ॥ ౨౪ ॥ యోబీజదానఙ్కురుతే తులామాసేద్విజన్మనే । భుక్త్వేహసకలాన్భోగాన్ దీర్ఘాయుర్బహుపుత్రవాన్ ॥ ౨౫ ॥ పశ్చాత్స్వర్గన్తుసంప్రాప్య యావదిన్ద్రాశ్చతుర్దశ । దివ్యస్త్రీభిస్సమంక్రీడన్పశ్చాద్గ్రామాధిపోభవేత్ ॥ ౨౬ ॥ యఃకుర్యాత్తణ్డులందానం దరిద్రాయద్విజన్మనే । తస్యగేహేమహారాజ నవసేచ్చకలిఃక్వచిత్ ॥ ౨౭ ॥ యోరంభాఫలదాతాస్యాత్ సరంభాస్తనపీడితః । తులామాసేచతామ్బూలం యోదద్యాన్నాళికేరకమ్ ॥ ౨౮ ॥ రంభాధరరసాస్వాద లంపటస్స్యాన్నసంశయః । కర్పూరాగరుకస్తూరిగన్ధందద్యాద్ద్విజాయయః ॥ ౨౯ ॥ సర్వాప్సరఃకుచతటీ చర్చాపఙ్కిలదేహవాన్ । స్వర్గేభుక్త్వాదేవభోగాన్ సార్వభౌమోభిజాయతే ॥ ౩౦ ॥ యోగవ్యదానఙ్కురుతే తులాసంస్థేవివస్వతి।పశువృద్ధింపుత్రవృద్ధిమాయుర్వృద్ధిమవాప్నుయాత్ ॥ ౩౧ ॥ యశ్చామలకపక్వానాందానఙ్కుర్యాద్ద్విజాతయే । తత్వజ్ఞానమవాప్నోతి సస్యాద్భాగవతోత్తమః ॥ ౩౨ ॥ యఃకుర్యాత్తిలదానంవై పితౄనుద్దిశ్యభక్తితః । పితౄణాన్తత్క్షణాదేవగయాశ్రాద్ధఫలంభవేత్ ॥ ౩౩ ॥ యోమఞ్చముపధానంవా స్వాస్తరం

మృదుసంస్తరమ్ । శీతార్తస్య దరిద్రస్య ప్రదదాతి కుటుమ్బినః ॥ ౩౪ ॥ సభూయాద్దివ్యనారీణాం కుచకుఙ్కుమప
ఙ్కిలః । తులామాసే తు యో దద్యాచ్ఛీతార్తాయ తు కంబళమ్ ॥ ౩౫ ॥ వాయురోగాదిభిర్ఘోరైర్ముచ్యతే నాత్ర సంశ
యః । యశ్ఛత్రదానం కురుతే సప్రాసాదే హి మోదతే ॥ ౩౬ ॥ అర్చనార్థం రమేశస్య మల్లికాకుసుమాని వై ।
కైతకం పాటలం వాపి తత్కాలకుసుమాని వై ॥ ౩౭ ॥ సభుక్త్వా సకలాన్భోగాన్ బ్రహ్మలోకే మహీయతే । పశ్చా
ద్ధనీ చ సత్పుత్రీ విష్ణుభక్తః ప్రజాయతే ॥ ౩౮ ॥ యజ్ఞోపవీతయుగళం యో దద్యాదగ్రజన్మనే । స బ్రాహ్మణవరిష్ఠస్స్యాద్ధశ
జన్మసు వేదవిత్ ॥ ౩౯ ॥ తృవృన్మౌఞ్జీస్తు వేదాఙ్గాం వర్ణినే యో విశాంపతే । వితరేద్వీతరోగస్స్యాత్సర్వ విద్యావిశార
దః । ౪౦ ॥ యజ్ఞోపవీతసిద్ధ్యర్థం తూలదానం కరోతి యః । సకుష్ఠైర్నోపభూయేత సుబ్రాహ్మణ్యమవాప్నుయాత్ ॥
౪౧ ॥ యః కుర్యాద్విష్ణుభక్తాయ తులసీదానముత్తమమ్ । గత్వా నివార్యలోకాన్స సార్వభౌమో భవేద్భువి ॥ ౪౨ ॥
సమిద్దానం కాష్ఠదానం యః కుర్యాత్స హవిర్భుజే । తులామాసే తు రాజేన్ద్ర సవిద్వానగ్నిమాన్భవేత్ ॥ ౪౩ ॥ తు
లామాసే తు కావేరీ తీరే తు పయసాశ్రితమ్ । నానాశాకసమాయుక్తం నానారససమన్వితమ్ ॥ ౪౪ ॥ యోన్నం ద
దాతి రాజేన్ద్ర స దేవో నాత్ర సంశయః ॥ యో ముద్గమాషమధుతైల మరీచిరూతు ద్రవ్యం గుడఞ్చణకశర్కరసర్పిషా
ఞ్చ । దానం కరోతి నిజశక్త్యనుసారతశ్చ స స్వర్గభాక్ సకలలోకసుఖాలయశ్చ ॥ ౪౫ ॥ తులామాసే తు కావేర్యాం
యస్నాయాద్రఙ్గసన్నిధౌ । తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం శక్త ఏవ హరిస్స్వయమ్ ॥ ౪౬ ॥ బ్రాహ్మణీ స్వైరిణీ కాచిత్ స్నా
త్వా సహ్యాద్భవాజలె । స్వర్గలోకఞ్చ సంప్రాప్య తద్భుక్త్వా చ హరిం గతా ॥ ౪౭ ॥ తిస్రః కోట్యర్ధకోట్యశ్చ తీర్థాని భువ
నత్రయే । తాని సర్వాణి రాజేన్ద్ర పురస్కృత్య తు జాహ్నవీమ్ ॥ ౪౮ ॥ కేశవస్యాజ్ఞయాయాన్తి తులామాసే మరుద్వృధా ।
శతవర్షం తు గఙ్గాయాం యస్స్నాతి నియమస్థితః ॥ ౪౯ ॥ సస్నానం కురుతే తౌలౌ మాసి సహ్యసుతాజలే । బ్రహ్మణం

పర్యపృచ్ఛత్తం గఙ్గా లోకైకపావనీ ॥ ౫౦ ॥ స పాపానాం మహాపాపైర్లేపితా లోకపావనీ । స్వశుద్ధ్యుపాయం రాజేన్ద్ర గఙ్గైషా వచనాద్విధేః ॥ ౫౧ ॥ తులామాసే తు కావేర్యాం స్నాతి శ్రీగఙ్గసన్నిధౌ । కావేర్యాం ముసలస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనమ్ ॥ ౫౨ ॥ భావశుద్ధ్యా తు యస్స్నాయాత్ కులకోటిం సముద్ధరేత్ । తులామాసే తు యత్ స్నానం భుక్తిముక్త్యైకసాధనమ్ ॥ ౫౩ ॥ సహ్యజాయాస్తు మహాత్మ్యం కో బ్రూయాద్భువనత్రయే । సపవవక్తా శ్రోతా చ సహస్రవదనస్స్వయమ్ ॥ ౫౪ ॥ హరిశ్చన్ద్రః ॥ బ్రాహ్మణీ కీదృశీ బ్రహ్మన్ కస్య భార్యా చ పాంసులా । కథం జాతా గతా స్వర్గం పాపిష్ఠా నరకాతిథిః ॥ ౫౫ ॥ వక్తుమర్హస్యశేషేణ మునివర్య నమోఽస్తు తే । భవాదృశా మునిశ్రేష్ఠా లోకానుగ్రహకారిణః ॥ ౫౬ ॥ నిర్హేతుకదయావన్తో బ్రూయుర్గుహ్యఞ్చ మాదృశామ్ । కృపాం కురు మయి బ్రహ్మన్ దాసోఽస్మి తవ కేవలమ్ ॥ ౫౭ ॥ అగస్త్యః ॥ సాధు పృష్టో మహారాజ సత్కథాకథనే త్వయా । వక్ష్యే మరుద్వృధాస్తోత్రం స్వర్గతా స్వైరిణీ యథా ॥ ౫౮ ॥ ఆసీద్రాజన్ పురీ శ్రేష్ఠా మధురా మధురాకృతిః । కృతమాలానదీతీరే ఋషభాద్రిసమీపతః ॥ ౫౯ ॥ రథాశ్వగజసంపూర్ణా భీమప్రాకారసంవృతా । బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యైశ్చ శూద్రైర్బహుభిరావృతా ॥ ౬౦ ॥ హర్మ్యప్రాసాదసంపూర్ణా నానానిగమశోభితా । తస్యాం కశ్చిద్ద్విజేన్ద్రోఽభూద్వేదవేదాన్తపారగః ॥౬౨॥ దాన్తః శాన్తస్సర్వసహో ద్వన్ద్వాతీతో విమత్సరః । విష్ణుభక్తో మహాయోగీ నిత్యం చాతిథిపూజకః ॥ ౬౩ ॥ వేదరాశిరితి ఖ్యాతో విదుషామగ్రణీర్నృప । పఞ్చయజ్ఞపరో నిత్యం ప్రాతస్స్నానపరాయణః ॥ ౬౪ ॥ తస్య భార్యాభవచ్ఛుద్ధా సాధ్వీ నిత్యం పతివ్రతా । చన్ద్రకాన్తేతి విఖ్యాతా చన్ద్రకాన్తముఖోజ్జ్వలా ॥ ౬౫ ॥ కుంభస్తనీ నృపశ్యామా తప్తహాటకవర్ణినీ । సర్వావయవసంయుక్తా సర్వాభరణభూషితా ॥ ౬౬ ॥ మత్తహంసస్వరా రాజన్మత్తమాతంగగామినీ । మఞ్జువేషా మన్దహాసా బిమ్బోష్ఠీ లోకమోహనా ॥ ౬౭ ॥ స్ఫురత్తిలకహారాధ్యా రత్నవస్త్ర

ద్రితాఙ్గులీ । గన్ధకుఙ్కుమకస్తూరి చర్చారాజత్స్తనాన్తరా ॥ ౧౮ ॥ ఏవమ్భూతా చన్ద్రకాన్తా కాన్తా కాన్తప్రియా సతీ । పతిం పరిచచారాథ పరలోకేప్సురీశ్వరం ॥ ౧౯ ॥ శుశ్రూషాకారిణీ భర్తుః పాదసంవాహనే రతా । అస్తి కాచిత్సమీపేస్యాః బ్రాహ్మణీ పతిఘాతినీ ॥ ౨౦ ॥ విద్యావలీతి విఖ్యాతా చటులా కుటిలాకృతిః । పాతివ్రత్యన్తు సాధ్వీనాం నిఘ్నన్తీ పుంశ్చలీ సదా ॥ ౨౧ ॥ స్వవృత్తమనురఞ్జన్తీ చన్ద్రకాన్తామువాచ హ ॥ విద్యావలీ ॥ చన్ద్రకాన్తే మహాభాగే మమ నేత్రస్వరూపిణీ । రహస్యం వద మే కిఞ్చిత్త్వాహం ప్రియకారిణీ ॥ ౨౨ ॥ అవశ్యో వశవర్తీ వత్వద్భర్తా తవ శోభనే । అధ్రువం యౌవనం స్త్రీణాం కాలో దేశశ్చ తాదృశః ॥ ౨౩ ॥ స్వచ్ఛన్దా సా స్వయం నిత్యం కిము సంభోగలాలసా । శ్రుత్వాద్వ్యసంగమోపాయం చిన్త్యతే దతుయా మయా ॥ ౨౪ ॥ శ్రుత్వా తద్వచనం ఘోరం బ్రాహ్మణీ విషసంయుతమ్ । ఉవాచ లజ్జితా కిఞ్చిత్సాధ్వీ పతిపరాయణా ॥ ౨౫ ॥ కిమిదం ప్రోచ్యతే దుష్టం వాక్యం మర్మనసా త్వయా । అనుత్తరా యది స్యాన్తే మిథ్యాదుష్టా భవామ్యహమ్ ॥ ౨౬ ॥ త్వత్తోఽభీతా వదామ్యద్య భావోఽపి భవకారణమ్ । ఆరభ్య పఞ్చమదినమాషోడశదినావధి ॥ ౨౭ ॥ రతికాలస్తు గంపత్యోస్సమయః శోభనావహః । మధ్యేహి దివసాన్హిత్వా నిషిద్ధాన్బహుశో వదన్ ॥ ౨౮ ॥ సంభాగయతి మాం భద్రే శ్రుతిస్మృతివిచక్షణః । పరలోకన్తు సంసాధ్య ఆవాభ్యాం భోగపూర్వకమ్ ॥ ౨౯ ॥ నిషేకదివసేషు ద్ధ్యేయదిగర్భః ప్రజాయతే । ఉత్పన్నశ్చ సుతో విద్వాన్దీర్ఘాయుస్సధనీ భవేత్ ॥ ౩౦ ॥ అన్యకాలే ప్రజాజాతా ఆయురారోగ్యవర్జితాః । దుఃఖదాశ్చ సదా పిత్రోరితి సంతో వదన్తిహి ॥ ౩౧ ॥ షష్ఠ్యష్టమీహరిదినం ద్వాదశీ చ చతుర్దశీ । పర్వద్వయఞ్చ సంక్రాన్తిశ్శ్రాద్ధాహే యా జన్మతారకః ॥ ౩౨ ॥ శ్రవణం ప్రతకాలశ్చ దివాసంధ్యాముఖం తథా । ఏతే కాలా నిషిద్ధాస్స్యుర్భద్రే మైథునకర్మణి ॥ ౩౩ ॥ ఏష్వక్షౌరం వ్యవాయం చాప్యభ్యఙ్గం దన్తధావనమ్ । ఆచరేద్యః పతేత్సద్యశ్చతుర్ష్వేగ్యపి సోఽఘకృత్ ॥ ౩౪ ॥ ఏవం గ్రహస్తస్య విధిర్మయా ప్రోక్తోఽద్య

సఞ్జాతః। వశీకుర్వన్త్యహో వాక్యం శ్రుత్వా హ బ్రాహ్మణీం ప్రియామ్ ॥ ౮౫ ॥ అభద్రే శ్రుణు మే వాక్యం శుభ
దం నష్టమఙ్గళే। ఆత్మా ప్రియో హి సర్వేషాం ప్రాణినామపి ॥ ౮౬ ॥ ఏతద్వ్యయసి సంభోగస్త్యజ్యతే యావ్య
నేకధమ్। దేహో జర్ఝరితో భూయాల్లంభస్తనజుగుప్సితః ॥ ౮౭ ॥ అమైధునో హి రోగీ స్యాత్ త్వద్భర్తాపి భుజిష్యతే।
క్రీడతే సఖ్యహో రాత్రం త్వన్న జానాసి వఞ్చనామ్ ॥ ౮౮ ॥ ఋజుస్త్వం శుద్ధభావా చ భర్తా ధూర్తశ్చరస్తవ। మమే
ష్టా సా శుభా దాసీ మమైతద్వృత్తమబ్రవీత్ ॥ ౮౯ ॥ తవ స్నేహాన్మయాఖ్యాతం సుఖదుఃఖసమానయా । తద్వాక్యం
పాపకం శ్రుత్వా చన్ద్రికాన్తా హ తాం పునః ॥ ౯౦ ॥ శఠో వాప్యశఠో వాపి ధూర్తో రుగ్ణోఽధవా శుచిః। క్రోధనో వాపి మూ
ర్ఖో వా స్త్రీణాం భర్తా హి దైవతమ్ ॥ ౯౧ ॥ న చ వైదికసంస్కారం నానుష్ఠానం న దైవతమ్ । న చాసాం స్తు హరౌ భక్తి
ర్యోషితాం కిము విద్యతే ॥ ౯౨ ॥ స్వర్గేచ్ఛా నాస్తి నారీణాం పతిశ్చ పరమేశ్వరః । శునీ స్యాదన్యధర్మిష్ఠా యా నారీ పతి
నిన్దినీ ॥ ౯౩ ॥ విద్యావల్యా హతాం భూయో ధూర్తా ధూర్తప్రియం వచః । ఉర్వశీ మేనకా రమ్భా ఘృతాచీ పుఞ్జికస్థ
లా ॥ ౯౪ ॥ ఏతాదృశ స్త్రియో భద్రే దేవదాస్యో న చాభవన్ । పుణ్యజ్ఞా దేవదాస్యస్తాః శ్యామా మత్వా జగమ ధ్రువమ్॥
౯౫॥ ఇహ వా పరలోకే వా సర్వేషాం హి సుఖం ఫలమ్ । స్వర్గశ్చ దుర్లభో దృశ్యః పుణ్యమిత్యపతన్మృషా ॥ ౯౬ ॥ సర్వే
షామపి జన్తూనాం ప్రాప్తవ్యం నరకం ధ్రువమ్ । న స్వర్గో నరకం సత్యం పాపినో పాపినోఽపి వా ॥ ౯౭ ॥ అహం చ స
ర్వం జానామి పుణ్యపాపవినిశ్చయమ్ । పతిం హత్వా భవద్ధూర్తా స్వాధీనా నిర్భయా భువి ॥ ౯౮ ॥ స్వాధీనో లభతే సౌ
ఖ్యం స్వాధీనో లభతే తపః । స్వాధీనో లభతే పుణ్యమస్వాధీనస్య కిం సుఖమ్ ॥ ౯౯ ॥ ఏతాదృశైశ్చ తద్వాక్యైర్నరచి
త్తప్రమాథనైః । చటులైః స్పృహదృష్టాన్తైర్దుర్బోధైర్నరకప్రదైః ॥ ౧౦౦ ॥ బోధితా చన్ద్రికాన్తా పపూర్వ దుష్కర్మ
యన్త్రితా । స్త్రీచాపల్యాదస్థిరత్వాన్మనసో మైథునేచ్ఛయా ॥ ౧౦౧ ॥ దృష్టసౌఖ్యముపేక్షు స్త్రీగజకుమ్భస్తనీ తు సా।

కులాచారఞ్చ సద్వృత్తం పరిత్యజ్య పతివ్రతా ॥ ౧౦౨ ॥ రహస్యం పాంసులా జాతా మాసం పశ్చాత్ప్రకాశితా । త
ద్దుర్వృత్తం స విజ్ఞాయ తద్భర్తా బ్రాహ్మణోత్తమః ॥ ౧౦౩ ॥ దశరాత్రం తయా సార్ధం నివసన్ స్వగృహే వశీ । తా
మిఙ్గితజ్ఞో నిశ్చిత్య పుంశ్చలీం చర్వచాదిభిః ॥ ౧౦౪ ॥ బహిష్కృత్వా గృహాద్భార్యాం త్యక్త్వా చ గృహసంపదః । మ
మ స్త్రియ అభూద్వృతమేతాదృగితి విస్మితః ॥ ౧౦౫ ॥ తత్సఙ్గతాఘనిర్వృత్తిం కరిష్యన్ జ్ఞాతోద్భవామ్ । పశ్చాత్త
త్తగపాపభీరుస్సహ్యజాతీరవాస్యభూత్ ॥ ౧౦౬ ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరియామాహాత్మ్యే తృతీయోఽధ్యాయః

అగస్త్యః॥ చన్ద్రకాన్తాపి తత్పూర్వ్యాం యౌవనే ఆహూయ జారకాన్ । హృత్వా తేభ్యోఽన్నవాసస్రగ్గన్ధభూషాధనాదికాన్ ॥
౧ ॥ తైస్సమం బుభుజే భోగాన్ మోహితైర్హాసహేళనైః । బ్రాహ్మణీకక్షత్రియావైశ్యాశూద్రాశ్చణ్డాలజాఙ్ఘిలాః ॥
౨ ॥ తయా సంభోగమాసేమద్దేవాముహ్యాన్తివీక్ష్యయా । అథ తత్పురవాసేతు పాణ్డ్యో ద్రామిడసత్తమః ॥ ౩ ॥ ఇ
న్ద్రద్యుమ్న ఇతి ఖ్యాతస్తాం నారీం కులదూషణీం । ధూర్తైర్విద్రావయామాస స్వరాష్ట్రాత్పాపశఙ్కయా ॥ ౪ ॥ చన్ద్రకా
న్తాపి హైస్సాకం నిర్లజ్జా చ విలాసినీ । సర్వద్రవ్యైర్హృతే రాజ్ఞా రిక్తా ప్రాప మరుద్వృధామ్ ॥ ౫ ॥ తస్యామాసక్తమనస
స్సకామభోగైశ్చ నిర్జితాః । చోరయిత్వా బహుద్రవ్యం తస్యై దదురరిన్దమ ॥ ౬ ॥ తస్యాస్తు చన్ద్రకాన్తాయా దుశ్చ
రిణ్యా ఇతస్తతః । మహాపాపాన్మహారోగో బభూవాస్యాన్మహీపతే ॥ ౭ ॥ తేన రోగేణ మహతా క్రమాత్క్షయముపాగ
త్వా । భుక్త్వా మన్వన్తరం ఘోరాన్నరకానేకవింశతిమ్ ॥ ౮ ॥ పునర్దాస్యాస్సుతా జాతా స్వైరిణీ నిచుళాపురే । పతి
ద్రోహేణ పాపేన వ్యాధిగ్రన్థిప్రపీడితా ॥ ౯ ॥ సకృమిగ్రన్థిరభవత్ కర్ణనాసాఙ్గులీష్వప । ఆక్రోశన్తీ దివారా
త్రం హాహేతి రుదతీ సదా ॥ ౧౦ ॥ దహ్యమానాశ్చ తాపేన బాధితా కృమికోటిభిః । పూర్వసఞ్చితపుణ్యేన ప్రాప్తాత

త్సహ్యజాతటమ్ ॥ ౧౧ ॥ ప్రాప్యపశ్యన్మహాభాగాన్ కావేర్యాంస్నానతత్పరాన్ । శ్రీరఙ్గసన్నిధౌనద్యామాహాత్మ్యం వ్య
శృణ్వతోద్విజాన్ ॥ ౧౨ ॥ దైవాత్తత్రాగతాసస్నౌతాపశాన్త్యర్థమంభసి । తులామాసేతుకావేర్యామాహా
త్మ్యపరనేసతీ ॥ ౧౩ ॥ శుశ్రావశ్లోకమేకన్తుదివ్యాంహరికథామపి । తులామాసేసకృత్ స్నాతియఃకవేరసుతాజ
తె ॥ ౧౪ ॥ ప్రభాతేపతితోవాపివిష్ణులోకేమహీయతే । ఏతస్మిన్సమయేవాయుకుయేసౌమ్యవపుర్ధరాః ॥ ౧౫ ॥ ఆ
రోపయన్విమానాగ్ర్యంచన్ద్రకాన్తాంయమానుగాః । సకృత్ సహ్యాద్ధ్యావావారిస్నానమాత్రేణవానఘా ॥ ౧౬ ॥
దివ్యంవిమానమారూఢాదేవలోకంజగామసా । మార్గేమార్గేచవిశ్రమ్యయథాసుఖమరిన్దమ ॥ ౧౭ ॥ అత్వాఫలా
న్యన్నమహో రసాయనంపేయాంశ్చపీత్వారసవచ్చపానకమ్ । స్నాత్వాతుసహ్యాద్రికుమారికాజలంనత్వాచసా
ధ్వాన్పథినాకమాపసా ॥ ౧౮ ॥ విద్యావలీచయమచోదితసారమేయకర్ణాగ్రహాప్రగళితాసురసత్స్వరూపా । ఆబ్ర
హ్మనిద్రమనుభూయచరౌరవాదీన్ భుక్త్వాశునీత్విదశజన్మసుసూకరీత్రిః ॥ ౧౯ ॥ గాంగేయభార్గవమహాసమరప్రదాభూ
దంబేతికాశినృపతేస్తనయాభవిత్రీ ॥ వేదరాశిరపవేదవిద్వర స్సహ్యజాపయసితౌలిమాసికే । స్నానకర్మవిధివత్తదాకరో
ద్విష్ణుభక్తినిరతస్తపోనిధిః ॥ ౨౦ ॥ కాలధర్మమవాప్యాథ కావేర్యాస్నానపుణ్యతః । నిష్పాపస్సూర్యసఙ్కాశశ్శుద్ధా
న్తఃకరణోభవత్ ॥ ౨౧ ॥ కోటిసూర్యప్రతీకాశం విమానమధిరూఢవాన్ । వైవస్వతపురంనీత స్సౌమ్యైకాశైర్య
మానుగైః ॥ ౨౨ ॥ పుణ్యపాపఫలంభోక్తౄం స్తన్మార్గేసందదర్శహ । కృత్వాపాపంమహాఘోరం భుఞ్జానాన్
బహుయాతనాః ॥ 33 ॥ గచ్ఛన్గచ్ఛన్సుఖంసాధూన్ దృష్ట్వావిస్మయమాగతః । యమదూతంవచోవాదీ ద్వేద
రాశిర్ద్విజోత్తమః ॥ ౨౪ ॥ మార్గమధ్యేద్వ్యగన్తవ్యం దృష్టవ్యాఃపురుషామయా । ఇత్యుక్తోయమదూతోస్మైదర్శయా
మాసతాన్పథి ॥ ౨౫ ॥ హాహాకారంక్వచిద్దేశే సోపచారంక్వచిద్వచః । శ్రుత్వాభీతశ్చతన్మార్గంనానాకారందద

ర్మసః ॥ ౨౬ ॥ భుజ్యతాంభుజ్యతామన్నంస్థీయతాంస్థీయతాం త్వరా।గమ్యతాంగమ్యతామన్నమేవమాసీత్ క్వచిద్వచః ॥ ౨౭ ॥ ఇదంక్షీరమిదంతక్రమిదమాజ్యమిదందధి । రసాఢ్యంపానకందివ్యమిదందివ్యంరసాయనమ్ ॥౨౮॥ పూర్వంవిప్రముఖేదత్తంయుష్మాభిరిదమోదనమ్ । ఏలాలవఙ్గకర్పూరవాసితం శీతళంజలమ్ ॥ ౨౯ ॥ ఇమానిచూతకదళీపనసాన్ద్రోక్షవానిచ । ఫలాన్యత్త్వాసుఖంయాతగన్ధకుఙ్కుమచర్చితాః ॥ ౩౦ ॥ దత్తంపూర్వంద్విజేన్ద్రేభ్యఃకథంతేభ్యశ్చసాధవః । భవద్భిర్దానశీలైశ్చతదిదానీముపాస్యతామ్ ॥ ౩౧ ॥ నాదత్తంలభ్యతేకిఞ్చిత్తస్సాధోరపతపస్వినః । దానాద్ధనమవాప్నోతితపసాత్రిదివన్నరః ॥ ౩౨ ॥ తస్మాద్ద్విజేభ్యోదాతవ్యంస్వల్పంవిత్తానుసారతః । నాదాతుర్లభ్యతేనాకో నాదాతుర్లభ్యతేధనమ్ ॥ ౩౩ ॥ నాదాతుర్లభ్యతేసౌఖ్యంనాదాతుర్మానసంశుచి । నాదాతుర్లభ్యతేపుత్రోనాదాతుర్జ్ఞానముత్తమమ్ ॥ ౩౪ ॥ నాదాతుఃపత్నీసంతోషోనాదాతాపశువృద్ధిమాన్ । నదాతానరకంగచ్ఛేన్నాదాతావివిధాఃక్రియాః ॥ ౩౫॥ కృతాఃపఞ్చమహాయజ్ఞాఃప్రాతస్స్నానంసదాకృతమ్ । మాఘేమాధవమాసేచతులామాసేచకార్తికే ॥ ౩౬ ॥ స్నానాన్మరుద్వృధాముఖ్యపుణ్యస్రోతోవహాసుచ । త్రిదివంప్రాప్యతేసజ్జైద్భిరస్మాత్త్వాఖయుంకరాన్॥ ౩౭ ॥ హేసాధ్వ్యోరుద్ధతీతుల్యాభవత్యోభర్తృవల్లభాః । స్వకృతంసుకృతంభూమాపాథేయంపారలౌకికమ్ ॥ ౩౮ ॥ సదాచారరతాయూయంనిత్యశుద్ధాఃపతిప్రియాః । వైదికైఃకర్మభిర్లభ్యస్సులభ్యస్త్రిదివోభవత్ ॥ ౩౯ ॥ నిషిద్ధేషుచదుర్ణేషురుష్టేష్వపిచభర్తృషు । భక్తిరూపఞ్చపాథేయంకృతంప్రాప్స్యథతత్ఫలమ్ ॥ ౪౦ ॥ తస్మాద్ధర్మాదవశ్యన్తుసుఖంస్వర్గంగమిష్యథ । ఇత్యేవముపచారేణయమదూతైస్సుపూజితాః ॥౪౧॥ దివ్యంవిమానమారూఢాఃప్రాణినస్త్రిదివంగతాః । క్వచిద్దేశేషుపాపిష్ఠాఉరుదుశ్చక్రుశుర్భృశమ్ ॥ ౪౨॥ దంష్ట్రాకరాళవదనైరూర్ధ్వకేశైర్భయఙ్కరైః । ముసలీముద్గరగదాభిణ్డీపాలాసిధారిభిః ॥ ౪౩ ॥ వదద్భిశ్ఛింధిభిన్ధీతిభాషి

తాఅర్దితాముహుః । క్వచిచ్ఛర్కరిలే మార్గే క్వచిత్సన్తప్తవాలుకే ॥ ౪౪ ॥ తప్తాయశ్శంకుభిఃకీర్ణే క్వచిత్కంటకితే ప్ర
ధి । ఆకృష్యమాణా వేగేన పాత్యమానా అధోముఖాః ॥ ౪౫ ॥ క్షుత్పిపాసాదహ్యమానా దహ్యమానా దవాగ్నినా ।
ఆయుధైర్హన్యమానాశ్చ ఛిన్నా భిన్నాశ్చ లేశశః ॥ ౪౬ ॥ నిర్జలే నిర్జనే ఘోరే మిత్రబన్ధువివర్జితే । దంష్ట్రికరాళవద
నైశ్వభిర్దష్టాశ్చ మర్మసు ॥ ౪౭ ॥ హా హేతి చుక్రుశుర్ఘోరం యమదూతైః ప్రపీడితాః । పాపిష్టాస్సతతం భూమౌ పరహిం
సాపరాయణాః ॥ ౪౮ ॥ పరనిందాపరద్రవ్యపరద్రోహపరాయణాః । నిషిద్ధకర్మనిరతాస్సదాచారవివర్జితాః ॥ ౪౯ ॥
ధికుర్వన్తస్సదా సాధూన్ డాంబికాః పతితాః ఖలాః । స్నానోపాసనహీనాశ్చ వేదశాస్త్రవివర్జితాః ॥ ౫౦ ॥ దేవ
తార్చాపితృశ్రాద్ధవర్జితాః పితృనిందకాః । పరార్థానాం నిరోద్ధారః పరదోషైకదృష్టయః ॥ ౫౧ ॥ అక్రేయాణాఞ్చ
వస్తూనాం విక్రేతారః కుబుద్ధయః । శిశ్నోదరపరా నిత్యం శివవిష్ణువినిన్దకాః ॥ ౫౨ ॥ బాధకాశ్శ్రోత్రియాన్విప్రా
న్దరిద్రాంశ్చ విశేషతః । భృతకాధ్యాపకా నిత్యం భృత్యదాసవిహింసకాః ॥ ౫౩ ॥ దుష్ప్రతిగ్రహకర్తారో మద్యపస్సం
సర్గదూషితాః । అవ్రతాచారిణో లుబ్ధా మోఘీకృతశుభాహ్నికాః ॥ ౫౪ ॥ సంపూర్ణయవసా ధేనూరకృత్వా దోహ
నేరతాః । అపాకాః పరపాకాశ్చ పరాన్నాస్వాదలోలుపాః ॥ ౫౫ ॥ తులాస్నానాదిహీనాశ్చ త్యక్తధర్మాశ్చ తౌలి
కే । పరక్షేత్రాపహర్తారో నధికార్యుపజీవినః ॥ ౫౬ ॥ పఙ్క్తిభేదఞ్చ కుర్వాణాస్స్వయం స్వాద్వన్నభోజినః । ధికుర్వ
న్తః పితౄన్మాతౄనసత్యాః కూటసాక్షిణః ॥ ౫౭ ॥ సత్పాత్రమవకుర్వన్తస్త్వసత్పాత్రప్రపూజకాః । సన్ధ్యాజప
విహీనాశ్చ దేవబ్రాహ్మణహింసకాః ॥ ౫౮ ॥ వృక్షచ్ఛేదరతాస్స్వాధ్యేయజ్ఞహోమవివర్జితాః । పుణ్యగాథానిరో
ద్ధారః పుణ్యభూమివినిన్దకాః ॥ ౫౯ ॥ ఏతే చాన్యే బాధ్యమానా భృశముచ్చైః ప్రచుక్రుశుః । దీయతాం దీయతామ
న్నం దీయతాం దీయతాం జలమ్ ॥ ౬౦ ॥ గమ్యతాం గమ్యతాం మన్దమిత్యాక్రోశో బభూవ హా । మాహింసథాంకథ

ణాంయామాయంతుత్పిపాసార్దితాః భృశం ॥ ౬౧ ॥ ఆకాశే భ్రామితా వేగాత్ పాత్యమానాశ్శిలాతలే। ఛిన్నాభిన్నా
శ్చ లవశః క్రకచైరసిముద్గరైః ॥ ౬౨ ॥ సతప్తారలవణైస్తోయైస్సిచ్యమానా వ్రణేషు చ । పునః పాపఫలావాప్త్యై ప్రో
క్షితాశ్శీతవారిభిః ॥ ౬౩॥ సూచీభిః శంకుభిస్తీక్ష్ణైస్తుద్యమానా వ్రణేషు చ। సంస్మృత్య సంస్మృత్య పునః పూర్వపాపా
నిమానవాః ॥ ౬౪ ॥ ఆకృష్యమాణా మర్మాగ్రేకర్ణే వక్షుస్సు కుక్షిషు। బ్రాహ్మణాభూమిపా వైశ్యాశ్శూద్రా నార్య
శ్చ చుక్రుశుః॥ ౬౫ ॥ పరదోషేక్షుకామన్త్రియోక్తారో ద్రవ్యలిప్సయా। పరాన్నరసికాః పుణ్యకథాశ్రవణవర్జితాః॥
౬౬ ॥ తులాస్నానాదిహీనాశ్చ బాధ్యమానాః ప్రచుక్రుశుః। నార్యశ్చ పతిమాషిణ్యాస్స్వతన్త్రాః పాపమానసాః॥౬౭॥
కృష్యమాణా అయస్సూత్రైస్తప్తైర్దూర్త్వా భగేషు చ। వాగ్దూషిణ్యశ్చ జిహ్వాసు శ్వశ్రూశ్చ శ్వశురాన్ గురూన్ ॥ ౬౮ ॥
పాపకర్మరతా నిత్యం సదాచారవివర్జితాః। నిర్దయాశ్చ శరాః క్రూరాః పుంశ్చల్యః పతినిందకాః ॥ ౬౯ ॥ తస్మాద్భుఙ్క్ష్వ
పాపస్య ఫలం కిమిహరోదిథ । ఇతి నిర్భత్సితా నార్యోరురుదుః క్రకచార్దితాః ॥ ౭౦ ॥ హాహాకారో మహానాసీ దేవం సం
యమినీపథి । తత్ర తత్పాపవిశుద్ధ్యర్థం తత్తత్కర్మానుసారతః ॥ ౭౧ ॥ బబాధిరే భృశం పాపాన్ యమదూతా భయ
ఙ్కరాః । అహం ప్రభురహం దక్షో ధనవానహమిత్యప ॥ ౭౨ ॥ కస్సమోస్తి బలీ నోహమితి గర్వాన్ధలోచనైః । భవ
ద్భిర్భత్సితాస్సన్తస్తత్పాపఫలమాప్స్యథ ॥ ౭౩ ॥ షడశీతిసహస్రాణి యోజనానామతీత్య తే । యాతనాభిర్నిశ్వ
సన్తః ప్రాప్య సంయమినీంపురీం ॥ ౭౪ ॥ పాపాః పాపానుసారేణ నిరయేషు నిపాతితాః । ఏతే నృపామరాత్మానో
రాజ్యలిప్సాపరాశ్శరాః ॥ ౭౫ ॥ ద్విజద్రవ్యాపహర్తారో ధనరూపమదోద్ధతాః । ఏతాన్ఛిన్ధి నృపాన్ దుష్టాన్ పా
పాన్ ఛిన్ధి ప్రపేషయ ॥ ౭౬ ॥ ఏతే ద్విజా వికర్మస్థాస్సత్కర్మాచారవర్జితాః । ఇమా నార్యశ్శరాః క్రూరాభర్తౄ
ణామప్రియే రతాః ॥ ౭౭ ॥ అబ్రహ్మణ్యా ఇమే భూపా దయాదానవివర్జితాః । ఆచ్ఛిద్య క్రకచైర్ఘోరై రేతాంశ్చూర్ణ

యతాడయ ॥ ౪౮ ॥ ఏవంసంయమినీమార్గే శబ్దః కోలాహలోఽభవత్ । ఏవంమార్గే ద్విజః పశ్యన్ పాపిష్ఠప్రాణిపీ
డనమ్ ॥ ౪౯ ॥ వేదరాశిస్తతోరాశిస్సద్యః కారుణికోఽభవత్ । ఉద్ధరేయంకథమహంసర్వానేతాంశ్చపాపినః ॥ ౫౦ ॥
కేనోపాయేనసర్వేషాముత్తారోనరకాద్భవేత్ । అన్యైః పుణ్యప్రభావైశ్చ నసర్వేషాంగతిర్భవేత్ ॥ ౫౧ ॥ ఇతిచి
న్తాపరోభూత్వా పునరిత్థమచిన్తయత్ । కావేరీస్నానజంపుణ్యం యదభూన్మాసితౌలికే ॥ ౫౨ ॥ త్రిరాత్రమిచ్ఛద
దామ్యేషాం స్నానఞ్చసఫలంమమ । సాధుః పరోపకార్యేవ ససాధుః పరసౌఖ్యదః ॥ ౫౩ ॥ ససాధుస్సదయోలోకేస
సాధుః పరదుఃఖవాన్ । ఇష్టాపూర్త్తాదికాధర్మాఃప్రశమన్యత్ స్వనుష్ఠితమ్ ॥ ౫౪ ॥ తత్పరానుపకారస్య దయాహీన
స్యనిష్ఫలమ్ । పరోపకారేణభవేద్ధినాకః పరోపకారేణతపశ్చయజ్ఞః ॥ ౫౫ ॥ పరోపకారేణజపశ్చసన్ధ్యా పరోపకా
రేణహరిశ్చతుష్యేత్ । పరోపకారేణచతీర్థసిద్ధిః పరోపకారేణచమన్త్రసిద్ధిః ॥ ౫౬ ॥ పరోపకారేణచసర్వసిద్ధిః ప
రోపకారేణశరీరదార్ఢ్యమ్ ॥ ౫౭ ॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనసీదమానా ఇమాః ప్రజాః । ఉద్ధర్తవ్యామయాసత్యం
యాతనాయాద్విజోత్తమాః । ఇతినిశ్చిత్యమనసా వేదరాశిర్నృపోత్తమ ॥ ౫౮ ॥ హృదబ్జేమాధవంధ్యాయన్ తాన
వేక్ష్యచపాపినః । విషుమాసేతుకావేర్యాంస్నానపుణ్యమహంత్ర్యహే ॥ ౫౯ ॥ తద్దత్తమద్యపాపిభ్య స్సర్వలోకాశ్చ
సాక్షిణః । ఇత్యుచ్చైర్ఘోషయామాస వాచాదత్త్వాపునః పునః ॥ ౬౦ ॥ ఏతద్వాక్యంమునీన్ద్రేణ సుధామయముదీరి
తమ్ । శ్రుత్వార్దితాయమభటైః పాపినస్సుఖినోఽభవన్ ॥ ౬౧ ॥ యమపాశైర్వినిర్ముక్తా యామ్యబాధావివర్జితాః ।
హృష్టాః పుష్టాశ్చతుష్టాశ్చ క్షుత్పిపాసావివర్జితాః ॥ ౬౨ ॥ ఛిత్వాపాశాన్ సముచ్చేలు స్తత్క్షణాత్సజ్జనాయథా
ప్రీతాస్తేదేవయానేషు సమారూఢాదివంయయుః ॥ ౬౩ ॥ మరుద్వృధాప్రభావన్తు శ్రుత్వావిస్మితమానసాః । త
స్మాద్రాజన్ తులామాసి కావేర్యాస్నానవైభవమ్ ॥ ౬౪ ॥ వక్తుంసహస్రవదన శ్శక్నోత్యన్యోనకుత్రచిత్ । త్రిది

నస్నాన్నతఃపాపా బహవస్త్రీవర్జితాః ॥ ౯౫ ॥ అథతత్ప్రేక్ష్య విప్రేన్ద్రం యమదూతస్తమబ్రవీత్ । తత్తత్కర్మానుసారేణ తత్తత్పాపఫలాజ్జనాః ॥ ౯౬ ॥ ప్రాప్నువన్తిమహాదుఃఖం పాపంకృత్వాక్షితౌద్విజ । కిమేతద్భవతా కార్యం యమాజ్ఞోల్లఙ్ఘనంకృతమ్ ॥ ౯౭ ॥ మధ్యస్థశ్చయమశ్శాస్తా పాపశాస్త్యర్థమున్నయన్ । నిపాతయతిచాస్మాభిఃపాపిష్ఠాన్నరకేషుహి ॥ ౯౮ ॥ రౌరవాదీంశ్చనరకాననుభూయక్రమేణతే । శుద్ధాశ్చకర్మశేషేణ జాయన్తేకష్టయోనిషు ॥ ౯౯ ॥ పునఃకర్మానుసారేణ పునఃకుర్వన్త్యఘంజనాః। ఏవంపరంపరాదుఃఖం ప్రాప్నువన్త్యఘినోజనాః ॥ ౧౦౦ ॥ తేజ్ఞానదర్శితామార్గే హ్యస్మాభిస్స్నేహకారుణాత్ । శీఘ్రంగన్తవ్యమిత్యుక్త్వా హ్యనయంస్తంయమాలయమ్॥ ౧౦౧ ॥ సతుసంయమినీంగచ్ఛన్నన్తరానరకాగ్నిభిః । పాపినాందహ్యమానానాం శుశ్రావకరుణాంగిరమ్ ॥ ౧౦౨ ॥ క్వచిదాక్రోశతాంఘోరంక్వచిచ్చరుదతాంభృశమ్ । క్వచిద్ధాహేతియోంపోపిశతశోథసహస్రశః ॥ ౧౦౩ ॥ నానావిధేషుఘోరేషునరకేషునిపాతితాన్। శూలేషూర్ధ్వన్నితానాన్యాన్పిపోథితాంశ్చశిలాతలే॥ ౧౦౪॥ తప్తాన్తామ్రకటాహేషుక్రకచైకవిదారితాన్ । జలంచాన్నంప్రార్థయతోముహ్యమానాన్ముహుర్ముహుః ॥ ౧౦౫ ॥ తప్తాన్తైలోదపాత్రేషుతప్తసీసేషుపార్థివా । సఘోరలవణాంభోభిస్తప్తైస్తైర్వ్రణోక్షితాన్ ॥ ౧౦౬ ॥ సప్రాణితాంశ్చశీతోద్రైఃపునరేవప్రబాధితాన్ । నిరయేషుచసర్వేషు పీడ్యమానాన్నిపాత్యచ ॥ ౧౦౭ ॥ భ్రామితాన్ఘటయన్త్రేషు శ్వమాంసాన్ఖాదతఃక్వచిత్ । ఏతానన్యాంశ్చబహుశో నారకాన్ప్రనతోభృశమ్ ॥ ౧౦౮ ॥ వేదరాశిః కృపావిష్టో విషీదన్నిదమబ్రవీత్ ॥ ౧౦౯ ॥ హేనారకజనాఃపాపంకృత్వాకింరోధితాధునా । కిమర్థంవాకృతంపాపం క్షణికందేహమాశ్రితైః ॥ ౧౧౦ ॥ దుర్లభంచమనుష్యత్వంప్రాప్యనాకారిశోభనమ్। నస్నాతంకిమ్మహానద్యాం ప్రాతర్మాఘాదిమాసిచ ॥ ౧౧౧ ॥ వస్త్రంవా పానకంక్షీరం ఛత్రందత్తం నవాద్విజాః । నసన్ధ్యానజపోకారి న

హ్యూమాతిథిపూజనమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ నకావేర్యాంసకృత్ స్నాతం మాఘేతౌలేచమాధవే ఏకాదశ్యుపవాసాది వ్రతంనాన్యదనుష్ఠితమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ నపూజితోమహావిష్ణుశ్శంకరోలోకశంకరః । ఏకశ్చతులసీపత్త్రం నక్షిప్తం కేశవోపరి ॥ ౧౧౪ ॥ నశ్రాద్ధాదిక్రియాకారీ పితరస్తర్పితానహి । నకృతాపత్యుశ్శుశ్రూషా నకృతంగురుపూజనమ్ ॥ ౧౧౫ ॥ నాకారిభగవత్సేవా నకృతంద్విజతర్పణమ్ । పరోపకారోనాకారి దరిద్రాయద్విజాతయే ॥ ౧౧౬ ॥ అపివా వైష్ణవీగాథా సర్వాఘౌఘవినాశినీ । సర్వాభీష్టప్రదానృణాం నశ్రుతాజన్మకృన్తనీ ॥ ౧౧౭ ॥ ఇతిపృష్టాస్తురాజేన్ద్రనారకావేదరాశినా । తద్వాక్పీయూషసన్దేశస్తర్పితాస్తంవచోబ్రువన్ ॥ * * * * *

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరిమాహాత్మ్యే చతుర్థోధ్యాయః

నారకాః ॥ బ్రహ్మన్నకృతపాపానాం వక్తుంసంఖ్యానవిద్యతే । తథాపపృచ్ఛతస్తేద్య మత్పాపంకిఞ్చిదుచ్యతే ॥ ౧ ॥ వయంజననమారభ్య పాపకర్మరతాస్సదా । అరుణోదయకాలేచ నిద్రితంసుఖలిప్సయా ॥ ౨ ॥ సంధ్యాజపవిహీనాశ్చ తేనదహ్యామహేవయమ్ । నహుతఞ్చహవిశ్చాగ్నౌ నచపఞ్చమహాధ్వరాః ॥ ౩ ॥ నకృతోతిథిసత్కార స్తేనదహ్యామహేవయమ్ । అన్నార్థినశ్చమధ్యాహ్నే హ్యాగతాఃక్షుత్పిపాసితాః ॥ ౪ ॥ నమానితాశ్చలోభేన తేనదహ్యామహేవయమ్ । లాక్షాంచలవణాన్నాని తైలమాజ్యఞ్చసోదధి ॥ ౫ ॥ తిలంవస్త్రాంశ్చవిక్రీతం తేనదహ్యామహేవయమ్ । పరనిన్దాపరద్రోహపరాన్నస్త్రీధనానిచ ॥ ౬ ॥ ఆహృతానిద్విజాస్మాభిస్తేనదహ్యామహేవయమ్ । నిషిద్ధదివసేష్వేవయోషిత్సఙ్గఃకృతోసకృత్ ॥ ౭ ॥ ఏకాదశ్యాంసదాభుక్తం తేనదహ్యామహేవయమ్ । నామాయాఞ్చకృతంశ్రాద్ధంమృతాహేపరపక్షకే ॥ ౮ ॥ దుర్వార్తావాదినోనిత్యంత్యక్తవిష్ణుకథామృతాః । అసత్సఙ్గరతానిత్యం తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౯ ॥ నాస్మాభిఃపూజితామాతానపితాదేవతాగురుః । నబ్రాహ్మణాశ్చభూదే

వా స్తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౦ ॥ యాచకాయదదామీతి సంపాద్యాశాంతధార్థినే । కిఞ్చిన్నదత్తంవిప్రేన్ద్ర తేన దహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౧ ॥ నకదాచిన్నహోనద్యాంసుస్నాతంప్రాతరుత్థితైః । నమధ్యాహ్నేనసజాత్రిస్నాతా తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౨ ॥ స్వాద్వన్నఞ్చరహోభుక్తమకృత్వావైశ్వదేవికమ్। నభిక్షాభిక్షవేదత్తా తేనదహ్యామహేవయమ్॥ ౧౩ ॥ నాకారితీర్థయాత్రాచనవిష్ణ్వాత్మదర్శనమ్। పుణ్యకాలాశ్చనోవన్ద్యా స్తేనదహ్యామహేవయమ్॥౧౪॥ కుటుమ్బినేదరిద్రాయ శ్రోత్రియాయవిశేషతః । కిఞ్చిన్నదత్తంలోభేన తేన దహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౫ ॥ నగాయత్రీసకృజ్జప్తా సర్వాఘౌఘవినాశినీ । నాధ్వరశ్చకృతోస్మాభి స్తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౬ ॥ నిషిద్ధేషుచవారేషునిషిద్ధవ్యఞ్జనాదికమ్ । అకారితైలాభ్యఙ్గఞ్చ తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౭ ॥ భుక్తంపర్యుషితాన్నఞ్చశ్రాద్ధశూద్రావశేషితమ్ । అజాబుతిన్త్రిణీయుక్తం తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౮ ॥ మూలకందధిమిశ్రఞ్చ క్షీరఞ్చలవణాన్వితమ్ । కోశాతకీచపిణ్యాకం తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౧౯ ॥ శిగ్రుశాకఞ్చవార్తాకం శ్వేతనిష్పావమేవచ । భక్షితఞ్చతథాస్మాభి స్తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౨౦ ॥ తైలాభ్యక్తైర్నిశాసుప్తంనిద్రితంచతథాహని । అభ్యక్తైర్నోహితఞ్చాపి తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౨౧ ॥ అకాలేభోజిరాజేన్ద్ర బాలవృద్ధాతురాన్వినా । అనివేదితమన్నఞ్చ తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౨౨ ॥ దూషితౌపితరౌబ్రహ్మన్వాక్పారుష్యైర్మదోత్కటైః । అన్నార్థేభర్త్సితాబాలా స్తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౨౩ ॥ అస్నాతనారీపక్వాన్నంపునఃపక్వాన్నమేవచ । ఏకమాసమసూపాన్నం తేనదహ్యామహేవయమ్॥౨౪॥ రాత్రౌదధిదివాక్షీరం సదాపీతంయదృచ్ఛయా।ఉదక్యయాకృతస్సఙ్గ స్తేనదహ్యామహేవయమ్॥౨౫॥ పరార్థానాంనిరోద్ధారః పిశునాదోషదృష్టయః । స్వార్థైకసాధనానిత్యం తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౨౬ ॥ అహంవిద్వానహందక్షఃకులీనోధనవానహమ్ । ఇత్యేవంధికృతాస్సన్త స్తేనదహ్యామహేవయమ్ ॥ ౨౭ ॥ దివాస్వాపః

కృతోఽనిత్యం దివా మైథునమేవ చ । ఖ్యాతవిద్యారతానిత్యం తేనదహ్యామహే వయమ్ ॥ ౨౮ ॥ నిషిద్ధే చ దినే
ప్రాతరభ్యఙ్గోఽకారి సన్ధ్యయోః । పత్న్యా సార్ధం తథా భుక్తం తేనదహ్యామహే వయమ్ ॥ ౨౯ ॥ శిగ్రుశ్ఛత్రిస్త్రిశీ
యుక్తం వార్తాకం భక్షితం సతమ్ । ఉపోతకీశ్చ ద్వాదశ్యాం తేనదహ్యామహే వయమ్ ॥ ౩౦ ॥ తూష్ణీం క్రియాం సము
దిశ్య గృహీత్వా తణ్డులాన్యపి । కృతం స్వకుక్షిభరణం తేనదహ్యామహే వయమ్ ॥ ౩౧ ॥ అభ్యస్య వేదశాస్త్రాణి నిషి
ద్ధాచారకర్మభిః । ఉపేక్షితాస్సదా ధర్మాస్తేనదహ్యామహే వయమ్ ॥ ౩౨ ॥ భృతకాధ్యాపనం కృత్వా కుటుంబ
భరణం కృతమ్ । అసత్యవాదినోఽనిత్యం తేనదహ్యామహే వయమ్ ॥ ౩౩ ॥ బహునా కిమిహోక్తేన వర్ణయామోఽద్య
యాతనాః । రౌరవం కాలసూత్రశ్చ మహారౌరవమేవ చ ॥ ౩౪ ॥ కరాళవికరాళశ్చ తుషాగ్నిం క్రకచం తథా । కుం
భీపాకం తప్తజలం సన్తాపం తప్తవాలుకమ్ ॥ ౩౫ ॥ తప్తసీసం తప్తతైలం తప్తాయఃపణ్డభక్షణమ్ । విణ్మూత్రభక్షణం
ఘోరం రేతఃపానం భయఙ్కరమ్ ॥ ౩౬ ॥ శ్వమాంసభోజనఞ్చైవ స్వమాంసాశనమేవ చ । రక్తపానం వసాభక్షం
సర్పవృశ్చికపీడనమ్ ॥ ౩౭ ॥ ఘోరం త్వఘోరోదకఞ్చైవ ఘోరా వైతరణీ నదీ । తప్తశైలనిపాతశ్చ మహాముద్గరమర్ద
నమ్ ॥ ౩౮ ॥ తప్తపాషాణపేషశ్చ వహ్నిజ్వాలాప్రవేశనమ్ । అఙ్గారభక్షణం ఘోరమఙ్గారశయనం తథా ॥ ౩౯ ॥
నఖసూచివ్రణఞ్చైవ శిశ్నే శఙ్కునిపీడనమ్ । వృషణాగ్రే శిలాపాతం స్వలింగానాం తథైవ చ ॥ ౪౦ ॥ తామిస్రమన్ధ
తామిస్రం ఘోరం హాలాహలం తథా । ఏతే చాన్యే మహాఘోరా నరకాః శోకమోహదాః ॥ ౪౧ ॥ అస్మాభిరనుభూ
తాశ్చ మజ్జామోఽన్యేష్వపి ద్విజ । సప్తమన్వన్తరాణ్యాసన్కేషాంచిచ్చ చతుర్దశ ॥ ౪౨ ॥ పద్మాయుతాన్యర్బుదాని పరే
షాం నియుతాని చ । ఉత్తరోత్తరమత్యన్తం దుఃఖదానకరా హి నః ॥ ౪౩ ॥ న ముక్తిర్జాయతే స్మాకం పూర్వకర్మఫలా
ప్తయే । కింత్వస్య దుఃఖతో ఘోరమేతత్ (స్త్రీ) దుఃఖముచ్యతే ॥ ౪౪ ॥ ఏషా ఘోరతరా పాపా హ్యధోముఖనిపాతితా ।

క్రకచైర్దారితా దష్టా క్రిమికీటాదివృశ్చికైః ॥ ౪౫ ॥ బ్రాహ్మణీయం పురా బ్రహ్మన్ పతితా కులదూషణీ । ఉజ్జయిన్యాం
పురే దేశే సుఘోషాకారవాసినీ ॥ ౪౬ ॥ దురాచారా సదా క్రుద్ధా బహుపుత్త్రైశ్చ దుఃఖితా । శ్వశ్రూశ్వశురయోర్ని
త్యమప్రియా స్వోదరంభరా ॥ ౪౭ ॥ సపత్నీపుత్త్రహన్త్రీ చ తద్ధనాహరణేచ్ఛయా । నిత్యం నిద్రాలురలసా భర్తృభత్సన
కారిణీ ॥ ౪౮ ॥ పతిశుశ్రూషయా హీనా గురుదూషణకారిణీ । సజ్జనాప్రియకర్త్రీ చ కులఘ్నీ పితృద్ధికృతా ॥ ౪౯ ॥
భత్సయన్తీ దరిద్రాంశ్చ భిక్షూనన్నార్థినశ్వరా । స్వైరిణీప్రియకర్త్రీ చ సాధ్వీనాం దూషణేరతా ॥ ౫౦ ॥ భర్త్రా చ భత్సి
తా కిఞ్చిన్మరిష్యామీతి వాదినీ । రహస్యద్రవ్యదాత్రీ చ స్వతన్త్రాణాం చ యోషితామ్ ॥ ౫౧ ॥ దైవద్విజగురుద్రోహకారి
ణీ స్వైరిణీప్రియా । అత్యుత్కటైర్గపాపఫలైః శ్వాసకాసాదిభిర్భృతైః ॥ ౫౨ ॥ మృతా సంయమినీమార్గే మర్దితా ముస
లాదిభిః । పూర్వోక్తాన్నారకానేతాననుభూయార్బుదత్రయమ్ ॥ ౫౩ ॥ కోలాహలే మహాఘోరే పాతితా దంశవృశ్చి
కైః । అధోముఖీ లమ్బమానా పీడ్యతే విడ్భుజాశనా ॥ ౫౪ ॥ అన్తికే స్యాశ్చ దృశ్యేతే హ్యుభౌ చ పురుషాధమా । హాహా
కారం ప్రకుర్వాతే క్రోశన్తౌ మూర్ఛయాన్వితౌ ॥ ౫౫ ॥ అయం రాజా మహాపాపీ బ్రహ్మహింసాపరాయణః । అన్యా
యకారీ రాజ్యే చ న దాతా ధనసఙ్గ్రహీ ॥ ౫౬ ॥ తేన పాపేన నష్టాయుర్దహ్యతే నరకాగ్నినా । అసౌ బ్రహ్మఞ్ఛ్రుతేస్సూను
రశకగ్రామవాసినః ॥ ౫౭ ॥ బ్రహ్మచారీ గురుద్రోహీ కృతతామ్బూలభక్షణః । అభిక్షాశ్యసమిద్ధాగ్నిర్వేదాధ్యయనవ
ర్జితః ॥ ౫౮ ॥ న బిభేతి పునర్మూర్ఖః స్వైరిణీమాత్రవృత్తిమాన్ । తేన జాతం మహత్పాపమల్పాయుర్నిరయం గతః ॥ ౫౯ ॥
అనయోః పాపయోస్త్రింశత్ గతాస్సాంప్రతికాలయోః । ఏతయోర్దుఃఖముత్పన్నం వయన్తు న సహామహే ॥ ౬౦ ॥ అ
స్మద్దుఃఖాద్దుఃఖతరముభాభ్యామనుభూయతే । తస్మాన్మహాత్మంతిష్ఠాద్య త్వత్సన్దర్శననిర్వృతాః ॥ ౬౧ ॥ వయం జీ
వామ హే బ్రహ్మన్ సాక్షాత్త్వం సుఖదో హరిః । ఇతి తద్దర్శనవశాదన్యోన్యమభిభాషణాత్ ॥ ౬౨ ॥ నిష్పాపా జాత

పుణ్యాశ్చ హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ । ఉచ్చార్య నరకేభ్యస్తే విధూయాఖిలయాతనాః ॥ ౬౩ ॥ తాన్దృష్ట్వోచ్చలితాన్విప్రో
నరకేభ్యస్సువిస్మితః । హరిశబ్దప్రభావఞ్చ దృష్ట్వా దధ్యౌ పునస్త్విదమ్ ॥ ౬౪ ॥ కేన పుణ్యప్రభావేన నిరయస్థా ఇమే జనాః ।
ఉత్తేరుర్నరకేభ్యస్తు విచిత్రమిహ దృశ్యతే ॥ ౬౫ ॥ ప్రారబ్ధకర్మాననుభూయ లోకే న శక్యముద్ధర్తుమహో మహాఘినస్తాన్ ।
న యజ్ఞదానైర్న తపోభిరుగ్రైర్యోగేన వా నశ్యతి కర్మబన్ధః ॥ ౬౬ ॥ దర్భైర్విస్తార్యతాం భూమిస్తపోభిః ఖిద్యతాం జ
గత్ । దానాంభోభవతాద్వార్ధిర్నాభుక్తం క్షీయతే హ్యఘమ్ ॥ ౬౭ ॥ యస్త్వకామనయా కుర్యాద్దైవాదికం పాప
మేవ వా । భోక్తవ్యం తత్ఫలం నూనం తత్సఝలోప్వజిఘ్రిబన్ధకః ॥ ౬౮ ॥ తస్మాత్తమన్తరా విష్ణుం స్వతన్త్రం త్రిజగత్పతిః
కో వా నాశయతే బన్ధం బన్ధం ప్రామాదికఞ్చ వా ॥ ౬౯ ॥ తాదృశం కీర్తనం విష్ణోరేభిర్నాకారి ముక్తిదమ్ । అమీషాం కేన
పుణ్యేన నిరయోత్తారణన్త్వభూత్ ॥ ౭౦ ॥ ఇతి చిన్తాకులో విప్రః పునర్ధ్యానముపాగమత్ । అహో జ్ఞాతమహో
జ్ఞాతమహో జ్ఞాతమితి స్మయన్ ॥ ౭౧ ॥ ననర్తోన్మత్తవన్మత్తో విష్ణుభక్తిజలీకృతః । అనువాదప్రసఙ్గేన హరేరేషామభూ
త్సుఖమ్ ॥ ౭౨ ॥ హరిస్మరణమాత్రేణ నరకస్థా ఇమే జనాః । ఆసన్నిష్కల్మషాస్సర్వే మహాపాతకినోఽపి చ ॥ ౭౩ ॥ ఇమా
న్రున్ధతి యామ్యాశ్చేత్ కిం కుర్వన్తి జనాస్త్వమీ । మృత్యుశ్చ లోకసంహారీ రుష్టశ్చేద్ధన్తి నారకాన్ ॥ ౭౪ ॥ తస్మాదే
షాం రక్షణార్థం కిఞ్చ వైకుణ్ఠసిద్ధయే । అన్యేషాం నరకస్థానాం హరిశబ్దమశృణ్వతామ్ ॥ ౭౫ ॥ ఉచ్చైస్స్రావయిష్యే
హం హరినామామృతాని తు । స్తేనస్సురాపో మిత్రధ్రుక్ బ్రహ్మహా గురుతల్పగః ॥ ౭౬ ॥ స్త్రీరాజపితృగోహన్తా యే చ
పాతకినోఽపరే । దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చార్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౭౭ ॥ యే న స్నాన్తి తులామాసి కార్తికే నిర్మలే జలే ।
దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చార్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౭౮ ॥ స్నానం న కుర్యుర్యే మాసే మాధవే మాధవప్రియే । దగ్ధపా
పాస్స్యురుచ్చార్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౭౯ ॥ ఔపాసనవిహీనశ్చ గాయత్ర్యతిథివర్జితాః । దగ్ధపాపాస్స్యు

రుచ్చార్యహారిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౨౦ ॥ పఞ్చయజ్ఞవిహీనాశ్చ ప్రాతస్స్నానవివర్జితాః । అపుత్రిణోఽప్యనాచారా
నిషిద్ధవ్యఞ్జనాదనాః ॥ ౨౧ ॥ పరార్థఘాతకాస్సపాపా పరనిన్దాసుతత్పరాః । దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చార్యహారిరిత్యక్షర
ద్వయమ్॥ ౨౨॥ అసద్వార్త్తారతావిష్ణుకథాశ్రవణవర్జితాః । నిత్యనైమిత్తికభ్రష్టా స్తీర్థయాత్రావివర్జితాః ॥౨౩ ॥
శ్రీరామాయణగాథాశ్చప్రాతర్భారతవర్జితాః । సాళగ్రామార్చనాహీనాస్సదాశూద్రాన్నభోజినః ॥ ౨౪ ॥ దగ్ధ
పాపాస్స్యురుచ్చార్యహారిరిత్యక్షరద్వయమ్ । అమహాళయకర్త్తారోప్యమాశ్రాద్ధవివర్జితాః ॥ ౨౫ ॥ గురుద్రుహస్సకృత
ఘ్నాశ్చమాతాపితృవినిందకాః । అదత్వాభోజినోఽసత్యాద్వేష్యాఽస్నానభోజనాః ॥ ౨౬ ॥ యేకేచిత్పాపకర్త్తారస్స
పఙ్క్తిభేదరతాశ్చయే । తేసర్వేముక్తిభాజస్స్యుర్హరిస్మరణమాత్రతః ॥ ౨౭ ॥ ఇమేచకృతనిర్వేశాజన్మకోట్యంహసా
మపి । యత్స్తుతంత్వనువాదేననామస్వస్త్యయనంహరేః ॥ ౨౮ ॥ శ్రీమాన్భక్తపరాదీనోభగవాన్హారిరీశ్వరః ।
దయాళుస్స్మృతమాత్రేణదాసదుఃఖంవ్యపోహతి ॥ ౨౯ ॥ సంసారార్ణవమగ్నానాంమహాపాపకృతామపి। కోవా
రక్షేద్వినావిష్ణుంచతుర్దశజగత్స్వపి ॥ ౩౦ ॥ ఇతినిశ్చిత్యమనసాహర్షగద్గదయాగిరా । నృత్యన్హసన్స్నుత్వతంశ్చధూ
స్వన్వాపోహరింజగౌ ॥ ౩౧ ॥ స్వామిన్ననన్తపురుషోత్తమపుష్కరాక్షభక్తార్తిభఞ్జనహరేభగవన్మురారే । శ్రీమ
న్నృసింహనరలోకవిడంబనాత్త లీలావతార తరణీన్దువిలోచనేశ ॥ ౩౨ ॥ లక్ష్మీమహీకరసరోరుహలాలితాఙ్ఘ్రి ప
ద్మాప్రమేయ మధుభఞ్జనమఞ్జువేష । సన్మంగళప్రదవిభో భజతాంతవాఙ్ఘ్రి పంకేరుహంస్మరణమాత్ర భవార్త్తి
నాశ ॥ ౩౩ ॥ నిత్యేశవన్ద్యనవనీరదనీలవర్ణ స్వర్ణాంబరోజ్జ్వలసువర్ణరథామరేశ । నారాయణాచ్యుతవిభోనవనీతచో
రశ్రీకేశవశ్రుతిశిరోభిరదృశ్యమూర్త్తే॥౩౪॥ శ్రీకృష్ణవిష్ణోరఘునాథజిష్ణోజిష్ణుప్రియోష్ణాంశకులావతంస । ముకున్దగో
విన్దగజేన్ద్రబన్ధోరథాఙ్గనీరోద్భవభూషితాంస ॥ ౩౫ ॥ విశ్వేశవిశ్వంభరవిశ్వమూర్త్తే విశ్వాతిశాయిప్రభశాశ్వతాఙ్గ।

నిరూపనిత్యావ్యయనిర్వికారనాగేశభోగేశసమస్తబన్ధో॥౯౬॥ త్రైగుణ్యమూర్తిపరివర్తితలోకలీలప్రావణ్యనమ్రసుర
సఙ్ఘమునీంద్రవన్ద్య। ఇన్ద్రానుజేన్ద్రదనుజేన్ద్రకుమారసాన్ద్రస్తోత్రస్తుతస్తుతినిధేమయిధేహిరక్షామ్॥ ౯౭ ॥ ఇతిహరి
గుణవర్ణనాకథాయాశ్శ్రవణనిరస్తసమస్తకర్మబన్ధాః। ద్విజవరమభినన్ద్యనారకాస్తేసపదిహరింత్వగమన్విమానసం
స్థాః ॥ ౯౮ ॥ ఏతాదృశీహిమహిమావేదరాశేర్ద్విజస్యవై। తులాస్నానేనసిద్ధోహినారకోత్తారణాదికః॥౯౯॥ *

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణేతులాకావేరిమాహాత్మ్యేపంచమోధ్యాయః

॥ అగస్త్యః ॥ మహానదీమహాపుణ్యాబ్రహ్మణాదర్శితాపురా। జడానాంమృత్యుబద్ధానాంసంసారార్ణవమజ్జ
తామ్ ॥ ౧ ॥ నిరగ్నీనామయజ్ఞానాంమహాపాతకినామపి। అవైశ్వదేవకార్యాణాందురాచారాన్నభోజినామ్॥౨॥
అవేదానాంకృతఘ్నానాందురాచారరతాత్మనామ్। ఉత్తారణార్థంవిధినాకాయక్లేశంవినాశితా ॥ ౩ ॥ కావేరీపుణ్య
సలిలాసర్వాభీష్టప్రదాయినీ। సర్వతీర్థేషుయత్పుణ్యంసర్వతీర్థేషుయత్ఫలమ్ ॥ ౪ ॥ తత్ఫలంసకృదాప్నోతితులాకా
వేరిమజ్జనాత్ । అన్నదానస్తుదుర్భిక్షే యఃకరోతిదినేదినే ॥ ౫ ॥ తత్ఫలంసకృదాప్నోతి తులాకావేరిమజ్జనాత్।
శ్రోత్రియాయదరిద్రాయయోదదాతిధనాధికమ్ ॥ ౬ ॥ తత్ఫలంసకృదాప్నోతితులాకావేరిమజ్జనాత్ । ప్రోషితాయ
దరిద్రాయ ప్రశ్రయంప్రదదాతియః ॥ ౭ ॥ అతిథింపూజయేద్యస్తు వైశ్వదేవాన్తఆగతమ్ । తత్ఫలంసకృదాప్నోతి
తులాకావేరిమజ్జనాత్ ॥ ౮ ॥ నిత్యకర్మణ్యశక్తోయో నిరగ్నిర్వేదవర్జితః। తులాస్నానేనసిద్ధస్స్యాదన్యథానరకంవ్ర
జేత్॥౯॥ ప్రాతస్స్నాత్వాతుయోవిప్రస్సుజపేద్వేదమాతరమ్। కన్యాగతేరవౌయస్తుపక్షశ్రాద్ధంసమాచరేత్॥౧౦॥
ద్వాదశ్యాంవావ్యతీపాతే రిక్తాయాఞ్ఛదదాతియః। తత్ఫలంసకృదాప్నోతితులాకావేరిమజ్జనాత్ ॥ ౧౧ ॥ ఏషాద
క్షిణగఙ్గేతి కావేరీవిధినోదితా। మహాపాతకయుక్తానా ముపపాతకినామపి ॥ ౧౨ ॥ సర్వేషాముపకారాయ దక్షి

ణాం దిశమాగతా । శతసంవత్సరం స్నాత్వా గఙ్గాయాం యత్ఫలం భవేత్ ॥ ౧౩ ॥ సహ్యజాయాం సకృత్స్నాత్వా
తులాయాం తత్సమాప్నుయాత్ । తిస్రః కోట్యర్ధకోట్యశ్చ తీర్థాని భువనత్రయే ॥ ౧౪ ॥ తాని సర్వాణి రాజేన్ద్ర
పురస్కృత్య చ జాహ్నవీం । కేశవస్యాజ్ఞయా యాన్తి తులామాసే మరుద్వృధామ్ ॥ ౧౫ ॥ తులాకావేరిమాహాత్మ్య
శ్రవణాత్ స్నానదానతః । సర్వపాపవిశుద్ధాస్స్యుర్వైకుణ్ఠపద భాజినః ॥ ౧౬ ॥ తులాస్నానాద్వేదరాశిర్బ్రా
హ్మణో వేదవిత్తమః । స్వైరిణీసఙ్గమాత్పాపాన్ముక్తో భవతి పావితః ॥ ౧౭ ॥ దృష్ట్వా తు నారకాన్మార్గే సంయమిన్యాః
పురోపి చ । దత్వా తేభ్యోపి వైకుణ్ఠం జిత్వా యమమగాద్ధరిం ॥ ౧౮ ॥ హరిశ్చన్ద్రః ॥ జిత్వా యమం కథం విప్రో దేవై
రపి దురాసదమ్ । వైకుణ్ఠమగమత్పశ్చాత్తన్మే బ్రూహి సునిశ్చితమ్ ॥ ౧౯ ॥ అగస్త్యః ॥ ఏతదాకర్ణ్య వృత్తాన్తం శా
స్తా దణ్డధరో యమః । చుక్రోశ భృశమత్యుగ్రో దహన్నివ జగత్త్రయమ్ ॥ ౨౦ ॥ గ్రసన్నివ జగత్సర్వం భక్షయన్నివ ప
ర్వతాన్ । పిబన్నివ చ పాథోధిం హస్తేహస్తం ప్రపీడయన్ ॥ ౨౧ ॥ ఉచ్ఛ్వసన్ వహ్నివద్ఘోరం దన్తాన్ కటకటాపయన్ ।
ధూన్వన్ శీర్షం మహాభీమై రాజయక్ష్మాదిభిర్వృతః ॥ ౨౨ ॥ ఘోరం మహిషమారూఢో నిరగాత్ కాలదణ్డభృత్ ।
దిశో దశ చ రాజేన్ద్ర ప్రతిఘోషేణ పూరితాః ॥ ౨౩ ॥ సర్వే చుక్షుభిరే లోకా విపరీతా నవగ్రహాః । సముద్రా భిన్నమ
ర్యాదా నిష్కమ్పమభవజ్జగత్ ॥ ౨౪ ॥ కిమిదం కుత ఆయాతి యుగాన్తో వా సమాగతః । యమో భాతి లులాయస్థో బడ
బాగ్నిరివ జ్వలన్ ॥ ౨౫ ॥ ఇతి సర్వే ద్రవన్తి స్మ దృష్ట్వా దణ్డధరం యమమ్ । స సైన్యం మహిషస్థం తం కాలదణ్డధరం ప్ర
భుమ్ ॥ ౨౬ ॥ దూరేను మాయశాస్త్రారం కిఞ్చిద్భీతస్స భూసురః । నమో నారాయణాయేతి తదాఘోషయదుచ్చకైః ॥
౨౭ ॥ నిజరక్షాం చకారాథ స విష్ణుకవచేన వై ॥ హరిశ్చన్ద్రః ॥ బ్రహ్మన్ శ్రీవిష్ణుకవచం కీదృశం కిం ప్రభావజమ్ । కేనో
క్తం కో ఋషిశ్ఛన్దో దైవతం కీదృశం మునే ॥ ౨౮ ॥ అగస్త్యః ॥ హరిశ్చన్ద్ర ప్రవక్ష్యామి శృణుష్వావహితోధునా ।

శ్రీవిష్ణుకవచందివ్యంరహస్యంసర్వగోపితమ్ ॥ ౨౯ ॥ సృష్ట్యాదౌకమలస్థాయబ్రహ్మణేహరిణోదితమ్ । కారుణ్యేనమ
మప్రోక్తంబ్రహ్మణాక్షీరసాగరే ॥ ౩౦ ॥ గోపనీయంప్రయత్నేన భవతాచజయప్రదమ్ । ఇదంశ్రీవిష్ణుకవచమనుష్టు
ప్ఛన్దసాయుతమ్ ॥ ౩౧ ॥ కబుషిశ్చహరిశ్ఛన్దశ్శ్రీనారాయణదైవతమ్ । కేశవాఙ్గంతదూర్ధ్వఇచ్చకరన్యాససమన్వి
తమ్ ॥ ౩౨ ॥ శాన్తాకారమితి ధ్యాత్వా జప్త్వాభీష్టమవాప్నుయాత్ । పూర్వతోమాంహరిఃపాతు పశ్చాచ్చక్రీచ
దక్షిణే ॥ ౩౩ ॥ కృష్ణఉత్తరతఃపాతు శ్రీశోవిష్ణుశ్చసర్వతః । ఊర్ధ్వమానన్దకృత్పాతు అధస్తాచ్ఛార్ఙ్గభృత్సదా ॥
౩౪ ॥ పాదౌపాతుసరోజాంఘ్రిర్జంఘేపాతుజనార్దనః । జానునీమేజగన్నాథఊరూపాతుత్రివిక్రమః ॥ ౩౫ ॥ గు
హ్యంపాతుహృషీకేశఃపృష్ఠంపాతుమమావ్యయః । పాతునాభింమమానన్తఃకుక్షింరాక్షసమర్దనః ॥ ౩౬ ॥ దామో
దరోమేహృదయంవక్షఃపాతునృకేసరీ । కరౌమేకాళియారాతిర్భుజౌభక్తార్తిభఞ్జనః ॥ ౩౭ ॥ కణ్ఠంకాలాంబుద
శ్యామస్స్కన్ధౌమేకంసమర్దనః । నారాయణోవ్యాన్నాసామ్మేకర్ణౌకేశిప్రభఞ్జనః ॥ ౩౮ ॥ కపోలేపాతువైకుణ్ఠో
జిహ్వాంపాతుదయానిధిః । ఆస్యందశాస్యహన్తావ్యాన్నేత్రేమేహరిలోచనః ॥ ౩౯ ॥ భ్రువౌమేపాతుభూమీశోలలా
టంమేసదాచ్యుతః । ముఖంమేపాతుగోవిన్దశ్శిరోగరుడవాహనః ॥ ౪౦ ॥ మాంశేషశాయీసర్వేభ్యో వ్యాధిభ్యో
భక్తవత్సలః । పిశాచాగ్నిజలేభ్యోమామాపద్భ్యోవతువామనః ॥ ౪౧ ॥ సర్వేభ్యోదురితేభ్యశ్చపాతుమాంపురు
షోత్తమః । ఇదంశ్రీవిష్ణుకవచంసర్వమఙ్గళదాయకమ్ ॥ ౪౨ ॥ సర్వరోగప్రశమనంసర్వశత్రువినాశనమ్ । ఏవం
జజాపతత్కాలేహ్యాత్మరక్షాకరంపరమ్ ॥ ౪౩ ॥ త్రిసన్ధ్యంయఃపఠేచ్ఛుద్ధస్సర్వత్రవిజయీభవేత్ । వేదరాశింతతో
దృష్ట్వావిప్రంవైష్ణవవల్లభమ్ ॥ ౪౪ ॥ తేయామ్యాఃప్రాద్రవన్ సర్వేసింహాత్త్రస్తామృగాఇవ । సచిత్రగుప్తంతం
సారింవినావ్యాధ్యాదయోనుగాః ॥౪౫॥ పశ్చాద్భాగముపశ్యన్తోదహ్యమానాద్విజౌజసా । తద్దృష్ట్వాబ్రాహ్మణశ్రేష్ఠం

విష్ణుభక్తం జితేన్ద్రియమ్ ॥ ౪౬ ॥ యమస్స్వామ్యాగ్రప్రసన్నాత్మా స్యన్దనస్థో హ్యదృశ్యత। నారకాన్నృహితాన్పాపాన్సై
ర్ధావతో వీక్ష్య చానుగాన్॥ ౪౭ ॥ వైష్ణవం వీక్ష్య విప్రేన్ద్రం విస్మితస్సప్రశశంస హ। సోవతీర్య రథాత్తస్మాద్బహుమాన
పురస్సరమ్ ॥ ౪౮ ॥ ఉవాచ బ్రాహ్మణం నత్వా స్వాగతం తద్ద్విజోత్తమమ్ । ఇదమర్ఘ్యమిదం పాద్యమిదమాచమ
నీయకమ్॥ ౪౯ ॥ ఇత్యాతిథ్యం యమః కృత్వా తద్దర్శనకుతూహలీ । ధన్యోస్మ్యనుగృహీతోస్మి జన్మ మే పావితం మునే॥ ౫౦ ॥
భవాన్పాదారవిన్దాభ్యాం యన్మే పురమిహాగతః । తవపుణ్యప్రభావేన సదాచారోద్భవేన వై ॥ ౫౧ ॥ జితోహం హరి
భక్త్యా చ మైత్రేణైతు స్వచక్షుషా । తత్తత్పాపఫలం భోక్తుం నరకేషు నిపాతితాః ॥ ౫౨ ॥ దహ్యమానా దివారాత్రం
పాపస్థాః పాలితాస్త్వయా । బ్రహ్మన్న విషయః కార్యో భగవత్యంబుజేక్షణే ॥ ౫౩ ॥ స్తేనస్సురాపో మిత్రద్రుక్
బ్రహ్మహా గురుతల్పగః। నిత్యనైమిత్తికత్యాగీ పంచపాతకినోపరే॥ ౫౪॥ సర్వేషామప్యఘవతామిదమేవ సునిష్కృతమ్।
సంకీర్తనం హరేర్బ్రహ్మన్ లోభాన్మే మహచ్ఛడంభతః ॥ ౫౫ ॥ త్వయా భాగవతశ్రేష్ఠ పరదుఃఖాసహిష్ణునా। భక్త్యా
సంకీర్త్య కృష్ణస్య హ్యమీషాం రక్షణం కృతమ్॥ ౫౬ ॥ ఇదం రహస్యం కృష్ణస్య కీర్తనం దివ్యమౌషధమ్ । మమా
ధికారో వ్యర్థస్స్యాన్న ప్రకాశ్యమిదం త్వయా ॥ ౫౭ ॥ ఇత్యుక్త్వా బ్రాహ్మణం సౌరిర్నిశ్వసన్ చిన్తయాకులః। స్వాధి
కారచ్యుతిం వీక్ష్య పునస్తత్రేదమబ్రవీత్ ॥ ౫౮ ॥ జ్ఞానతోజ్ఞానతో వాపి పాపం కృత్వా నరాధమాః । అవశేన హరిం
స్మృత్వా నిష్పాపాయాన్తి మాధవమ్ ॥ ౫౯ ॥ తస్మాత్తులావవిశ్వాసం కృత్వా సంకీర్తనే హరేః । భవన్తు ప్రాయ
శః పాపాద్దీపహస్తా యథాబిలః ॥ ౬౦ ॥ తస్య ప్రభావమజ్ఞాత్వా మమలోకం ప్రయాన్తు చ । అద్య ప్రభృతి చాశ్రద్ధా
భయాత్సంకీర్తనే హరేః॥ ౬౧ ॥ భూయాత్త్వరుచిత్త్వరుచిద్భక్తిః కేశవేతదనుగ్రహాత్ ॥ శ్రీకృష్ణవిష్ణో భగవన్మురా
రే సంకీర్తయన్తీతి తపవసన్తః । నమాఞ్చపశ్యన్తి మమాపకిఙ్కరాన్ బిభేమ్యహం చక్రధరస్య కీర్తనాత్ ॥ ౬౨ ॥ ఇదానీన్తు

త్వయాదృష్టంమమరూపంభయజర్జరమ్ । పాపిష్ఠా నామిదం రూపంప్రసన్నస్స్యాంభవాదృశామ్ ॥ ౬౩ ॥ ఇదం విమానమారుహ్యాసూర్యకోటిసమప్రభమ్ । గచ్ఛలోకాన్యథేష్టంవైవిష్ణుతేజోనివారితః ॥ ౬౪ ॥ యేనస్నాన్తితులామాసేనిర్మలేసహ్యజాజలే । తన్మాహాత్మ్యంనశృణ్వన్తిసర్వాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ౬౫ ॥ యేనకుర్వన్తిసత్పాత్రే పుణ్యక్షేత్రేవిశేషతః । కీర్తనంయేనకుర్వన్తికృష్ణస్యకమలాపతేః ॥ ౬౬ ॥ తేప్రయాన్తుచమల్లోకంతేషామనుగ్రోభవామ్యహమ్ । గచ్ఛలోకాన్యథేష్టంత్వంవిష్ణుభక్తద్విజోత్తమ ॥ ౬౭ ॥ ఇత్థంసంపూజితోవిప్రస్సాగ్ణాహరిభీరుణా । విమానస్థోచ్చతోదేవైస్తూయమానోగమద్ధరిమ్ ॥ ౬౮ ॥ యమశ్చాశ్వాస్యసైన్యంస్వంకథయన్నస్యవైభవమ్ । హరికీర్తనమాహాత్మ్యంతులామాహాత్మ్యమేవచ ॥ ౬౯ ॥ కావేరీ మహిమానఞ్చ స్వగృహంప్రాపపార్థివ । తస్మాత్తులార్కకావేర్యాస్సంప్రాప్తేపుణ్యవారిణి ॥ ౭౦ ॥ స్నానందానంకురుష్వత్వంమాహాత్మ్యశ్శ్రవణంతథా । విత్తశాఠ్యమకుర్వాణస్తులాంప్రాప్తేదివాకరే ॥ ౭౧ ॥ స్నానంకృత్వాద్విజేంద్రేభ్యఃకురుదానంమహామతే । తేనపుణ్యప్రభావేనసర్వాభీష్టమవాప్నుహి ॥ ౭౨ ॥ ఏతత్తేసర్వమాఖ్యాతంయన్మాంత్వంపరిపృష్టవాన్ । ఇదంపాపఘ్నమాఖ్యానంవేదరాశిప్రభావజమ్ ॥ ౭౩ ॥ పుత్రాయురారోగ్యకర సర్వసంపత్ప్రదాయకమ్ । యఃపఠే చ్ఛ్రావయేద్వాపిసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౭౪ ॥ * ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేషష్ఠోధ్యాయః *

హరిశ్చంద్రః ॥ సమస్తధర్మజ్ఞమరుద్వృధాయాఃపయస్యహోమాసినిమజ్యతౌలికే । ఉపేయివాన్స్నానఫలం మహీతలేధనాత్మజారోగ్యరిపుక్షయాదికమ్ ॥ ౧ ॥ కథంవిధేయశ్చమరుద్వృధాప్లవఃకదాపికాలేకమతేక్షణోహరిః । ఉపాసితవ్యఃకుసుమైశ్చకైర్మునేవిశేషతోవర్ణయమేనమోస్తుతే ॥ ౨ ॥ అగస్త్యః ॥ సుసాధుపృష్టో భవతాహమద్యభోకవేరకన్యామహిమాతవోచ్యతే । కవేరకన్యామహిమాశ్రవేమతిఃపురాతనైఃపుణ్యఫలైర్భవేన్నృణామ్ ॥ ౩ ॥

పురార్జునో మహాభాగ ద్రౌపదీం భ్రాతృభిస్సహ । ఉద్వాహ్య తీర్థయాత్రార్థం ప్రతిశ్రుత్యాగ్రజం ప్రతి ॥ ౪ ॥ కేనచిత్కారణేనైవ కావేరీతీరమాప్తవాన్ । వైశాఖే తత్ర చ స్నాత్వా మాసయుక్తో మునీశ్వరైః ॥ ౫ ॥ సహ్యజాయాస్తు మాహాత్మ్యం శ్రుత్వా మాహాత్మ్యపారకమ్ । ప్రతిపూజ్య ద్విజం శాన్తం భూషాస్రగ్వస్త్రగోధనైః ॥ ౬ ॥ తత్ర సన్నిహితం విష్ణుం రఙ్గేశఞ్చ ప్రణమ్య చ। పశ్చాద్ద్వారవతీమేత్య సుభద్రోద్వాహనోత్సుకః ॥ ౭ ॥ ప్రార్థయన్తీం స్వయం భక్త్యా ఉద్వాహ్య భగినీం హరేః । విజిత్య సమరే శత్రూన్సుయోధనముఖాన్ బహూన్ ॥ ౮ ॥ కావేరీస్నానమాహాత్మ్యాత్ భ్రాతృభీ రాజ్యమాప్తవాన్ ॥ హారిశ్చన్ద్రః ॥ కిమర్థం ఫల్గునో బ్రహ్మన్ తీర్థయాత్రాపరోభవత్ । ఉపయేమే కథం శౌరేర్భగినీమజయద్ద్విషః ॥ ౯ ॥ ఏతద్విస్తారతస్సర్వం శిష్యస్య బ్రూహి మే ద్విజ ॥ అగస్త్యః ॥ పురా పాఞ్చాలతనయాం పఞ్చాప్యుద్వాహ్య పాణ్డవాః । వఞ్చితాఙ్గపఞ్చబాణేన తయా సాకం సురేమిరే ॥ ౧౦ ॥ తస్యామాసక్తహృదయాన్ పఞ్చాప్యుద్వీక్ష్య పాణ్డవాన్ । దేవర్షిర్నారదోభ్యేత్య తానాహూయ రహోహ్యబ్రవీత్ ॥ ౧౧ ॥ ఆహూయ ద్రౌపదీం సాధ్వీం దర్శయన్ ధర్మసంగ్రహమ్ ॥ స్త్రీమోహో హి మూలం నరకస్య పుంసః స్త్రీమోహో హి మూలం నిధనస్య పుంసః । స్త్రీమోహో హి మూల వ్యసనస్య పుంసః స్త్రీమోహో హి మూలం కలహస్య పుంసః ॥ ౧౨ ॥ అన్తః క్రుద్ధాః ప్రసన్నాస్యా అగాధహృదయాః స్త్రియః । న శౌచం నాపి చాచారం న చ సజ్జనసన్నతిః ॥ ౧౩ ॥ న బిభ్యతి స్త్రియో మృత్యోర్న కేవలం స్వోదరంభరాః । అన్నదే చ దృఢం పత్యౌ తుణం స్నేహం ప్రకుర్వతే ॥ ౧౪ ॥ రుగ్ణే భర్తరి రిక్తే చ శపన్తి స్వార్థసాధనాః । నాపవాదాద్భయం స్త్రీణాం న మృత్యోర్న నరకాదపి ॥ ౧౫ ॥ నేక్షన్తే వా పితృకులం న భర్తృకులమేవ చ । న లజ్జా న చ వాక్స్తోత్రం నిత్యమోదనతత్పరాః ॥ ౧౬ ॥ స్త్రీణామష్టగుణం కామస్త్వహోరాత్రం రిరంసవః, నేచ్ఛన్తి మైథునం పత్యౌ స్వప్రాగల్భ్యాభిశంకయా ॥ ౧౭ ॥ వృషస్యన్త్యో పిభర్తౄన్స్వాన్ స్వయం నాయాన్తి

దుర్ధియః । అయంస్వభావోఽసాధ్వీనాంవిశేషేణకలౌయుగే ॥ ౧౮ ॥ స్త్రీణాంప్రసవినీనాన్తుక్రౌర్యంస్యాద్ద్విగుణం
పతౌ । యువతీనాంవితన్తూనాంపుత్రిణీనాన్తుకింపునః ॥ ౧౯ ॥ వన్ధ్యాయువత్యోవిధవాయస్మిన్గ్రామేవసన్తిహి। కలి
శ్చవ్యాధయోమృత్యుస్తత్రసన్నిహితాస్సదా ॥ ౨౦ ॥ ఉత్తమాశ్చస్త్రియోలోకేశుచయశ్శుచిస్మితాః । అపా
పాఙ్గపుణ్యసఙ్కల్పాశ్శిశ్రూషన్త్యఙ్గపతింగురూన్॥ ౨౧ ॥ భూషయన్త్యఙ్గకులంపిత్రోఽఙ్గపుత్రవత్యశ్శున్తేదివమ్ ।
రోగిణంనిర్ధనంరుష్టంనాన్నదంవాఙ్గుగుప్సితమ్ ॥ ౨౨॥ ఉన్మత్తంవాజడంమూర్ఖంసాధ్వ్యస్తంమన్యతేహరిమ్ । ఇదఞ్చ
శ్రూయతాంభద్రేదేహేవత్సేవచనంమమ ॥ ౨౩ ॥ యదర్థమాగతోఽద్యాహమేవంవచ్మిత్వదగ్రతః । సున్దఇత్యుపసున్దశ్చ
భ్రాతరౌదైత్యవల్లభౌ ॥ ౨౪॥ సఞ్చరన్తౌస్నేహయుక్తావదృశాతేస్త్రియంపథి ।తిలోత్తమేతివిఖ్యాతాసాప్సరాశ్చా
రుహాసినీ॥ ౨౫॥ ఉత్పలాక్షీసుబింబోష్ఠీసర్వాభరణభూషితా । తాన్దృష్ట్వాత్వగ్రజస్సున్దస్మరబాణప్రపీడితః ॥ ౨౬॥
గతస్నేహోగతప్రీతిఃక్షీబోభ్రాతరమబ్రవీత్। ప్రజావతీతవాయాతిశుశ్రూషాక్రియతాంత్వయా॥ ౨౭ ॥తచ్ఛ్రు
త్వాఽగ్రజంభ్రాతాతాన్దృష్ట్వామోహితోఽహసన్ । స్నుషేయంస్యాత్తవభ్రాతశ్శిశ్రూషార్థముపాగతా॥ ౨౮॥
పాతిత్యన్తేభవేదార్యగృహ్ణీయాంశ్చేదిమాంస్త్రియమ్ । శ్రుత్వైవమనుజేనోక్తంవచనంకుపితోఽగ్రజః ॥ ౨౯ ॥
గదయాప్రహరన్మూర్ధ్నితస్యాథోవజ్రకల్పయా । ఉపసున్దశ్చ సంక్రుద్ధోగదయాప్రజహారతమ్॥ ౩౦॥ గదాభ్యాం
వజ్రకల్పాభ్యాంతత్క్షణాన్నిహతావుభౌ।అన్యోన్యంతాడయిత్వాతౌదైతేయాసాతిలోత్తమా ॥ ౩౧ ॥ దేవకార్యఞ్చ
నిర్వర్త్యమన్దహాసాదివఙ్గతా । ఏవంస్త్రియస్స ముత్పన్నా మరణాయజనస్యవై ॥ ౩౨ ॥ తస్మాద్ద్రౌపదిసాధ్వీత్వం
శుశ్రూషస్వపతీఞ్శుచీన్ । ఇహభుక్త్వాఖిలాన్భోగానన్తేప్రాప్స్యసిసద్గతిం॥ ౩౩ ॥ యూయఞ్చపాణ్డవాస్సర్వేస్నే
హయుక్తాఃపరస్పరమ్ । అస్యాంరమధ్వంపఞ్చాపియథాస్నేహోవివర్ధతే ॥ ౩౪ ॥ గార్హస్థ్యధర్మనిరతాఃకౌన్తా

దాన్తాద్విజప్రియాః । కృష్ణభక్తిరతానిత్యం తత్ర ధర్మం కరిష్యథ ॥ ౩౫ ॥ కిన్తపోభిశ్చ కింశాస్త్రైః కిమిష్టాపూర్తక
ర్మభిః । తౌలాకవేరజాసిక్తో బ్రహ్మహాపి విశుధ్యతి ॥ ౩౬ ॥ కిముత శ్రద్ధయా స్నాతి తులామాసే యథావిధి । వంశద్వ
యం సముత్తార్య త్రిసప్తదివమశ్నుతే ॥ ౩౭ ॥ చతుశ్శ్రోత్రాఘ్నీర్దేహానాం దార్ఢ్యకాలేన్నృపాత్మజాః । మాఘే
చ మాధవే మాసి తౌలికే మాసి కార్తికే ॥ ౩౮ ॥ సహ్యజాయాం సకృత్ స్నాత్వా సర్వపాపాత్ప్రముచ్యతే ॥ అగస్త్యః ॥
ధర్మసారం రహస్యాన్తం నారదప్రోక్తముత్తమమ్ । శ్రుత్వా ధర్మాత్మజో హృష్టః పూజయామాస నారదమ్ ॥ ౩౯ ॥
పూజయిత్వా యథాన్యాయమర్ఘ్యపాద్యాదిలక్షణైః । మరుద్వృధాయా మహిమాం శ్రుత్వా హర్షాశ్రులోచనః ॥ ౪౦ ॥
కస్మిన్కాలే తు కావేర్యాం తులాస్నానం ప్రశస్యతే । కింఫలం కిం విధేయం స్యాత్తత్ర కా దేవతా స్మృతా ॥ ౪౧ ॥ కిఞ్చాగా
ర్హస్థ్యధర్మాంశ్చ వక్తుమర్హస్యశేషతః ॥ నారదః ॥ సమ్యక్పృష్టోస్మ్యహం భద్ర ధర్మసారేద్య ధర్మజ ॥ ౪౨ ॥ వక్ష్యే
మరుద్వృధాస్తోత్రం శృణు నాన్యమనా నృప । కావేర్యాం కేవలస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనమ్ ॥ ౪౩ ॥ భావశుద్ధ్యా
తు యత్ స్నానం కులకోటిం సముద్ధరేత్ । తులామాసే తు యత్ స్నానం భుక్తిముక్త్యైకసాధనమ్ ॥ ౪౪ ॥ సహ్యజా
యాస్తు మాహాత్మ్యం కో బ్రూయాద్భువనత్రయే । సపవవక్త్రా శ్రోతా చ సహస్రవదనస్స్వయమ్ ॥ ౪౫ ॥ తులామాసే
సకృత్ స్నాత్వా కావేర్యాం రఙ్గసన్నిధౌ । మల్లికాకుసుమైశ్శుభ్రైస్తత్కాలీనైశ్చ పంకజైః ॥ ౪౬ ॥ అర్చయిత్వా
చ్యుతం విష్ణుం పాయసాన్నం నివేదయేత్ । నివేదయిత్వా శ్రవణే ద్వాదశ్యాం పాయసం హరేః ॥ ౪౭ ॥ భోజయేద్బ్రా
హ్మణాన్ భక్త్యా సార్వభౌమో భవేద్భువి । ద్వాదశాబ్దం కురుక్షేత్రే భోజయేద్యో ద్విజాంఛ్ఛుచీన్ ॥ ౪౮ ॥ ద్వాదశ్యాం
తత్ఫలం యాతి పాయసాన్నప్రదానతః । ద్వాదశ్యాం పాయసం ప్రాశ్య యా నారీ పుత్రగృధ్నినీ ॥ ౪౯ ॥ ద్వాదశ్యాం
పుత్రిణీ సా స్యాద్దీర్ఘమఙ్గళమశ్నుతే । సజ్ఞానా విధవా చ స్యాదన్తే విష్ణుపదం వ్రజేత్ ॥ ౫౦ ॥ అమావాస్యాం సంక్రమేషు

కన్యామాసి రవిగ్రహే । అశ్రాద్ధకృద్ద్విజో రాజన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్ ॥ ౫౧ ॥ అన్నాభావే ద్విజాభావే ప్రవాసే సూతకాపది । ఆమశ్రాద్ధం ద్విజః కుర్యాత్ శూద్రః కుర్యాత్సదాపహి ॥ ౫౨ ॥ అర్ధభారం తదర్ధం వా తణ్డులస్తు విధీయతే । పణద్వయమభావేపి తదర్ధం వేత్తి కేచన ॥ ౫౩ ॥ మహాలయేష్వమావాస్యాం సంక్రమేహి చ పాణ్డవ । రిక్తో వా వ్యధితో వాపి స్వర్గేచ్ఛుః శ్రాద్ధమాచరేత్ ॥ ౫౪ ॥ రిక్తస్సర్వాణ్యకృత్వాపి తేషు శ్రాద్ధం సమాచరేత్ । సర్వాశక్తౌ తులామాసే ద్వాదశ్యాం ద్వాదశ ద్విజాన్ ॥ ౫౫ ॥ భోజయేత్పాయసాన్నేన సర్వశ్రాద్ధఫలం భవేత్ । తదర్ధం వా దరిద్రోపి పితృభక్తః ప్రభోజయేత్ ॥ ౫౬ ॥ దధ్యన్నదానాద్వైశాఖే మాఘే వస్త్రప్రదానతః । కార్తికే చ్ఛత్రదానాచ్చ దీపారాధనతో హరేః ॥ ౫౭ ॥ మార్గశీర్షే చ ముద్గాన్నైరుషఃకాలే నివేదనాత్ । చైత్రే పానకదానాచ్చ పతౄణామనృణో భవేత్ ॥ ౫౮ ॥ లుబ్ధో వా నాస్తికః కుష్ఠీ దరిద్రో దశజన్మసు । మా గఙ్గా యమునా రేవా మా సేతుర్గ్రా చ పుష్కరః ॥ ౫౯ ॥ మాబ్ధిగఙ్గాసఙ్గమశ్చ మా ప్రభాసోహిరణ్వతీ । న ద్వారకా న చాయోధ్యా బదరీ మా చ నైమిశమ్ ॥ ౬౦ ॥ మా గౌతమీ మా మధురా మా గోకర్ణశ్చ కౌరవమ్ । తులామాసే సహ్యజాయాం యది స్నానం సకృద్భవేత్ ॥ ౬౧ ॥ నూనం క్లేశం వినా ముక్తిశ్శక్యా సాధయితుం నృప । యది స్నాయాత్ సహ్యజాయాం క్లేశం సేవతేపి చ ॥ ౬౨ ॥ తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం శక్తః పవహస్స్వయమ్ । మా భైష్ట యూయం హే పాపాః కథం స్యాత్పాపనిర్వృతిః ॥ ౬౩ ॥ నరకేషు పతిష్యామ ఇతి చిన్తాపమాస్తు వః । స్నానం కురుత మత్తీర్థే ఉత్తరే యమహా హి వః ॥ ౬౪ ॥ కల్లోలబాహుముద్ధృత్య గర్జత్యేవ మరుద్వృధా । బహునాత్ర కిముక్తేన శృణుష్వ నృపసత్తమ ॥ ౬౫ ॥ కావేరీజలసక్తాపతిర్యక్చ దివమశ్నుతే । భుక్తిం ముక్తిం లభేత్సద్యః కిం పునశ్శ్రద్ధయా కృతే ॥ ౬౬ ॥ పురా మరుద్వృధావారికణస్పృష్టశ్చ సూకరః । నష్టపాపగణో దేవ దేవలోకమగాహతా ॥ ౬౭ ॥ యుధిష్ఠిరః॥ సూకరః కీదృశో విప్ర కస్మాత్తస్య సహ్యజాజలే । కథం

సిక్తో దివం యాతః పతద్విస్తార్యమేవద ॥ ౧౮ ॥ నారదః ॥ యథాధికారిస్నానస్య ఫలమాప్నోత్యసంశయః । ఔదాసి
న్యేన నాస్తి క్వాప్యద్య తత్ స్నానం పాపనాశనమ్ ॥ ౧౯ ॥ మాకురుష్వ చ సన్దేహం కర్మకృత్స్వస్తిమాన్ భవేత్ । పురా బాహ్లీ
కదేశే భూత్ బహుధాన్య ఇతి శ్రుతః ॥ ౨౦ ॥ అగ్రహారో మహాన్ పుణ్యో వేదఘోషసమన్వితః । వేదశాస్త్రార్థతత్త్వ
జ్ఞైర్గపజ్ఞ్చ యజ్ఞపరాయణైః ॥ ౨౧ ॥ అగ్రహారోత్తమే తస్మిన్ శ్రుతిస్మృతివిచక్షణః । బ్రహ్మశర్మేతి విఖ్యాతో బహుపా
రీ బహుశ్రుతః ॥ ౨౨ ॥ ఆశ్వలాయనగోత్రీయశ్శ్రౌతస్మార్తవిచక్షణః । సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞస్స్వకర్మవిశారదః ॥ ౨౩ ॥
కృషీవలః కృషేర్త్వాతోఽష్టసహస్రసువర్ణవాన్ । తక్రాదీనాఞ్చ విక్రేతా వస్త్రాణాం వాససామపి ॥ ౨౪ ॥ అక్రేయా
ణాఞ్చ వస్తూనాం విక్రేతా ధనసంగ్రహీ । పరాన్నభోక్తా స్వగృహే న తు భుఙ్క్తే కదాచన ॥ ౨౫ ॥ జ్యోతిర్విద్గ్రామయా
జీ చ నిరగ్నిస్స్నానవర్జితః । పవిత్రకూర్చదర్భాదీన్ సమిధో గృహ్య గచ్ఛతి ॥ ౨౬ ॥ గ్రామాద్గ్రామాన్తరం గచ్ఛన్ శ్రా
ద్ధభోజనతత్పరః । అసౌ శ్రాద్ధక్రియావేదీ బహుపారీ చ వేదవిత్ ॥ ౨౭ ॥ సర్వే చ వృణుతే శ్రాద్ధే ప్రార్థయన్నేతమన్వ
హమ్ । అనాహూతో స్వయం గత్వా భుఙ్క్తే స్వాతన్త్ర్యమావహన్ ॥ ౨౮ ॥ గ్రామాద్గ్రామాన్తరం గచ్ఛేచ్ఛాత్రార్థహే
తోరనావృతః । స భోక్తా సూకరస్యేవ నాశ్నన్నిపతరోఽస్య చ ॥ ౨౯ ॥ ప్రాయశ్చిత్తం న కురుతే శ్రుతిస్మృత్యర్థవేద్యపి ।
కుతశ్శ్రాద్ధం కుతో హోమః కుత్ర వాదీయతే ధనమ్ ॥ ౩౦ ॥ ఇతి భ్రమతి దేశేషు న కదాచిద్గృహే వసేత్ । గృహే వా
బుభుక్షితో బాలాన్నం భ్రష్టాన్నం భక్షయత్యసౌ ॥ ౩౧ ॥ కేవలాన్నం స్వయం భుఙ్క్తే సదా స్వోదరపూరకః । తస్య నారీ పతి
వ్రతా భర్తృశుశ్రూషణే రతా ॥ ౩౨ ॥ ప్రోషితేఽల్పాశనా నిత్యం భర్త్సితాపి న కుప్యతి । తస్మాత్ప్రియాగభీత్యా సా సంగృ
హ్యాత్యర్థమన్వహమ్ ॥ ౩౩ ॥ నిపుణా గృహిణీ స్వార్థే బోధయామాస తం పతిమ్ । కాయస్త్వతుణి కస్వామిన్ జలబు
ద్బుదసన్నిభః ॥ ౩౪ ॥ అద్య శ్వో వా పరశ్వో వా మృత్యురేవ ప్రాణినాం ధ్రువమ్ । ధర్మ్యకార్యోద్యతే దేహే హ్యన్యథా

నరకోద్ధృతిదమ్ ॥ ౭౫ ॥ క్లేశదైన్యకిన్ననై రేభీ రాజతస్కరబన్ధుభిః । కిమర్థం భుజ్యతే భర్తః పరాన్నం నరకప్రదమ్ ॥ ౭౬ ॥ పత్యుః ప్రియా హతా నారీ హ్యభైక్షాశీ వ్రతీ తథా । అబ్రహ్మణ్యో హతో రాజా హతో విప్రో నిరగ్నికః ॥ ౭౭ ॥ తస్మాదౌపాసనం కృత్వా భోక్తవ్యం భవనే త్వయా । ఇమే బాలా హ్యనాథాశ్చ ఉపలాళనవర్జితాః ॥ ౭౮ ॥ అహం జీవన్మృతప్రాయా త్వద్ధీనా విధవా యథా । సర్వేషామాశ్రమాణాం చ గార్హస్థ్యం శ్రేష్ఠముచ్యతే ॥ ౭౯ ॥ యదానుకూలా నారీ స్యాత్తావల్లక్ష్మీర్వసేత్ గృహే । ప్రతికూలా యదా నారీ తావత్త్యక్త్వాన్యథా పతేత్ ॥ ౮౦ ॥ శూద్రప్రాయా ఇమే పుత్రా వేదశాస్త్రవివర్జితాః । అనాచారాః కృతఘ్నాస్స్యుః రీక్షణీయా ఇమే సుతాః ॥ ౮౧ ॥ ఇదం గృహమియం భార్యా ఇమే పుత్రా ఇదం ధనమ్ । త్వదన్తే వినివృత్తా హి ధర్మ ఏకస్సహ్యాత్తవ ॥ ౮౨ ॥ తస్మాద్ధర్మమపేక్షస్వ నాపేక్షస్వ గృహాదికమ్ । యథా గృహీత్వా పాథేయం యాన్తి గేహాత్ స్థలాన్తరమ్ ॥ ౮౩ ॥ పారలౌకికపాథేయం కర్తవ్యం పుణ్యముత్తమమ్ । యమలోకస్య పాథేయమన్నం విప్రముఖే కురు ॥ ౮౪ ॥ సహ్యజాయాం కురు స్నానం తులాం ప్రాప్తే దివాకరే । షట్షష్టికోటితీర్థాని ద్విసప్తభువనేషు చ ॥ ౮౫ ॥ కేశవస్యాజ్ఞయా యాన్తి తులామాసే మరుద్వృధామ్ । తస్మాన్నాథ కురు స్నానం కావేర్యాం తౌలిభాస్కరే ॥ ౮౬ ॥ సహ్యజాయాస్తు మహాత్మ్యం సర్వలోకప్రదం నృణామ్ । అస్మిన్నేవ భారతే వర్షే కర్మభూమావిశేషతః ॥ ౮౭ ॥ తులాకవేరజాస్నానం సర్వకామాభివర్ధనమ్. * * *

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరిమాహాత్మ్యే సప్తమోధ్యాయః.

॥ సుశీలా ॥ కావేరీతీరజన్మానః కావేరీసలిలాప్లుతాః । కావేరీశీతవాతాద్యైస్స్పృష్టా యాన్తి హరేః పదమ్ ॥ ౧ ॥ తస్మాత్కావేరిమాహాత్మ్యం కో బ్రూయాద్భువనత్రయే । తస్మాత్తస్యాం కురు స్నానం సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ ౨ ॥ ధర్మసారం ప్రవక్ష్యామి మన్నాథాభీష్టదం శృణు । ధనం దేహి గృహం దేహి అన్నం దేహి కుటుంబినే ॥ ౩ ॥ దేహీతి పాత్ర

ఆయాతే దేహం వా దేహి సీదతే । జన్మాన్తరకృతైః పుణ్యైర్భర్తుర్నారీ భవేత్సతీ ॥ ౪ ॥ నాస్తి నాస్తీతి యో బ్రూయా
దోదనార్థిని లోభతః । అస్త్యస్తీతి తతో దుఃఖమితి దేవా వదన్తి తమ్ ॥ ౫ ॥ తత్పూర్వజన్మపుణ్యేన మత్పుణ్యైః పూర్వ
సఞ్చితైః । అనుకూలా భవేయన్తే యథేష్టం ధర్మమాచర ॥ ౬ ॥ కః కస్య బాన్ధవో లోకే కః కస్య సుఖమాదిశేత్ ।
కః కస్య పోషకో బ్రహ్మన్ కః కస్య మరణే సుహృత్ ॥ ౭ ॥ ధర్మ ఏవ సదా రక్షేదిహ లోకే పరత్ర చ । వయఞ్చాప్యఘం నభో
క్ష్యామో యాయం దుష్కృతభోజినః ॥ ౮ ॥ కిఞ్చిన్న దత్వా విప్రాయ పశ్చాద్రిక్తో భవిష్యసి । నేత్రయోః శ్రోత్ర
యోర్బాహ్వోః పాదయోశ్చ తథా తనోః ॥ ౯ ॥ స్వామిచిహ్నే వర్తమానే కురు త్వం ధర్మసఙ్గ్రహమ్ । ఇత్యుక్తః ప్రి
యయా భర్తా భర్తృసౌఖ్యేన హేతునా ॥ ౧౦ ॥ హసన్మన్దం ప్రియామాహ స్వప్రియార్థం ప్రభాషిణీమ్ । సర్వం జ్ఞాతం
హి కల్యాణి దైవం హి బలవత్తరమ్ ॥ ౧౧ ॥ మయైతావత్ ప్రియే మాధ్యాద్వాస్సరా వితథీకృతాః । ఇతః పరం భవేద్ధర్మో
నరకో న భవేన్మమ ॥ ౧౨ ॥ తస్మాద్బ్రూహ్యేకం వినిశ్చిత్య యేన శ్రేయో మహామాప్నుయామ్ । న స్నాతం నార్చితో వహ్ని
ర్న బిల్వైరర్చితశ్శివః ॥ ౧౩ ॥ న స్నాతశ్చ తులామాసే కావేర్యాం కర్మసిద్ధయే । న దత్తమన్నం విప్రేభ్యో న శ్రు
తా వా హరేః కథా ॥ ౧౪ ॥ మయా జన్మకృతం వ్యర్థం శిశ్నోదరపరేణ తు ॥ సుశీలా ॥ ప్రాతరుత్థాయ సంస్నాత్వా
ప్రాతస్సన్ధ్యాముపాస్య చ ॥ ౧౫ ॥ కుర్వన్ పఞ్చ మహాయజ్ఞానిష్టాపూర్తాదికాన్ కురు । అశ్వత్థస్థాపనఞ్చాపి కురు వాశ్వ
త్థసేవనమ్ ॥ ౧౬ ॥ సుసంస్థాప్యాశ్వత్థవృక్షం ద్విరేకం వాభివర్ధయేత్ । వర్ధన్తే తద్గృహే పుత్రా వర్ధన్తే చ ధనాదయః ॥ ౧౭ ॥
సప్తప్రదక్షిణం యేన క్రియతే బోధినం ప్రతి । ప్రదక్షిణీకృతా భూమిస్తేన సాబ్ధివనాచలా ॥ ౧౮ ॥ త్రిమూర్తిరూపిణం
వృక్షమశ్వత్థం ప్రణమేత్తు యః । త్రిమూర్తీనాం స దేవానాం నమస్కారకృతో భవేత్ ॥ ౧౯ ॥ ధూపదీపైశ్చ సద్గన్ధైస్స్ర
క్తాంబూలఫలాదిభిః । పూజయిత్వా నమేద్వృక్షమశ్వత్థం సధనీ భవేత్ ॥ ౨౦ ॥ న మధ్యాహ్నే న సాయాహ్నే నాపరాహ్ణే

నరాత్రిషు। అశ్వత్థసేవనం కార్యం న శుక్రాఙ్గారవారయోః॥ ౨౧॥ కిఞ్చ వక్ష్యే రహస్యం తే శ్రుతం పౌరాణికాన్మయా శ్రాద్ధకాలేషు చ సర్వేషు స్థిరవారే ద్విజశ్శుచిః॥ ౨౨॥ ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ కృత్వాశ్వత్థతరుం ప్రతి। పుంసూక్తం పితృసూక్తం చ తద్విష్ణోరితి మన్త్రికమ్ ॥ ౨౩ ॥ జపన్ సిఞ్చేజ్జలైశ్శుద్ధైర్మౌనీభూత్వా పితౄన్ స్మరన్ । గయాశ్రాద్ధం కృతం తేన పితౄణామనృణో భవేత్ ॥ ౨౪ ॥ ప్రాతరాలిఙ్గ్య మధ్యాహ్నే ముచ్యతే వ్యాధిమృత్యుభిః । భానువారే భిషిఞ్చేద్యస్సోఽక్షిబాధాద్విముచ్యతే॥ ౨౫॥ సోమే భౌమే భిషిఞ్చేద్యో గ్రహబాధాద్విముచ్యతే। ఆరాత్త ఇతి మన్త్రేణ అశ్వత్థే వచ ఇత్యృచా ॥ ౨౬ ॥ అశ్వరూపమితి ద్వాభ్యాం కుర్యాదాలిఙ్గనం తరుమ్। గౌరౌ స్నాత్వాభిషిక్తా యో లభేత కన్యాం సుధీశ్శుభామ్ ॥ ౨౭ ॥ ఆసత్యేనేత్యుపస్థాయ సర్వాభీష్టమవాప్నుయాత్ ।ఏవం కుర్వన్ సదాచారశ్శివపూజారతస్సదా॥ ౨౮ ॥ సదాశివశివేత్యుక్త్వా సర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ ॥ నారదః॥ బ్రహ్మశర్మాధనస్సద్బుధ్యా భార్యయా బోధితో ద్విజః॥ ౨౯ ॥ తత్రైవ చక్రే సత్కర్మ జరరోపి జితేన్ద్రియః। అశ్వత్థస్థాపనం కృత్వా వేదిం కృత్వా మణిప్రభామ్॥ ౩౦ ॥ సిషేవే రఙ్గవల్యాద్యైర్వర్ధయన్ శోభనార్హణైః। ప్రాతస్స్నాయీ బోధిసేవీ జలసేచనతత్పరః॥ ౩౧॥ తస్య భార్యా సతీ శుద్ధా సాధ్వీ భర్తృహితే రతా। శుశ్రూషయామాస పతిమిన్ద్రాణీవ పురన్దరమ్॥ ౩౨॥ పిత్రగ్నిదేవకార్యేషు జాగరూకా సదా శుచిః । ఏపి తే మన్దహాసా స్యాత్ దృష్ట్వా తౌ చేద్భయజ్ఞతా ॥ ౩౩॥ సన్తుష్టే చ సమీపస్థా భుక్తే భుక్తే హ్యనన్తరమ్। సుప్తే హ్యుత్థాయ పూర్వాహ్నే హరిం మత్వా నమేత్పతిమ్ ॥ ౩౪ ॥ ప్రణమేద్భాస్కరం పత్యుర్నీరోగాయుష్యసిద్ధయే। దేవాలయే మరేగత్వా ఇతిహాసం సభాన్తరే ॥ ౩౫ ॥ సౌమఙ్గల్యం ప్రార్థయన్తీ నమస్కుర్యాత్ ద్విజాన్ సతీ । తులామాసే చ కార్తిక్యాం మాఘే మాసి చ మాధవే ॥ ౩౬ ॥ సహ్యగోత్రోద్భవా తోయే స్నాయాత్కౌణ్డిన్యగోత్రజా । యదిష్టం భోజనే భర్తుస్తత్సంపాద్యాహరేత్స్వయమ్ ॥ ౩౭॥ భుఙ్క్ష్వేత్యుక్త్వా సతీ భుఙ్క్తే సమాహూతా సమీపగా । ఉక్తాపవిప్రియం కిఞ్చిత్

ద్భర్తుర్నోత్తరమాదిశేత్ ॥ ౩౮ ॥ శయానస్య సతీ భర్తుః పాదసంవాహనేరతా । సుమనాశ్శయనం గచ్ఛేద్భూషితా
గన్ధచర్చితా ॥ ౩౯ ॥ భీతా నిద్రాతి సా పశ్చాన్నిద్రాలౌ నిజభర్తరి । భర్తుః పూర్వం సముత్థాయ గృహశుద్ధిం
కరోత్యలమ్ ॥ ౪౦ ॥ ప్రాతస్స్నానరతా భర్తురాయుష్యార్థే పతివ్రతా । ఆర్తవా స్వగృహప్రాన్తే త్రిదినం మౌనమా
స్థితా ॥ ౪౧ ॥ బుభుక్షితాప్యనశనా భూత్వా ఖర్వేణ వారిణా । నిర్వృత్త్యైవం త్రిదివసం స్నాత్వా స్నానదినే శుచిః ॥ ౪౨ ॥
హరిద్రాకుఙ్కుమాలేపైర్లేపితా శుభవస్త్రకా । స్మరన్తీ పతిపాదాబ్జం స్వపదాబ్జస్థవీక్షణా ॥ ౪౩ ॥ ఇతరాన్ సా న
పశ్యన్తీ స్మరన్తీ పతిమేవ తు । భర్తారం భర్గమేవేతి ధ్యాయన్తీ సతతం శుచిః ॥ ౪౪ ॥ నమస్కృత్య ప్రతిదినం గురూన్ వృ
ద్ధాన్ సతో ద్విజాన్ । మధ్యాహ్నకాలే హ్యతిథీన్ భిక్షుకాన్ సత్కరోతి సా ॥ ౪౫ ॥ దేవార్థం వైశ్వదేవార్థం పచన్తీ
శుద్ధమానసా । ఉపకుర్యాద్దరిద్రేభ్యో ధనాద్యైః పత్యనుజ్ఞయా ॥ ౪౬ ॥ ఏవంభూతా మహాభాగా మధ్యాహ్నేఽతిథిభిక్షుకాన్ ।
భోజయిత్వా సతీ భర్తుః పర్యవేషయదేకదా ॥ ౪౭ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరే దూతా వైవస్వతనియోజితాః । బ్రహ్మశర్మగృ
హం ప్రాప్తా ఏతద్గ్రహణతత్పరాః ॥ ౪౮ ॥ పాతివ్రత్యప్రభావేన సుశీలాయాః ప్రధావితాః । సన్దహ్యమానాస్తే
జోభిర్యమం ప్రాహుస్సమీపగాః ॥ ౪౯ ॥ గన్తుం న శక్తాస్తద్గేహం ధావితాస్స్మ గృహాన్తికాత్ । సుశీలా తేజసా దగ్ధా
విద్రుతాస్స్మ దిశో దశ ॥ ౫౦ ॥ ఏతద్వాక్యం యమశ్శ్రుత్వా చిత్రగుప్తమథాబ్రవీత్ । క్షీణాయుర్బ్రహ్మశర్మాద్య
పాపైర్దుర్భోజనాదిభిః ॥ ౫౧ ॥ కిఙ్కరా వినివృత్తాశ్చ తద్భార్యాతేజసాహతాః । చిత్రగుప్త జవాద్గత్వా బ్రహ్మశర్మా
ణమానయ ॥ ౫౨ ॥ ఇత్యుక్తశ్చిత్రగుప్తోఽపి బ్రహ్మశర్మగృహం గతః । భీతోఽన్తికేఽవతస్థేఽస్యాస్సుశీలాయా అసన్నిధౌ ॥ ౫౩ ॥
సుశర్మా ॥ స్వాద్విదం వ్యఞ్జనం భద్రే దీయతాం మే నిశాభుజే । ఇతి ద్విజవచశ్శ్రుత్వా చిత్రగుప్తో జహాస సః ॥ ౫౪ ॥
సుశీలా తద్ధ్వనిం శ్రుత్వా నాపశ్యత్ కిఞ్చిదన్తికే । కిమిదం క ఇహాయాతః కేవలం శ్రూయతే ధ్వనిః ॥ ౫౫ ॥ ఇతి విస్మయ

మాపన్నా చిన్తయిత్త్వేవమాజగౌ । పూజితశ్చేన్మయా దేవః పాతివ్రత్యం మమాస్తి చేత్ ॥ ౫౬ ॥ యద్యహం శుద్ధభా
వా స్యాం స్ఫురతాం శబ్దకారణమ్ । యచ్చ కిఞ్చిజ్జగత్యస్మిన్దృశ్యతే శ్రూయతేపి వ ॥ ౫౭ ॥ అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యా
ప్య నారాయణస్థితః । ఇత్యేషా చేత్స్మృతిస్సత్యా స్ఫురతాం శబ్దకారణమ్ ॥ ౫౮ ॥ భర్త్రైవ దైవతం నార్యా ఇతి సత్యం
వచస్సతామ్ । యద్యాతిథ్యం సదా కుర్యాం స్ఫురతాం శబ్దకారణమ్ ॥ ౫౯ ॥ కావేర్యాన్తు తులామాసే స్నానం సమ్య
గనుష్ఠితమ్। పూజితాశ్చ మయా సన్తస్స్ఫురతాం శబ్దకారణమ్ ॥ ౬౦ ॥ నారాయణపరం బ్రహ్మ తత్త్వన్నారాయణః పరః ।
నారాయణపరో జ్యోతిరాత్మా నారాయణః పరః ॥ ౬౧ ॥ ఇత్యేషా చేచ్ఛ్రుతిస్సత్యా స్ఫురతాం శబ్దకారణమ్ ॥ ఇత్థం స్వ
శీలానుపథాత్మకం వచస్స చిత్రగుప్తోపనిశమ్య విస్మితః । షడ్ధ్యర్థ బుద్ధిర్విష పాశయన్త్రీ హ్యాదృశ్యతా స్యాః పురతశ్శు
చిహ్నితః ॥ ౬౨ ॥ తం దీప్తిమన్తం మధురాకృతిం శుభం విచిత్రదివ్యాభరణైరలఙ్కృతమ్ । వైశ్వానరో వా హరిదశ్వ
ఏవ వా హరో హరిర్వా బహుధేత్యచిన్తయత్ ॥ ౬౩ ॥ చిన్తయన్త్యథ నిశ్చిత్య పాతివ్రత్యప్రభావతః । చిత్రగుప్త ఇతి
క్షిప్రం భర్త్రానయనకారణాత్ ॥ ౬౪ ॥ ఆగతోయమితి జ్ఞాత్వా ప్రణనామ పతిప్రియా। ప్రణమన్తీఞ్చ తాం కాన్తాం
సుశీలాం కాఞ్చనప్రభామ్ ॥ ౬౫ ॥ దృష్ట్వాపి చిత్రగుప్తోసావాశీర్వచనముక్తవాన్ । తద్వాక్యం మఙ్గళం శ్రుత్వా
సౌమఙ్గళ్యం మమాగతమ్ ॥ ౬౬ ॥ ఇతి హృష్టా త్వర్ఘ్యపాద్యైః పూజ్యన్తం సమపూజయత్ । అవోచచ్చ వచో దే
వతవ సత్యం వచస్సదా ॥ ౬౭ ॥ సౌమఙ్గళ్యం త్వయా దత్తం పరిపాలయ మేధునా । ఇత్యుక్తో వ్రీళితః కిఞ్చిచ్చిత్రగుప్తో
బ్రవీచ్చ తామ్ ॥ ౬౮ ॥ త్వద్భర్త్రానయనాయాహమాగతో భవనం తవ । నమన్తీం భవతీం దృష్ట్వా హ్యాశీరూపం వ
చోబ్రువమ్ ॥ ౬౯ ॥ అభివాదయతో జ్యేష్ఠో నాశీర్వాదం బ్రవీచ్చ యః । తస్యాయుః క్షీయతే సద్య ఆశిషా యోజ
యేచ్చ తాన్ ॥ ౭౦ ॥ భద్రే నమాపనీతస్తు ప్రణతం శ్రోత్రియో గురుః । ఆయుష్మాన్భవ మేధావీత్యాశిషం సముదా

హరేత్ ॥ ౨౧ ॥ వర్ణినం వా గృహస్థం వా ప్రణమన్తం త్రివార్షికమ్ । ఆయుష్మాన్భవ సౌమ్యేతి నామశర్మప్లుతం వదేత్ ॥ ౨౨ ॥ కన్యకాం ప్రణతాం విప్రస్సమ్యగ్భర్తృమతీ భవ । ఊఢాం నమన్తీం ప్రవదేత్ భవ దీర్ఘసుమఙ్గలీ ॥ ౨౩ ॥ ప్రణతాం విధవాం బ్రూయాత్సమ్యక్ జ్ఞానవతీ భవ । ఏవముక్త్వాశిషో భేదస్సాక్షీభవతి మానవః ॥ ౨౪ ॥ తస్మాన్నమన్తీం త్వాం దృష్ట్వా హ్యహమాశిషమబ్రువమ్ । సౌమఙ్గళ్యం మయా దత్తం దీర్ఘాయుస్తే పతిర్భవేత్ ॥ ౨౫ ॥ తథోపాయం కరిష్యామి సత్యమేవ వచో మమ । తులామాసే త్వయా స్నాతం కావేర్యామేకవత్సరమ్ ॥ ౨౬ ॥ దీర్ఘాయురాప్తయే పత్యుస్తత్ఫలం దిశ మా శుచః । దర్శయిత్వా యమాయాహం ప్రత్యానేష్యే పతిఞ్చ తే ॥ ౨౭ ॥ సుశీలా ॥ నిష్కారణం కిమర్థం త్వమహాసో హి తదుచ్యతామ్ । చిత్రగుప్త ఉవాచైనామితి పృష్టస్సుశీలయా ॥ ౨౮ ॥ పాపాన్నష్టాయుషం భద్రే త్వత్పతిం నేతుమాగతః । మరిష్యతేఽద్య తే భర్తా క్షణాదేవ న సంశయః ॥ ౨౯ ॥ ఏతన్మరణమజ్ఞాత్వా వర్తమాన ఇవ ద్విజః । రాత్రౌ మే దీయతామిష్టం వక్తి త్వామితి చాహసమ్ ॥ ౩౦ ॥ ఇమే పుత్రా మయా పోష్యా ఇదం కార్యం శుభం గృహం । భార్యేయం రక్షణీయా మే కర్మ కృత్వా వినిన్దితమ్ ॥ ౩౧ ॥ మయి స్థితే గృహే తూష్ణీం మమీషాం కో గతిర్భవేత్ । సంసారపాశబద్ధేన భ్రామితస్సర్వతో దిశః ॥ ౩౨ ॥ సఞ్చారక్షమకాలేయస్సదాచారవివర్జితః । ఇన్ద్రియేష్వథ నష్టేషు హ్యాధిగ్రస్తః ప్రరోదతి ॥ ౩౩ ॥ రుదన్తం పుత్ర పుత్రేతి భార్యే రక్షేతి వాదినమ్ । జళః క్రోశతి తూష్ణీం తమితి నిన్దన్తి బాన్ధవాః ॥ ౩౪ ॥ తతః క్రోశతి మూఢాత్మా న కృతం పారలౌకికమ్ । అణుమాత్రఞ్చ న కృతం కుత్ర గన్తవ్యమిత్యహో ॥ ౩౫ ॥ అశనం నాస్తి గచ్ఛేతి లోభాద్భృత్యైర్నిరాకృతః । ఇతః పరఞ్చ కిఞ్చిద్వా కర్తవ్యః పుణ్యసఞ్చయః ॥ ౩౬ ॥ ఇత్యాశక్తం తత్కారణే బన్ధుత్యక్తం సుదుఃఖితమ్ । యమో గృహ్ణాతి రన్ధ్రైశ్చ మార్జారో మూషికం యథా ॥ ౩౭ ॥ త్యక్త్వా తు మమతాం ధీరైః కర్తవ్యో ధర్మసఙ్గ్రహః । కావేరీస్నానదానేన త్వయా దత్తేన భామినీ ॥ ౩౮ ॥ మదనుగ్రహతో భద్రే చిరాయుర్భవితా పతిః ।

రక్షౌఘ్నంయామమాత్రంత్వంప్రత్యానేష్యేతవప్రియమ్ ॥ ౮౯ ॥ * * * *

ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేఅష్టమోఽధ్యాయః

అగస్త్యః॥ తులాకావేరిమాహాత్మ్యంసర్వకామఫలప్రదమ్।అపమృత్యుభయన్నాస్తిసర్వాభీష్టప్రదాయకమ్॥ ౧॥ సర్వపాపహరంపుణ్యంశృణునాన్యమనాన్నృప । కావేరీమహిమాకేనవర్ణ్యతేతౌలిమాసికె ॥ ౨॥ యస్నానఫలదానే నమృతోవిప్రోయమాన్తికె । బ్రహ్మశర్మాస్వభవనమ్పునఃప్రాపమహీపతె ॥ ౩ ॥ గత్వావిప్రోయమాఖ్యాశంస్వ గృహంపునరన్వగాత్ । తత్కథంబ్రూహివిస్తార్యబ్రహ్మన్మేకృపయాధునా ॥ ౪॥ నారదః॥ అశ్రౌవ్యమేతత్సర్వన్తు సుశీలాచిత్రగుప్తయోః । బ్రహ్మశర్మాచ తద్భర్తాహ్యజ్ఞాత్వాహప్రియాంద్విజః ॥ ౫॥ తత్రమేదీయతాంశీఘ్రం గన్తవ్యంకృషివృద్ధయె । ఇత్యన్నకబళంప్రాదాత్ బ్రహ్మశర్మాఽతివేగతః ॥ ౬ ॥ కర్ణాశనని రోధస్తు వ్యాజీకృత్య క్షణేనవై । ద్విజంగృహీత్వాపన్థానంప్రాయాత్సంయమినీంప్రతి ॥ ౭ ॥ అథోత్తమర్ణౌమార్గేతంరుద్ధ్వాతౌ చర్మకారకౌ। దురాత్మన్కుత్రయాసిత్వమద్యమద్వశమాగతః॥౮॥పాదరక్షాంగృహీత్వానౌపూర్వంద్రవ్యంనదత్తవాన్। తాంపాదరక్షాందేహ్యద్యనోచేద్గన్తుంనశక్యతె ॥ ౯ ॥ చిత్రగుప్తస్తుతావాహతన్మూల్యందీయతేమయా। విప్రోయం గచ్ఛతుస్వార్థంగృహీత్వా గచ్ఛతాంయువామ్ ॥ ౧౦ ॥ తమూచతుః పునర్వాక్యం చర్మకారౌనయాన్వితమ్ । క్షుద్వారణాయవిక్రీతంపాదరక్షాద్వయంపురా ॥ ౧౧ ॥ తత్కాలెచైవనోదత్తంద్రవ్యంపృష్టశ్శపత్యసౌ । ఆవాంజఘన్యజాతిత్వాత్తూష్ణీమాస్వోగృహాద్బహిః ॥ ౧౨ ॥ మాస్తుద్రవ్యమిదానీంనౌత్వద్దేయాంపాదుకాసమా । గోఘ్నె ద్విజఘ్నేస్త్రీఘ్నేచనిష్కృతావస్తిసద్గతిః ॥ ౧౩ ॥ ఋణగ్రస్తస్యలోకేస్మిన్ప్రాయశ్చిత్తన్నవిద్యతే। ప్రత్యర్పణే చద్రవ్యస్యప్రాయశ్చితమితిస్మృతమ్ ॥ ౧౪॥ అన్యథానరకానేవవ్రజేదాభూతసంప్లవమ్ । ఇదానీంపుత్రతాజ్ఞత్వా

భోక్ష్యావోఽస్యగృహేధనమ్ ॥ ౧౫ ॥ ఇత్యుక్తవన్తౌతావాశుప్రహర్తుంప్రోద్యతౌద్విజమ్ । ఏతస్మిన్సమయేకాచిత్
కుమారౌబ్రహ్మచారిణౌ ॥ ౧౬ ॥ తత్రగత్వాచసంవాదంశ్రుత్వాబ్రూతాంవచశ్శుభమ్ । పూర్వోపకర్తు రస్యా
వాంకుర్వఃప్రత్యుపకారమ్॥ ౧౭ ॥ అనేనయువయోర్దేయందాస్యావోఽద్యతదుచ్యతామ్॥చర్మకారౌ॥పాదరక్షాంగృ
హీత్వైషద్రవ్యంనౌనప్రదత్తవాన్ ॥ ౧౮ ॥ తన్మూల్యమస్త్విదానీంనౌచర్మావాభ్యాంప్రదీయతామ్ । ఇతిచర్మ
కృతోర్వాక్యంశ్రుత్వాబ్రూతాన్తువర్ణినౌ ॥ ౧౯ ॥ నలభ్యేతేపాదరక్షే యువయోస్త్వక్ప్రదీయతే । విప్రోగచ్ఛ
తుధర్మాత్మావిముక్తోఋణబన్ధనాత్ ॥ ౨౦ ॥ దీయతాంతర్హిచేత్యుక్తానికృత్యోర్వోస్వయోస్తతౌ । తావత్ప్రదదతు
శ్చర్మవర్ణినౌచర్మకారయోః ॥ ౨౧ ॥ తావదేవగృహీత్వాతౌకృత్వాతూలికయాసమమ్ । త్వచంప్రదాస్య విప్రా
తౌవిప్రగచ్ఛేతిజగ్మతుః ॥ ౨౨ ॥ తౌదృష్ట్వావిస్మితోవిప్రోబభాషేవర్ణినౌవచః । కౌయువాంబ్రాహ్మణశ్రేష్ఠౌకుత్ర
త్యౌకథమాగతౌ ॥ ౨౩ ॥ అవ్యాజేనహివాత్సల్యాన్మయిస్నేహోనిపాతితః । దయాళోర్యువయోఃకోవాహ్యు
పకారఃకృతఃపురా ॥ ౨౪ ॥ కదాసీత్సఙ్గతిఃకస్మాద్భవతోర్మేతదుచ్యతామ్। సాధూనాంసమచిత్తానాంసర్వత్రకరు
ణాత్మనామ్ ॥ ౨౫ ॥ పాపౌఘాదర్శనాత్తేషాంయథాహిర్గరుడేక్షణాత్ ॥ వర్ణినౌ ॥ త్వయాసంవర్ధితౌపూర్వమా
వామశ్వత్థభూరుహౌ ॥ ౨౬ ॥ ప్రత్యహం జలసేకేన రక్షితౌ సేవితౌద్విజ । ప్రార్థయన్ పాపనాశఞ్చ జలసే
చనతత్పరః ॥ ౨౭ ॥ సప్తప్రదక్షిణాన్నిత్యమకరోస్సౌరివాసరే।తదిదానీమనుస్మృత్యభవద్రక్షణకారణాత్ ॥ ౨౮ ॥
వృతౌతావస్వయంఛిత్వాత్వచంవిప్రోత్తమర్ణయోః । వర్తావహేత్వ గ్విహీనౌ దర్శయన్తౌత్వదర్చనామ్ ॥ ౨౯ ॥
పునరాగమ్యనౌభూమౌద్రక్ష్యసిత్వన్నదీతటే । ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధాతేతౌచిత్రగుప్తోఽబ్రవీద్ద్విజమ్॥౩౦ ॥ దృష్టఃపుణ్యప్ర
భావోఽయంమాహాత్మ్యంబోధివృక్షయోః । త్వయాకృతాని పాపాని నష్టాన్యశ్వత్థదర్శనాత్ ॥౩౧ ॥ ఇతఃపరంక్షితౌ

గత్వాకర్తవ్యంపుణ్య ముత్తమమ్ । ఇదానీం యమతుష్ట్యర్థంమద్దత్తా యుష్యసిద్ధయే ॥ ౩౨ ॥ ఉపదేక్ష్యామ్యహం స్తోత్రమాయుష్యంహృదిధారయ ॥ నారదః ॥ ఇత్యుక్త్వాచిత్రగుప్తోసౌశుభంవైవస్వతస్తవమ్ ॥ ౩౩ ॥ శుద్ధాయా చామ్యతేరాజన్ద్విజాయోపదిదేశచ । ఉపదిశ్యస్తవందివ్యంపునర్విప్రమథాబ్రవీత్ ॥ ౩౪ ॥ చిత్రగుప్తః ॥ మయానీ తోయమంసత్వంపార్శ్వంతస్మైనమస్కురు । పతిత్వాదణ్డవద్భూమావదృష్టమాత్రేణభూసుర ॥ ౩౫ ॥ ప్రసాదయైనం స్తోత్రేణతుష్టోదాస్యతితేవయః । తవాశీర్వాదరూపేణదీర్ఘాయుష్యంభవిష్యతి ॥ ౩౬ ॥ నారదః ॥ చిత్రగుప్తోవదన్నేవం తన్నినాయయమాలయమ్ । అవదీచ్చస్తవంవిప్రోనీతస్స్వయమినీపురీమ్ ॥ ౩౭ ॥ సభాస్థంధర్మరాజానంమారాదేవ దదర్శసః । ప్రత్యుప్తనవరత్నాఢ్యం స్ఫురత్సింహాసనేస్థితమ్ ॥ ౩౮ ॥ భాసమానంకిరీటేనభానుభాసామహాప్రభమ్ । లసత్తంకటిసూత్రేణకేయూరకటకాన్వితమ్ ॥ ౩౯ ॥ మఞ్జుమాణిక్యరత్నాఢ్యంముక్తాహారమనోహరమ్। తప్తహాటకవర్ణాభ్యాంకుణ్డలాభ్యాంలసచ్ఛ్రుతిమ్ ॥ ౪౦ ॥ దుకూలవసనందేవం దేవరూపందయానిధిమ్ । యజ్ఞసూత్రోత్తరీయాభ్యాంలసద్వక్షస్స్థలోజ్జ్వలమ్ ॥ ౪౧ ॥ మృత్యుకాలాన్తకాద్యైశ్చశాన్తాకారైస్సదావృతమ్ । ధర్మాధర్మవినిశ్చేత్రమునిభిఃపరివారితమ్ ॥ ౪౨ ॥ స్ఫురత్కఙ్కణహస్తాభ్యాందివ్యస్త్రీభ్యాంసమన్వితమ్। కిఞ్చిచ్చలద్రోహారం చామరాభ్యాంసుసేవితమ్ ॥ ౪౩ ॥ బ్రాహ్మణైఃపూర్వపుణ్యాఢ్యైర్నృపైర్వైశ్యైస్సమావృతమ్ । మహారాజం యమన్దృష్ట్వాకిఞ్చిద్భీతోమహీసురః ॥ ౪౪ ॥ పతిత్వాదణ్డవద్భూమౌతుష్టావాయుర్వివృద్ధయే ॥ బ్రాహ్మణః ॥ ధర్మరాజనమస్తేస్తుసాక్షాద్ధర్మస్వరూపిణే ॥ ౪౫ ॥ ధర్మిష్ఠశాన్తరూపాయ సత్యరూప నమోనమః । యమాయమృత్యవేతుభ్యంకాలాయచనమోనమః ॥ ౪౬ ॥ సూర్యపుత్రనమస్తేస్తుసర్వభూతహితాయతే । సాధూనాంపితృతుల్యాయవచనామృతదాయినే ॥ ౪౭ ॥ కటకాఙ్గదకేయూరహారనూపురధారిణే। దూరాదేవసతోదృష్ట్వా దురాచారాద్య

విప్లుతాన్ ॥ ౪౮ ॥ అర్చ్యతే గన్ధపుష్పాద్యైః ప్రత్యుత్థానాసనార్హణైః । మధ్యస్థాయ నమస్తుభ్యం తత్త్వజ్ఞాయ న
మో నమః ॥ ౪౯ ॥ దదతే నిజసర్వస్వం సాధూనాం సమదర్శినామ్ । దేవదేవ నమస్తుభ్యం వేదవేదాన్తవేదినే ॥ ౫౦ ॥
సత్కృతం స్వకృతం పూర్వం జాతం పాథేయమధ్వగః । స్వర్లోకాన్ గచ్ఛతక్షిప్ర మితి సంప్రియవాదినే ॥ ౫౧ ॥
నమస్తే పితృరూపాయ భక్తానామభయఙ్కర । కమలాకాన్త భక్తాయ కమలోదరచక్షుషే ॥ ౫౨ ॥ కమలోద్భవ
భవ్యాయ కమలాభాసకత్విషే । నమో లావణ్యనిధయే కారుణ్యవచనాలయ ॥ ౫౩ ॥ పాపినాం ఘోరరూపాయ
గర్జతే మర్జనాగ్రతః । దంష్ట్రాకరాళభృకుటీభీషణానన తే నమః ॥ ౫౪ ॥ ఊర్ధ్వరోమ్ణే మహారోమ్ణే దీర్ఘరోమ్ణే నమో నమః ।
ఘణ్టారవమహాచణ్డకాలదణ్డాయ చణ్డినే ॥ ౫౫ ॥ దణ్డ్యాన్ దణ్డయతే నిత్యముగ్రదణ్డాయ తే నమః । కోదణ్డకాలదణ్డాసి
పరశ్వధవరాయుధాన్ ॥ ౫౬ ॥ ధారిణే మారిణే లోకాన్ పుణ్యరాశిస్వరూపిణే । గ్రహణే సర్వలోకానాం జాగరూ
కాధికారిణే ॥ ౫౭ ॥ దివ్యజ్ఞానప్రశస్తాయ సమస్తాజ్ఞాయ తే నమః । దివ్యరూప నమస్తుభ్యం సమస్తాకృతయే నమః ॥ ౫౮ ॥
చతుర్హస్తాయ సాధూనాం చతురాస్యాయ తే నమః । సమస్తలోకవన్ద్యాయ సమస్తస్తోత్రరూపిణే ॥ ౫౯ ॥ కాళాంబు
దమహానీలమహామహిషవాహన । కల్పానయమహాకీలజ్వాలల్లోచన తే నమః ॥ ౬౦ ॥ భయఙ్కరాయ పాపానామభ
యాయ సుధర్మిణామ్ । ద్రవత్సుధాంశుసంపూర్ణచన్ద్రాస్యాయ నమో నమః ॥ ౬౧ ॥ ప్రళయాంబుదనిర్ఘోషభీషయి
త్రే ఘుదర్శినే । గోభ్యాం కారుణ్యపూర్ణాభ్యాం పశ్యతే సుకృతాత్మనామ్ ॥ ౬౨ ॥ తత్త్వాయ తత్త్వరూపాయ తత్త్వదృష్టే
నమో నమః ॥ అతీవగర్జత్ప్రళయాంబుదధ్వనిప్రమూర్ఛితాశేషదిగన్తరాయ । ఛిన్ధీతి భిన్ధీతి చ చూర్ణయేతి వక్త్రైస్సతో
వీక్ష్య విభో నమో నమః ॥ ౬౩ ॥ కరాళకాయాతికఠోరవాచా పాపిష్ఠసఙ్ఘం భృశభీషయిత్రే । జ్వలద్యుగాన్తోద్యమ
బాడబాగ్నిసమోర్ధ్వరోమ్ణే పరపీడకానామ్ ॥ ౬౪ ॥ విషోద్బణాభీషణకృష్ణసర్పదణ్డాభిఘాతాహివిమోహయిత్రే ।

సాధుమిత్రాయ తే శశ్వన్మిత్రపుత్రాయ తే నమః । శాన్తగాత్రాయ శాన్తానాం మేరుగోత్ర సమాజసే ॥ ౬౫ ॥
పూజామాత్రాతితుష్టాయ భక్తాభీష్టప్రదాయినే । శిపివిష్ట నమస్తేతు నమస్తే పరమేష్ఠినే ॥ ౬౬ ॥ వాచాప్రీణయతే
సాధూన్ పూజ్యాన్ పూజయతే నమః । ప్రదాత్రే సాధుసల్లోకమపహర్త్రే సతాం భయమ్ ॥ ౬౭ ॥ ధర్మశాస్త్రస్వ
రూపాయ న్యాయశాస్త్రార్థచక్షుషే । వృకోదర నమస్తుభ్యం యమునాసోదరాయ చ ॥ ౬౮॥ యమాయ ధర్మరాజా
య మృత్యవే చాన్తకాయ చ । వైవస్వతాయ కాలాయ సర్వభూతక్షయాయ చ ॥ ౬౯ ॥ ఔదుంబరాయ దధ్నాయ నీ
లాయ పరమేష్ఠినే । వృకోదరాయ చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయ తే నమః ॥ ౭౦॥ భూయో భూయో నమస్తుభ్యం భక్షురక్ష
ణ తే నమః ॥ నారదః ॥ బ్రహ్మశర్మాతిధర్మిష్ఠస్తోత్రవర్యాభిరక్షితః॥ ౭౧॥ నర్మదం మన్దహాసేన ధర్మరాజన్ననామ సః ।
ఇతి స్తుత్వా యమాయాథ ప్రణనామ పునః పునః ॥ ౭౨ ॥ ఇతి విప్రస్తుతశ్శాస్తా సన్తుష్టో మిత్రనన్దనః । ప్రజహర్ష భృశం
విప్రం ప్రజానాం పరిపాలకః ॥ ౭౩ ॥ దున్దుభిస్వననిర్ఘోషస్వనేనా ఘోషయన్ స్థితమ్ । ఆయుష్మాన్భవ సౌమ్యేతీహ్యా
శీర్వాదముదాహరత్ ॥ ౭౪ । న్యవేదయచ్చిత్రగుప్తో ధర్మరాజే మహీపతే । బభాషే బ్రహ్మశర్మాణం హర్షేణ తరణే
స్సుతః ॥ ౭౫ ॥ ఈషదుస్మయమానస్సన్ స్తుతిప్రీతో దయానిధిః । స్తోత్రేణానేన సన్తుష్టో దీర్ఘమాయుర్దదామి తే॥ ౭౬॥
శీఘ్రం గచ్ఛ స్వభవనం పాపే బుద్ధిం చ మా కృథాః । ఇదం పాపహరం స్తోత్రం పుణ్యం మృత్యుహరం శుభమ్ ॥ ౭౭ ॥
పుణ్యాత్పుణ్యతరం స్తోతురాయుష్యం న విహన్యతామ్ । అనేన స్తోత్రవర్యేణ యో మాం స్తౌతి దినే దినే॥ ౭౮॥ సర్వదోష
వినిర్ముక్తో దీర్ఘమాయుష్యమశ్నుతే । కిఞ్చ వక్ష్యే రహస్యం తే ప్రభావో వర్ణ్యతే స్తుతేః ॥ ౭౯ ॥ జన్మర్క్షే మమ నక్షత్రే
యోనేన స్తౌతి మాం శుచిః । సస్యాన్నిరోగదీర్ఘాయుస్తత్కులే నాపమృత్యవః ॥ ౮౦ ॥ ఇదం స్తోత్రం పఠేచ్ఛ్రద్ధశ్శ్రావ
యేద్వా ద్విజం ద్విజః । ప్రాప్నుయాత్సశతాయూంషి కిం పునర్భోగసంపదః ॥ ౮౧ ॥ బ్రహ్మశర్మా ॥ కేన పుణ్యప్ర

భావేనదీర్ఘాయుష్యంసమాగతమ్ । కేనపాపఫలేనాద్యనష్టాన్యాయూంషి మేప్రభో ॥ ౮౨॥ త్వయాత్వవిదితంనాస్తి
సర్వంవిస్తరతోవద ॥ యమః ॥ పూర్వజన్మనిరోగస్థంవిప్రంరిక్తంవిదేశగమ్ ॥ ౮౩ ॥ స్వగృహే ప్రశ్రయన్దత్వా
త్వమరక్షస్సదౌషధైః । తేనపుణ్యమహిమ్నాద్యదీర్ఘాయుష్యంతవాగతమ్ ॥ ౮౪॥ పరాన్నాదనదోషేణనిరగ్నిత్వా
దధాత్మనః । అభక్ష్యభక్షణాచ్చైవత్వమల్పాయుర్ద్విజోభవః ॥ ౮౫ ॥ తస్మాదాచారవాన్భూయాన్నాస్తిధర్మవ
తోభయమ్ । నళఃపూర్వంమహారాజోమామేతస్తవతస్తువన్ ॥ ౮౬ ॥ త్రైలోక్యవిజయంప్రాప్య దీర్ఘాయురభవ
చ్ఛసః। పాపాఃపాపగతింయాన్తిసన్తస్సద్గతిమాప్నుయుః ॥ ౮౭॥ అష్టవర్షాభవేద్గౌరీనవవర్షాతురోహిణీ।దశవర్షా
భవేత్కన్యాహ్యతఊర్ధ్వంరజస్వలా ॥ ౮౮ ॥ గౌరీందదన్నాకపృష్ఠేవైకుణ్ఠేరోహిణీప్రదః । కన్యాన్దదన్బ్రహ్మలో
కేరౌరవేతురజస్వలామ్ ॥ ౮౯ ॥ యేగుగ్గులుప్రదావిప్రాయేదీపార్థంహరేర్ఘృతమ్ । యేతణ్డులప్రదావిష్ణోర్నై
వేద్యార్థంద్విజన్మనే ॥ ౯౦ ॥ యేవైశ్వదేవికేవిప్రేతేనరాస్స్వర్గమాప్నుయుః । తులాయాంకార్తికేమాఘేవై
శాఖేస్నానతత్పరాః ॥ ౯౧ ॥ యేచాస్తికాఃపురాణేషుతేనరాస్స్వర్గగామినః । యేశాస్త్రజ్ఞానవక్తారంపౌరాణికము
పద్విజమ్ ॥ ౯౨ ॥ సత్కుర్వన్తిధనైర్వస్త్రైస్తేనరాస్స్వర్గగామినః । ధూపదీపాదిపాత్రాణాంయేకుర్యుర్దానము
త్తమమ్॥౯౩॥వస్త్రదానఞ్చవిష్ణ్వర్థే తేనరాస్స్వర్గభాజినః । శృణువిప్రప్రవక్ష్యామిపాపిష్ఠానాంగతింపరామ్॥ ౯౪ ॥
హాసద్భిఃక్రియతేకర్మరుదద్భిరనుభూయతే । ప్రాతస్స్నానవిహీనాయేహ్యనివేద్యాన్నభోజినః॥ ౯౫ ॥ నాస్తికాశ్చ
పురాణేషుయేపరార్థవిఘాతినః । యేఘణ్టానాదతులసీధూపదీపాదివర్జితామ్ ॥ ౯౬ ॥ విష్ణుపూజాంప్రకుర్వన్తితే
యాన్తినరకాన్బహూన్ । హేరణ్డార్కపలాశేషుగృహ్ణన్తితులసీదళమ్॥ ౯౭॥ అస్నాత్వాభుఞ్జతేయేచ తేయాన్తి
నరకాన్బహూన్ । నిషిద్ధాహస్సువిప్రేన్ద్రకామబాణప్రపీడితాః ॥ ౯౮ ॥ స్త్రీసఙ్గంకుర్వతేయేచ తేయాన్తినరకా

స్పహూన్ । అదత్త్వానగ్నికాన్నంయేభుఞ్జీతస్త్రీప్రజాసమమ్ ॥ ౯౯ ॥ భుఞ్జతేహ్యేకపాత్రేషు తేయాన్తినరకాన్
బహూన్ । యేతాదృశానిపాపానివిప్రసన్తిబహూనిచ ॥ ౧౦౦ ॥ శాస్త్రంవిచార్యకర్తవ్యమన్యథానరకంవ్రజేత్ ।
విప్రగృహంగచ్ఛశీఘ్రందుఃఖితాస్తవబాన్ధవాః ॥ ౧౦౧ ॥ ఇత్యుక్త్వాచోదితోవిప్రోయమంనత్వావినీతవత్ । శీఘ్రం
దూతైర్గృహాన్నీతస్సుప్తవత్ప్రత్యబుధ్యత ॥ ౧౦౨ ॥ సుశీలాచపతిందృష్ట్వా మృతంపునరిహాగతమ్ । సస్వజేప్రమ
దాగాఢంప్రమోదాశ్రుపరిప్లుతా ॥ ౧౦౩ ॥ ప్రణమ్యతంనిరీక్షన్తీముహుస్స్నేహసమన్వితా। యమలోకస్యవృత్తా
న్తమపృచ్ఛత్సకుతూహలం॥౧౦౪॥బ్రాహ్మణోపతయాపృష్టోబ్రహ్మశర్మాసుశీలయా।వైవస్వతపురీవృత్తంనిజవృత్తఞ్చ
సోఽబ్రవీత్ ॥ ౧౦౫ ॥ తచ్ఛ్రుత్వా యమవృత్తాన్తమిత్థంపత్యాప్రభాషితమ్ । ఋణానుబన్ధంచాశ్వత్థంసస్మితాప్ర
శశంససా ॥ ౧౦౬ ॥ తదారభ్యాస్వ యంసాధ్వీ భవ్యాభర్తృ హితేరతా । అశ్వత్థసేవా మకరోత్ కావేర్యాం
స్నానతత్పరా ॥ ౧౦౭ ॥ శుశ్రూషయన్తి భర్తారం సుశీలా శుద్ధమానసా।పూర్వధర్మా నుసారేణ కాలధర్మముపా
గతా॥౧౦౮॥సాధ్వీసాభర్తృశుశ్రూషాసోపానసుపథజ్ఞతా। విమానస్థాస్తుతాదేవైర్బ్రహ్మలోకంజగామహ॥ ౧౦౯॥
ఇదంసుశీలోపాఖ్యానం పావనంపర మాద్భుతమ్ । యఃపఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి సజీవేచ్ఛరదాంశతమ్ ॥ ౧౧౦

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరిమాహాత్మ్యేసుశీలోపాఖ్యానంనామనవమోఽధ్యాయః *

॥ నారదః॥ బ్రహ్మశర్మాథభార్యాయాంప్రాప్తాయాంబ్రహ్మణఃపదమ్ । కిఞ్చిత్కాలంసుదుఃఖార్తో నివసన్
గృహమత్యజత్ ॥ ౧ ॥ చోరఆగత్యతద్గేహాగృహీత్వాచధనంయయుః । క్షుత్పిపాసాపరిశ్రాన్తో భృశందారిద్ర్య
పీడితః ॥ ౨ ॥ నశర్మలేభేసత్రాపిరాజయక్ష్మప్రపీడితః । పునర్దుర్బోధ జనంకుర్వన్ పుత్రైశ్చపరివర్జితః ॥ ౩ ॥
సాసూయైర్బన్ధుభిస్త్యక్తః పూర్వన్నిరుపకారతః । శప్తశ్చపరిహాసోక్త్యాలజ్జితోవ్యచరన్మహీమ్ ॥ ౪ ॥ క్వచిత్పర్యు

షితం భుఙ్క్తే క్వచిదుచ్ఛిష్టభోజనమ్ । క్వచిత్ స్త్రీశూద్రశేషం వా నియమాచారవర్జితః ॥ ౫ ॥ స్నానహీనస్సదా భుఙ్క్తే
హా హేతి ప్రలపన్ముహుః । పూర్వకర్మమహాపాశబద్ధో దైవేన చోదితః ॥ ౬ ॥ సుశీలాబోధితం తత్త్వం స్తవం మృత్యు
హరం శుభమ్ । విసస్మార దురాచారో దుష్టసఙ్గేన మూఢధీః ॥ ౭ ॥ ఏవం పరిభ్రమన్ భూమావానిరగ్నిర్బ్రాహ్మణాధమః ।
మధ్యాహ్నే కస్యచిద్గేహమాప్తవాన్ గృహమేధినః ॥ ౮ ॥ స గృహస్థో వైశ్వదేవం కృత్వా వీథిం విలోకయన్ । ఏనం దృ
ష్ట్వాతిథిం ప్రాప్తం భోజయామాస వేశ్మని ॥ ౯ ॥ స భుక్త్వా సుఖమాసీనో బ్రహ్మశర్మా ద్విజాలయే । ఆత్మవైదుష్యసి
ద్ధ్యర్థం స్వాధ్యాయమకరోత్తదా ॥ ౧౦ ॥ స గృహస్థోపి సంవీక్ష్య సర్వశాస్త్రేషు నిష్ఠితమ్ । స్వగృహే స్థాపయామాస
వైదుష్యాద్వృద్ధభావతః ॥ ౧౧ ॥ ఇతి ద్విజాలయావాసీ గృహస్థే సూతకస్పృశి । రహోన్యత్రోదనం భుక్త్వా దేవతా
ర్చామథాకరోత్ ॥ ౧౨ ॥ అజీర్ణేనైవ దోషేణ మృతోసౌ నరకాన్ బహూన్ । భుక్త్వా మన్వన్తరాణి త్రీన్నరకం మల
భోజనమ్ ॥ ౧౩ ॥ ఖణ్డితో వృశ్చికాద్యైశ్చ తత్ర మన్వన్తరం త్వయమ్ । దేవతార్చనదోషేణ భుక్త్వా సోయవ
నో భవత్ ॥ ౧౪ ॥ తులుష్కగపఞ్చజన్మాని హ్యష్టౌ భూద్వహ్నిహీనతః । శ్రీముష్ణారణ్యదేశే ధ సూకరో భూన్మలాశనః ॥ ౧౫ ॥
అథ వృద్ధాచలావాసీ ద్విజ ఆత్రేయగోత్రజః । పద్మపత్రవిశాలాక్షః పద్మగర్భ ఇతి శ్రుతః ॥ ౧౬ ॥ పఞ్చాక్షరపరో నిత్యం
పఞ్చయజ్ఞపరాయణః । దాన్తో ద్వన్ద్వసహో యోగీ షట్కర్మనిరతస్సదా ॥ ౧౭ ॥ స్నానధ్యానరతో నిత్యం జపస్వా
ధ్యాయశోభనః । వైష్ణవేషు పురాణేషు సక్తో నారాయణాదిషు ॥ ౧౮ ॥ నిత్యం రామసహస్రనామపఠనాత్పూతశ్చ
షట్కర్మవిత్ వర్ణాగ్ర్యః ప్రవరో ద్వితీయభవనప్రోక్తవ్రతాచారవిత్ । అన్యైర్బ్రహ్మవిదాం వరైశ్శివశివేత్యుచ్చార
యద్భిస్సమం స్నాతుం సహ్యనగాత్మజాం బుని తులామాసే ప్రతస్థే గృహాత్ ॥ ౧౯ ॥ అరుణోదయకాలే తు స్నాతుం స
హ్యాద్ధ్వవాజలే । పద్మగర్భోర్ధరాత్రే తు ద్విజైస్సార్ధం యయౌ పథి ॥ ౨౦ ॥ ఏతస్మిన్ సమయే మేఘైర్మహావాత

ప్రచోదితైః । గర్జద్భిస్సహవిద్యుద్భిర్దిశస్సర్వాస్సమావృతాః ॥ ౨౧ ॥ మహాన్ధకారసన్దిగ్ధంపన్థానంప్రాప్యనిర్జనమ్ ।
వర్షార్దితస్సవిప్రోథవిప్రైస్సమమధాభ్రమత్ ॥ ౨౨ ॥ తత్ర ఘోణీమహాఘోరగకశ్చిద్గహ్వరమాశ్రితః । సిక్తాం
భూమింసమాఘ్రాయపోత్రేణాదారయన్మహీమ్ ॥ ౨౩ ॥ ముస్తకాన్ భక్షయన్ మత్తస్సమస్తాన్భీషయన్నరాన్ ।
ధూన్వందేహంతూత్పతంశ్చప్రోల్లిఖన్సరసాతలమ్ ॥ ౨౪॥ నఖాగ్రైర్ఘుర్ఘురాకారైర్దైవాన్మార్గముపాగమత్ ।అగ్ర
తోవీక్ష్యతాన్వేగాదనుదద్రావసూకరః ॥ ౨౫ ॥ కుర్వంశ్చ ఘుర్ఘురారావంసకాల మహిషోపమః । పాన్థాస్సన్దిగ్ధ
మార్గాస్తేప్రాద్రవన్పృథగర్దితాః ॥ ౨౬ ॥ ఉత్తరాందిశమాజగ్ముస్సర్వేప్రాణపరీప్సయా । పద్మగర్భోద్రవన్వే
గాద్దక్షిణాందిశమాస్థితః ॥ ౨౭ ॥ దూరంజగామసభయోదీర్ఘోఛ్వాసప్రపీడితః । సర్వాన్విహాయతందంష్ట్రీప్రా
ద్రవత్పద్మగర్భజమ్ ॥ ౨౮ ॥ ఆయాన్తంసూకరందృష్ట్వాపునర్విప్రోన్వధావత । కవేరకన్యాతీరాన్తంవిప్రోగాత్తదను
ద్రుతః॥ ౨౯॥ సూకరోపిమహావేగాత్సంహర్తుంవిప్రముద్యతః।పశ్చాదేవాన్వధావత్సహ్యజాతీరమాప్తవాన్॥౩౦॥
మరుద్వృధాయాస్తత్రైకాజన్మవారిణివారిణి । కచభారంధునోతిస్మదాసీస్నాత్వారుణోదయే ॥ ౩౧ ॥ తద్వారి
కణసంస్పృష్టస్తబ్ధరోమాయదృచ్ఛయా । తత్క్షణాదేవశుద్ధాత్మాధ్వస్తపాపనిబన్ధనః॥ ౩౨॥ అశ్వత్థసేవనాత్పూర్వం
శివపూజాప్రభావతః । హిత్వాతుసూకరీంయోనిందేవవద్దివిసంస్థితః ॥ ౩౩ ॥ స్రగ్గన్ధవస్త్రాభరణోదివ్యస్త్రీకుచ
మర్దితః । పశ్యతాంసర్వభూతానాంవిమానస్థోవిలోకితః ॥ ౩౪ ॥ స్నానార్థమాగతాస్తత్రసహ్యజాతటవాసినః ।
దివ్యన్దుర్యోనితోముక్తంవ్యోమ్నివీక్ష్యచవిస్మితాః ॥ ౩౫ ॥ నారదః ॥ ముక్తసూకరజన్మానంపురుషన్తంవిమానగమ్ ।
పద్మగర్భోభయాన్ముక్తోవీక్ష్యవాచమువాచహ ॥ ౩౬ ॥ కోభవాన్దేవసఙ్కాశస్తేజస్వీదివ్యదేహవాన్ । కేనపాపేన
సంప్రాప్తంసూకరత్వంజుగుప్సితమ్ ॥ ౩౭ ॥ ఇదానీన్ద్రావయన్మాంత్వంవిద్రుతస్సూకరాకృతిః। కేనపుణ్యప్రభావేన

ముక్తస్సూకరజన్మతః॥౩౮॥ఇత్యుక్తో విప్రవర్యేణసదివ్యపురుషోవదత్ ।కవేరజాప్రభావజ్ఞదృష్ట్వావిస్మితమానసః॥౩౯॥
మునేసర్వంప్రవక్ష్యామియద్ధారాత్మ్యంపురాభవత్ । బహుధాన్య ఇతిగ్రామేబ్రహ్మశర్మేత్యహంద్విజః ॥ ౪౦ ॥
నిత్యకర్మపరిభ్రష్టోదుర్భోజనరతోభవమ్ । తత్పాపేనబహూన్భుక్త్వానరకాన్బహువార్షికమ్ ॥ ౪౧ ॥ యవనస
పఞ్చజన్మానితతోష్టౌహ్యాభవన్మునే । అద్యమే సౌకరీంయోనింప్రాప్తస్యాసీచ్ఛృతంసమాః ॥ ౪౨ ॥ శివపూజాప్ర
భావేనతవసన్దర్శనంహ్యభూత్ । పురామరుద్వృధాస్నానాదస్మిన్కాలఇహాగతః ॥ ౪౩ ॥ ఏతద్దాస్యాస్తుస్నాతా
యాఆర్ద్రకేశస్రవజ్జలైః । స్పృష్టోహంసహ్యజాతీరేవాయువేగాద్యదృచ్ఛయా ॥ ౪౪ ॥ భవత్సంహారణవ్యాజాత్
ప్రాప్తోహంసహ్యజాతటమ్ । కృతార్థోస్మ్యనయాదాస్యాతులాయాంస్నానశీలయా॥ ౪౫॥ భవతానష్టపాపోహం
యస్మైసూకరతాగతా । భవద్దర్శనమాత్రేణపాపభోగోవినాశితః ॥ ౪౬॥ అనుజానీహిమాన్దేవదయాశీలనమోస్తుతే।
ఇతిస్తుత్వాసవిప్రేన్ద్రంపరిక్రమ్యప్రణమ్యచ ॥ ౪౭ ॥ ప్రశస్య దాసీంబహుధాస్వర్గలోకమవాప్తవాన్ । విమాన
స్థేగతేతస్మిన్ద్యోతమానోదిశోదశ ॥ ౪౮ ॥ తత్రత్యాగణికావిప్రాఃకావేరీంప్రశశంసిరే।తులామాసస్యమాహాత్మ్యం
కావేర్యాస్స్నానజంఫలమ్ ॥ ౪౯ ॥ దృష్ట్వాథబ్రాహ్మణాస్సర్వేసస్నుస్సహ్యాద్భవాజలే । స్నాత్వాథపద్మగర్భ
స్త్రప్రాతస్సహ్యాద్భవాజలే ॥ ౫౦ ॥ మన్త్రవిద్విధిపూర్వన్తుసన్తర్ప్యపితృదేవతాః ।జజాపపరమంజప్యంగాయ
త్రీంవేదమాతరమ్ ॥ ౫౧ ॥ తంజపన్తమ్మహాభాగంపరివార్యద్విజాతయః । తులామాసస్యమాహాత్మ్యశ్రవణేచ్ఛవ
ఊచిరే ॥ ౫౨ ॥ బ్రాహ్మణాః ॥ భగవన్సర్వధర్మజ్ఞసర్వశాస్త్రవిశారద । ఇహాస్మాసుకృపాదృష్టిం కురుష్వకరు
ణానిధే ॥ ౫౩ ॥ మరుద్వృధాయామాహాత్మ్యంపరన్నస్మానిహ్యుద్ధర । భవాదృశానాంసాధూనాంయోగోమో
క్షాయకల్పతే ॥ ౫౪ ॥ తస్మాత్ స్నానవిధింబ్రూహియథాపాపక్షయోభవేత్ । కిందేయంకోవిధిఃకావాదేవతా

నియమఃకథమ్॥ ౫౫ ॥ కేవలంగణికాకేశజలసిక్తస్సుసూకరః।ముక్తోదుర్యోనితస్స్వర్గంవిమానారూఢఆప్తవాన్॥౫౬ ॥
తస్మాద్విస్తార్యకావేర్యామాహాత్మ్యంవక్తుమర్హసి। ఇతితైఃప్రార్థితోవిప్రైఃపద్మగర్భోమునీశ్వరః॥ ౫౭॥ శృణ్వతాం
సర్వపాపఘ్నీంవిచిత్రాంసుమనోహరామ్। తులామహాత్మతాంతావత్ప్రోక్తవాన్జనసన్నిధౌ॥౫౮॥తచ్ఛ్రుత్వా
నృపతేసర్వేతులాస్నానపరాస్సదా ॥ పద్మగర్భః ॥ యత్కథాశ్రవణాన్నౄణాంవేదేష్వనధికారిణామ్ ॥ ౫౯ ॥
వర్ణాశ్రమస్థితానాంచ స్త్రీణాంచైవవిశేషతః । సర్వేషాంప్రాణినాంచైవదీపోయంజ్ఞానసిద్ధిదః॥ ౬౦ ॥ శ్రుత్వేహ
సత్కథాంనిత్యంసర్వపాపప్రణాశినీమ్ । నియతాత్మామహార్తస్తుతదర్ధంవాన్వహంనృప ॥ ౬౧ ॥ శృణుయాత్ప
రయాభక్త్యాదుర్గతిర్నాస్తితస్యవై । సత్కథాశ్రవణంనామకీర్తనన్తుహరేర్భువి ॥ ౬౨ ॥ ద్వయమేవమనుష్యాణాం
సంసారవ్యాధిభేషజమ్ । బాలోయువావావృద్ధోవాదరిద్రశ్శ్రోత్రియోపివా ॥ ౬౩ ॥ పురాణజ్ఞస్సదావన్ద్యఃపూజ్య
శ్చసుకృతాత్మభిః । నీచబుద్ధింనకుర్వీతపురాణజ్ఞేకదాచన॥ ౬౪॥ యోదదాత్యపునర్వృత్తింకోన్యస్తస్మాత్పరోగురుః।
భవకోటిసహస్రేషుభూత్వాభూత్వావసీదతామ్ ॥ ౬౫ ॥ వ్యాసాసనంసమారూఢోయదాపౌరాణికోద్విజః । ఆస
మాప్తేఃపురాణస్యనమస్కుర్యాన్నకస్యచిత్ ॥ ౬౬ ॥ నదుర్జనసమాకీర్ణేనశూద్రశ్వాపదావృతే । దేశేనద్యూతసద
నేవదేత్పుణ్యకథాంసుధీః ॥ ౬౭ ॥ శ్రద్ధాభక్తిసమాయుక్తానాన్యకార్యేషులాలసాః । వాగ్యతాశ్శుచయోవ్యగ్రా
శ్శ్రోతారఃపుణ్యభాగినః ॥ ౬౮ ॥ యథావేదేషుపుంసూక్తంయథాగీతాచభారతే।మన్త్రేషుత్రిపదాదేవీవ్రతేష్వే
కాదశీవ్రతమ్ ॥ ౬౯ ॥ స్నానేషుచతులాస్నానంకావేర్యాంరఙ్గసన్నిధౌ। దేవాలయమరోద్యానాన్యగ్రహారాన్క
రోతియః ॥ ౭౦ ॥ రాజ్యరక్షాంస్మృతిప్రోక్తాంతులాస్నానంతతోధికమ్ । ఏవంస్నాత్వాతులామాసేమాసాన్తేభో
జయేద్ద్విజాన్॥ ౭౧॥ద్వాదశ్యాంపాయసాన్నేనసహస్రద్విజభోజనమ్ । మాఘేచరథసప్తమ్యాంవైశాఖేపూర్ణిమా

దినే ॥ ౨౨ ॥ అష్టోత్తరసహస్రం వా శతమష్టోత్తరన్తు వా । ఇత్థమావృశ్చికం స్నాత్వా శ్రుత్వా మాహాత్మ్యముత్త
మమ్ ॥ ౨౩ ॥ యథాచతుర్ష్వేత్తద్వక్తా మాసాన్తే పూజయేత్తథా । ద్వాదశ్యాన్తు తులామాసే స్నాత్వా సహ్యా
ద్రిజాజలే ॥ ౨౪ ॥ వన్ధ్యాపి పుత్రాన్ లభతే పాయసాన్న ప్రదానతః । సత్ జ్ఞానావిధవాపి స్యాదన్తే విష్ణుపదం వ్ర
జేత్ ॥ ౨౫ ॥ పురాణం యే తు సంపూజ్య తామ్బూలాద్యైరుపాయనైః । శృణ్వన్తి చ కథాం భక్త్యా న దరిద్రా న పాపినః ॥ ౨౬ ॥
కథాయాం వర్తమానాయాం యే గచ్ఛన్త్యన్యతో నరాః । భోగాన్తరే ప్రణశ్యన్తి తేషాం దారాశ్చ సంపదః ॥ ౨౭ ॥ సోష్ణీ
షమస్తకా యే వై కథాం శృణ్వన్తి పావనీమ్ । తే బలాకాః ప్రజాయన్తే పాపినో మనుజాధమాః ॥ ౨౮ ॥ తామ్బూలం భక్ష
యన్తో యే శ్వవిష్ఠాభోజినశ్చ తే । యే చ తుఙ్గాసనారూఢాస్తే భవన్తీహ వాయసాః ॥ ౨౯ ॥ యే చ వీరాసనారూఢాస్తే
వైహ్యర్జునపాదపాః । అసంప్రణమ్య శృణ్వన్తో విషవృక్షా భవన్తి తే ॥ ౩౦ ॥ తథా శయానాః శృణ్వన్తో భవన్త్యజగ
రా హి తే । సమాసనస్థః శృణ్వానో యో గురుతల్పగతో భవేత్ ॥ ౩౧ ॥ యే నిన్దన్తి పురాణజ్ఞం కథాం వా పాపహారి
ణీమ్ । తేష్వై జన్మశతం మర్త్యాః శ్శునకాః సంభవన్తి తే ॥ ౩౨ ॥ కథాయాం వర్తమానాయాం యే వదన్త్యసదుత్తరమ్ ।
తే గర్దభాః ప్రజాయన్తే కృకలాసాస్తతః పరమ్ ॥ ౩౩ ॥ యే కదాపి న శృణ్వన్తి తే భవన్తి వనసూకరాః । యే కథామను
మోదన్తే కీర్త్యమానాం నరోత్తమాః ॥ ౩౪ ॥ అశృణ్వన్తోపి తే యాన్తి శాశ్వతం పరమం పదమ్ । యే శ్రావయన్తి చ కథాం
తిష్ఠన్తి బ్రహ్మణః పదే ॥ ౩౫ ॥ ఆసనార్థం ప్రయచ్ఛన్తి పురాణస్య తు యే నరాః । కంబళాని చ వాసాంసి మఞ్చం ఫలక
మేవ చ ॥ ౩౬ ॥ ఇష్టలోకాన్ సమాసాద్య బ్రహ్మలోకాన్ ప్రయాన్తి తే । పురాణస్య తు యే సూత్రం వసనం తాన్త
వం తనుమ్ ॥ ౩౭ ॥ భోగినో జ్ఞానసంపన్నాస్తే భవన్తి భవే భవే । గురుద్వ్యథాయాం మాహాత్మ్యం యథావిధి చ పఠ్యతే ॥ ౩౮ ॥
భవద్భిశ్శ్రూయతాం సమ్యగితి విప్రమహాయశః । తులామాసే సకృత్ స్నాతి యః కవేరసుతాజలే ॥ ౩౯ ॥ ప్రభాతే

సకృదేవాపి విష్ణులోకేమహీయతే । శ్రుత్వాచశ్లోకమేకన్తు దివ్యాంహారికథామపి ॥ ౯౦ ॥ మహాపాపయుతో వాపి ముచ్యతేనాత్రసంశయః । తూష్ణీంకవేరజాస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనమ్॥౯౧ ॥ కింపునర్నియమైర్నైవకావేర్యాంస్నాతియోనరః । ససప్తకులముద్ధృత్యహ్యభయత్రహరింవ్రజేత్ ॥ ౯౨ ॥ విత్తశాఠ్యమకుర్వన్తో యథాశక్తిధనాదికైః । తులామాహాత్మ్యవక్తారంపూజయిత్వాయథావిధి॥ ౯౩ ॥ కావేర్యాంస్నానతోదానాన్మాహాత్మ్యశ్రవణాదపి । ముక్తపాపాదివంయాన్తి క్షితావిష్టానవాప్నుయుః ॥ ౯౪ ॥ పుత్రార్థీలభతేపుత్రం ధనార్థీలభతే ధనమ్ । ఆయుష్కామీతథాయుష్యం తులాకావేరిమజ్జనాత్ ॥ ౯౫ ॥ తస్మాచ్ఛృణుధ్వంయూయఞ్చ సర్వకామాప్తయేద్విజాః ॥ ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరిమాహాత్మ్యే దశమోధ్యాయః* * * *

నారదః॥ పద్మగర్భోద్భవద్విజవరస్సమీపస్థాన్ద్విజాన్ప్రతి। మరుద్వృధాయామాహాత్మ్యంయదుక్తంతద్ధివర్ణ్యతే॥ ౧॥ ధర్మసూనోమహాప్రాజ్ఞ శృణుమేవచనంహితమ్ । తులాంప్రాప్తేదివానాథే కావేరీస్నానతత్పరాః ॥ ౨ ॥ సర్వపాపవినిర్ముక్తాయాన్తివైకుణ్ఠముత్తమమ్ । తులామాసివిశేషేణ స్నాత్వాకావేరిపాథసి ॥ ౩ ॥ తస్యాస్తీరే మహాపుణ్యే నానారససమన్వితమ్ । నానాశాకసమాయుక్తంఘృతక్షీరాదిసంయుతమ్ ॥ ౪ ॥ మధుశర్కరసమ్పూర్ణం స్వాదుపాయససంయుతమ్ । సచ్ఛాద్యధ్యవాజలక్లిన్నం పక్వమన్నందదాతియః ॥ ౫ ॥ శతవంశాన్సముద్ధృత్య ఇష్టాన్కామానవాప్యచ । లబ్ధ్వాతుసకలాన్భోగాన్ శివలోకేమహీయతే ॥ ౬ ॥ స్నాత్వాతులార్కే విప్రాయ శ్రోత్రియాయకుటుంబినే । దరిద్రాయదదాతీహస తాంబూలంసదక్షిణమ్॥ ౭ ॥ వస్త్రద్వయంసుపుణ్యోసౌదేవైరపిసుపూజితః । శివలోకంసమాప్నోతిశతవంశసమన్వితః ॥ ౮ ॥ స్నాత్వాతులార్కే కావేర్యాం శఙ్కరస్యాలయేతుయః।దీపసమ్మార్జనాదీనికృత్వాశివపదంవ్రజేత్ ॥ ౯॥ పుణ్యక్షేత్రేతులామాసె కావేర్యాఃపుణ్యవారిణి।స్నాత్వా

మహేశలింగస్య దర్శనాన్మోక్షమశ్నుతే ॥ ౧౦ ॥ స్నాత్వా తులార్కే కావేర్యాం శాకమూలఫలాదికమ్। తణ్డులాఢక
మాషాంశ్చ తాంబూలఞ్చ తిలం మధు ॥ ౧౧ ॥ దధి తక్రం ఘృతం క్షీరం గుళం సౌవర్ణవస్త్రకమ్। యో దద్యాద్ద్విజవర్యా
య దరిద్రాయ దినే దినే ॥ ౧౨ ॥ సర్వదాన ఫలం తస్య సర్వయజ్ఞ ఫలం తథా । సర్వతీర్థ ఫలఞ్చాపి లభతే నాత్ర
సంశయః ॥ ౧౩ ॥ బహునాత్ర కిముక్తేన తులామాసే కవేరజామ్ । ప్రశంసన్తి హి దేవాంశ్చ స్నానాదేవ హి మోక్ష
ధామ్ ॥ ౧౪ ॥ కావేరీస్నానవిముఖా యే వర్తన్తే తులారవౌ । జీవచ్ఛవాశ్చ తే విప్రాస్తేషాం జన్మ చ నిష్ఫలమ్ ॥ ౧౫ ॥
నారదః ॥ ఇత్యేతాం ధర్మపుఞ్జాంశ్చ పద్మగర్భో మునీశ్వరః । తులాకావేరిమాహాత్మ్యం సమీపస్థానువాచ హ ॥ ౧౬ ॥
ఏతస్మిన్నన్తరే గ్రాహః క్రూరః కశ్చిజ్జలేశయః । స్నాస్యన్తం భూసురం కశ్చిజ్జిఘృక్షుః పార్శ్వవర్త్యభూత్ ॥ ౧౭ ॥
మరుద్వృధాయా మాహాత్మ్యే తత్ర పౌరాణికోదితే । శ్లోకమేకం ప్రశుశ్రావ పూర్వపుణ్యానుయోగతః ॥ ౧౮ ॥ ప్రాతః
కాలే తులామాసే యః స్నాయాత్సహ్యజాజలే । సర్వకర్మవినిర్ముక్తో యాతి విష్ణోః పరం పదమ్ ॥ ౧౯ ॥ ఇత్యేతద్వచనం
శ్రుత్వా సద్యస్సంక్షీణబన్ధనః । త్యక్త్వా గ్రాహత్వమత్యుగ్రం దేవవద్దివి సంస్థితః ॥ ౨౦ ॥ విమానస్థమిమం దృష్ట్వా గన్ధ
స్రగ్భూషణాన్వితమ్ । ఉవాచ విస్మితో విప్రః పద్మగర్భస్సుధర్మజ ॥ ౨౧ ॥ పద్మగర్భః ॥ కస్త్వం విమానమారూఢో వ
ర్తసేऽప్సరసాం పతిః। దేవః కిమూపదేవో వా కుత్ర వాసః కుతో జనిః ॥ ౨౨ ॥ పద్మగర్భవచశ్శ్రుత్వా స దివ్యపురుషోऽవదత్ ।
అహం పాఞ్చాలదేశీయో బ్రాహ్మణః కజఁగోత్రజః ॥ ౨౩ ॥ సూర్యబన్ధురితి ఖ్యాతశ్శ్రుతిస్మృతివిచక్షణః। నిర్దయో
నిష్ఠురః కోపశరో నాస్తీతిభాషణః ॥ ౨౪ ॥ ఉతఁశౌఖ్యాగ్రహారే హం న్యవసం ధనసంగ్రహీ । యాచకార్థనిరోద్ధా చ
పాపో బ్రాహ్మణకణ్టకః ॥ ౨౫ ॥ నర్తకానాఞ్చ దాసీనాం గాయకానామదాం ధనమ్। తులాస్నానవిహీనశ్చ నిత్యకర్మ
వివర్జితః ॥ ౨౬ ॥ శౌచాచారపరిభ్రష్టశ్శిశ్నోదరపరాయణః। యజ్ఞార్థం యాచమానస్తు కశ్చిద్విప్రో ద్విజాలయే ॥ ౨౭

ఆజగామదరిద్రశ్చనామ్నాకణ్వఇతిశ్రుతః । తస్యార్థయాచ్ఞానిహతామయాగ్రామైకలోభినా॥ ౨౮॥ తేనపాపేన
నష్టాయుర్నరకంరౌరవఙ్గతః । పశ్చాద్గ్రాహోహ్యహమభవంసర్వగ్రాహీజలేచరః॥ ౨౯॥ విప్రంజిఘృక్షుణాహ్యత్ర
పరతస్తేముఖాంబుజాత్ । నిర్గతశ్శ్లోకఏకస్తుసుధారూపోమయాశ్రుతః ॥ ౩౦ ॥ శ్లోకశ్రవణమాత్రేణధ్వస్తపాపోస్మి
కేవలమ్ । ఉత్తారితోస్మినక్రత్వాత్త్వయాకారుణ్యమూర్తినా ॥ ౩౧ ॥ సన్తస్సముద్యశోలోకేనిర్హేతుకదయాళవః ।
ఉత్తారయన్తిసంసారాద్దర్శనాదేవపాపినః ॥ ౩౨ ॥ ధన్యోఽస్మ్యనుగృహీతోస్మిరక్షమాంశరణాగతమ్ । కేనపుణ్యేన
మేబ్రహ్మన్కేవలంపాపజన్మనః ॥ ౩౩ ॥ తవసందర్శనంజాతంమాహాత్మ్యశ్రవణంతథా । కౌతూహలేనపృచ్ఛామి
సన్దేహంఛిన్ధితేనమః ॥ ౩౪ ॥ దివ్యపుంసోవచశ్శ్రుత్వావిస్మితోబ్రాహ్మణస్సహ।ధ్యాత్వాముహూర్తంధర్మాత్మా
తమువాచావచోర్థవత్ ॥ ౩౫ ॥ పద్మగర్భః ॥ గ్రాహత్వోత్తారకంపుణ్యంతవవక్ష్మిపురాతనమ్। స్నాత్వామరుద్వృ
ధాయాన్తుసహ్యద్రౌభ్రాహ్మణగపురా ॥ ౩౬ ॥ అశృణోత్సహ్యజాస్తోత్రంపౌరాణికముఖోద్గతమ్। వఙ్గదేశాధిపస్త
త్రదైవాద్రాజాసమాగతః॥ ౩౭॥ మృగయాసక్తధీర్విప్రాద్దర్శస్నానతత్పరాత్।మరుద్వృధాయామాహాత్మ్యం
శ్రుత్వాపౌరాణికాద్ద్విజాత్ ॥ ౩౮ ॥ సహ్యజాయాం స్వయంస్నాత్వా విప్రేభ్యోవ్యతరద్ధనమ్ । త్వఞ్చతత్ర
గతోదృష్ట్వారాజానందానతత్పరం ॥ ౩౯ ॥ సాధువద్ద్రవ్యసిద్ధ్యర్థంస్నాత్వాసహ్యేష్ఠవాజలె । వఞ్చనార్థంపరే
షాఞ్చద్విజాన్నత్వాసదోగతః ॥ ౪౦ ॥ యదృచ్ఛాసహ్యజాస్నానాద్విప్రసేవాప్రభావతః । తేనపుణ్యప్రభావేన
సత్సఙ్గతిరభూత్తవ ॥ ౪౧ ॥ కావేరీస్తావకశ్శ్లోక స్సఙ్గత్యాతుత్వయాశ్రుతః । విప్రగ్రహణవ్యాజేనశ్లోకార్థశ్రవణం
కృతమ్ ॥ ౪౨ ॥ ఏతత్పుణ్యేననష్టాఘోదివంప్రాప్తోసిపుణ్యకృత్ । కింపునశ్శ్రద్ధయాస్నాయాద్యఃప్రాతస్సహ్యజా
జలె॥౪౩॥భుక్తిముక్తికరశ్శేషీహినాత్రకార్యావిచారణా॥నారదః॥ఇతిదివ్యపుమాన్శ్రుత్వావిప్రవాక్యంసవిస్మయః॥౪౪॥

పరిక్రమ్య ప్రణమ్యాథ విమానస్థోఽయయాద్దివమ్ । ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం పరిపృష్టవాన్ ॥ ౪౫ ॥ య ఇదం
పుణ్యమాఖ్యానం బ్రహ్మశర్మవిమోక్షణమ్ । సూర్యబన్ధోర్మోక్షణఞ్చ హ్యాయుష్యారోగ్యదం పరమ్ ॥ ౪౬ ॥ శ్రావయంశ్చ
పఠన్వాపి సోఽన్నదోషైర్నలిప్యతే ॥ పద్మగర్భః ॥ తస్మాచ్ఛృణుత హే విప్రాస్సన్తు భద్రాణి వో భృశమ్ ॥ ౪౭ ॥ తులాగర్జ
తి యజ్ఞేభ్యస్తులాదానాచ్చ గర్జతి । తులాగర్జేతి విఖ్యాచ్ఛతపసశ్చ మహీసురాః ॥ ౪౮ ॥ బ్రహ్మావర్తే కురుక్షేత్రే పుష్క
రే చ ప్రథూదకే । అవిముక్తే ప్రయాగే చ గఙ్గాసాగరసఙ్గమే ॥ ౪౯ ॥ యత్ఫలం తత్ఫలం ప్రోక్తం తులాకావేరిమజ్జనాత్ ।
ఏషాం స్వర్గే చిరం వాఞ్ఛా భూమిలోకే చ వా శుభే ॥ ౫౦ ॥ యత్ర కుత్రాపి కావేర్యాం స్నాతవ్యం తౌలిభాస్కరే ।
ఆయురారోగ్యసంపత్సురూపయౌవ్వనయోస్తథా ॥ ౫౧ ॥ యేషాం మనోరథస్తైస్తు స్నాతవ్యం తౌలిభాస్కరే । భయం
యేషాం హి నరకాద్దారిద్ర్యాత్సర్వకణ్టకాత్ ॥ ౫౨ ॥ స్నాతవ్యం తైస్తు కావేర్యాం తులాం ప్రాప్తే దివాకరే । పాప
దారిద్ర్యదౌర్భాగ్యపఙ్క ప్రక్షాళనాయ వై ॥ ౫౩ ॥ తులాస్నానాచ్చ కావేర్యాం నాస్త్యుపాయాన్తరం నృణామ్ ।
తిస్రః కోట్యర్ధకోట్యశ్చ తీర్థాని భువనత్రయే ॥ ౫౪ ॥ కవేరకన్యామాయాన్తి తులాయాం రవిసంక్రమే ॥ నారదః ॥
పద్మగర్భస్సమీపస్థాన్ద్విజానన్యాన్సమీక్ష్య చ ॥ ౫౫ ॥ ఇత్యేవఞ్చ తులామాసమాహాత్మ్యం ప్రోక్తవాన్మునిః । తతస్తే
బ్రాహ్మణాశ్చాన్యే జనాస్సర్వే మహీపతే ॥ ౫౬ ॥ ఆసన్మరుద్వృధాస్నానతత్పరాః పుణ్యకారిణః । తస్మాత్త్వమపి
రాజేన్ద్ర తులాస్నానం కురు స్వయమ్ ॥ ౫౭ ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం పరిపృష్టవాన్ ॥ * *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరిమాహాత్మ్యే ఏకాదశోఽధ్యాయః *

॥ నారదః ॥ కార్తికస్య తు మాహాత్మ్యం సావధానమనాశ్శృణు । కిం తస్య మహిమా లోకే వర్ణ్యతే శతవత్సరైః ॥ ౧ ॥
సఏవ భగవాన్బ్రహ్మా తత్ప్రభావం స్మ వేత్త్యసౌ । ధాత్రీచ్ఛాయా జలే కశ్చిత్కార్తిక్యాం దుణ్డుభార్దితః ॥ ౨ ॥ ప్లవో జన్మా

న్తరజ్ఞానీతముత్తార్యదివంయయా ॥ యుధిష్ఠిరః ॥ మణ్డూకోఽజ్ఞానహీనస్తు క్షుద్రజాతిర్జలాశ్రితః ॥ ౩ ॥ కార్తిక్యాం
జలసంబన్ధాద్ధాత్రీచ్ఛాయాంసమాశ్రితః । సత్కర్మలభ్యంత్రిదివంకథమాపసుకర్మవిత్ ॥ ౪ ॥ భావహీనస్యసంశుద్ధి
ర్నస్యాదితిబుధావిదుః । బహుశాస్త్రవిరోధేనబుద్ధిర్మోహయతీవమే ॥ ౫ ॥ చిత్తశుద్ధిర్యథామేస్యాత్తత్త్వంబ్రూహి
మునేమమ । త్వదన్యఃకోవదేత్తత్త్వంశిష్యోవామాదృశోస్తికిమ్ ॥ ౬ ॥ నారదః ॥ భవానేవసుధీర్లోకేతత్త్వజ్ఞానవిశా
రదః । యచ్ఛ్రద్ధాలుఃపునఃప్రశ్నేతత్త్వజ్ఞానబుభుత్సయా ॥ ౭ ॥ జన్మాన్తరతపోయోగాత్పుణ్యతీర్థనిషేవణాత్ ।
సత్పాత్రేద్రవ్యదానాచ్చతత్త్వజ్ఞానేమతిర్భవేత్ ॥ ౮ ॥ సఙ్గస్సర్వాత్మనాత్యాజ్యస్సచేత్త్యక్తుంనశక్యతే । సద్భిరే
వసహాసీతసన్తస్సఙ్గస్యభేషజమ్ ॥ ౯ ॥ భవాన్సత్పురుషోలోకేకృతార్థస్స్వర్గభాజనమ్। సుకృతైస్త్వత్పితేవాహో
యజ్ఞాతస్సాధుసఙ్గమః ॥ ౧౦ ॥ సత్సఙ్గమేనభవతస్సత్కథాశ్రవణేమతిః । సంసారామయశాన్త్యర్థమపిసత్సఙ్గమౌ
షధమ్ ॥ ౧౧ ॥ సత్సఙ్గభాగ్యపుణ్యేనభేకోడుణ్డుభభక్షితః । కృత్తికాస్నానసిద్ధ్యాచత్రిదివంప్రతిపేదివాన్॥ ౧౨ ॥
పునర్భూమౌద్విజోభూత్వా వైష్ణవోవిష్ణుమాపచ । పురావిరాటదేశేభూదగ్రహారోతిధార్మికః॥ ౧౩॥ వాస్తుహా
మఇతిఖ్యాతోవాస్తుహామఃపవిత్రితః । వేదవిత్ప్రముఖైస్సద్భిర్బ్రాహ్మణైర్వైష్ణవోత్తమైః ॥ ౧౪ । శ్రుతిస్మృతి
పరైశ్శాన్తైస్సర్వభూతదయాన్వితైః। శత్రుమిత్రసమైర్బ్రహ్మనిష్ఠైర్వేదాన్తపారగైః ॥ ౧౫ ॥ జితేన్ద్రియైర్జితక్రో
ధైర్జితకామైర్మహాత్మభిః । ఇతిహాసపురాణజ్ఞైస్సదాచారవిభూషణైః ॥ ౧౬ ॥ విష్ణుపూజాపరైర్విష్ణు పురాణపఠనో
త్సుకైః । పరిపూర్ణోత్సవఃప్రఖ్యసరసిస్నానతత్పరైః ॥ ౧౭ ॥ తద్గ్రామస్థాద్విజాస్సర్వేకార్తిక్యామరుణోదయే ।
ఆబాలవృద్ధవనితాజేపుస్నాత్వాసరోజలే॥ ౧౮ ॥ కార్తికాస్నానమాహాత్మ్యందాత్రీఛాయాంసమాశ్రితాః।అశృణ్వ
న్విష్ణుమభ్యర్చ్యఉద్వాస్యశ్రుతిమాతరమ్ ॥ ౧౯ ॥ కేనచిత్తత్రవయసావాయసేనబుభుక్షుణా। అర్దితోనుద్రుతో

భీత్యానిపపాతద్విజాగ్రతః ॥ ౨౦ ॥ ఉత్ప్లుత్యోత్ప్లుత్యసహసాస్పృష్ట్వాపాదంద్విజస్యచ । దుఃఖేనదర్దురోవేగా త్సరసీజలమాప్తవాన్ ॥ ౨౧ ॥ తత్రస్థోదుణ్డుభఃకశ్చిజ్జిఘాంసుఃపాదమగ్రహీత్ । దష్టోదుణ్డుభ బదన్తేన చుక్రోశభృ శమాతురః ॥ ౨౨ ॥ నిమజ్జన్నుత్పతంశ్చాపిగ్రస్తోసౌ భుజగాస్యగః । శ్రాన్తఃఖిన్న తరశ్శత్రుం మన్దంమన్దమువా చహ ॥ ౨౩ ॥ కిమర్థంభాధసేమాంత్వంహీనజన్మన్భుజఙ్గమ । కష్టంత్వజ్జన్మవృత్తాన్తమవిజ్ఞాయమదోత్కటః ॥ ౨౪ ॥ యస్తుస్వార్థపరోమూఢఃపరిజ్ఞానేస్వజన్మనః । ఇతరంబాధతేసాధుంకోన్యస్తస్మాచ్ఛ్వసన్మృతః ॥ ౨౫ ॥ సర్వప్రా ణిషుసాధోర్మేసాధువృత్తేర్జళాకృతేః । యదృచ్ఛాలాభపూర్ణస్యహింసాతేకులనాశినీ ॥ ౨౬ ॥ శీతోష్ణసుఖదుఃఖేషు సమంశాన్తమలంపటమ్ । యదృచ్ఛాలాభతుష్టంయోబాధతేసత్వధఃపతేత్ ॥ ౨౭ ॥ త్వంసర్వప్రాణినాంమూఢః కేవలంపాపరూపధృక్ । నరకానవిచార్యైవధిక్త్వాంమాంబాధసేధమ ॥ ౨౮ ॥ అహంపురాతనేదేహేపుణ్యపాపవి మూఢధీః । ఈదృశస్స్యాంకుజన్మాత్వంమామాహింసితుమర్హసి ॥ ౨౯ ॥ బలవానితియోమూఢోధనవాన్నిపుణస్త్వితి । దురాత్మాయంనుదేత్సాధుంయమోదృష్ట్వాహసత్యముమ్ ॥ ౩౦ ॥ పుణ్యపాపపరిజ్ఞానంభవేన్మానుష్యజన్మని। అధోని పతనంపాపమన్యజన్మసుసర్వదా ॥ ౩౧ ॥ దేహందుఃఖాలయంనిత్యంతచ్చవిణ్మూత్రపూరితమ్ । ధృత్వాయోమన్య తేనిత్యంసజీవచ్ఛవఉచ్యతే ॥ ౩౨ ॥ ఏతాదృశమవిజ్ఞాయకేవలంస్వోదరంభరః । అనుభూయేహ దుఃఖానిస్వమాం సంప్రేత్యఖాదతి ॥ ౩౩ ॥ అహంజానామితేమన్దజన్మవృత్తంపురాతనమ్।అన్యత్రయాహిమాంముక్త్వాతవశ్రేయో భవిష్యతి ॥ ౩౪ ॥ పరోపకారశీలోయస్సర్వభూతదయాపరః। వర్తతేసతపస్వీస్యాత్సయజ్వాసతుముక్తిభాక్ ॥ ౩౫ ॥ సర్వతీర్థావగాహీయోయోగీవాదీక్షితోవశీనిర్దయస్సాధుహింసోఽవా కేవలంనరకాలయః ॥ ౩౬ ॥ కింపునస్త్వద్విధో జన్తుర్భవేత్తస్మాద్దయాన్వితః । ఇతిమణ్డూకవచనంశ్రుత్వాసద్యస్సదుణ్డుభః ॥ ౩౭ ॥ ఉన్ముచ్యవేగాద్భేకస్తంపునః

పునరుద్వైక్షత । అపసృత్యతతోన్యత్రస్థితోతిభయాన్వితః ॥ ౩౮ ॥ అవపద్దాఽఽఖుతో భేకంతుష్ణీమాస్తేతిముహుర్ముహుః ।
పప్రచ్ఛచపునర్భాగాద్విస్మయాదపిడుణ్డుభః ॥ ౩౯ ॥ హింస్రాకారంపరిత్యజ్యపశ్చాత్తత్ప్రోదయాన్వితః । నజానేహం
విముగ్ధాత్మాపుణ్యంవాపాపమేవవా ॥ ౪౦ ॥ హీనజన్మే వాసాధో కేవలంస్వోదరంభరః । తస్మాద్వదస్వ హేసా
ధోనమస్తేహ్యుపకారిణే ॥ ౪౧ ॥ త్వద్విజ్ఞానంవిచిన్త్యాద్యవ్యపిస్మయోజనితోమమ । భవాన్ జ్ఞానీతిపూర్వజ్ఞాస్త వవృ
త్తాన్తమీదృశమ్ ॥ ౪౨ ॥ కోహంకుతస్త్వఽకింజన్మకస్యపుత్రస్సఖేవద । త్వంపుణ్యకృన్న సన్దేహోహ్యాహీనజన్మని
తేసుధీః ॥ ౪౩ ॥ నారదః ॥ సఇత్థంభుజగేనోక్తం శ్రుత్వావాక్యన్తుదర్దురః । భయన్త్యక్త్వాప్రహస్యైషవాక్యమా
హామహీపతే ॥ ౪౪ ॥ మణ్డూకః ॥ వచోవిశ్వసనీయన్తేనహికైతవమాశ్రితః । మూర్ఖోవాపరహింస్రోవానసంభాష్య
కదాచన ॥ ౪౫ ॥ డుణ్డుభః ॥ ఏవమేవనసన్దేహోహ్యాప్తవాక్యన్నవిశ్వసేత్ । విశ్వసేత్పృచ్ఛన్ సర్వంవాస్త్రియం
మూర్ఖంనవిశ్వసేత్ ॥ ౪౬ ॥ తత్సఖేనవిశుద్ధాత్మానాహమద్యతుతాదృశః । తస్మాద్విశ్వస్యవక్తవ్యశ్శపేసత్యేన
తేసఖే ॥ ౪౭ ॥ త్వంభేకజన్మాకేనాద్యపుణ్యేనజ్ఞానవానభూః । కథమేతాదృశంజన్మపూర్వజన్మనికోభవాన్ ॥ ౪౮ ॥
కేనపాపేనభేకస్యాఽహంకేనభుజఙ్గమః । అహంకథంశూద్రజన్మాభవానేతాదృశఽక్షితౌ ॥ ౪౯ ॥ సర్వంనిరవశేషే
ణయదిజానాసిమేవద ॥ దర్దురః ॥ అహంకాఞ్చీపురేవిప్రఃపూర్వజన్మనిపణ్డితః । చతుర్వేదధరశ్శ్రౌతస్మార్త
విచక్షణః ॥ ౫౦ ॥ దురాచారపరాన్నాదీవాగ్మీజేతాచసర్వశః । శ్రుతిస్మృతిపరోనిత్యండాంభికోదుర్జనప్రియః ॥ ౫౧ ॥
ఉపన్యాసేమహాకోపీసర్వశాస్త్రవిశారదః । ఉపాధ్యాయశ్చసర్వేషాంకర్తాస్మార్తాదికర్మణామ్ ॥ ౫౨ ॥ విప్రశ్శ్రేష్ఠ
ఇతిశ్రాద్ధేనిత్యంభోక్తాప్రశంసితః । కర్మాన్తేదక్షిణాందత్తాంగృహీత్వాచార్యగౌరవాత్ ॥ ౫౩ ॥ స్వల్పన్దత్వాపరే
భ్యస్తులోభీద్రవ్యార్జనోన్ముఖః । మమైవదీయతాంసర్వమితివిఘ్నకరస్సదా ॥ ౫౪ ॥ అగ్నిహీనోదురాచారప్రత్యహా

చారభావనః । స్త్రీసఙ్గమరతో నిత్యం ప్రాతస్స్నానవివర్జితః ॥ ౫౫ ॥ నిత్యం చతుర్విధాన్నాది హ్యతిథ్యాదివివర్జితః ।
పురాణవక్తా సర్వత్ర ప్రాతఃకాలే మరాదిషు ॥ ౫౬ ॥ న కర్తా చ స్వయం ధర్మాన్ పరేషాం తు ప్రబోధకః । యత్కిఞ్చిద్దీ-
యతే ద్రవ్యం ధర్మశ్రవణతత్పరైః ॥ ౫౭ ॥ అహమేవ గృహీత్వా తత్స్వల్పం వాపి న దద్మి చ । అహం వాచాలకో విద్వాన్
సభాయాం బహుమానితః ॥ ౫౮ ॥ తృణీకుర్యాం మహాన్ సర్వాన్ విద్యాగర్వేణ గర్వితః । కదాచిన్మాఘమాసే తు
పయోష్ణీసలిలే శుభే ॥ ౫౯ ॥ బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రాస్సన్న్యస్తథా స్త్రియః । బాలవృద్ధయువానశ్చ
యతయో బ్రహ్మచారిణః ॥ ౬౦ ॥ కదాచిన్మాఘమాహాత్మ్యం పఠితవ్యమితీవ మామ్ । జ్ఞానవృద్ధా వయోవృద్ధాః స్వం ప్ర-
శస్య పునః పునః ॥ ౬౧ ॥ తైః ప్రార్థితః పఠన్మాఘమాహాత్మ్యం పాపనాశనమ్ । ప్రతాన్తే దోలికాసంస్థం కృత్వా మాం
సముపూజయమ్ ॥ ౬౨ ॥ ధనరత్నాంబరైర్దివ్యై రాశీర్వాదపురస్సరమ్ । తత్సర్వఞ్చ గృహీత్వా పపరిజ్ఞాతోపి లో-
భధీః ॥ ౬౩ ॥ కిఞ్చిన్న దత్తవాన్విప్రే పేనాస్తిక్యాద్ధనసంగ్రహీ । లోకభీత్యా కృతం కర్మ న భావేన సమన్వితః ॥ ౬౪ ॥
జనస్యాగమనాత్పూర్వముషస్యుత్థాయ వేగతః । శుక్లవస్త్రావృతో మౌనీ తిష్ఠేయం జాపకో యథా ॥ ౬౫ ॥ సంసారే
బహుచిన్తా మే జాయతే బహుకాలకే । న ధ్యాయామి హరిం ధ్యేయం యోగీన్ద్రైః పురుషోత్తమమ్ ॥ ౬౬ ॥ వైశ్వదేవో
పి న కృతః కదాచిన్నార్చితోతిథిః । కదాచిన్నార్చితో విష్ణుః కోమలైస్తులసీదలైః ॥ ౬౭ ॥ సదాపి శ్రోత్రియద్వేషీ
నిన్దకో ధర్మబోధకాన్ । మాఘస్నానసమాప్తౌ తు న చ కిఞ్చిదభోజయమ్ ॥ ౬౮ ॥ తద్గృహే తు మయా భుక్తం మృష్టాన్న-
ఞ్చ చతుర్విధమ్ । అత్యన్తపుణ్యకాలేషు న శ్రాద్ధం లోభినా కృతమ్ ॥ ౬౯ ॥ దానం వా న కృతం స్వల్పమేకో వా భోజి-
తో ద్విజః । విప్రేణ కేనచిద్దత్తం నవరత్నాఙ్గులీయకమ్ ॥ ౭౦ ॥ కేనచిత్కటిసూత్రఞ్చ కణ్ఠాభరణముత్తమమ్ । దత్తం
దుకూలయుగళం కేనచిన్మాఘమజ్జినా ॥ ౭౧ ॥ తథా వస్త్రాణ్యనేకాని ప్రాప్తం నిష్కశతత్రయమ్ । దత్తం దుకూలం

భార్యాయై పుత్రాయ వాప్యఙ్గులీయకమ్ ॥ ౭౨ ॥ శ్వశ్రూశ్చ చేలయుగళం స్యాలస్యాపిచ కుణ్డలే । నవవస్త్రాణి పు
త్రాయ మే మయా దత్తాని డుణ్డుభ ॥ ౭౩ ॥ కశ్చిద్దరిద్రశ్శీతార్త ఏకవస్త్రమయాచత । ద్రవ్యం దత్వా గృహీతవ్యమి
త్యుక్తం చాటువాదినా ॥ ౭౪ ॥ ఏతస్మిన్సమయే జీర్ణే తద్గేహే త్వర్ధరాత్రకే । తల్పేతిసారతోల్పాయుర్బన్ధువిశ్లేష
దుఃఖితః ॥ ౭౫ ॥ పుత్రో మామవదత్తత్ర కిమర్థం రుద్యతే త్వయా । బన్ధూన్న స్మర హే తాత కిమేభిస్తే ప్రయోజనం ॥ ౭౬ ॥
ఏతే తే శత్రవస్సర్వే కేవలన్ధనభాగినః । విసృజ స్నేహజం మోహం భార్యాద్యైః కిం కరిష్యసి ॥ ౭౭ ॥ పరలోకస్య పా
థేయం దానం కురు హరిప్రియమ్ । పఠ గీతం శనైః పుణ్యమేకం వా శ్లోకముచ్చర ॥ ౭౮ ॥ యథేష్టం కురు భో దానం మా
స్మాకం స్మర మహామతే । జీవతా చ త్వయా పుణ్యం కిఞ్చిన్నాకారి శోభనమ్ ॥ ౭౯ ॥ సంసారభ్రాన్తితో హన్త సత్క
ర్మాపి త్వయోజ్ఝితమ్ । ఏకో న భోజితో విప్రశ్శ్రోత్రియో నాప్యుపస్కృతః ॥ ౮౦ ॥ విద్వన్మానీ హరేర్భక్తః కిం వాభ్య
ర్చితవాన్పితః । ద్రవ్యార్జనధియా తూష్ణీం పురాణపరనంకృతమ్ ॥ ౮౧ ॥ పరిజ్ఞాతాపి శాస్త్రార్థాః పూర్వజన్మని దుర్మతిః ।
సంసారపాశబద్ధత్వాత్తత్వన్న జ్ఞాతవానసి ॥ ౮౨ ॥ కస్త్వం కోహం స్తుతుత్రత్యః కిమర్థం బాన్ధవాధమాః । కిమర్థం
స్నేహపాశేన నరకాన్యాసి యన్త్రితః ॥ ౮౩ ॥ పురాకృతం పాపఫలం త్వయా ధ్రువం సురేశ్వరేణాప్యనుభోజ్యమే
వహి । యత్త్వం విమూఢః పరలోకచిన్తనే కాలో హి లోకే దురతిక్రమో బత ॥ ౮౪ ॥ నూనం హి వైష్ణవీ మాయా సర్వే
షాం హి దురత్యయా । భవానపి విమూఢాత్మా పుణ్యపాపవిచిన్తనే ॥ ౮౫ ॥ మమ భార్యా పతరుణీ రూపేణాప్సరసా
సమా । మామాహ సాధ్వీ దుఃఖార్తా నాళికేరఫలస్తనీ ॥ ౮౬ ॥ అగ్రే నిష్కసహస్రఞ్చ దదతీ పతిదేవతా । ఇదం ద్ర
వ్యం గృహీత్వా త్వం యథేష్టం విప్రసాత్కురు ॥ ౮౭ ॥ దరిద్రే వైష్ణవే విప్రే ధనం దాపయ ముక్తయే । సమస్తపాప
శాన్త్యర్థం గాన్దదస్వ సదక్షిణామ్ ॥ ౮౮ ॥ వైకుణ్ఠార్థం హరేః ప్రీత్యై సాళగ్రామం ప్రదేహి చ । భూదానం కురు విప్రేదా

భోగ్యగృహంవాయద్యదిచ్ఛసి ॥ ౮౯ ॥ శ్మశానసదృశం గేహంకిమర్థంత్వముపేక్షసే । వయంపార్థాశ్చ పార్థస్త్వం
ద్వైవాత్సమ్మీలితావయమ్ ॥ ౯౦ ॥ ఋణానురూపసంబన్ధాద్ధర్మాత్పుత్రస్త్వథాధునా । భయజర్జరాయ మభటామస్వ
హోనరకాగ్న్యయః ॥ ౯౧ ॥ అనుభుక్తం తృణమపిత్వమైవేత్యుదితంపురా । సర్వఞ్చ విస్మృతంకిం వావ్యక్తాస్తేనర
కాలయాః ॥ ౯౨ ॥ అర్థాగృహేనివర్తన్తేశ్మశానేమిత్రబాన్ధవాః । సుకృతందుష్కృతఞ్చైవగచ్ఛన్త మనుగచ్ఛతః ॥ ౯౩ ॥
తస్మాత్సర్వాత్మనాభర్తఃకురుధర్మాన్యథాబలమ్ । ఇహచిన్తాంత్యజస్వామిన్దుఃఖదాంనరకప్రదామ్ ॥ ౯౪ ॥ కేవలం
శత్రవస్సర్వేపుత్రదారగృహాదయః । తుష్యన్తిఫలదాతారంకుప్యన్తిచవిపర్యయే ॥ ౯౫ ॥ ధర్మఞ్చరేదసంసక్తఃపుత్రా
దౌదేహపాటవే । ఆసక్తోయఃపతేద్వృక్షమారూఢోగ్రఫలేష్వివ ॥ ౯౬ ॥ యథాయథాస్త్రీపుత్రాదావశక్తస్సౌన్య
దసమ్మతః । తథాతథాహినష్టస్స్యాత్తక్రజంబుఫలాదిభుక్ ॥ ౯౭ ॥ గానాసక్తోయథానూనంనశ్యేత్కృష్ణమృగోజడః ।
యథాగార్ధ్రిర్జలేకూపేశష్పాగ్రేమూఢధీఃపతేత్ ॥ ౯౮ ॥ వ్యాధిగ్రస్తోయథాపథ్యంభుక్త్వాయేజ్జడధీఃక్షుధా । తథానశ్యే
గృహాసక్తఃకృత్యాకృత్యజడశ్చరన్ ॥ ౯౯ ॥ అనర్థదేహవ్యాపారంయోనరఃకర్తుమిచ్ఛతి । సభూమౌనిహతశ్శేతే
కీలోత్పాటీవవానరః ॥ ౧౦౦ ॥ ఇత్యహంబోధితోవాపిపుత్రాద్యైర్ధర్మసన్తతిమ్ । జీవేయమితి దుర్బుద్ధిర్దుఃఖాద
శ్రూణ్యావర్తయమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ కథంజీవేత్సుతశ్శ్రీమాన్స్త్రీవాదివ్యాకథంభవేత్ । చిన్తావిష్టఇతిస్నేహాన్మరణం
నాన్వచిన్తయమ్ ॥ ౧౦౨ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరేక్రూరాశ్ఛిన్నభిన్నేతివాదినః । భయజర్జరాయ మభటాః కాళమేఘసమ
ప్రభాః ॥ ౧౦౩ ॥ తామ్రోర్ధ్వకేశాభ్రుకుటిదంష్ట్రిణోవికటాశ్శ్వభిః । ముద్గరాసిగదాశూలపరశ్వధధనుర్ధరాః ॥ ౧౦౪ ॥
పాశైర్లోహమయైర్వేగాద్దృఢంబద్ధ్వాహ్యధోముఖమ్ । జిహ్వాంపాశేనకర్షన్తఃప్రహరన్తఃపదేపదే ॥ ౧౦౫ ॥ శున
కైర్బాధయన్తశ్చచూర్ణయన్తశ్శిలోత్కరైః । తతస్తక్రకచాస్యాద్యైర్దర్శనోగారముల్బణమ్ ॥ ౧౦౬ ॥ క్వచిచ్ఛ

ర్కరిలేమార్గేక్వచిత్సన్తప్తసైకతే । క్వచిచ్ఛఙ్కుభి రాకీర్ణేక్వ చిద్దంశకవృశ్చికైః ॥ ౧౦౭ ॥ నయన్తోభర్త్సయన్తో
మాంక్రోశన్తంవ్యథయాకులమ్ । క్షుత్తృష్ణాబాధ్యమానశ్చయాచన్తం జలమోదనమ్ ॥ ౧౦౮ ॥ న్యపాతయన్మ
హాఘోరేమహారౌరవసఞ్జ్ఞికే । నరకేమలదుర్గన్ధేకష్టాన్ధతమసావృతే ॥ ౧౦౯ ॥ అధోముఖోలంబమానఃపీడితస్సర్ప
వృశ్చికైః । హాహేతిక్రోశమానోఽబ్దానన్వభూవంతథార్బుదమ్ ॥ ౧౧౦ ॥ అఙ్గారశయనంపశ్చాచ్ఛిన్ని రుధ్వా సంతతః
పరమ్ । తతస్తప్తజలంఘోరంతతోహాలాహలావృతమ్ ॥ ౧౧౧ ॥ కాలసూత్రంమహాఘోరంకేవలంమలభోజనమ్।
ధూమపానంమహాఘోరంహాహాకారమతఃపరమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ రేతఃపానంమహాఘోరంశఙ్కుశ్వభ్రంభయఙ్కరమ్।
ఏతానన్యాంశ్చనరకాన్సప్తమన్వన్తరాణ్యహమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ అనుభూయమహాపాపీహ్యుత్తరోత్తరదుఃఖదే।స్వమాం
సభక్షణంనామనరకంభృశదారుణమ్ ॥ ౧౧౪ ॥ సప్తమన్వన్తరంభుక్త్వాజాతోఽహమథవిట్క్రిమిః । శతజన్మాని
కాకోఽథదశజన్మానిసూకరః ॥ ౧౧౫ ॥ పఞ్చజన్మానిగృధ్రోఽథదశజన్మానిరాసభః । సప్తజన్మానిజంబూకశ్చతుర్జన్మా
న్యథోభవమ్ ॥ ౧౧౬ ॥ మణ్డూకోఽఖిలభక్ష్యోఽపిమరణేత్యన్తకాతరః। తత్తజ్జన్మమహాదుఃఖంనరకానుభవోపమం॥౧౧౭॥
పురాకార్తికమాసేతుధాత్రీమూలేనదీతటే । పఠన్కార్తికమాహాత్మ్యందశవిప్రానభోజయమ్ ॥ ౧౧౮ ॥ నాస్తి
కోఽలోకభీతోఽహంనతుశ్రద్ధాపురస్సరమ్ । దత్వాతుదక్షిణాన్తేభ్యోవైష్ణవాయద్విజన్మనే ॥ ౧౧౯ ॥ దత్తశ్చగణ్డకీచ
క్రంభక్త్యాద్వాదశనిష్కైః । తేనాన్నదానపుణ్యేనపార్శ్వేకేణాద్యకార్తికే ॥ ౧౨౦ ॥ అస్మిన్నామలకచ్ఛాయా
జలస్పర్శాద్యదృచ్ఛయా । విప్రపాదాబ్జసంస్పర్శాత్పూర్వజ్ఞానంసమాగతమ్ ॥ ౧౨౧ ॥ సాళగ్రామశిలాదానాద్ద
గ్ధపాపోఽహమద్యవై । స్వర్గలోకేచిరంస్థిత్వాపునర్జాతఃక్షితౌద్విజః ॥ ౧౨౨ ॥ విష్ణుభక్తోమహాయోగీతౌలాసహ్యాజ
లాప్లుతః । విష్ణులోకంగమిష్యామి సుఖీభవభుజఙ్గమ ॥ ౧౨౩ ॥ త్వన్తుపూర్వం ధనీవైశ్యోవసన్కాఞ్చీపురేశుభే ।

పయోష్ణ్యాం కార్తికే స్నాత్వా మాసమేకం కథాం శుభామ్ ॥ ౧౨౪ ॥ మత్తశ్శృణ్వన్స్థితా నైతు దక్షిణాం మే న దత్తవాన్ ।
జాత్యాలుబ్ధో ధనాఢ్యోపి విప్రమేకమభోజయః ॥ ౧౨౫ ॥ యస్మాల్లబ్ధ్వా శుభం జ్ఞానం భుక్తిముక్తిప్రదం శుభమ్ ।
న పూజయేద్యథాశక్తి నారకీ దుణ్ణుభో భవేత్ ॥ ౧౨౬ ॥ తస్మాత్సమర్చయేద్భక్త్యా గురుం జ్ఞానప్రదం ద్విజమ్ । స్యాత్తు
లోకద్వయే భ్రష్టో నాస్తికో గుర్వపూజకః ॥ ౧౨౭ ॥ అత్యాసక్తో గృహే లోభాన్న దాతా న ప్రతీయది । బ్రాహ్మణో
కరకాసక్త్యా యథా నశ్యేదధః పతేత్ ॥ ౧౨౮ ॥ ఇతః పులిన్దస్త్వం భూత్వా భూత్వా పఞ్చసు జన్మసు । అన్తికే జన్మని క్రో
ధాగ్దజేనాభిమృతో జవాత్ ॥ ౧౨౯ ॥ సోమవారే తు కార్తిక్యాం ధాత్రీమూలే శివాగ్రతః । కృష్ణాజలే పతన్నాత్రౌ
వ్యాకులో మరణం గతః ॥ ౧౩౦ ॥ శృణ్వన్ శివశివేత్యుచ్చైస్తత్ర సంకీర్తనం శివమ్ । ధ్వస్తపాపః క్షణాదేవ శివలోకం గ
మిష్యసి ॥ ౧౩౧ ॥ పయోష్ణ్యాం కార్తికే స్నానాత్సత్కథాశ్రవణాత్తథా । బహుజన్మవిళంబ్యాపి భవేత్తవ గతిశ్శుభా ॥ ౧౩౨ ॥
ఇతః పరం న కస్యాపి ద్రోహమాచర దుర్మతే । ఏకజన్మకృతం పాపం తవ జన్మాన్తరే భవత్ ॥ ౧౩౩ ॥ తూష్ణీం కాలం ప్ర
తీక్షస్వ భుక్త్వా యాదృచ్ఛికాగతమ్ । కర్మణా మనసా వాచా న కుర్యాత్పరపీడనమ్ ॥ ౧౩౪ ॥ పరద్రోహో మహాదురా
చారస్సదాచారస్య వర్జనమ్ । తృణం పాపం పరాన్నేచ్ఛా ప్రారబ్ధం పాపముచ్యతే ॥ ౧౩౫ ॥ ప్రారబ్ధకర్మణాం భో
గాదేవ నాశో న నిష్కృతిః । తస్మాత్క్షవేత్సదాచారస్సదా సర్వత్ర శాన్తధీః ॥ ౧౩౬ ॥ యత్కిఞ్చిల్లబ్ధసన్తోషీ సుఖీ లో
కద్వయే భవేత్ । అద్యనాద్వర్ణితం వృత్తం శ్రుతం దుణ్ణుభ దుర్మతే ॥ ౧౩౭ ॥ సర్వాత్మనా తు మా కార్షీః పరహింసాం తు
నారకీమ్ । త్వద్దంష్ట్రాభిస్సుదష్టస్య మరణాభిముఖస్య చ ॥ ౧౩౮ ॥ ఉద్గచ్ఛన్తీవ మే ప్రాణాస్తవాగ్రే పశ్యతోధునా ॥
నారదః ॥ ఇత్థం వదన్నేవ శరీరమాశు త్యక్త్వా హి దుర్యో నిజమాత్తపుణ్యః । దివ్యాఙ్గవాన్దివ్యవిమానసంస్థో దివ్యాంబరస్ర
క్సువిభూషణాఢ్యః ॥ ౧౩౯ ॥ దివ్యాఙ్గనోరస్తనదివ్యచర్చాసుఖాప్లుతస్స్వర్గమవాప దేవః ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం

కార్తికస్యతువైభవమ్ । కోవాకార్తికమాహాత్మ్యంబ్రూయాద్వాశృణుయాదపి ॥ ౧౪౦ ॥ యదిదైవాద్భవేత్ స్నానంకార్తిక్యాంసహ్యజాజలె । తస్యాపివైభవంవక్తుంనాహంశక్తఃకదాచన ॥ ౧౪౧ ॥ యస్యశ్రవణమాత్రేణసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ... ... *

ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరిమాహాత్మ్యేకార్తికప్రశంసానామద్వాదశోఽధ్యాయః

యుధిష్ఠిరః ॥ సర్వేషామేవమాసానాంతులామాసఃపరస్మృతః॥ ప్రశస్తస్సర్వవారాణాంసోమవారస్తుకార్తికె॥౧॥ ప్రాశస్త్యంకేనసంప్రాప్తంతద్బ్రూతేతుఫలంకిము ॥ నారదః ॥ సోమవారఫలంవక్ష్యేకార్తిక్యాంనృపతచ్ఛృణు । వ్రతానామపిసర్వేషాంపితృప్రీతికరంశుభమ్ ॥ ౨ ॥ యథాసర్వేషుమాసేషుకార్తికశ్శ్రేష్ఠఉచ్యతే। సోమవారోపిసర్వేషువారేషుశ్రేష్ఠఉచ్యతే ॥ ౩ ॥ త్రింశద్దినానిచోర్జేస్మిన్పితృప్రీతికరాణిచ । త్రింశద్దినానియోవిష్ణోర్దీపారాధనమాచరేత్ ॥ ౪ ॥ పితరస్తత్క్షణాదేవస్వర్గేస్యుర్నిరయేస్థితాః।విశేషాత్సోమవారేస్మిన్కృతేనశివసన్నిధౌ॥౫॥ దీపమారాధయేద్భక్త్యాకులకోటింసముద్ధరేత్ । కార్తికేసోమవారేయశ్శివపూజాంసమాచరేత్ ॥ ౬ ॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపేభ్యస్తత్క్షణాదేవముచ్యతే । కార్తికెశుక్లపక్షేతుశోభనేనవమీదినె ॥ ౭ ॥ ఉద్బభూవనిశానాథస్తదాకృతయుగంశుభమ్ । తస్మిన్శివార్చనంకుర్యాత్సర్వకామసమృద్ధయె ॥ ౮ ॥ యదిత్రయోదశీసేన్దుర్నవమీవాథకార్తికె। సాత్వయ్యఫలదాప్రోక్తాలభ్యతేభాగ్యశాలినా ॥ ౯ ॥ సోమవారేతుకార్తిక్యామర్చయేదష్టయామసు । శతరుద్రీయైరభిషిచ్యసఈశ్వరః ॥ ౧౦ ॥ నిష్కామఃకృత్తికాసోమేయఉపోష్యప్రదోషకె। అభ్యర్చ్యపారణాద్యుర్వ్యాప్నోతిసఈశ్వరః॥ ౧౧ ॥ నిష్కామశ్శివమాప్నోతిసకామస్స్వర్గమాప్నుయాత్ । శివార్చకోనిశాభోజీపాపాన్ముక్తిమాప్నుయాత్ ॥ ౧౨ ॥ కారన్నభోక్తాఆత్మఘ్నోవంశఘ్నోవైశ్వదేవికః । అమహాళయకారీస్యాత్ప్ని

తృష్ణః ప్రోచ్యతే బుధైః ॥ ౧౩ ॥ అయజ్ఞకారీ దేవఘ్నో వీరహా వహ్నివర్జితః। పిశునః పుత్రహా ప్రోక్తో విష్ణుఘ్నస్సాధు
నిందకః ॥ ౧౪ ॥ ఏవమాదిమహాపాపాః కార్తికే సోమవాసరే । ఉపోష్య జాగరాద్రాత్రౌ శుద్ధాస్స్యుశ్శివపూజ
నాత్ ॥ ౧౫ ॥ పఞ్చాక్షరేణ మన్త్రేణ బిల్వైర్వారభ్యర్చయేచ్ఛివమ్ । అష్టోత్తరసహస్రన్తు సపవగిరిశస్స్వయమ్ ॥ ౧౬ ॥
యః ప్రదోషేఽర్చయేత్పుష్పైః కరవీరైస్సితాసితైః । శివనామసహస్రేణ స సప్తజన్మసు విత్తవాన్ ॥ ౧౭ ॥ దూర్వాభి
రర్చయేచ్ఛర్వం యస్తన్నామసహస్రకైః । యోఽర్చయేదక్షతైశ్శుద్ధైశ్శివనామసహస్రకైః ॥ ౧౮ ॥ కార్తిక్యాం భార్గ
వే సౌమ్యే త్రయోదశ్యాం ప్రదోషకే । శతజన్మదరిద్రోఽపి తత్క్షణాద్ధనదో భవేత్ ॥ ౧౯ ॥ యో బిల్వపల్లవైర్దివ్యై
రర్చయేత్పార్వతీపతిమ్। త్రిరావృత్త్యా సహస్రాణాం నామ్నాం సోమే తు కార్తికే॥ ౨౦ ॥ పుష్టిమాన్పశుమాన్శ్రీమా
న్రూపవాన్బహుపుత్రవాన్ । శతజన్మసు సంభూత్వా సార్వభౌమో భవేత్తతః ॥ ౨౧ ॥ సప్తమన్వన్తరం స్థిత్వా పీత్వా
స్వస్త్ర్యధరామృతమ్ । శివసాయుజ్యమాప్నోతి సత్యం సత్యం వదామ్యహమ్ ॥ ౨౨ ॥ యోఽజ్ఞానివృతుచ్ఛాయా
యాన్తత్పత్రైర్విష్ణుమర్చయేత్ । దురాచారోఽపి దుష్టాత్మా తత్త్వజ్ఞానమవాప్నుయాత్ ॥ ౨౩ ॥ యోఽర్చయేద్విష్ణు
మీశం వా మునిపుష్పైస్తు కార్తికే । ధాత్రీమూలే ద్విజానష్టౌ భోజయేద్ధనవాన్భవేత్ ॥ ౨౪ ॥ సహస్రవర్తిభిర్దీపైర్యః
కుర్యాత్పూజనం హరేః । కార్తిక్యాం కృత్తికాయోగే స బ్రహ్మజ్ఞానవాన్భవేత్ ॥ ౨౫ ॥ దీపారాధనకాలే తు ప్ర
ణమేద్య ఉమాపతిమ్ । సర్వరోగవినిర్ముక్తః పుష్టిమాన్పశుమాన్భవేత్ ॥ ౨౬ ॥ మాఘే ప్రయాగే యః కుర్యాత్స్నా
నన్తు శతవత్సరమ్ । తస్య దీపోత్సవే విష్ణోర్లభ్యతే హరివాసరే ॥ ౨౭ ॥ దదాతి సోమవారే యశ్శివలిఙ్గం ద్విజన్మనే। తస్య
పుణ్యఫలం వక్తుం న శక్నోమి కదాచన ॥ ౨౮ ॥ హరేర్దీపావలిం స్పృష్ట్వా స్వాఙ్గం హస్తేన యస్స్పృశేత్ । కుష్ఠరోగజ్వ
రాదిభ్యో రోగేభ్యో ముచ్యతే క్షణాత్ ॥ ౨౯ ॥ ధూపదీపార్చనాహీనాం హరిపూజాం కరోతి యః। ధూమవన్నరకం

భుక్త్వాదివాన్ధశ్శతజన్మసు ॥ ౩౦ ॥ తస్మాదుపోష్యవిధివత్సోమవారేర్చయేచ్ఛివమ్ । రాత్రౌ జాగరణం కృత్వాశి
వస్యాగ్రే సముక్తిభాక్ ॥ ౩౧ ॥ గఙ్గాదిసర్వతీర్థేభ్యః పావనం ధూపభస్మ చ । ధారయన్భక్తిమాన్ శంభో సర్వపాపైః
ప్రముచ్యతే ॥ ౩౨ ॥ అపస్మారీగుల్మరోగీకుష్ఠవాన్ జ్వరపీడితః । ధూపభస్మకరే ధృత్వా తత్క్షణేన సుఖీభవేత్ ॥ ౩౩ ॥
శఙ్కరం పూజయేద్ధూపభస్మోద్ధూళితవిగ్రహః । ధూపజం భస్మ యో ధృత్వా శ్రాద్ధం కుర్యాత్సు పావనమ్ ॥ ౩౪ ॥
పితౄణాం తత్క్షణాత్తస్య గయాశ్రాద్ధఫలం భవేత్ । ధూపజం భస్మ యో ధృత్వా కుర్యాదపరపాక్షికమ్ ॥ ౩౫ ॥ కులద్వ
యేపి పితరస్స్వర్యాన్తి నరకస్థితాః । ఏవం సంపూజ్య విశ్వేశం శఙ్కరం సోమవాసరే ॥ ౩౬ ॥ క్షీరేణ వాజలేనాపి కు
ర్యాదర్ఘ్యం శివాగ్రతః । నమశ్శివాయ శాన్తాయ నమస్సాంబాయ శంభవే ॥ ౩౭ ॥ గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం
సఫలం వ్రతమస్తు మే । ఇత్యర్ఘ్యం శంభవే దత్త్వా పార్వత్యై చార్ఘ్యమాదిశేత్ ॥ ౩౮ ॥ అంబికాయై నమస్తుభ్యం నమ
స్తే దేవి పార్వతి । గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం సుప్రీతా వరదా భవ ॥ ౩౯ ॥ పునశ్చానేన మన్త్రేణ స్కన్దాయార్ఘ్యం
సమాదిశేత్ । సుబ్రహ్మణ్య మహాభాగ కార్తికేయ సురేశ్వర ॥ ౪౦ ॥ గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం సర్వసంపత్ప్ర
దో భవ । ఇతి దత్త్వార్ఘ్యమాచమ్య జాగృయాత్సముపోషితః ॥ ౪౧ ॥ భుక్తే యది చ దౌర్బల్యాజ్జాగృయాదథవా స్వపేత్ ।
కల్యాణే చోత్సవే విష్ణోర్బ్రాహ్మణానాం సమాగమే ॥ ౪౨ ॥ తిథివారనిషిద్ధం యన్న దోషస్తస్య భక్షణే । వారవ్రతే ని
షిద్ధేపి నిష్కామో భక్తిమాన్యది ॥ ౪౩ ॥ సోమవారేహ్న్యుపోష్యైవ పరేద్యుః పారణాం చరేత్ । తస్మాన్మహారాజ
యదీచ్ఛసి త్వం సంసారనాశం భగవత్పదఞ్చ । ఆసక్తివర్జం కురు కర్మ నిత్యం సమర్చయేశం హరిమేవ భక్త్యా ॥ ౪౪ ॥
కురుష్వాన్నప్రదానఞ్చ నిత్యకర్మ యథాబలమ్ । మహాలయప్రదానఞ్చ కురు కర్మ చ పైతృకమ్ ॥ ౪౫ ॥ నిరగ్నిరన్న
కార్యో యః పైతృకీ చ మహాలయః । అనేకరూపవద్భార్యో యథా వర్షవరో హతః ॥ ౪౬ ॥ సోమవారే తు కార్తిక్యాము

పోష్యాష్టసుయామసు । రాత్రౌజాగరణంకృత్వాశివస్యాగ్రేసముక్తిభాక్ ॥ ౪౭ ॥ అత్రైవోదాహరన్తీమమితి
హాసంపురాతనమ్ । శృణ్వతాంసర్వపాపఘ్నంశివపూజాఫలప్రదమ్ ॥ ౪౮ ॥ ఆసీద్గోదావరీతీరేబ్రాహ్మణోవిన
తాహ్వయః । శ్రౌతస్మార్తక్రియాదక్షశ్శ్రుతిస్మృతివిచక్షణః ॥ ౪౯ ॥ సర్వశాస్త్రార్థతత్వజ్ఞోధనార్జనపరస్సదా।
డాంభికఃకర్మఠోనిత్యమన్యస్వహరణేచ్ఛయా ॥ ౫౦ ॥ భస్మోద్ధూళితసర్వాఙ్గస్త్రిపుణ్డ్రాఙ్కితమస్తకః ।రుద్రాక్ష
ధారీసతతందురాచారోరహస్సదా ॥ ౫౧ ॥ కాముకోబహుభాషీచపుత్రపౌత్రగణావృతః । వాచాలకోమహా
విద్వాన్సోమయాజీతివిశ్రుతః ॥ ౫౨ ॥ నకర్మకర్తాతత్కాలేనజుహోతికదాచన । శివోఽహమితిసాధూనాంసమా
జేముక్తవజ్జపేత్ ॥ ౫౩ ॥ శఠోఽసూయాలురున్మత్తఃక్రోధనోనిష్ఠురఃఖలః । అధ్యాత్మవ్యాజతోలుబ్ధోదోషదృష్టిశ్చ
సాధుషు ॥ ౫౪ ॥ ఏవంసంపాదయామాసద్రవ్యంపఞ్చసహస్రకమ్ । అత్యాసక్తశ్చపుత్రాదౌనాస్తికోయవనో
యథా ॥ ౫౫ ॥ ఏవంసంవసతస్తస్యవినతస్యదురాత్మనః।అశీతివత్సరాయాతాశ్శిశ్నోదరపరస్యచ॥ ౫౬ ॥ కదాచి
దతిథిఃప్రాప్తస్తద్గృహంమధ్యగేరవౌ।అమావాస్యాదినేపాన్థఃకృశాఙ్గఃపీడితఃక్షుధా ॥ ౫౭ ॥ అకృత్వాపిపితృశ్రాద్ధం
పితృద్రోహీహ్యమాదినే । పుత్రపౌత్రాదిభిర్భోక్తుంభార్యాబన్ధుభిరారభత్ ॥ ౫౮ ॥ మన్దస్వరోఽతిథిస్సోఽపిప్రీణా
న్నమ్రోభయాన్వితః। పాన్థోరోగీక్షుధాశ్రాన్తోదుర్బలోఽస్మిద్విజోత్తమ ॥ ౫౯ ॥ ఓదనందీయతాంమహ్యంతవస్యా
న్మఙ్గళంశుభమ్ । ఇత్యుక్తఃక్రోధతామ్రాక్షోవిప్రోవిప్రమథాబ్రవీత్ ॥ ౬౦ ॥ త్వంశ్రాద్ధకర్తాహేమూఢయాచ
సేకథమోదనమ్ ॥ అతిథిః ॥ ఆపన్నస్యనదోషోఽస్తిపూజ్యశ్చగృహిణోఽతిథిః ॥ ౬౧ ॥ భవాన్విద్వాన్సోమయాజీకి
మర్థమవమన్యసె । ఇత్యుక్తఃకుపితఃప్రాహాతిథింనిర్భర్త్స్యమూఢధీః ॥ ౬౨ ॥ అన్నార్థీవాథవాదీనోనాస్తీత్యు
క్తోఽపిపృచ్ఛసి । తణ్డులంమూఢపిత్రహ్నఉపాదాయగృహేగృహే ॥ ౬౩ ॥ శ్రాద్ధంకృత్వాతతోభుఙ్క్ష్వపరాన్నం

నరకప్రదమ్ ॥ అతిథిః ॥ భార్యామృతాదరిద్రోఽహంరుగ్ణోబన్ధునిరాకృతః ॥ ౬౪ ॥ యస్యార్థాస్తస్యమిత్రాణిబాన్ధవాదైవతంబలమ్ । సోదరోప్యవమన్తామాంకుతోబన్ధుఃకుతస్సుహృత్ ॥ ౬౫ ॥ అహంవిద్వాన్పరిజ్ఞాతాసర్వంవేద్మిహివైదికమ్ । కింకర్తవ్యంక్షుధార్తేనదరిద్రేణచమార్గిణా ॥ ౬౬ ॥ కుర్యాద్యోఽన్యగృహేశ్రాద్ధంభార్యాపాకవివర్జితమ్ । శ్రాద్ధకర్తాపత్యాన్నతృప్తిపితరస్తద్గృహాలయాః ॥ ౬౭ ॥ ప్రవాసిపితరోభగ్నాశ్శపన్త్యేనంప్రకోపితాః । నిర్ధనోబహుపుత్రోఽయమస్తులోకబహిష్కృతః ॥ ౬౮ ॥ భూతప్రేతపిశాచాద్యైరేతద్వంశోఽపిహన్యతామ్ । యదాకుర్వన్తిపితరస్తత్క్షణాదేవతత్కులమ్ ॥ ౬౯ ॥ ప్రదగ్ధంస్యాన్నసన్దేహస్తూలపిణ్డోయథాగ్నినా । అపార్వణంహతంశ్రాద్ధంపరపాకకృతంతథా ॥ ౭౦ ॥ పరగేహకృతందగ్ధంభుక్తమశ్రోత్రియైస్తథా । అదక్షిణంహతంశ్రాద్ధంశూద్రద్రవ్యకృతంతథా ॥ ౭౧ ॥ అపవిత్రంహతంశ్రాద్ధంతథాచత్వరయాకృతం । కృతంచతుర్థయామేచనిషిద్ధవ్యంజనైఃకృతం॥ ౭౨ ॥మధుహీనంహతంశ్రాద్ధంతథామాషవివర్జితం। విష్ణోరనర్పితాన్నేనయచ్ఛ్రాద్ధంక్రియతేహతమ్॥ ౭౩ ॥శ్రాద్ధభోజనకాలేచమౌనహీనంతథాహతమ్ । తస్మాద్విచార్యకర్తవ్యంపైతృకంసావధానతః ॥ ౭౪ ॥ పిత్ర్యంవ్రతావశేషేపిశ్రాద్ధమిత్యుచ్యతేబుధైః। అవైదికంకృతంశ్రాద్ధంభవత్యేవాసురంయతః॥ ౭౫ ॥ తద్వంశ్యాశ్చాసురాఃపుత్రానాస్తికాఅప్యవైదికాః ॥ కులంసద్యోవినశ్యేచ్చకుప్యేత్పితృగణోయతః ॥ ౭౬ ॥ తస్మాదత్యాపదిశ్రాద్ధంకుర్యాదామేనవైదికః । స్వర్ణేనవాకృతంశ్రాద్ధంవైదికంస్యాత్స్మృతేర్బలాత్ ॥ ౭౭ ॥ భార్యాహీనోదరిద్రోవాభక్తింసంపాద్యకేశవే । జ్ఞానవైరాగ్యశుద్ధాత్మాద్వన్ద్వఘ్నోజితేన్ద్రియః॥ ౭౮ ॥ ప్రవ్రజేత్పరలోకార్థీక్షణంవానగృహేవసేత్ ।యతోనిరాశ్రమీనష్టోవిధవాభూషణంయథా॥ ౭౯ ॥ స్నాతుంగచ్ఛామిగఙ్గాయామతఃపతనశఙ్కయా। కాశీక్షేత్రేమృతఃపాపాన్ముక్తశ్శుద్ధోశ్నుతేదివం॥ ౮౦ ॥అతశ్శ్రాద్ధంహిరణ్యేనయథాశక్తిమయాకృతం।వైష్ణవఞ్చకృతం

కర్మయస్మాత్సంపూర్ణతామియాత్ ॥౭౧॥ అర్ధగ్రాసాయ దేహ్యన్నం నో చేన్మరణమాప్నుయామ్। ఇత్యుక్త్వా శ్రుపరీతా
క్షో పునఃపునరయాచత ॥౭౨॥ వినతః ॥ త్వజ్జీవనస్తు ధికకష్టం నాస్తీత్యుక్తో న గచ్ఛసి ॥ నారదః ॥ ఇత్యుక్తో ధిక్కృతశ్శ్రాన్తోతిథిరన్య
గృహాద్గతః । వినతోపయథేష్టస్తు సన్తుష్టో భుక్తబన్ధుభిః ॥౭౩॥ తావత్తాకాలం గృహే స్థిత్వా పితరోస్య చ దుఃఖితాః।
యథాగతం వ్రజన్తోస్మై శాపం దత్త్వా సుదారుణమ్ ॥౭౪॥ అతిథేరవమానేన సద్యో నష్టో భవత్వయమ్ । ఇతి ధిక్కృత్య
పితరో దేవైస్సహ దివం యయుః ॥౭౫॥ మహాన్ధకారే తద్గేహే తగ్రాత్తావేవ తస్కరాః । ధనుశ్శూలాసిపాశాద్యాభీష
యన్తోతిభీషణమ్ ॥౭౬॥ ఆహృత్య శీఘ్రం సర్వస్వం గృహీత్వా నిర్గతా భయాత్ । చుక్రోశ తస్కరాన్ దృష్ట్వా తత్పు
త్రోతిభిరుచ్చకైః ॥౭౭॥ తన్నిహత్య నిధాయాశు వహ్నిం గేహే ప్రదుద్రువుః । తత్క్షణాద్దేవ తద్గేహం దగ్ధం సస్త్రీ
సుతాదికమ్ ॥౭౮॥ అగ్నిదాహాత్పూర్వమేవ చోరాః ప్రాణపరీప్సయా। ద్వారం శృఙ్ఖలితం కృత్వా గతా గృహ్య
ధనాదికమ్ ॥౭౯॥ వినతో నిర్గతో దైవాద్బహిరత్ర విసర్గతః। దృష్ట్వా తదా గృహం దగ్ధం ముద్రావాశు గృహోద్బహిః ॥౮౦॥
అతీవదుఃఖితో మూఢః పుత్రభార్యావియోగతః । రుదన్నుచ్చైస్స్వలజ్జో దగ్ధాతుం బన్ధుసమీపకే ॥౮౧॥ పఞ్చయోజన
మాత్రేణ బ్రహ్మేశ్వరమితి శ్రుతమ్ । శివాలయం సమాగమ్య నిశాయాం సోమవాసరే ॥౮౨॥ కార్తిక్యాం శ్రోత్రి
యాకారః క్షుధార్తోతీవ విహ్వలః । రుద్రాక్షధారీ భస్మాఙ్గస్సోమవారవ్రతచ్ఛలాత్ ॥౮౩॥ నత్వా రుద్రం మహా
దేవం దేవదేవముమాపతిమ్ । స్తుత్వా చ వివిధైస్స్తోత్రైర్జపశీల ఇవాభవత్ ॥౮౪॥ తత్ర త్యా బ్రాహ్మణాస్సర్వే శివపూజా
పరాయణాః । సోమవారవ్రతం కృత్వా జాగ్రతస్తత్ర భావజామ్ ॥౮౫॥ కథాం శుశ్రువురవ్యగ్రా యామమేయా
మే శివార్చకాః । వినతోత్యన్తదుఃఖాత్మా భార్యాపుత్రాదికాన్ స్మరన్ ॥౮౬॥ భక్తిచ్ఛలాద్రుదన్ మన్దం జాగ్రన్ని
ద్రావియోగతః । చౌర్యార్థమేవ తత్రాస్తైకధం స్వం ఘుటతే హామ ॥౮౭॥ ఇతి చిన్తాకులే తస్మిన్ దివ్యగృహాన్తరే।

ఇనోదయే గతాస్స్నాతుం విప్రాః పూజాం సమాప్య చ ॥ ౯౮ ॥ వినతః ప్రణతివ్యాజాత్ పార్వత్యాస్సన్నిధిం గతః ।
కర్ణాభరణమేకం తు గృహీత్వా త్వరితం పునః ॥ ౯౯ ॥ రశనాభరణం దివ్యం నిర్జగామ శనైశ్శనైః । స్తువంశ్చ పార్వతీనా
థం బహిర్యాతః పరిక్రమన్ ॥ ౧౦౦ ॥ అథాన్తరాగత్య తదా శివార్చకోఽహ్యమాలయం తత్ర సుభూషణద్వయమ్ ।
శ్రీమద్భవాన్యాస్త్వనవేక్ష్య విహ్వలో భీతః ప్రదుద్రావ ఇతస్తతో బహిః ॥ ౧౦౧ ॥ స్తేయీ చ దృష్ట్వా గిరిశార్చకం భ
యాద్దుద్రావ దేవాలయమఞ్జసాభితః । సోఽప్యన్వధావన్నుపలం దధన్ముషా పరిక్రమన్తం తమధావదీశ్వరః ॥ ౧౦౨ ॥
అథ ప్రదక్షిణస్యాన్తే త్రితీయస్య శివాగ్రతః । స్తేయినస్సన్నికృష్టస్య జఘ్నే మూర్ధ్న్యాయుధేన సః ॥ ౧౦౩ ॥ విప్రో
ఽపి హస్తదణ్డేన జఘానార్చకమూర్ధని । తతశ్శివశివేత్యుచ్చైరుచ్చరన్ భిన్నమస్తకః ॥ ౧౦౪ ॥ వ్యసుః పపాత భూపృష్ఠే
స్తేయినః పూర్వమేవ సః । తతో దశపదం గత్వా స్వర్ణస్తేయీ వ్యథాతురః ॥ ౧౦౫ ॥ మూర్ఛితో రుధిరోద్గారీ పపాత చ మ
మార చ । తతోఽయమేన సన్దిష్టా దూతాః పాశాసిధారిణః ॥ ౧౦౬ ॥ ఊర్ధ్వకేశాస్సుదంష్ట్రోగ్రాః పాశైర్బధ్వా తు
తావుభౌ । క్రకచైర్దారయన్తశ్చ చకర్షుస్తావధోముఖమ్ ॥ ౧౦౭ ॥ శివదూతాశ్శివాకారాశ్శూలహస్తాశ్శివేరితాః ।
భర్త్సయన్తో యమభటాన్పాశాదున్మోచ్య తావుభౌ ॥ ౧౦౮ ॥ ఆరోపయన్విమానాగ్రం నిష్పాపౌ శివపూజనాత్ ।
అథారున్ధన్యమభటాస్సాయుధాశ్శివపార్షదాన్ ॥ ౧౦౯ ॥ అబ్రువంశ్చ వచః క్రుద్ధా గంభీరజలదస్వనాః । యమదూతాః ॥
కథం యూయమిమౌ పాపౌ జన్మారభ్య దురన్వయౌ ॥ ౧౧౦ ॥ నరకార్హౌ చ లోకాన్తం పాశాదున్మోచ్య గచ్ఛథ । అస్మ
ద్రాజాతిధర్మాత్మా మధ్యస్థశ్శాస్త్రతత్త్వవిత్ ॥ ౧౧౧ ॥ నిపాత్య పాపశుద్ధ్యర్థం నరకేషు ప్రపీడయేత్ । యో దేహం
క్షణికం ప్రాప్య కుర్యాత్పాపం స్థితో నరః ॥ ౧౧౨ ॥ తత్తత్పాపవిశుద్ధ్యర్థం నరకాగ్నిషు పాతయ । ఇత్యాజ్ఞప్తోఽయమః
పూర్వం సృష్ట్యాదౌ బ్రహ్మణా స్వయమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ తన్మర్యాదాం చ యుష్మాభిర్లఙ్ఘ్య తే హన్త పార్షదాః । కథం లోకేతు

ధర్మస్యాతురైర్యైరిత్థఞ్చసాధవః ॥ ౧౧౪ ॥ తేషాంనిశమ్యవచనంగంభీరంశివకింకరాః । ప్రహస్యప్రోచురత్యుగ్ర
మన్యేగంభీరవాదినః ॥ ౧౧౫ ॥ అసమేషుచహీనేషుయోధర్మంభోధయేత్సుధీః । సతస్మాదవమన్యేతసర్పక్షీరప్ర
దోయథా ॥ ౧౧౬ ॥ తస్మాత్తత్త్వంవయంబ్రూమోనయుష్మాకఞ్చరాజసాః । సర్వంపృచ్ఛతసద్ధర్మంయమమేవాను
గచ్ఛథ ॥ ౧౧౭ ॥ యమదూతాః ॥ ఏతౌవిసృజ్యగచ్ఛధ్వంనోచేద్గన్తుంనశక్యతే । యథాబలఞ్చరేద్ధర్మం దోషో
నాస్తితతఃపరః ॥ ౧౧౮ ॥ ఇత్యుక్త్వానిశితైశ్శూలైస్తోమరైఃక్రకచైరపి । యామ్యాప్రజఘ్నుశ్శైవాంస్తాన్గర్జన్తోశన
యోయథా ॥ ౧౧౯ ॥ అథక్రుద్ధా మహాత్మానోమహాదేవస్యపార్షదాః। ముసలాసిగదాశూలైరర్దయన్యమకింక
రాన్॥౧౨౦॥తతోయుద్ధమభూద్ఘోరంతుములంరోమహర్షణం।శివస్యపార్షదానాఞ్చదూతానాంశమనస్యచ ॥ ౧౨౧॥
అథార్దితాయమభటాశ్శివదూతైర్మహాత్మభిః । ప్రమద్రువుర్యమపురీంనిఘ్నన్తోధర్మసంగ్రహమ్ ॥ ౧౨౨ ॥ దుఃఖార్తా
అతిరుష్టాశ్చధర్మరాజస్యసన్నిధౌ । సర్వన్నివేదయామాసుశ్శివదూతైరనుష్ఠితమ్ ॥ ౧౨౩ ॥ తచ్ఛ్రుత్వావచనన్తే
షాంధర్మరాజోతివిస్మితః । చిత్రగుప్తేనచాలోచ్యదూతాన్మన్దమువాచహ ॥ ౧౨౪ ॥ అపరాధఃకృతోస్మాభిశ్శంకరా
యమహాత్మనే । యదజ్ఞానాత్కృతంకర్మబ్రాహ్మణానయనంప్రతి ॥ ౧౨౫ ॥ తత్క్షన్తవ్యఞ్చయుష్మాభిర్మదాజ్ఞాపరి
పాలకైః । యద్దుఃఖంస్వామిహేతోస్తుతత్పుణ్యాస్యాదితిశ్రుతిః ॥ ౧౨౬ ॥ ఇతిశ్రుత్వా వచస్సత్యం ధర్మరాజస్య
విస్మితాః । ప్రహృష్టాశ్శాస్త్రతత్వార్థంపప్రచ్ఛుర్జ్ఞానచక్షుషః ॥ ౧౨౭ ॥ దూతాః॥ కథంపాపస్యనిర్హారఃకింవాపా
పమిహోచ్యతే । కింపుణ్యమితిచప్రోక్తంత్వదాజ్ఞాభిముఖాశ్వయే ॥ ౧౨౮ ॥ యమః॥ దేహాన్తేస్మరణంవిష్ణోస్సర్వ
పాపప్రణాశనమ్ । సాలగ్రామప్రదానంవాసత్పాత్రేదక్షిణాయుతమ్ ॥ ౧౨౯ ॥ పరోపకారకర్తృత్వంసత్యూప్వజా
లోభవర్జనమ్ । విష్ణుపూజాచతల్లీలాశ్రవణంపుణ్యముచ్యతే ॥ ౧౩౦ ॥ నాస్తికత్వఞ్చనైష్ఠుర్యంసర్వ భూతేషు

నిర్దయా । అతిస్నేహాచ్చ పుత్రాదౌ పాపం భోగైకకారణమ్ ॥ ౧౩౧ ॥ యథాబలఞ్చ సత్కర్మకర్తారశ్చ దయాలవః ।
వైష్ణవా విష్ణుదాతారశ్శివపూజారతాశ్చ యే ॥ ౧౩౨ ॥ హరిం స్మరన్తో దేహాన్తే శివలిఙ్గప్రదాశ్చ యే । శ్రోత్రియస్యై
కకర్తారో న తే మత్పురగామినః ॥ ౧౩౩ ॥ కామ్యకర్మపరిత్యక్తా నిత్యనైమిత్తికాక్రియాః । దయాలవో విష్ణుభక్తా న క
దాచిత్ప్రియాన్తి మామ్ ॥ ౧౩౪ ॥ బ్రహ్మఘ్నో వా సురాపో వా స్తేయీ వా నాస్తికశ్శఠః । దేహాన్తే సంస్మరేద్విష్ణుం
సతతాచ హరిం వ్రజేత్ ॥ ౧౩౫ ॥ శంభో గిరీశ హర శఙ్కర పార్వతీశ శ్రీచన్ద్రశేఖర మహేశ వృషధ్వజేతి । సఙ్కీర్త
యన్ ప్రజతి శఙ్కరమిష్టువారే పాపో ప్యుపోష్య నిశి జాగరణఞ్చ కృత్వా ॥ ౧౩౬ ॥ కార్తిక్యామిష్టువారే యస్సము
పోష్యార్చయేచ్ఛివమ్ । రాత్రౌ జాగరణం కృత్వా నిష్కల్మషో యాతి శఙ్కరమ్ ॥ ౧౩౭ ॥ యే యే యత్కర్మకర్తా
రస్తే తత్కర్మానురూపతః । మమాజ్ఞాం సమవాప్యైవ తత్తం లోకం భజన్తి తే ॥ ౧౩౮ ॥ వదన్నివ శివేత్యుచ్చైర్మారశి
వపూజకః । తేన పాపవిశుద్ధాత్మా ప్రాప్తవాన్ శఙ్కరాలయమ్ ॥ ౧౩౯ ॥ విప్రోపి వినతః పాపీ కార్తికే సోమవాసరే ।
దుఃఖేనానశనో రాత్రౌ వజ్రగృచ్ఛివసన్నిధౌ ॥ ౧౪౦ ॥ డాంబికః పూజయన్ స్వర్గం కీర్తయన్నరుణోదయే । శివనా
భం శివాకారం నిష్కైర్ద్వాదశభిస్సహ ॥ ౧౪౧ ॥ ప్రాదాత్పురాణవక్త్రే చ స్వప్రభావప్రసిద్ధయే । శివనాభప్రదానే
న బ్రహ్మహత్యా వినాశితః ॥ ౧౪౨ ॥ జాగరేణ శివస్మృత్యా సోమవారే గమచ్ఛివమ్ । కార్తికే సోమవారస్య మాహా
త్మ్యం జగతీతలే ॥ ౧౪౩ ॥ కో బ్రూయాచ్ఛ్రుణుయాద్వాపి దృష్టశ్చాత్ర పిభూసురః । ఆజన్మపాపశీలోపి మృతికా
లే హరిం స్మరేత్ ॥ ౧౪౪ ॥ సాళగ్రామం ప్రదద్యాద్వా శుద్ధో వైకుణ్ఠమశ్నుతే । ఏకమేవ హిమకుర్యాద్వా మహాపాత
కకఞ్చుకః ॥ ౧౪౫ ॥ కార్తికే దీపధర్మేణ శుద్ధాత్మా శఙ్కరం వ్రజేత్ । యత్ర కుత్ర జలే స్నాత్వా కార్తిక్యామరు
ణోదయే ॥ ౧౪౬ ॥ యస్తు సోమే హ్యుపవసేత్సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే । తస్మాచ్ఛృణుధ్వం హే దూతాః కార్తికే

సోమవాసరే ॥ ౧౪౭ ॥ ఉపోష్య పూజయేచ్ఛంభుం సననేయోఽమమాన్తికమ్ । ఉపోష్య సోమవారేయః పారణాం
హీనభోజయేత్ ॥ ౧౪౮ ॥ యథాశక్తిద్విజాన్భక్త్యా తమానయత మేఽన్తికమ్ । లుబ్ధశ్చ నాస్తికోదంభాన్నిరగ్ని
స్స్వాధ్యాయనిన్దకః ॥ ౧౪౯ ॥ కుర్వన్తు వాఽఖిలాన్ధర్మాన్స్నాన్గృహ్ణీధ్వంమమాన్తికమ్ । యోవిష్ణుభక్తివ్యాజేనశివభక్తిచ్ఛ
లేనవా ॥ ౧౫౦ ॥ ద్వేష్టివాశఙ్కరంవిష్ణుంతంగృహ్ణీధ్వంమమాన్తికమ్।ఇతిస్వయంధర్మరాజోబోధయన్కిఙ్కరాన్
స్వకాన్ ॥ ౧౫౧ ॥ అపరాధంతుమస్త్వేతిదాసస్యేశఙ్ననామసః ॥ తస్మాన్మహారాజమహేశలోకమిచ్ఛేదుపోష్యైవసు
ధాంశవారే । ఊర్జేసమభ్యర్చ్య శివఞ్చరాత్రౌజాగ్రద్ద్విజాన్భోజయితాపరేద్యుః ॥ ౧౫౨ ॥ బాలోవామర్త్యలో
వృద్ధోభుఞ్జీతనిశిసద్విజః । యతిర్విష్ణ్వర్చద్దక్షిణాందద్యాత్స్వర్గలోకేమహీయతే ॥ ౧౫౩ ॥ తస్మాదుపోష్యనిశాయాం మో
యామేయామేర్చయేచ్ఛివమ్ । నానారూపఫలైరన్నైర్నివేద్యప్రణమేచ్ఛివమ్ ॥ ౧౫౪ ॥ * * * *

ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరిమాహాత్మ్యేసోమవారవ్రతవర్ణనంనామత్రయోదశోఽధ్యాయః.

॥ అగస్త్యః ॥ అథస్నానవిధింవక్ష్యేశృణుష్వావహితోనృప । విధిస్నానేనముక్తిస్స్యాద్విపరీతేఘనాశనమ్ ॥ ౧ ॥
తులాసఙ్క్రాన్తిదినతఃపూర్వస్మిన్దివసేశుచిః । ప్రాతస్స్నాత్వాజపంకృత్వాశుద్ధాన్తఃకరణోనృప ॥ ౨ ॥ దుష్ట
సఙ్గతిదుర్భాషాదుష్టభుక్తీశ్చవర్జయన్ । భోజయిత్వాయథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేదితి ॥ ౩ ॥ తులాసఙ్క్రమ
మారభ్యస్నాస్యేహంసహ్యజాజలే । నిర్విఘ్నమ్మేవ్రతంభూయాదనేనప్రియతాంహరిః ॥ ౪ ॥ భుక్తవద్భిర్ద్విజైరే
వంప్రార్థయిత్వాహ్యనుగ్రహమ్ । దత్త్వాచదక్షిణాస్తేభ్యోధర్మవక్తారమర్చయేత్ ॥ ౫ ॥ రాత్రౌకృత్వాగ్ని
కార్యంతస్స్యాదేకభుక్తోజితేన్ద్రియః । సుప్త్వోత్థాయపునఃప్రాతరాచమ్యాథహరింస్మరేత్ ॥ ౬ ॥ గ్రామాత్తునై
ఋతేదేశేమలమూత్రేవిసర్జయేత్ । గ్రామాద్దూరతరంగత్వాతృణైరాచ్ఛాద్యమేదినీమ్ ॥ ౭ ॥ శిరఃప్రావృత

వస్త్రేణాపిధాయాస్యంకరేణచ । నమార్గేనోషరేనద్యాన్నచైవద్విజసన్నిధౌ ॥ ౯ ॥ నకేదారేనసేతౌచనశుచౌనచభూరుహే । కుర్యాన్మూత్రపురీషేతుయదిచ్ఛేచ్ఛ్రియమాత్మనః ॥ గృహీతశిశ్నశ్చోత్థాయశౌచంకుర్యాద్యథావిధి । వల్మీకోషరమార్గాఖుసఞ్చితాన్యకృతాంమృదమ్ ॥ ౧౦ ॥ గృహ్ణీయాద్ధృతమృదంభోభిస్తీర్థేరత్నిప్రమాణకే । గుదేషోడశలిఙ్గేత్రిస్తథావామకరేదశ ॥ ౧౧ ॥ ఉభయోస్సప్తపాణ్యోస్తుపాదయోస్సప్తమృత్తికాః । ఏకంలిఙ్గేత్రిస్త్రిరఙ్ఘ్ర్యోర్మూత్రోత్సర్గే విధీయతే ॥ ౧౨ ॥ మృదామలకమాత్ర్యైతు సర్వశౌచం విధీయతే । ఆద్యన్తశోధనంకుర్యాచ్ఛౌచస్థలమహర్నిశమ్ ॥ ౧౩ ॥ నోచేత్పితౄన్క్షుధయతిస్వయఞ్చాశుచితాంవ్రజేత్ । ఇత్థంశౌచంగృహస్థానాంవర్ణినాంద్విగుణంభవేత్ ॥ ౧౪ ॥ త్రిగుణఞ్చవనస్థస్య యతీనాన్తుచతుర్గుణమ్ । స్త్రీశూద్రాణాంనసఙ్ఖ్యాతాస్సర్వేషాఞ్చమనశ్శుచిః ॥ ౧౫ ॥ కుర్యాద్ద్వాదశగణ్డూషాన్మలేమూత్రేచషట్భవేత్ । ప్రవేశయేత్కరంసవ్యంజలేచామణిబన్ధకం ॥ ౧౬ ॥ తతఆదాయహస్తేనప్రాఙ్ముఖస్సలిలంపిబేత్ । వేదత్రయమధోధ్యాత్వామాషమగ్నజలంపిబేత్ ॥ ౧౭ ॥ గోకర్ణవత్కరంకృత్వాగృహీత్వాదేవతీర్థతః । పిబేచ్చబ్రహ్మతీర్థేనరవింవీక్ష్యజలంశుచి ॥ ౧౮ ॥ పవిత్రన్ధారయన్విప్రశ్శుద్ధాచమనమాచరేత్ । బ్రహ్మగ్రన్థింకర్మ కాలేభుక్తి కాలేతువర్తులమ్ ॥ ౧౯ ॥ చతుర్దర్భైఃపవిత్రన్తుబ్రాహ్మణస్యాన్యవర్ణకే । ఏకైకన్యూనముద్దిష్టందన్తకాష్ఠైశ్శుభైస్సమైః ॥ ౨౦ ॥ క్షీరవృక్షోద్భవైస్తైర్వ కుర్యాద్వా కణ్టకవృక్షకైః । ప్రదక్షిణక్రమేణైవ మహాయత్నే నకారయేత్ ॥ ౨౧ ॥ ఐన్ద్రేశాన ముఖఃకుర్యాదితరత్రతునారకీ । శుచిర్ద్వాదశగణ్డూషైర్నిషిద్ధదివసేష్వపి ॥ ౨౨ ॥ పునరాచమ్యసఙ్కల్ప్యతతస్నాయాద్యథావిధి । వర్షమాసర్క్షవారాదీన్స్మృత్వామనసిమాధవమ్ ॥ ౨౩ ॥ నమస్కుర్యాన్నదీంపూర్వం దేవవిప్రేభ్యఏవచ । కావేరీఞ్చ నమస్కృత్యప్రార్థయేద్వరమీప్సితమ్ ॥ ౨౪ ॥ మరుద్వృధే మహాభాగే మహాదేవి మనోహరే । సర్వాభీష్టప్రదే దేవి

స్నాస్యతాంపుణ్యవర్ధనీ ॥ ౨౫ ॥ సర్వపాపక్షయకరిమమపాపంవినాశయ । కవేరకన్యేకావేరి సముద్రమహిషీ
ప్రియే ॥ ౨౬ ॥ ప్రదేహిభుక్తిముక్తీత్వం సర్వతీర్థస్వరూపిణి । సిన్ధువర్యేదయాసిన్ధోమాముద్ధరభవాంబుధేః ॥ ౨౭ ॥
శ్రియందేహిసుతందేహిస్త్రియందేహిదదస్వగాః । ఆయుష్యందేహిచారోగ్యంఋణముక్తంకురుష్వమామ్ ॥ ౨౮ ॥
త్వయిస్నాస్యేద్యకావేరిసర్వపాపవిశుద్ధయే । అర్ఘ్యంగృహాణమేదేవియథోక్తఫలదాభవ ॥ ౨౯ ॥ ఇత్యర్ఘ్యంసరి
తేదద్యాద్దణ్డవత్ప్రణమేత్తతః । ఇత్యభిష్టూయకావేరీంపుష్పైరభ్యర్చ్యచాంభసె ॥ ౩౦ ॥ జపన్వై వారుణంసూక్తం
తతస్నాయాద్ధరింస్మరన్ । జప్త్వాచవిష్ణుగాయత్రీంమనుమష్టాక్షరన్తువా ॥ ౩౧ ॥ కావేర్యాస్తుసకృత్తోయేబ్రహ్మ
హత్యాంవ్యపోహతి । పురోవర్తి శిఖాతోయైః పితౄణాంతృప్తిరక్షయా ॥ ౩౨ ॥ పార్ష్ణిదేహోత్స్రవత్తోయంనక
రాభ్యాంప్రమార్జయేత్ । సన్తర్ప్యతతఉత్తీర్యపితృదేవమునీన్ద్విజః ॥ ౩౩ ॥ రఙ్గనాథంనమస్కార్యాన్నిర్విఘ్నం
స్నానమస్తుమే । ఓంకారవ్యాహృతీయుక్తాంగాయత్రీంశిరసాసహ ॥ ౩౪ ॥ జలమాదాయవైజప్త్వా తతఊర్ధ్వం
వినిక్షిపేత్ । దశజన్మార్జితంపాపంతత్క్షణాదేవనశ్యతి ॥ ౩౫ ॥ ఇత్థంసన్ధ్యాముపాస్యాథశుద్ధేసంప్రోక్షితస్థలే। దర్భా
స్తృతేవశీతిష్ఠన్గాయత్రీజపమాచరేత్ ॥ ౩౬ ॥ జకారోజన్మవిచ్ఛేదఃపకారఃపాపనాశనః । తస్మాజ్జపఇతి ప్రోక్తోజన్మ
పాపవినాశనః ॥ ౩౭ ॥ గాయన్తంత్రాయతేయస్మాద్గాయత్రీత్యుచ్యతేబుధైః । ధ్యాత్వార్కమణ్డలేదేవీంహృదయే
వాజపేద్బుధః ॥ ౩౮ ॥ ఉపచారైష్షోడశభిర్ధ్యానసాఙ్గంపరిపూజయేత్ । ఆద్యోఓంకారోగృహస్థస్యవర్ణినశ్చనచేతరే ॥ ౩౯ ॥
వానప్రస్థయతీనాన్తుషడోంకారాఃప్రకీర్తితాః । ఉత్తానితాఙ్గులీహస్తఆస్యాన్తేప్రాతరిష్యతే ॥ ౪౦ ॥ స్కన్ధస్పృ
శౌకరౌకృత్వా మధ్యాహ్నేజపఇష్యతే । నాభౌకృత్వా కరౌసాయమేవఞ్జపవినిర్ణయః ॥ ౪౧ ॥ నీరన్ధ్రాఙ్గులికౌకృ
త్వాకిఞ్చిన్నమ్రాఙ్గులీకరౌ। జపంకుర్వీతరన్ధ్రేషుప్రసరేద్గాత్తుసోభవేత్ ॥ ౪౨ ॥ ఉదయేప్రాఙ్ముఖస్తిష్ఠన్సృక్ష్యైమైవ

జపేచ్ఛృథః।అసఙ్ఖ్యాతోపవిత్రశ్చజపోనిష్ఫలతామియాత్ ॥ ౪౩ ॥ పర్వభిర్గణయేత్సఙ్ఖ్యాం నాక్షమాలాదిభిర్నృప।
గాయత్ర్యావేదమూలత్వాద్వేదఃపర్వసుగీయతే ॥ ౪౪ ॥ వ్యస్తపాదాన్తు గాయత్రీం యోజపేత్స హరిప్రియః ।
జపేత్సమస్తపాదాంయస్సభవేద్బ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౪౫ ॥ హృదయేష్టదళంపద్మంకర్ణికామధ్యశోభితమ్।తస్యోపరిష్టా
చ్చతురంనానారత్నవిభూషితమ్ ॥ ౪౬ ॥ విద్రుమస్ఫటికాకారంశతస్తంభసమన్వితమ్ । సూర్యకోటిప్రతీకాశవి
మానేనవిరాజితమ్॥ ౪౭ ॥కల్పవృక్షసమాయుక్తంమల్లికాకుసుమైర్యుతం।ఏతన్మణ్డలమధ్యస్థేస్వర్ణపద్మోపరిస్థితే॥౪౮॥
సింహాసనేసమాసీనంసూర్యకోటిసమప్రభమ్ । విష్ణుంచతుర్భుజంలక్ష్మీభూమిభ్యాముపశోభితమ్ ॥ ౪౯ ॥ ధ్యాత్వై
వంహృదివాసూర్యమణ్డలేమాతరఞ్జపేత్। తస్మాత్ప్రాత్వాయథాశక్తిజపేదాభాస్కరోదయమ్ ॥ ౫౦ ॥ అభీష్టదం
నమస్కుర్యాద్భాస్కరంభవభఞ్జనమ్ । అభివాదనమాత్రేణ స్వగోత్రనామశర్మణి ॥ ౫౧ ॥ ఉక్త్వాభివాదయే
త్పూర్వమస్మిభో ఇతిసంస్మరేత్ । దిశశ్చతస్రఃప్రాచ్యాదిప్రణవాదినమోన్తకమ్ ॥ ౫౨ ॥ చతుర్థ్యన్తైర్నమస్కు
ర్యాదూర్ధ్వాధస్సంజ్ఞికేదిశౌ ॥ అన్తరిక్షఞ్చభూమిఞ్చదణ్డవత్ప్రణమేద్ద్విజః ॥ ౫౩ ॥ ఆత్మాభివాదనంకృత్వాతతో
ధ్యాయేజ్జనార్దనమ్ । ఏకాహంజపహీనస్స్యాత్సన్ధ్యాహీనోదినత్రయమ్ ॥ ౫౪ ॥ ద్వాదశాహమనగ్నిస్తుశూద్రఏవన
సంశయః । వేదేషుపౌరుషంసూక్తంతథాగీతాచభారతే ॥ ౫౫ ॥ మన్త్రేషుత్రిపదాదేవీవ్రతేష్వేకాదశీవ్రతమ్।
స్నానేషుచతులాస్నానంకావేర్యాంరఙ్గసన్నిధౌ ॥ ౫౬ ॥ పఞ్చోపాయాముముక్షోస్తుపఞ్చపాతకనాశనాః । దర్శి
తాబ్రహ్మణాహ్యేతే కారుణ్యేనకలౌనృణామ్ ॥ ౫౭ ॥ పితుర్గృహీత్వాత్రిపదాంగృహీ యాచ్చగురోశ్శ్రుతిమ్ ।
శౌచాచారసమాయుక్తఃపరంబ్రహ్మాధిగచ్ఛతి ॥ ౫౮ ॥ శరీరమాద్యంఖలుధర్మసాధనంవివాహఆద్యంఖలుధర్మసాధనం।
త్రైయ్యర్థసారోప్రతిలోకసాధనం తస్మాత్త్రియంకార్యమిదంవిబుధ్యత ॥ ౫౯ ॥ సన్ధ్యయోర్దీపమాలాచయస్గృ

హోమస్స్వయం హరిః । యత్ర పర్యుషితామ్భోభిః పచన్తేన్నాదికం నృప ॥ ౭౦ ॥ అతిపక్వమపక్వాన్నం యత్రాన్నం
కేశదూషితమ్ । నాగ్ర్యన్నం భిక్షవే యత్ర న తత్తమపచోదనమ్ ॥ ౭౧ ॥ హోమం ధూమోన వేదశ్చ భార్యాభర్తా
థవాశుచిః । తత్రాస్మాకం సుఖావాస ఇతి పాపావదన్తి హి ॥ ౭౨ ॥ శ్రోత్రం శ్రుతేనైవ న కుణ్డలేన దానేన పాణిర్న తు
కఙ్కణేన । విభాతి కాయః కరుణాగతానాం పరోపకారేణ న చోదనేన ॥ ౭౩ ॥ భర్తరి ప్రోషితే హోమం కుర్యాత్ప
త్నీ స్వయం శుచిః । ఋత్విగాద్యాశ్చ వా కుర్యుస్త్రియః పుంసోఽథ వాగ్రతః ॥ ౭౪ ॥ అసమక్షే తు దంపత్యోః కృతో
హోమస్తు నిష్ఫలః । సమిత్ప్రాదేశికేధ్మస్స్యాద్ద్విగుణః పరిధిస్స్మృతః ॥ ౭౫ ॥ అఙ్గుష్ఠమాత్రకాస్సత్వక్ సాగ్రాః
కీటాదివర్జితాః । పాలాశాశ్వత్థఖదిరాబిల్వౌదుమ్బరాః కుశాః ॥ ౭౬ ॥ అపామార్గాశ్చ దూర్వాశ్చ సమిధోఽష్ట
విధాస్స్మృతాః । సమిధః కణ్టకాస్త్యాజ్యాశ్శమీం ఖాదిరమన్తరా ॥ ౭౭ ॥ అగ్నిం ప్రజ్వాలయేద్విద్వాన్ ధమన్నైవ వన
చేతరైః । ధమన్యభావే కాష్ఠాదిం మధ్యేకృత్వా ధమేన్నృప ॥ ౭౮ ॥ హోతవ్యమగ్ని జ్వాలాయాం సా జ్వాలార
సనా స్మృతా । సర్వకర్మసు పూర్వాయాం పితృకర్మసు దక్షిణే ॥ ౭౯ ॥ యత్ర కాష్ఠస్తు తత్పాదః నాసా ధూమావృతం
స్థలమ్ । అల్పజ్వాలా భవేన్మధ్యం భస్మదేశస్తు శీర్షకమ్ ॥ ౮౦ ॥ అల్పజ్వాలా కాష్ఠభస్మ ధూమేన జుహుయాద్బుధః ।
వ్యాధిర్ధర్మక్షయో నిద్రా దారిద్ర్యఞ్చ క్రమాద్భవేత్ ॥ ౮౧ ॥ ఆరంభే చ ఉపస్థానే హోతవ్యఞ్చ సమిద్ద్వయమ్ ।
దేవతర్పణహోమా చ బలికార్యఞ్చ భోజనమ్ ॥ ౮౨ ॥ మార్జనం దేవతార్చా చ కుర్వీరన్దేవతీర్థతః । యో నార్చిషి
జుహోత్యగ్నౌ వాఙ్గారే చైవ భస్మని ॥ ౮౩ ॥ మన్దాగ్నిరామయావీ చ దరిద్రశ్చ స జాయతే । హరిద్వాదశపర్వస్థం
ముఖ్యఞ్చోత్తానపాణినా ॥ ౮౪ ॥ హుత్వాహుతిఞ్చ తత్పుణ్యం హోతా హోమఫలం లభేత్ । సమిధాత్మసమారూ
ఢో ద్వికాలమహుతస్తథా ॥ ౮౫ ॥ ధార్యమాణ అహోరాత్రమహుతాగ్నిస్తు లౌకికః । అప్రాప్తశోచ్చత్తమస్స్మార్తో

గౌణశ్చాసజ్జవస్తథా॥ ౭౬॥ సూర్యాస్తమయమారభ్య ఆప్రదోషస్తథోత్తమమ్ । ఆకాల్యాద్ధోమకాలస్స్యాదితి కేచి
ద్వదన్తిహి ॥ ౭౭ ॥ యోభుఙ్క్తేతుద్విజపశుర్హోమం హిత్వా సమూఢధీః । త్రైలోక్యపాపం భుఙ్క్తే సౌవిష్ఠాశీస్యాత్స
సూకరః ॥ ౭౮ ॥ తస్మాత్కణ్ఠగతప్రాణగపాపభీతో౽గ్నిమాన్భవేత్ । ఆరభ్యానామికామధ్యం పర్వప్రాదక్షిణక్ర
మాత్ ॥ ౭౯॥ తర్జనీమూలపర్యన్తం సఙ్ఖ్యాయత్రిపదాఞ్జపేత్ । మధ్యపర్వద్వయం మేరుస్తమ్మేరున్నాతిలఙ్ఘయేత్ ॥౮౦॥
షష్ఠిప్రస్థమితం ధాన్యం త్రిఃప్రస్తప్రమితం ఘృతమ్ । ఔపాసనాగ్నినష్టేతు వత్సరేచ విధిర్భవేత్ ॥ ౮౧ ॥ ఉఖాయా
ఇచ్ఛశరావేచ మహాగ్నావశ్మమస్తకే । శూద్రాగ్నౌ సూతకాగ్నౌ చ న హోతావిధవానలే ॥ ౮౨ ॥ ప్రాతస్స్నా
త్వాచ జప్త్వాచ గాయత్రీం భాస్కరోదయే । యోజుహోతి హవిర్వహ్నౌ సపవశ్రుతిపారగః ॥ ౮౩ ॥ మన్త్రతన్త్ర
విపర్యాసకాలన్యూనాతిరేకజాన్ । హన్తిదోషాన్సమస్తాంశ్చ తులసీకాష్ఠదాహనః ॥ ౮౪ ॥ తులసీకాష్ఠవహ్నౌయః
పార్వణం హోమమాచరేత్ । సహస్రవార్షికం శ్రాద్ధం గయాయాన్తుకృతం భవేత్ ॥ ౮౫ ॥ యోగ్రేహరే
ర్ధూపయతి తులసీకాష్ఠవహ్నినా । తులసీకాష్ఠసంభూతదీపారాధనమాచరేత్ ॥ ౮౬ ॥ యోహరేరేకవారఞ్చ సవై
కుణ్ఠేమహీయతే । ఏకస్తుతులసీకాష్ఠంచితామధ్యేస్థితంయది ॥ ౮౭ ॥ తేనదగ్ధో౽పిపాపిష్ఠో వైకుణ్ఠం శుచిరాప్నుయాత్ ।
తులసీకాష్ఠవహ్నౌతు పాకం కృత్వా నివేదయేత్ ॥ ౮౮ ॥ హరయే మార్గశీర్షేతు ముద్గాన్నమరుణోదయే । తస్యపుణ్యఫలం
వక్తుం నాహం శక్నోమి నేతరే ॥ ౮౯ ॥ తులామాసేతు ద్వాదశ్యాం తులసీకాష్ఠవహ్నినా । నివేదయిత్వా పక్వాన్నం
సహస్రద్విజభోజనమ్ ॥ ౯౦ ॥ మాఘేచరథసప్తమ్యామేకాదశ్యాన్నివేదయేత్ । సహస్రవార్షికా పూజాది
నైనైకేనలభ్యతే ॥ ౯౧ ॥ తులాకార్తికమాఘాశ్చ వైశాఖో వహ్నిసేవనమ్ । పఞ్చతే పుణ్యసఙ్కల్పాఙ్గపఞ్చపాతక
నాశనాః॥ ౯౨ ॥ ఏషుస్నాతుమశక్తశ్చేత్తైలికేస్నానమాచరేత్ । సర్వాశక్తోద్విజోయస్తు చణ్డాళగకోటిజన్మసు॥ ౯౩॥

శక్తోఽగ్నిహోత్రం కుర్వీత రిక్తస్స్మార్తాగ్ని మాశ్రవేత్ । తుళసీకాష్ఠశకలం న్యస్య ప్రజ్వాల్య బర్హిషమ్ ॥ ౯౪ ॥ తస్మా ద్వహ్నిముపాసిత్వా శ్రౌతవహ్నిఫలం లభేత్ । నృపైరుపద్రుతో రుగ్ణో నస్నాయీ నాగ్నిమాన్యది ॥ ౯౫ ॥ మహాపాపీ సవిజ్ఞేయ స్తస్య నాస్తి చ నిష్కృతిః । బ్రాహ్మే చోత్థాయ పాదౌ చ ప్రక్షాళ్యాచమ్య సంస్థితః ॥ ౯౬ ॥ ప్రాఙ్ముఖో వాగ్యతశ్శుద్ధో హరిస్మరణపూర్వకమ్ । గఙ్గాం మరుద్వృధాం మాఘం వైశాఖం తుళసీం శుభామ్ ॥ ౯౭ ॥ అష్టోత్తరశతం మానం కృత్వా సఙ్కీర్తయేద్ధరిమ్ । తత్తత్ఫలమవాప్నోతి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౯౮ ॥ యే పిబన్తి సదా స్వాదు రామాయణకథామృతమ్ । మాహాత్మ్యం సహ్యజాయాశ్చ తేషాం మార్గో దివాకరః ॥ ౯౯ ॥ యే పిబన్తి సకృత్తోయం కావేర్యాం రఙ్గసన్నిధౌ । సకృన్స్నాద్యాం తటాకే వా వైశాఖే స్నానముత్తమమ్ ॥ ౧౦౦ ॥ కృత్వార్చ యన్తి యే విష్ణుం తేషాం స్తు పదవీ రవిః । మృత్తికా లేతు తుళసీం సాళగ్రామశిలాం జలమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ యః ప్రాశ్య ధారయేన్మూర్ధ్ని తస్య మార్గో దివాకరః । దేవాలయ మఠోద్యానాన్యగ్రహారా న్కరోతి యః ॥ ౧౦౨ ॥ రాజ్యరక్షాం స్మృతిప్రోక్తాం తస్య మార్గో దివాకరః । యస్నాయాత్సహ్యజాతోయే యావదామరణాన్తికం ॥ ౧౦౩ ॥ తులామాసే ధవాస్నాయాత్తస్య మార్గో దివాకరః । తదశక్తశ్చ మాహాత్మ్యం కావేర్యాస్సం శృణోతి చ ॥ ౧౦౪ ॥ తదశక్తస్స్మరేత్పాత్రితస్త స్య మార్గో దివాకరః । తులామాసేతు కావేర్యాం యస్నాత్వా మల్లికాసుమైః ॥ ౧౦౫ ॥ అర్చయేచ్ఛివలిఙ్గం స్తు తస్య మార్గో దివాకరః । తులామాసే పఠేద్యో వై శ్రావయేద్వాపి భారతమ్ ॥ ౧౦౬ ॥ రామాయణం వా సాయాహ్నే తస్య మార్గో దివాకరః । తద్భానోర్మణ్డలే జ్వాలాపాటలే చక్రపాణినమ్ ॥ ౧౦౭ ॥ స్వయం పశ్యన్ధయాయుక్తం వామభాగే శ్రియాన్వితమ్ । మన్త్రైశ్చ త్వారిశృఙ్గాణి హ్యన్యం వేదోక్తముచ్చరన్ ॥ ౧౦౮ ॥ ఏవం హుత్వా హవిశ్శుభ్రముప తిష్ఠేత్తతస్థితః । ఓం నమో భగవతే తుభ్యం స్వాహా దేవీ ప్రియ జ్వర ॥ ౧౦౯ ॥ దయానిధే మమస్వామిన్ఘోరం పాపం

వినాశయ । త్వంహి రత్నాకరో నిత్యం దేవానాం హవ్యవాహన ॥ ౧౧౦ ॥ అతో నమస్కరోమి త్వాం త్వదాధారమిద ఞ్జగత్ । ప్రతిమాలకళత్రస్య గ్రహస్థస్య విధిర్యథా ॥ ౧౧౧ ॥ బ్రహ్మజన్మ తథా నశ్యేదని వేద్యాన్న భోజనాత్ । తథా సాగ్నేః ప్రణశ్యన్తి బ్రాహ్మణస్యాఘసఞ్చయాః ॥ ౧౧౨ ॥ జిహ్వాం కుక్షిఞ్చ శిశ్నఞ్చ నిగృహ్ణీయాచ్చ యో ద్విజః । సౌమ్యాకృతిం యమం పశ్యేదన్యథా ఘోరరూపిణమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ స్నానం నరకభీతో యః ప్రాతస్స్నానం సమాచరేత్ । ద్వికాలం వహ్నిపూజాఞ్చ సాధూనాముపకారకమ్ ॥ ౧౧౪ ॥ అన్యకర్మణ్యశక్తశ్చేన్న త్యజేదగ్న్యుపాసనమ్ । బ్రహ్మలోకం సయాత్యేవ వదన్తి బ్రహ్మవాదినః ॥ ౧౧౫ ॥ వైశ్వదేవమహాయజ్ఞాన్స్థాలీపాకద్వయన్తథా । ఔపాసనాగ్నికుర్వాణో బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥ ౧౧౬ ॥ పఞ్చకోటితపః పుణ్యం కౌశికో మునిసత్తమః । ఆగతాయ వసిష్ఠాయ స్వాశ్రమే ప్రదదౌ పురా ॥ ౧౧౭ ॥ వసిష్ఠస్స్వాశ్రమస్థాయ విశ్వామిత్రాయ సాగ్నయే । సాయమాహుతిజం పుణ్యం ప్రాదాత్తస్మై తతోఽధికమ్ ॥ ౧౧౮

* * * * * * * *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే చతుర్దశోఽధ్యాయః *

అస్మిన్నర్థే వదామీహ సంవాదం పాపనాశనమ్ । ధర్మలస్య చ ధర్మజ్ఞైశ్చిత్రగుప్తే యమస్య చ ॥ ౧ ॥ ఆసీత్సన్తాపనో నామ దయావాన్బ్రాహ్మణోత్తమః । సభార్యస్సర్వవిత్ప్రాజ్ఞస్సర్వశాస్త్రవిశారదః ॥ ౨ ॥ సాళగ్రామే వసన్ధీమాన్నాయం ప్రాతర్హుతాగ్నిమాన్ । అథ తస్య చ కాలేన ద్వౌ పుత్రౌ సమజాయతామ్ ॥ ౩ ॥ చక్రే సన్తాపనస్సాగ్నిర్నామధేయఞ్చ పుత్రయోః । ధర్మలస్యాత్కనిష్ఠస్తు జ్యేష్ఠో ధర్మర్ద్ధిరిత్యపి ॥ ౪ ॥ ధర్మలో ధర్మవృద్ధిశ్చ వేదవేదాన్తపారగౌ । తపస్వినౌ జితక్రోధౌ బ్రహ్మచర్యపరాయణౌ ॥ ౫ ॥ ప్రాప్తకాలే తు పిత్రా తౌ కృతోద్వాహౌ బభూవతుః । పుత్రౌ కృతవివాహౌ స బుద్ధ్వా ప్రోవాచ తౌ పితా ॥ ౬ ॥ పుత్రౌ యువామజస్రాగ్నీ భవతాం సర్వథాత్మవత్ । ఔపా

సనంగృహేయస్యమృత్యుర్దైత్యాశ్చబిభ్యతి ॥ ౭ ॥ తస్మాదగ్నింపురస్కృత్యతిష్ఠేతామనిశంసుతౌ । సన్తాపనస్సు
తావిత్థం ముక్త్వాకాలంవిలోకయన్ ॥ ౮ ॥ అవతిష్ఠచ్చిరంకాలంసభార్యస్సహుతాగ్నిమాన్ । ఆజగామాథవిప్రస్య
విమానంసురపూజితమ్ ॥ ౯ ॥ విమానంతత్సమారుహ్యవిసృజ్యైవమంకళేబరమ్ । యయౌతన్మహిషీసాధ్వీపుత్రస్నే
హంవిసృజ్యచ ॥ ౧౦ ॥ తేనైవభర్త్రాసహితాజగామత్రిదశాలయమ్ । ధర్మర్థిర్ధర్మవిద్వాంస్తస్సపత్నీకస్సమాహితః ॥ ౧౧ ॥
కృత్వాపితృక్రియామూర్ధ్వంయథార్హంసోగ్నిమానభూత్ । ఆగతానతిథీన్పూజ్యహుత్వాగ్నిమాత్రస్తుకేవలమ్ ॥ ౧౨ ॥
వర్తమానోనిజేధర్మేతపస్వీస్వాశ్రమేవసన్ । ధర్మలస్తుసమస్తానిదానాని శతశోదదన్ ॥ ౧౩ ॥ ఆగతానతిథీఞ్చైవ
భోజయామాసషడ్రసైః । పిత్రాభ్రాత్రార్జితంద్రవ్యంసత్పాత్రేప్రతిపాదయన్ ॥ ౧౪ ॥ దానందదాతివిప్రేభ్యో
గోసహస్రందినేదినే । పృథివ్యాంయానితీర్థానిగఙ్గాద్యాస్సరితశ్చయాః ॥ ౧౫ ॥ నిషేవితానిపుణ్యానిపుణ్యక్షేత్రో
ద్భవానిచ । దేవతాయతనఞ్చక్రేగోపురాణివిశేషతః ॥ ౧౬ ॥ తటాకోద్యానకారీచ గోబ్రాహ్మణహితేరతః ।
సదాధ్యానపరోవిప్రోవేదాభ్యాసరతస్సదా ॥ ౧౭ ॥ ఏవంధర్మేణయుక్తశ్చధర్మలస్త్వకరోదయమ్ । ఏకదాభ్రాత
రిగతేతీర్థయాత్రాపరాయణే ॥ ౧౮ ॥ పిత్ర్యేచదివసేప్రాప్తేపైతృకంకర్తుముద్యతః । మాతృగేహస్థితాంభార్యాం
ముక్త్వాబాలేతిమూఢధీః ॥ ౧౯ ॥ అనాహూయపితృశ్రాద్ధేస్వ యమేవచపాచకః । ఇతిపూర్వేకృతాగ్నిశ్చబ్రా
హ్మణానవృణోత్తదా ॥ ౨౦ ॥ హిత్వాతుపార్వణంకర్మ హీనాగ్నిః కేవలంపితౄన్ । ప్రతేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యస్తు
స్వధాద్రవ్యందదౌస్వయమ్ ॥ ౨౧ ॥ స్వధాకవ్యానితాన్యేవరాక్షసేభ్యోభవత్తదా । ఆగతాఃపతరశ్చాస్యహ్యాస్త
థానగతాస్తదా ॥ ౨౨ ॥ అభోజ్యంకవ్యమస్మాభిరగ్నిహీనస్తురాక్షసం । ఇత్యస్యపితరఃక్రుద్ధాశ్శప్తుమారేభిరేతదా ॥ ౨౩ ॥
నిస్సన్తానోధనైర్హీనోజ్ఞానహీనోభవత్వయమ్ । ఇత్థంశప్త్వాపితృగణాఃప్రయయుర్ద్విజసత్తమ ॥ ౨౪ ॥ ధర్మర్థిరాగత

స్సాగ్నిస్సకళత్రో బహుప్రజః । పతస్మిన్నన్తరేవిప్రో చిత్రగుప్తస్తు లేఖకః ॥ ౨౫ ॥ సయామ్యం పటమాదాయ సహ్యాపృచ్ఛద్యమాగ్రతః। తదాధర్మలధర్మర్ధ్యోఃప్రేషయామాసధర్మరాట్ ॥ ౨౬ ॥ యానద్వయఇచ్ఛభృత్యాన్స్వాన్ తావానయతచాన్వశాత్ । చిత్రగుప్తఉవాచైనంయామోనాయోంగ్యోనిరగ్నికః ॥ ౨౭ ॥ స్త్రీఘ్నంస్వమాతృహన్తారం దృష్ట్వాచాహుతపావకమ్। సూర్యావలోకనంకుర్యాత్ స్పృష్ట్వాస్నాయాన్నదీజలే॥ ౨౮ ॥ నష్టధర్మోనసంభాష్యస్తౌ వకైరపకిజఙ్రైః । చిత్రగుప్తవచశ్శ్రుత్వాధర్మరాజోతికోపనః ॥ ౨౯ ॥ శ్వానౌద్వౌశ్యామశబలౌవై వస్వతకులోద్భవౌ।అన్యాన్దంష్ట్రాకరాళాస్యాన్కృష్ణాఙ్గానగ్నిలోచనాన్॥ ౩౦॥ తంనేతుంప్రేషయామాసయమోవైవస్వతస్స్వయమ్ । ధర్మర్ధయేతయోరేకంవిమానంప్రాహిణోద్యమః ॥ ౩౧ ॥ శునకాస్సత్వరఙ్గత్వాతంకణ్ఠేజగృహుఃకిల। దేహముత్సృజ్యధర్మర్ధిర్విమానమధిరూఢవాన్ ॥ ౩౨ ॥ తావేకకాలేసంప్రాప్తౌతదాసంయమినీపురీమ్।ఆయాన్తం వీక్ష్యధర్మర్ధింయమఉత్థాయసమ్యచ ॥ ౩౩ ॥ సాగ్నయేచదదౌతస్మైప్రశస్యనిజమాసనమ్ । తుష్టోస్మిదర్శనాత్తేద్య భజలోకాన్యథాప్రియమ్ ॥ ౩౪ ॥ ఇత్యేవముక్త్వాసాగ్నిఞ్చధర్మలఞ్చాగ్నిహీనకమ్ । ఘోరాసిపత్రైఃక్రకచైస్తాడయామాసధర్మరాట్ ॥ ౩౫ ॥ దుఃఖితంభ్రాతరన్దృష్ట్వాధర్మర్ధిర్యమమబ్రవీత్। మమభ్రాతామహాభాగదానధర్మపరాయణః ॥ ౩౬ ॥ తీర్థయాత్రాపరోదాన్తస్సర్వదాతిథిపూజకః । తస్యేయమీదృశీబాధాకిన్నిమిత్తం వదస్వమే ॥ ౩౭ ॥ యమః ॥ ద్విజస్యసర్వగాత్రేషుబ్రహ్మావిష్ణుశివాదయః । రోమకూపేషుమునయోవదనేహవ్యవాహనః॥౩౮॥తస్మాదగ్నిముఖావిప్రాస్తేషాంముఖ్యంముఖంవిదుః।ముఖహీనోయథాభాతినతథావహ్నిమాన్ద్విజః॥౩౯॥ తస్మాదగ్నిముఖానిత్యంధర్మంపర్వీతమానవాః । యవీయాంస్తుతవభ్రాతాత్వద్వన్నహుతపావకః ॥ ౪౦ ॥ అతపవాస్యనిరయస్త్వన్దివంగచ్ఛమాశుచః ॥ ధర్మర్ధిః॥దదామితస్మైధర్మార్ధమేనంముఞ్చేత్యభాషత ॥ ౪౧ ॥ ఇతితద్వచనం

శ్రుత్వాపునఃప్రాహద్విజంయమః । ఔపాసనవిహీనేతుయద్దత్తంనిష్ఫలంభవేత్ ॥ ౪౨ ॥ అన్నపానాదిదానేషు నైవపాత్రవిచారణా । అన్నస్యక్షుధితం పాత్రంప్రాణిమాత్రస్తుకేవలమ్ ॥ ౪౩ ॥ తస్మాత్త్వ మార్జితం పుణ్యం నాపాత్రేభస్మసాత్కురు । ఇత్యుక్త్వాతంవిసృజ్యైవ ధర్మలంరౌరవేక్షిపత్ ॥ ౪౪ ॥ మునయః ॥ కదాముక్తిరనగ్నేస్తు రౌరవాత్కిన్ను జీవనమ్ ॥ సూతః ॥ పద్మమర్బుదమిత్యేవంసఙ్ఖ్యాయాంపరివర్తతే ॥ ౪౫ ॥ తావత్తమగ్నిహీనాస్తే నిమజ్జన్త్యేవరౌరవే । నిమజ్జన్త్యేవసలిలమూర్ధ్వపాదమధోముఖాః ॥ ౪౬ ॥ విశిష్టాబ్రాహ్మణైర్నిత్యం తేషాంతృప్త్యర్థమేవచ । ఉచ్ఛిష్టసలిలన్దద్యుర్భోజనాన్తేషుమన్త్రితమ్ ॥ ౪౭ ॥ రౌరవేపుణ్యనిలయే పద్మార్బుదనివాసినామ్ । ఆర్థినాముదకందత్తమక్షయ్యముపతిష్ఠతు ॥ ౪౮ ॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనబ్రాహ్మణోహ్యగ్నిమాన్భవేత్ । ఏవం స్నాత్వాతులామాసేసమాప్తౌభోజయేద్ద్విజాన్ ॥ ౪౯ ॥ అష్టోత్తరసహస్రన్తుశతమష్టోత్తరన్తువా। అష్టావింశద్ద్వాదశవా యథాశక్తిప్రభోజయేత్ ॥ ౫౦ ॥ మరుద్వృధాయామాహాత్మ్యం పఠేద్వాశృణుయాదపి । ఇత్థమావృశ్చికంస్నాత్వాసర్వాభీష్టమవాప్నుయాత్ ॥ ౫౧ ॥ తులావిశుద్ధద్వాదశ్యాంపాయసైర్భోజయేద్ద్విజాన్। ద్వాదశ్యాంపాయసన్దత్వాకులకోటింసముద్ధరేత్ ॥ ౫౨ ॥ రంభాతామ్బూలవస్త్రాన్నస్వర్ణధాన్యఘృతంమధు । తైలంక్షీరంఘృతంతక్రంఫలార్థీదానమాచరేత్ ॥ ౫౩ ॥ ... ... *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేపఞ్చదశోఽధ్యాయః *

నారదః ॥ తవాపిరాజన్ప్రపితామహఃపురాదాన్తఃప్రశాన్తఃకులశన్తనుర్నృపః । స్నాత్వా తులామాసిమరుద్వృధాయాముదావహద్యోజనగన్ధకన్యకామ్॥ ౧ ॥ యుధిష్ఠిరః ॥ కథంవిద్వన్తులామాసిస్నాత్వా మేప్రపితామహః॥ ఉద్వాహ్యారేమెబహుమారగన్ధినీంకన్యాఞ్చసావాకథమీదృశీవద ॥ ౨ ॥ పురాభీష్మపితాగఙ్గాభార్యస్యాదితిశన్తనుః ।

చరన్కదాచిన్మృగయారతోఽవనేకళిన్దజారోధసికాఞ్చనప్రభామ్ ॥ ౩ ॥ తద్ధ్యానావిష్టచేతాస్తు తాంకన్యాం వీక్ష్యచా
బ్రవీత్ । వత్సేకిమర్థంవససికస్త్వాధరపానకృత్ ॥ ౪ ॥ సాబాలికావాచ ముపాచపార్థివం త్వహన్నవోఢాపితృ
వాక్యకారిణీ । సుతాపికైవర్తపతేస్తునావికా పాన్థార్థమిత్థంవచనంనిశమ్యసః ॥ ౫ ॥ శన్తనుః ॥ ఆలిఙ్గనాలఙ్కరణే
నబాలికేత్వనాఙ్కురాభ్యామమరంకురుష్వమామ్ । నాహంస్వతన్త్రేతివచోబ్రవీచ్ఛ సామేదీయ తాన్తేతనయేతిపృ
ష్టవాన్ ॥ ౬ ॥ గత్వానృపోదాశపతేరథాన్తికంకృత్వాఞ్జలింప్రాహనృపంప్రహృష్టధీః । తేదీయతేమేతనయానృపా
సనంహ్యస్యాస్సుతస్సైవచదీయతేయది ॥ ౭ ॥ శ్రుత్వాసతద్వాక్యమతీవనిన్దితంశశాఙ్కవంశస్యచహీనతాంతథా ।
విసృజ్యగఙ్గాతనయంమమప్రియందౌహిత్రకోఽస్యార్హతికిన్నృపాసనమ్ ॥ ౮ ॥ ఇత్థంస్మరార్తగపురమాపశన్తనుర్న
భోజ్యభోగేనచరాజ్యపాలనే । ననిత్యకర్మణ్యపిసాధుపూజనే మనోవశేభూన్మదనజ్వరార్దితః ॥ ౯ ॥ ఏకదాసతుమ
ధ్యాహ్నేహ్యాగతంధౌమ్యభూసురమ్ । నార్ఘ్యయామాసపూజార్హంతమువాచస్మయన్మునిః ॥ ౧౦ ॥ శన్తనుంవీక్ష్య
ధౌమ్యోపివిదిత్వానిజతేజసా । కిమర్థమప్రియస్త్వమ్మామాగతంక్షితిపాలక ॥ ౧౧ ॥ దృష్ట్వాపితూష్ణీఞ్జడవద్వర్త
సేమామపూజయన్ । బోధితోపితతస్తేన కేవలంప్రణనామసః ॥ ౧౨ ॥ ధౌమ్యస్తుకృప యామూర్ధ్నిప్రోక్షయా
మాసచాంబుభిః । ప్రోక్షితస్తంనిరీక్ష్యోథవేగాదుత్థాయసాఞ్జలిః ॥ ౧౩ ॥ నిపత్యదణ్డవద్భూమావిధినాతమపూజయత్ ।
కృతార్థోఽస్మిమునేబ్రహ్మన్తవసన్దర్శనాదహమ్ ॥ ౧౪ ॥ ఇత్యుక్తవన్తంసద్ధర్మబోధనోత్సుకఅబ్రవీత్ । జ్ఞానదృష్ట్యా
హ్యహఞ్జానేసర్వంత్వద్ధృదయఙ్గతమ్ ॥ ౧౫ ॥ త్వన్దాశకన్యావిరహేణదుఃఖితస్తత్ప్రాప్త్యుపాయంభవతోబ్రవీ
మ్యహమ్ । స్నాత్వాతులామాసిమరుద్వృధాజలేస్తుత్వాచరఙ్గేశమనన్తశాయినమ్ ॥ ౧౬ ॥ స్తోత్రేణచానేనసమా
ప్నుహీప్సితంహరేశ్చతుర్ద్వద్వశతాగ్ర్యనామభిః । మరుద్వృధాయాస్సదృశీనచాపగానానామరత్నస్తవసన్నిభం

స్తవమ్ ॥ ౧౭ ॥ కురుష్వ శుద్ధాచమనం నృప స్తవం తవోపదేక్ష్యే సకలేప్సితప్రదమ్ ॥ నారదః ॥ తథైవ కృత్వోపదిశేతి
సోఽబ్రవీద్ధౌమ్యోఽపి రాజ్ఞే హ్యుపదిష్టవాన్గురుః ॥ ౧౮ ॥ అస్య శ్రీరంగరాజనామరత్నస్తవస్తోత్రమహామన్త్రస్య వేదవ్యా
సో భగవానృషిః । అనుష్టుప్ఛన్దః । భగవాన్ శ్రీవిష్ణుర్దేవతా । శ్రీరఙ్గశాయీతి బీజం । శ్రీకాన్త ఇతి శక్తిః । శ్రీప్రద ఇతి కీ
లకమ్ । మమ సమస్తపాపనాశనార్థే శ్రీరఙ్గరాజప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః ॥ ధౌమ్యః ॥ శ్రీరఙ్గశాయీ శ్రీకాన్తశ్శ్రీ
పదశ్శ్రితవత్సలః । అనన్తో మాధవో జేతా జగన్నాథో జగద్గురుః ॥ ౧౯ ॥ సురవృద్ధస్సురారాధ్యస్సురరాజానుజః ప్రభుః ।
హరిర్హతారిర్విశ్వేశశ్శాశ్వతశ్శంభురవ్యయః ॥ ౨౦ ॥ భక్తార్తిభఞ్జనో వాగ్మీ విద్వ్యో విఖ్యాతకీర్తిమాన్ । భాస్కర
శ్శాస్త్రతత్త్వజ్ఞో దైత్యశాస్తామరేశ్వరః ॥ ౨౧ ॥ నారాయణో నరహరిర్నీరజాక్షో నరప్రియః । బ్రహ్మణ్యో బ్రహ్మ
కృద్బ్రహ్మా బ్రహ్మజ్ఞో బ్రహ్మపూజితః ॥ ౨౨ ॥ కృష్ణః కృతజ్ఞో గోవిన్దో హృషీకేశోఽఘనాశనః । కేశిప్రభఞ్జనః కాన్తో న
న్దసూనురరిన్దమః ॥ ౨౩ ॥ రుక్మిణీవల్లభో రామో బలభద్రో బలానుజః । దామోదరో హృషీకేశో వామనో మధుసూ
దనః ॥ ౨౪ ॥ పూతః పుణ్యజనధ్వంసీ పుణ్యశ్లోకశిఖామణిః । ఆదిమూర్తిర్దయామూర్తిశ్శాన్తమూర్తిరమూర్తిమాన్ ॥ ౨౫ ॥
పరం బ్రహ్మ పరన్ధామ పావనః పవనః ప్రభుః । ఇన్ధుశ్ఛన్దో దధిస్సూరిస్సంసారామ్బుధితారకః ॥ ౨౬ ॥ ఆదితేయోఽచ్యు
తో భానుశ్శఙ్కరశ్శివ ఊర్జితః । మహేశ్వరో మహాయోగీ మహాశక్తిర్మహాప్రియః ॥ ౨౭ ॥ దుర్జనధ్వంసకశ్శిష్టసజ్జ
నోపాస్తిసత్ఫలమ్ । పక్షీన్ద్రవాహనోఽక్షోభ్యః క్షీరాబ్ధిశయనో విధుః ॥ ౨౮ ॥ జనార్దనో జగద్ధేతుర్జితమన్మథవిగ్రహః ।
చక్రపాణిశ్శఙ్ఖధారీ శార్ఙ్గీ ఖడ్గీ గదాధరః ॥ ౨౯ ॥ ఏవం విష్ణోశ్శతం నామ్నామష్టోత్తరమిహేరితమ్ । స్తోత్రాణాముత్త
మం గుహ్యం నామరత్నస్తవాభిధమ్ ॥ ౩౦ ॥ సర్వదం సర్వరోగఘ్నం చిన్తితార్థఫలప్రదమ్ । త్వన్తు శీఘ్రం మహా
రాజ గచ్ఛ రఙ్గస్థలం శుభమ్ ॥ ౩౧ ॥ స్నాత్వా తులార్కే కావేర్యాం మాహాత్మ్యశ్రవణం కురు । గృహాన్నవస్త్ర

దానాన్యర్థేభూమికన్యాప్రదోభవ ॥౩౨॥ ద్వాదశ్యాంపాయసాన్నేనసహస్రన్దశభోజయ । నామరత్నస్తవాఖ్యేన
విష్ణోస్సాత్త్వశతేనచ ॥ ౩౩ ॥ స్తుత్వా శ్రీరఙ్గనాథన్త్వమభీష్టఫలమాప్నుహి ॥ నారదః ॥ ధర్మంసముపదిశ్యాథధౌమ్య
స్స్వాశ్రమమావిశత్ ॥ ౩౪ ॥ రాజాప్యల్పపరీవారస్సహితశ్శన్తనుస్తదా । రాజారాజ్యధురన్న్యస్యస్వామాత్యేజా
హ్నవీసుతే ॥ ౩౫ ॥ ప్రతస్థేవాద్యఘోషైస్తుదిశోదశవినాదయన్ । సహస్రంహస్తివర్యాణాంహయానామర్బుదత్ర
యమ్ ॥ ౩౬ ॥ రథానాఞ్చసహస్రేద్వేపత్తీనాందశకోటయః। తమన్వయుర్మహాభాగమేకచ్ఛత్రంయుధిష్ఠిర॥౩౭॥
యథావిధితతస్స్నాత్వాకావేర్యాంరఙ్గసన్నిధౌ।బహుస్వంవిప్రసాత్కృత్యరఙ్గనాథంప్రణమ్యచ ॥ ౩౮ ॥ స్తుత్వా
చస్తోత్రవర్యేణకారఇత్వాచమణ్డపాన్ । పునఃప్రతస్థేశుద్ధాత్మాస్వపురాయససైనికః ॥ ౩౯ ॥ మాహిష్మతీపురోద్దే
శేవారయామాససైనికాన్ । శ్రుత్వామ్లేచ్ఛావృతన్దేశమరున్ధమ్లేచ్ఛపత్తనమ్ ॥ ౪౦ ॥ ద్వాత్రింశద్వర్ధకాఙ్క్షిణో
హ్యక్షౌహిణ్యోవినిర్గతాః । గాన్ధర్వాస్త్రేణసంహృత్యసమరేభిముఖాన్రిపూన్ ॥ ౪౧ ॥ తులాస్నానప్రభావేనజ
యలక్ష్మీయుతోన్నృపః । సహస్తినపురంప్రాప్యకృశోభూత్జ్వరపీడితః ॥ ౪౨ ॥ పునర్గాశసుతాంస్మృత్వాసదాయో
జనగన్ధినీమ్। గాఙ్గేయశ్శ్రుతవృత్తాన్తఃపితరంవీక్ష్యదుఃఖితమ్ ॥ ౪౩ ॥ కైవర్తేశపురంప్రాప్యసోపూజయదయంవచః
మత్పిత్రేదీయతాంకన్యాసకృతాఞ్జలిరబ్రవీత్ ॥ ౪౪ ॥ అహంజఘన్యజాతీయోదౌహిత్రశ్చతథాభవేత్ । ఆసనం
మత్సుతాపుత్రస్థీయతెదీయతేసుతా ॥ ౪౫ ॥ దేవవ్రతశ్చతంప్రాహసత్వంనేచ్ఛేఃనృపాసనమ్। మత్పిత్రేదీయతాం
పుత్రీపృచ్ఛతేదైవయోగతః ॥ ౪౬ ॥ త్వదాత్మజోభవేద్భూపోమద్దౌహిత్రఃకుయంవ్రజేత్ । నతథాదీయతేపుత్రీత్వి
తిదాశోబ్రవీత్తదా ॥ ౪౭ ॥ నిశమ్యతద్వచశ్శ్రీమాన్పితృభక్తఉదారధీః । ప్రతిస్యామహమాజీవమిత్యఘోషయదు
చ్చకైః॥ ౪౮ ॥ అపుత్రస్యచమేలోకఃపితృశిశ్రూషయాభవేత్। తచ్ఛ్రుత్వావచనన్దేవాగంభీరంరోమహర్షణం॥౪౯॥

భీష్మభీష్మేత్యథాపస్తఃపుష్పవృష్టిమవర్షయన్ । తదారభ్య చ భీష్మేతి తం వదన్త్యఖిలా జనాః ॥ ౫౦ ॥ రాజాయోజన
గన్ధాన్తాముద్వాహ్య విధిపూర్వకమ్ । రేమే తయా సుఖం కాలం యాం దృష్ట్వా ముముహుస్సురాః ॥ ౫౧ ॥ పితృశుశ్రూష
యా వత్స సర్వలోకాస్త్వయా జితాః । స్వచ్ఛన్దదేహవిన్యాసోఽభూయా మృత్యుభయన్న తే ॥ ౫౨ ॥ ఇత్యేవఞ్చ వరం ద
త్త్వా పాణినా మార్జయన్ తనుమ్ । పత్యుర్యోజనగన్ధాపి చిత్రాఙ్గం చిత్రవీర్యకమ్ ॥ ౫౩ ॥ ఇతి ద్వౌ సుషువే పుత్రావితి
ప్రాహ ప్రసన్నధీః । నారదః ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం పరిపృచ్ఛసి ॥ ౫౪ ॥ స్నాత్వా తులాకా
వేర్యాం యశ్శృణోతి పఠేదపి । పుత్రార్థీ లభతే పుత్రం ధనార్థీ లభతే ధనమ్ ॥ ౫౫ ॥ ద్వాత్రింశదబ్దం యోఽనగ్నిస్స్నా
నయజ్ఞవివర్జితః । చతుర్వింశతిలక్షాణి గాయత్ర్యా జపమాచరేత్ ॥ ౫౬ ॥ అతః పరం న జానీమః ప్రాయశ్చిత్తం వి
ధిం నృప । యః కావేర్యాం సకృత్స్నాయాజ్జూకస్థే రవౌ జనాధిప ॥ ౫౭ ॥ హరిస్మృతిఫలం ప్రాప్య హరిభక్తో భవేద్ధ్రు
వమ్ । మాధ్యన్దినే దృఢాఙ్గో యస్స్నానన్త్యక్త్వార్చయేద్ధరిమ్ ॥ ౫౮ ॥ వైశ్వదేవఞ్చ యః కుర్యాత్స గుల్మవ్యాధిమా
న్భవేత్ । ఉద్ధృత్య చతురః పిణ్డాం స్తటాకే స్నానమాచరేత్ ॥ ౫౯ ॥ అశక్తః పూజనే విష్ణోర్బిభృయాత్తుళసీదళం ।
ఆషాఢశుద్ధద్వాదశ్యామభిషిచ్య సకృద్ధరిమ్ ॥ ౬౦ ॥ గోక్షీరేణ తుళస్యాపి పూజయేత్పురుషోత్తమమ్ । నభస్యశుద్ధ
ద్వాదశ్యాం గోక్షీరైరభిషిఞ్చతి ॥ ౬౧ ॥ ఏకయా యస్తుళస్యా చ దరిద్రో ధనదో భవేత్ । అమాయాఞ్చ తథా కుర్యా
ద్దయా శ్రాద్ధం కృతం భవేత్ ॥ ౬౨ ॥ మదుత్థానే మచ్ఛయనే మదఙ్గపరివర్తనే । శాకాహారం ప్రకుర్వీత హ్యాదిశల్యం మ
మార్పితం ॥ ౬౩ ॥ అవాలుకాగతం తోయం సర్వం పర్యుషితం స్మృతం । పుష్పం పర్యుషితం వర్జ్యం న వర్జ్యస్తుళసీదళం ॥ ౬౪ ॥
ఆర్ద్రస్తు తుళసీపత్రం కోమళం ప్రోక్తముత్తమమ్ । ఖణ్డినీ పేషిణీ చుల్లీ ఉదకుమ్భీ ఉపస్కరాః ॥ ౬౫ ॥ పఞ్చసూనాఘ
నాశార్థం పఞ్చయజ్ఞాన్సమాచరేత్ । ఆహితాగ్నిస్స్వగృహ్యాగ్నౌ తదభావే తు లౌకికే ॥ ౬౬ ॥ సవ్యఞ్జనైర్హవిష్యైశ్చ

జుహుయాత్సంస్కృతోదనైః । తదభావే భసాదధ్నా పయసావాపి హావయేత్ ॥ ౧౭ ॥ హస్తేనాన్నాహుతిం కుర్యాజ్జలాదీన్స్రువేణహి । సర్వాభావేజపేన్మన్త్రాంపనకేనాపిహావయేత్ ॥ ౧౮ ॥ ఉత్తానీకృత్యహస్తన్తుజుహుయాద్దేవతీర్థతః । స్వాహాకారస్సురాణాంస్యాత్స్వధాకారశ్చపైతృకః ॥ ౧౯ ॥ హన్తకారోమనుష్యాణామితివేదవిదోవిదుః । అన్నమామలకాకారంన్యసేద్భూమాకరాగ్రతః ॥ ౨౦ ॥ యథోపజోషంవ్యాహృత్యపరిషేచనమాచరేత్ । ఆద్యత్రయఞ్చ ప్రత్యేకం ద్వయమేకం తతఃపరమ్ ॥ ౨౧ ॥ తతశ్చతుర్ణామేకన్తుత్రయంప్రత్యేకమేకశః । అథోదశానామేకన్తుపరిషేచనమిష్యతే ॥ ౨౨ ॥ భుక్త్వాతుప్రాఙ్ముఖోమానీకుక్కుటాణ్డప్రమాణకమ్ । భూమౌభూతబలిఞ్చైవప్రక్షిపేచ్చవిధానతః ॥ ౨౩ ॥ కాలత్రయేపిరాత్రౌ చబలికర్మ సమాచరేత్ । అనావృతేశుచౌదేశే వాయసశ్వబలింహరేత్ ॥౨౪॥ రిక్తోభిక్షాత్రయన్దద్యాదుపపన్నో యథాబలమ్ । అఘృతంకీటకేశాది దుష్టంభుక్త్వాపతేన్నరః ॥ ౨౫ ॥ స్త్రీపుత్రపాత్రేహ్యశుచౌబాలేనసహభార్యయా । హస్తదత్తఞ్చాన్యశేషంస్త్రీశూద్రశ్రాద్ధశేషితమ్॥ ౨౬॥అనుష్ణాన్న న్తుయోభుఙ్క్తేద్విజశ్చాన్ద్రాయణఞ్చరేత్ ।నారీప్రథమగర్భాన్నమనాచారద్విజాన్నకం॥ ౨౭॥ అస్నాతనారీపక్వాన్నమనశ్యన్నంవిటాన్నకమ్ । విధవాన్నఞ్చశూద్రాన్నంశ్వమాంససదృశంభవేత్॥ ౨౮ ॥ భైక్షమన్నంగృహస్థస్యవర్ణినోభైక్షమేవచ । ఆత్మార్థేఽపక్వమన్నఞ్చశ్వమాంససదృశంభవేత్ ॥ ౨౯ ॥వటాశ్వత్థపత్రేషునీచానీతేషుచార్యతః । కదలీగర్భపత్రేచఅయఃకాంస్యపాత్రకే ॥ ౩౦ ॥ శూద్రచణ్డాళనికటే శ్వమాంససదృ శంభవేత్। చణ్డాళాదిశ్రుతింశ్రుత్వాసద్యశ్చాన్ద్రాయణఞ్చరేత్ ॥ ౩౧ ॥ అన్నన్నలఙ్ఘయేత్సర్వం పార్శ్వమారభ్యసేవయేత్ । సాళగ్రామజలంపీత్వామృతోపస్తరణేతిచ ॥ ౩౨ ॥ మహామానీస్పృష్టమాత్రఃకుర్యాత్ప్రాణాగ్నిహోత్రకమ్ । హృద్గతేపూర్వకేశ్నీయాత్పిణ్డన్తా త్రీప్రమాణతః ॥ ౩౩ ॥ సంస్పృష్టాన్నాహుతి

ర్యస్తు సద్యశ్చణ్డాళతాం వ్రజేత్ ॥ ౮౩ ॥ అక్షారలవణైర్యుక్తం హునేదనభిఘారితమ్। పఞ్చప్రాణాహుతీర్దన్తైర్న కదాచిదుపస్పృశేత్ ॥ ౮౪ ॥ తులామాసే తు కార్తిక్యాం యో భుఙ్క్తే బ్రహ్మపాత్రకే । అశ్వమేధఫలం ప్రాప్య వ్రతే సాఫల్యమశ్నుతే ॥ ౮౫ ॥ ఆస్యే చార్ధం కరే చార్ధం యో భుఙ్క్తే కబళం నరః । వాన్తాశీత్యుచ్యతే లోకే వాన్తాశీ శునకో భవేత్ ॥ ౮౬ ॥ అయఃపాత్రస్థితం తోయం సప్తమీ భానువాసరే । ధాత్రీఫలన్తిలఞ్చాపి రాత్రౌ దధి దివా పయః ॥ ౮౭ ॥ కరేణ మథితం తక్రం సురయా సమముచ్యతే । సర్షపం తు సురాతుల్యం రాత్రికాలే త్వనాపది ॥ ౮౮ ॥ అష్టమ్యాం నాళికేరఞ్చ ద్వాదశ్యాన్తు పటోలికా । బృహతీ చ ద్వితీయాయాం కూశ్మాణ్డం ప్రతిపద్యపి ॥ ౯౯ ॥ అళర్కఞ్చైవ పఞ్చమ్యాం సురాపానం సమీరితమ్ । భర్త్రా శయిత్వా యా నారీ పాకం కుర్యాదనాప్లుతా ॥ ౯౦ ॥ భుక్త్వా తదన్నం రాజేన్ద్ర సద్యశ్చణ్డాళతాం వ్రజేత్ । యదన్నం నార్పితం విష్ణోస్తత్సర్వం సురయా సమమ్ ॥ ౯౧ ॥ నిత్యనైమిత్తికభ్రష్టః కేవలం యస్తు కామ్యకృత్। బ్రహ్మహన్తా స విజ్ఞేయస్తస్య బ్రహ్మహణో వ్రతమ్ ॥ ౯౨ ॥ వ్రతం సమాప్య యః కాలే నార్చయేద్ధర్మబోధకమ్ । యథాబలఞ్చ తస్యాన్నం యో భుఙ్క్తే తస్య రౌరవమ్ ॥ ౯౩ ॥ కిఞ్చిన్న్యూనం ద్విజో భుక్త్వా భోజనాన్తే ద్రవోదనమ్ । పిబేత్సలవణం తక్రమాతృప్తేః స్వస్తిమాన్భవేత్ ॥ ౯౪ ॥ పురాతనఞ్చ నిస్సారం తప్తం తక్రఞ్చ వర్జయేత్ । జంబీరలవణోపేతం సురసంపుటసంయుతమ్ ॥ ౯౫ ॥ తక్రం పర్ణపుటే పీత్వా సర్వదారోగ్యమశ్నుతే । అతిథీన్భోజయిత్వైవ బాలవృద్ధాతురానపి ॥ ౯౬ ॥ స్వయం భుఞ్జ్యాద్ద్విరాచమ్య ఇన్ద్రస్యేతి మనుఞ్జపేత్ ।ఆహారపరిణామార్థం స్మరేద్భీమఞ్చ పఞ్చకమ్ ॥ ౯౭ ॥ ఏవం భుక్త్వా హరేః పాదతులసీం భక్షయేచ్ఛుచిః । అన్నదోషాదిపాపౌఘైర్ముచ్యతే తుళసీమదనే ॥ ౯౮ ॥ పఠేద్వా శృణుయాద్వాపి పురాణం ధర్మసంహితమ్ । శైవం వా వైష్ణవం వాపి శ్రోతవ్యమనసూయయా ॥ ౯౯ ॥ శివ ఏవ హరిస్సాక్షాద్ధరిరేవ శివస్స్వయమ్।తయోస్తు భేదం కుర్వాణః పితృభిర్నరకం వ్రజేత్ ॥ ౧౦౦ ॥

విద్వాంసోపిస్వయంసర్వేప్యేకంవైధర్మవాచకమ్ । శ్రవణార్థం కల్పయేయుర్బహుమానపురస్సరమ్ ॥ ౧౦౧ ॥
ఆదౌకృత్వాతునైవేద్యంనమస్కృత్వాతుసత్సభామ్ । జఘన్యాసనసంస్థేన శ్రోతవ్యమనసూయయా ॥ ౧౦౨ ॥
ధర్మవక్తాస్వయంశేషోధర్మవక్తాస్వయంహరిః । తస్మాత్సంపూజయేద్ధర్మవక్తారంశృణుయాత్కథామ్॥ ౧౦౩॥ సత్క-
థావాచకంయత్రనార్చయేద్యదినిర్ధతి।తత్రాగ్నిదాహోజాయేతదుర్భృతిశ్చోరభీస్సదా ॥ ౧౦౪ ॥ కావేరీకపిలా
సఙ్గేశ్రాద్ధంపిణ్డంగయాస్థలే । రఙ్గధామప్రశంసన్తిపితౄణాముక్తయేతథా ॥ ౧౦౫ ॥ సర్వతీర్థేషుయస్నాయా
త్తత్సాఽనస్త్విహలభ్యతే । కావేర్యాశ్చతులామాసేసర్వతీర్థాశ్శృతేజలే ॥ ౧౦౬ ॥ కావేర్యాంస్నానపుణ్యేనరా
మాయణకథాశ్రుతౌ । సమస్తయజ్ఞతీర్థానిపురాణాన్తరసత్కథామ్ ॥ ౧౦౭ ॥ రామాయణైకశ్లోకస్యకలాన్నార్హ-
న్తిషోడశీమ్ । విశేషేణయదారామచరితంశ్రూయతేశుభమ్॥ ౧౦౮ ॥ దేవర్షిపితరోదృశ్యాశ్శృణుయుర్వంశవృ-
ద్ధిదాః । నృత్యన్తిపితరస్తృప్తాఃకృతార్థాస్స్మవయంబత ॥ ౧౦౯ ॥ మద్వంశ్యోరామచరితంపఠేదస్మద్విముక్తయే ।
అశుద్ధిర్వాప్యనాచారోమనసాపాపమాచరన్ ॥ ౧౧౦ ॥ శ్లోకంరామాయణేశ్రుత్వాసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే।హరిం
వినాకస్యశక్తిఃపురాణకథనేన్యథా ॥ ౧౧౧ ॥ అతోసౌనావమన్తవ్యఃపరిహాసేపిధర్మవిత్ । అత్రైవోదాహరన్తీ
మమితిహాసంపురాతనమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ శృణ్వతాం సర్వపాపఘ్నంసర్వమఙ్గళదాయకమ్ । అగ్రభూమిరితిఖ్యాతోవి
ద్వజ్జనవిభూషితః॥ ౧౧౩ ॥ సహస్రసఙ్ఖ్యైర్విప్రేన్ద్రైస్సదాచారైస్సమాశ్రితః।తస్మిన్నాసీద్ద్విజఃప్రాజ్ఞోవేదవేదాన్త
పారగః॥౧౧౪॥శివమూర్తిరితిఖ్యాతోధనార్జనపరోభవత్। శ్రావయామాసవిదుషశ్శ్రీరామచరితంశుభం॥ ౧౧౫॥
నిత్యన్దివ్యన్తుతేశృణ్వన్పూర్వమేవసమాహితాః । ప్రతికాణ్డసమారంభే నిష్కన్దద్యుశ్శతంశతమ్ ॥ ౧౧౬ ॥ ప్రథ
మారంభసమయేనిష్కన్దద్యుస్సహస్రకమ్ । ఏవంసంభాషయామాసుర్బహుమానపురస్సరమ్ ॥ ౧౧౭ ॥ ప్రత్యహం

స్వర్ణపుష్పైశ్చదశభిస్సరసైస్సఫలైః । రంభాదినాళికేరాద్యైర్ధూపదీపాక్షతాదిభిః ॥ ౧౧౮ ॥ శష్కుల్యపూపాతిర
సైర్మోదకాదిసుపానకైః । నైవేద్యైర్బహుభిస్తుత్వాపుస్తకే రామమచ్యుతమ్ ॥ ౧౧౯ ॥ షోడశైరుపచారైశ్చ సమ
భ్యర్చ్యసమాహితాః । రామాయణమశృణ్వన్నైవ్యర్థకావ్యవివర్జితాః ॥ ౧౨౦ ॥ అభిషేకోత్సవేదివ్యే శ్రీరామస్య
మహాత్మనః । వస్త్రైశ్చ షట్సహస్రైశ్చ భూషణాద్యైస్సమర్చయన్ ॥ ౧౨౧ ॥ సాముదాయికనిష్కాద్యైస్తుత్వా
పౌరాణికన్త్వితి । శ్రోతారోనపృథక్పూజామకుర్వన్లోభబుద్ధయః ॥ ౧౨౨ ॥ ధర్మవక్తాతదావిప్రాన్సపృచ్ఛత్తుభిత
ద్విప్రియః । కిమ్మేనదక్షిణాదత్తాభవద్భిశ్శ్రోతృభిఃకథామ్ ॥ ౧౨౩ ॥ యేనకేనాప్యుపాయేనభవద్భిఃగపూజనంకృతం ।
ద్విజాః । యథాశక్త్యగ్రహారస్థైస్తవపూజాకృతాభవత్ ॥ ౧౨౪ ॥ త్రిసహస్రస్తునిష్కాణాంప్రాప్తంవిప్రేన్ద్రి
కింపునః । అత్యాశాత్మవినాశాయధర్మశాస్త్రేషునిన్దితా ॥ ౧౨౫ ॥ అర్థలుబ్ధోవికర్మీస్యాదర్థలుబ్ధోపమృత్యుమాన్ ।
ఏవలుబ్ధ … స్స్యాదర్థలుబ్ధోహ్యధఃపతేత్ ॥ ౧౨౬ ॥ ఇతివాక్యంసావమానంశ్రుత్వాపౌరాణికాధమః । భవత్త
త్స్వనిర్యాతుకిమస్మాకం … తోహ్యహమ్ ॥ ౧౨౮ ॥ ఇతిధిక్కృత్యతాన్సర్వాన్నిరగాత్తత్క్షణాదసౌ । అసౌచరా
క్రోధదుఃఖీఆమధ్యాహ్నంబహిర్వసన్
నాశితబ్రహ్మవర్చసః ॥ ౧౩౦ ॥ కిఞ్చిత్కాల ॥ ఇత్యనాహూయతంవిప్రంప్రతిగేహమపూజయన్ । సచపౌరాణి
… క్షుధాదశపఞ్చపాత్సకుటుంబోవినిర్గతః । తద్దూషణేనతేసర్వే
పురన్ధ్రపార్థితాః ॥ ౧౩౧ ॥ శ్రీరామగాథాశ్రవణప్రభావ … దారిద్ర్యపీడితాః । అల్పాయుషోనపత్యాశ్చసంబభూ
నపాపాత్తేపైతృకీయేబకదైత్యభక్షాః ॥ ౧౩౨ ॥ రాజా ॥ రామాయణస్యగ్రన్థకోద్భవైశ్చ । పౌరాణికస్యాప్యవమా
నస్తంప్రశంసన్తికథమేషాన్నసద్గతిః ॥ ౧౩౩ । నారదః ॥ సత్యంపాపోపయాత్యేవ సతస్సోపిదివంవ్రజేత్ । ఇత
… వచనాద్దివ ।

తులాకావేమాహాత్మ్యే — షోడశోఽధ్యాయః

త్తు శేషపవనసంశయః। గురుర్వామన్త్ర్య
ధర్మవాదీగురుజ్ఞేయో నోర్ధ్వలోకో గురుద్రుహః॥ ౧౩౭ ... స్తత్క్రియాతం ద్విజం ప్రతి । తేనావమానదోషేణ
దాతావాతన్నినైన్న కదాచన ॥ ౧౩... ణో జ్ఞాతాస్తత్పాపాద్దుష్కృతిజ్ఞతాః । బకాసురేణ తేసర్వే బాధి
నస్వర్గో నాప్యధోగతిః ॥ ... ర్ధ్వగాః ప్రేతభూతాస్తే బభూవుస్సగరాత్మజాః। పూర్వదోషానుసారేణ దుర్మృతాః
తాదుర్మృతి... ॥ దగ్ధాః ప్రేతాః పునర్గఙ్గాజలైః పూతా దివంయయుః । శివమూర్తిస్తతః ప్రాప్య రాజద్వారస్థ
...ృహా ॥ ౧౩౯ ॥ నివేద్యతైః కృతాన్దోషాన్స్వీయ్మరాజాప్యదణ్డయత్ । బ్రహ్మద్రోహేణ పాపేన క్షీణ తేజాః పు
రాణవిత్ ॥౧౪౦॥ మృతో బకాసురో జాతపుణ్యశేషాద్దయాన్వితః। ఏకచక్రపురీసంస్థాన్ పూర్వదోషానుసారతః॥౧౪౧॥
బకాసురో బాధమానో భీమేన సహతోయుధి । తస్మిన్నవనే మృతస్స్వర్గం ప్రాప్తశ్చాప్సరసాంపతిః ॥ ౧౪౨ ॥ క్రీడిత్వా
నన్దనవనే రంభాధరరసం పిబన్ । ఆకల్పం పుణ్యశేషేణ పరీక్షిదిహసోఽభవత్ ॥ ౧౪౩ ॥ సార్వభౌమో మహాయోగీ శ్రీ
మాన్భాగవతోత్తమః । అహంస్నాతుం గమిష్యామి కావేర్యాం తౌలిభాస్కరే ॥ ౧౪౪ ॥ సుఖీభవ మహారాజ కృతకృ
త్యోసి సర్వదా ॥ అగస్త్యః ॥ ఇతిశ్రుత్వాఖిలాన్ధర్మాన్వైష్ణవాన్నారదాన్నృపః ॥ ౧౪౫ ॥ స్వర్ణపుష్పైరాభ
రణైర్దివ్యైర్గన్ధాంబరైస్తథా । దివ్యమాల్యైరనేకైశ్చ పూజయామాస నారదమ్ ॥ ౧౪౬ ॥ దివ్యాఙ్గులీయకేయూర
కుణ్డలాదివిభూషణైః । అర్చయన్స మహాభాగ మానన్దాశ్రుపరిప్లుతః ॥ ౧౪౭ ॥ చతుః ప్రదక్షిణంకృత్వా ప్రణమ్య చపు
నః పునః । తత్పార్శ్వే శిష్యవత్తస్థౌ వేపమానః కృతాఞ్జలిః ॥ ౧౪౮ ॥ పునర్విశ్లేషభీత్యా చ ప్రరురోద మహామనాః ।
రాజన్ సజ్జనవిశ్లేషాదితరద్దుఃఖమస్తి కిమ్ ॥ ౧౪౯ ॥ నారదోపి నృపే భక్తిం వీక్ష్య విస్మయమానసః । దయయా ప్రహస
న్మన్దమాశీర్వాదపురస్సరమ్ ॥ ౧౫౦ ॥ భవాన్కృతార్థో రాజేన్ద్ర పాణ్డవేయ మహామతే । యత్కృష్ణేచఞ్చలా

భక్తియోగినామపిమర్లభా ॥ ౧౫౧ ॥ ఇతిరాజానమామన్త్ర్య ఋషిర్గన్తుం ప్రచక్రమే । తావద్భీమాదయస్సర్వే భ్రాతరోద్రౌపదీసతీ ॥ ౧౫౨ ॥ తత్పాదాబ్జన్నమస్కృత్యస్తుత్వాప్రాఞ్జలయోబ్రువన్॥ * * *

ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేషోడశోఽధ్యాయః

ద్రౌపదీ॥కథమ్మేభగవన్యోగిన్భక్తిస్స్యాద్ద్వాదకేశవే। కేనోపాయేనసంసారనరకంసన్తరామ్యహమ్॥౧॥అస్మాకంకృపయాఽయోగిన్ తత్త్వంవేదాన్తనిశ్చయమ్ । వక్తుమర్హస్యశేషేణమునివర్యనమోస్తుతే ॥ ౨ ॥ నారదః ॥ స్వధర్మాచరణేనైవస్వస్మిన్భక్తింప్రయచ్ఛతి । విష్ణుభక్త్యైవసంసారసాగరంసన్తరేత్సుధీః ॥ ౩ ॥ పతిశుశ్రూషణం నార్యాధర్మ ఇత్యుచ్యతేబుధైః । దేవతాన్తరసేవాచదేహసంశోషణంతథా ॥ ౪॥ స్త్రీణాం భర్తృమతీనాన్తునకర్తవ్యంకదాచన। జీవేభర్తరియానారీఉపోష్యవ్రతమాచరేత్ ॥ ౫ ॥ ఆయుష్యంహరతేభర్తుస్సానారీనరకంవ్రజేత్ । వర్ణినోగురుశుశ్రూషాపుత్రస్యపితృపూజనమ్ ॥ ౬ ॥ విష్ణుఃప్రీణాత్యనేనైవస్త్రీణాంవత్సేనకర్మణా । భుక్త్వాభుక్తేపతౌవత్సేసుప్తేసుప్తాతతఃప్రియె ॥ ౭ ॥ ఆహూతాగచ్ఛనమైవప్రస్తావదసదుత్తరమ్ । క్రుద్ధేమన్దస్మితైవస్యాయదీచ్ఛసిహరేఃపదమ్॥౮॥నబ్రూయాద్విప్రియంభర్తుఃక్రీడాయాంవాకదాచన।దివ్యాలఙ్కారగన్ధాద్యైరత్యర్థంపతిమాశ్రయన్॥ ౯॥ అగ్నికార్యేచదైవేచగురూణామభివాదనే । గృహకార్యేచసర్వత్రజాగరూకాసదాభవ ॥ ౧౦ ॥ అస్పృష్టరపరానిత్యంసదాచారపరాయణా । నామత్రియపరాచస్యార్భవచాన్తర్బహిశ్శుచిః ॥ ౧౧ ॥ సన్న్యాస్యతిథిసాధూనాంసత్కారంకురుసర్వదా । ఋతుస్నాతాయదాత్వన్తునపశ్యేపురుషాన్తరమ్ ॥ ౧౨ ॥ ఆషోడశదినంపత్యుస్స్మరణం కురుసర్వదా । ఋతుస్నాతాతుయానారీసన్నిధిన్నోపగచ్ఛతి ॥ ౧౩ ॥ ఘోరాయాంబ్రూణహత్యాయాం యుజ్యతే నాత్రసంశయః । యావీజయేచ్ఛనైశ్శాన్తంభర్తారంభక్తిపూర్వకమ్॥ ౧౪॥ వీజ్యమానాప్సరోభిస్సాస్వర్గలోకే

మహీయతే । శ్రాన్తస్యాభిముఖేపాత్రేపత్యుఃపానీయమాదిశేత్ ॥ ౧౫ ॥ స్వర్గమార్గేమృతంపీత్వాసుఖేనత్రిది
వం ప్రజేత్ ।ఏకవారఞ్చయాభర్తుఃపాదసంవాహనఞ్చరేత్ ॥ ౧౬ ॥ సావిరాజద్విమానస్థా సదా స్వర్గేమహీయతే।
భర్తారమేవ సేవన్త్యస్స్వఃప్రాప్తా ఇతిశుశ్రుమ ॥ ౧౭ ॥ నసత్యంయోషితాంశౌచంనచాచారోనపుణ్యధీః।అసత్యాః
కేవలంస్వాద్థాస్త్వద్యశాన్నతథాస్త్రియామ్ ॥ ౧౮ ॥ అత్రాద్భుతకథాంవచ్మిశృణుష్వావహితాశుభామ్।యచ్ఛ్రు
త్వామూఢబుద్ధీనాంధర్మేబుద్ధిఃప్రజాయతే ॥ ౧౯ ॥ జృంభజన్తుఃపురాకశ్చిద్దృష్ట్వాకాఞ్చనసుప్రభామ్ । పిపీలి కాం
స్మరావిష్టఃప్రాహరూపవతీంవచః ॥ ౨౦ ॥ కామయేత్వాంస్మహాభాగేనకస్యాసిపరిగ్రహః । స్మరార్తమనుగృహ్ణీష్వ
తవశ్రేయోభవిష్యతి ॥ ౨౧ ॥ పిపీలికా ॥ కస్త్వంవిశ్వసనీయోవాపాలయిష్యసిమాంయది। తథైవాస్మినసన్దేహోఽహ
నకస్యాపిపరిగ్రహః ॥ ౨౨ ॥ ప్రశ్నేనైవసమాఖ్యాతంతవశీలంమయాశుభమ్ । యువతీచాసికన్యాచతతస్త్వాభిలషా
మ్యహమ్ ॥ ౨౩ ॥ తవశీలంసుశీలత్వాద్ధృష్టోఽస్మితవదర్శనాత్ । ప్రశ్నేనైవం సమాఖ్యాయ హ్యన్యోన్యంజృంభనా
మకౌ ॥ ౨౪ ॥ రేమాతేబహుకాలన్తుమదనేనవిమోహితౌ । జనయిత్వాప్రజాబహ్వీస్తస్యామిత్థమరీరమత్ ॥ ౨౫॥
జృంభోఽథభార్యాంసంస్థాప్యస్వగృహేభక్షణాయసః । గతవాన్బన్ధుభిర్దూరంతామదృష్ట్వాశుశోచసః ॥ ౨౬ ॥ ఏత
స్మిన్నన్తరేకశ్చిత్తిర్యగేకాన్తసంస్థితామ్ । దృష్ట్వాపిపీలికాంహృష్టఃప్రహస్యచవచోఽబ్రవీత్ ॥ ౨౭ ॥ త్వయాసఙ్గ
మమిచ్ఛామిబహుకాలాదుపస్థితమ్ । రూపమేతాదృశన్దృష్ట్వాకోనముహ్యతితేశుభే॥ ౨౮ ॥ తస్మాత్త్వాన్నజహామ్య
ద్యత్వద్భర్తాకిఙ్కరిష్యతి । మాజ్ఞీకరోషియదిమాంత్వామద్యైవతుదామ్యహమ్॥ ౨౯॥ పిపీలికావచశ్శ్రుత్వాతస్యో
పాయైరసాన్త్వయత్ । దోషన్నిశ్చిత్యమనసాప్రాహసాధ్వీనయాన్వితా ॥ ౩౦ ॥ భవాన్ప్రాజ్ఞఃకథంమోహాత్ప
రనారీముపేక్షసే । పరస్త్రీగమనేసౌఖ్యంక్షణికంనరకప్రదమ్ ॥ ౩౧ ॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాంప్రాయశ్చిత్తం

విధీయతే । పరస్త్రీసఙ్గదోషస్య నకదాచన నిష్కృతిః ॥ ౩౨ ॥ యోగచ్ఛేత్పరనారీస్తుసకృన్మోహాన్నరాధమః । సహస్రకృత్వోగాయత్రీంజప్త్వావర్షత్రయంశుచిః ॥ ౩౩ ॥ యోగచ్ఛేత్పరనారీస్తుదుష్టాత్మాకులఘాతకః । తేనసద్యఃస్వకులంనశ్యేత్తుషాగ్నినరకంవ్రజేత్ ॥ ౩౪ ॥ పతింనిన్దతియానారీకులటావాసకృద్భవేత్ । స్వర్గస్థైగపితృభిస్సైవసానరకానభిగచ్ఛతి ॥ ౩౫ ॥ నిష్కృతిస్సర్వపాపానాంత్రయాణాఞ్చననిష్కృతిః । పరస్త్రీసఙ్గదోషస్యఋణస్యాప్యనృతస్యచ ॥ ౩౬ ॥ తస్మాత్సర్వాత్మనావిద్వాన్ పరస్త్రీసఙ్గమన్త్యజేత్ । యదిసఙ్గచ్ఛతేమోహాద్రిక్తోల్పాయుర్భవేద్ధ్రువమ్ ॥ ౩౭ ॥ తస్మైపతివ్రతాభావంనవిహన్తుంత్వమర్హసి । వ్యభిచారేణతేవంశోవినశ్యతిమమాపిభో ॥ ౩౮ ॥ ఇత్యుక్తోపిహఠాత్కారాన్మైథునాయోపచక్రమే । సాతుహుఙ్కృత్యవేగేనపాతివ్రత్యాగ్నినాచతమ్ ॥ ౩౯ ॥ శప్త్వాభస్మీభవేత్యుచ్చైరక్షరక్షపతేత్యగాత్ । నిశమ్యాక్రోశమేతస్యాజస్తుఃప్రాపజవాద్గృహమ్ ॥ ౪౦ ॥ వేపన్తీంరుదతీందృష్ట్వాకిమేతదితిపృష్టవాన్ । తస్మైసర్వంయథాపూర్వంసతీవృత్తమవర్ణయత్ ॥ ౪౧ ॥ తచ్ఛ్రుత్వావిస్మితోభర్తాన్కంపయిత్వాశిరోముహుః । శ్లాఘయామాసభార్యాంస్వాంపాతివ్రత్యముదాన్వితః ॥ ౪౨ ॥ ఉవాచచతదాభార్యాంవేపమానాంపతివ్రతామ్ । సాధ్వీలోకేత్వమేవార్యే యువతీరూపవత్యపి ॥ ౪౩ ॥ అసన్నిధౌ మమత్యక్తోయస్మాదన్యఃపుమాంస్త్వయా । కులద్వయంసముద్ధృత్యత్వయాశీలఞ్చరక్షితమ్ ॥ ౪౪ ॥ అహమేతాదృశస్త్రీకఃకృతార్థోస్మినసంశయః । ఇతిజస్తద్వయోత్పన్నంశ్రుత్వావృత్తాన్తమద్భుతమ్ ॥ ౪౫ ॥ జహాసతత్రసస్త్రీకఃకేకయేశోతివిస్మితః । దృష్ట్వానిష్కారణంహాసమపృచ్ఛద్ధాసకారణమ్ ॥ ౪౬ ॥ క్రోధనాతస్యభార్యాథదన్తాన్కటకటాప్యచ । కిమర్థమత్రదేశేఽనిర్జనేహాసనంకృతమ్ ॥ ౪౭ ॥ మయ్యేవపరిహాసస్తేబ్రూహిసర్వమశేషతః । ఇతిభార్యావచశ్శ్రుత్వారాజాభార్యామసాన్త్వయత్ ॥ ౪౮ ॥ రాజా ॥ ఉక్తశ్చేన్మరణమ్మేస్యాత్తస్మాన్బ్రూయాన్నకస్యచిత్ ।

అథక్రుద్ధాచతద్భార్యాపాతివ్రత్యన్నిరస్యచ ॥ ౪౯ ॥ అవాచ్యమేవవాచ్యంసాప్యాజ్జీవవామరవాశఠ । నోచేదద్యై
వగరళంపీత్వాదేహంత్యజామ్యహమ్ ॥ ౫౦ ॥ వృథామాంపరిహాసోక్త్యాధికరోషీహదుర్మతే । ఇతిశ్రుత్వావచో
ఘోరంపుంశ్చలీవాక్యసన్నిభమ్ ॥ ౫౧ ॥ దృష్ట్వానిర్దయచిత్తఞ్చనిశశ్వాసాతివిస్మితః । ఉవాచచపునర్మన్దంధర్మబో
ధేనశిక్షయన్ ॥ ౫౨ ॥ భర్తృశుశ్రూషణంభక్త్యానారీణాంతపఉచ్యతే।మయిజీవతితేపుణ్యంఘటతేస్వర్గసాధనమ్॥ ౫౩॥
కరోతివిప్రియంభర్తుర్యానారీసకృదేవహి । సాతప్తతైలంనరకంభుక్త్వాథవిధవాభవేత్ ॥ ౫౪ ॥ ఇత్థంస్థితేవదస్వే
తిహాకథంత్వంబ్రవీషిమామ్ । తేతుజానామిదౌశ్శీల్యందుర్మేధేకులపాంసని ॥ ౫౫ ॥ ఏతాదృశీన్త్వామసతీం కథం
భార్యేతిమన్మహే । తస్మాన్నవిశ్వసేత్ప్రాజ్ఞస్త్రీంసతీంవాకదాచన ॥ ౫౬ ॥ ధిక్త్వామసతిదుర్బుద్ధేధ్వంసవాగ
చ్ఛవామర।త్వయానమేస్తికార్యంహిశీఘ్రముద్బన్ధనాన్మర ॥ ౫౭ ॥ ఇత్యుక్త్వాస్వాంస్త్రియంమూఢాంకేవలంస్వో
దరంభరామ్। వ్యాధిముక్తఇవస్నాతోరాజాసన్తోషమాగతః॥ ౫౮॥ తస్మాదీదృగ్విధావత్సనారీణాంసహజాగుణాః॥
జన్మాన్తరకృతైఃపుణ్యైర్భవేత్కాచిత్పతివ్రతా॥ ౫౯ ॥ పాతివ్రత్యేనపుణ్యేననారీవైకుణ్ఠమశ్నుతే । అన్యథాసర్వ
తీర్థేషుస్నాత్వాపినరకంవ్రజేత్ ॥ ౬౦ ॥ త్వంపురాపుణ్యయోగేనస్త్రీజాతాషాణ్ణుజన్మనామ్ । అత్రాపిపతిశు
శ్రూషాంకృత్వాస్వర్గేమహీయసే ॥ ౬౧ ॥ అగస్త్యః ॥ ఇతిశ్రుత్వాఖిలాన్ధర్మాన్ద్రౌపదీపతిదేవతా । మూర్ధ్నాప్ర
ణామమకరోద్యోగీన్ద్రచరణద్వయే ॥ ౬౨ ॥ నారదః ॥ నశ్రద్ధస్యాత్కదాచిచ్చనసఙ్గోప్యంవదేత్తథా । మత్స్యవ
చ్చస్త్రియాగ్రస్తోనశ్యేత్స్త్రీవశగోచరః ॥ ౬౩ ॥ తస్మాత్సర్వాత్మనాప్రాజ్ఞఃపత్న్యాంబాహ్యేనచక్షుషా। ఆసక్తో
భవితాజస్రంసౌముఖ్యంభవితాతదా ॥ ౬౪ ॥ యూయఞ్చపఞ్చభర్తారఃపాఞ్చాలీచాప్సరోధికా । వర్తధ్వన్తు కురో
ర్వంశోనాపహాస్యోయథాభవేత్ ॥ ౬౫ ॥ ఇత్యుక్త్వాప్రీణితాఃపాణ్డోఃపుత్రాధర్మాత్మజాదయః।శపథఞ్చమిథశ్చక్రుస్స

పత్న్యర్థే నారదాగ్రతః ॥ ౧౬ ॥ ఏకైకవత్సరం పత్న్యా వసిష్యామో వయం మునే । జ్యేష్ఠక్రమేణయః పశ్యేదే
కాబ్దం సచరేద్బహిః ॥ ౧౭ ॥ సత్యమేవోక్తమస్మాభిస్తేపాదాభ్యాం శపామహే । సఇత్థం సత్యసన్ధానాం పాణ్డవా
నాం మహాత్మనామ్ ॥ ౧౮ ॥ శ్రుత్వా సత్యమయం వాక్యమిదమాహ ప్రసన్నధీః । మహతామపవాదశ్చేద్భవతా మే
షమర్యశః ॥ ౧౯ ॥ సాఙ్కర్యమితరేషాం స్యాదుక్తం హి బహుశో మయా । స్వస్తివోస్తు గమిష్యాశు కాలక్షేపో మహా
నభూత్ ॥ ౨౦ ॥ భవద్భిస్సత్ప్రసఙ్గేన కర్మజాలం న చిన్తితమ్। ఇత్యుక్త్వా శాన్తమేనం స సమాలభ్య చ పాణినా॥ ౨౧॥
మన్దహాసస్వరే నైవ నిర్జగామ శనైశ్శనైః । పాణ్డవా ధర్మపుత్రాద్యాస్సాశ్రునేత్రా మునీశ్వరమ్ ॥ ౨౨ ॥ ఆన
ర్చుస్స్వర్ణపుష్పాద్యైర్భజన్తో నుపదం యయుః । దృష్ట్వానువ్రజతో దుఃఖాత్సాశ్రునేత్రాన్ కృతాఞ్జలీన్ ॥ ౨౩ ॥
మునిర్దయాన్వితో భూయ ఇదం వచనమబ్రవీత్ । జితేన్ద్రియా జితక్రోధా జితకామా జితారయః ॥ ౨౪ ॥ సర్వాత్మనై
కపత్న్యస్తు పృథక్స్నేహో భవిష్యథ । పునః పునరసావేవ వక్తవ్యార్థోర్థసిద్ధయే ॥ ౨౫ ॥ కుఙ్కుమపఙ్క కళఙ్కితదే
హా తుఙ్గపయోధరలంబితహారా । నూపురహంసలసత్పదపద్మా కన్నవశీకురుతే భువి రామా ॥ ౨౬॥ యూయం సర్వా
త్మనా వత్సా నిత్యం సర్వగుణాన్వితాః। సత్యవాచో భవిష్యథ్వం సాకాంక్షా వైష్ణవప్రియాః॥ ౨౭ ॥ ఇత్యుక్త్వా సౌ నివర్త్యైవ
నాఞ్జగామాశు హాయసమ్ । పాణ్డవా దుఃఖసన్తప్తాః కృచ్ఛ్రాత్ప్రాపుస్స్వమాలయమ్॥ ౨౮ ॥ యథాపూర్వం ప్రతి
జ్ఞాతం సన్తుష్టాః పర్యపాలయన్ । తత్రైవ కృష్ణయా సార్ధం రేమే ధర్మాత్మజస్సుఖమ్ ॥ ౨౯ ॥ ప్రతివర్షం తులామాసె
కావేరీస్నానతత్పరాః । సత్పాత్రదాననిరతాస్సదా ధర్మరతా భవన్ ॥ ౩౦ ॥ * * * *

*ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే సప్తదశోధ్యాయః *

అథ ధర్మాత్మజశ్శ్రీమాన్ద్రౌపదీం పతిదేవతామ్ । రమయామాస ధర్మేణ రాజ్యఞ్చ పరిపాలయన్ ॥ ౧ ॥ ఆర్ద్రోథ

బ్రాహ్మణః కశ్చిద్రాజద్వారేర్జునాగ్రతః । ఆక్రోశద్రక్షరక్షేతి భృశముచ్చైర్మహీపతే ॥ ౨ ॥ శ్రుత్వా తత్రా
ర్జునో దీనమాదరాత్తస్య భాషితమ్ । కిమర్థం తప్యసే బ్రహ్మన్నిత్యపృచ్ఛత్స విహ్వలః ॥ ౩ ॥ ఐశ్వర్యగర్వితో రాజ్ఞో మ
దోన్మత్తస్య దోషతః । కాశ్చిద్గావో హృతా బాలా మదీయాః కాంస్యదోహనాః ॥ ౪ ॥ నిస్సఙ్గేన మయా త్యక్తం సర్వం
తత్ర వివేకినా । ఈదృశం హి మహద్దుఃఖం సంసారేస్మిన్నితి ధ్రువమ్ ॥ ౫ ॥ తతః కతిపయాహస్సు రాత్రావాగత్య త
స్కరాః ॥ ధనం గోమహిషీముఖ్యం హృత్వా స్వచ్ఛన్దతో గతాః ॥ ౬ ॥ సర్వం మదీయమేవాద్య దేయం రాజ్ఞాతికా
మినా । నో చేచ్ఛపిష్యే రాజానం కామీ రాజా కథం భవేత్ ॥ ౭ ॥ అగస్త్యః॥ ఇత్యుద్ధతం వచశ్శ్రుత్వా ద్విజస్యార్తస్య
ఫల్గునః । సాఞ్జలిః ప్రహసన్ ప్రాహ సాన్త్వయంశ్చ వచశ్శనైః ॥ ౮ ॥ అర్జునః ॥ కిమర్థం కుప్యసే బ్రహ్మన్ సర్వం
క్షన్తవ్యమేవ హి । ద్విజేన లోకగురుణా యద్బోధ్యైరతిరత్సుఖమ్॥ ౯ ॥ కిమర్థం న మ్రియేతాద్య త్వద్దోషేణ ధనక్ష
యమ్। శ్రుత్వా స తద్వచః ప్రాహ కోపాత్ప్రస్ఫురితాధరః ॥౧౦॥ ప్రథమాశ్రమమారభ్య బ్రహ్మచర్యవ్రతశ్చరన్ ।
వహ్న్యర్చకశ్చ భైక్షాశీ శుచిర్గురుకులే వసన్ ॥ ౧౧ ॥ అధీత్య వేదాంశ్చతురో గురోర్దత్త్వా చ దక్షిణామ్ । పిత్రోరవశ్య
కం నిత్యం శుశ్రూషాం తదనుజ్ఞయా ॥ ౧౨ ॥ కన్యాం కులద్వయే శుద్ధాం గౌరీం రూపవతీం భృశమ్ । ఆహూయ దత్తాం పి
త్రా ధనువిభూషణభూషితామ్ ॥ ౧౩ ॥ సమానవంశ్యాం సవ్రీళాం సముద్వాహ్య మనఃప్రియామ్ । స్వధర్మః క్రియ
తే సమ్యగజస్రాగ్నిపురస్సరమ్ ॥ ౧౪ ॥ న స్నాత్వా ప్రాతరశ్నీయాన్న మహానిశి సన్ధ్యయోః । న పరాన్నం నిషి
ద్ధాన్నం శూద్రాన్నం సూతకతో భవేత్ ॥ ౧౫ ॥ న శూద్రాత్ప్రతిగృహ్ణీయాన్న శూద్రస్సేవితో మయా । తత్తత్కా
లార్చితో వహ్నిస్స్థాలీపాకద్వయం కృతమ్ ॥ ౧౬ ॥ న చ షణ్ణవతీశ్రాద్ధవిముఖోపి కదాచన । న మయా భుజ్యతే పార్థ
భోజయిత్వా న చాతిథీన్ ॥ ౧౭ ॥ దద్యాన్న ప్రతిగృహ్ణీయాం సత్యం బ్రూయాం న చానృతమ్ । న కదాచన పారుష

వాక్యముక్తం పరం ప్రతి ॥ ౧౮ ॥ మయా పర్యుషితం నాత్తం నాస్తీత్యుక్తం నయాచకే । నకదాచిద్దివాసుప్తం
నసాయం నారుణోదయే ॥ ౧౯ ॥ నకదాచిత్ఖలాసక్తిర్న చ సన్తో వమానితాః । ననాస్తి కోఽహం నో మూర్ఖో న
చ దానాది తత్పరః ॥ ౨౦ ॥ అశ్రౌషఞ్చ తథా భక్త్యా హరేర్లీలాశ్రయాం కథామ్ । మాఘస్నానం మయా
కారి శ్రుత్వా తన్మాసితత్కథా ॥ ౨౧ ॥ నిషిద్ధవ్యఞ్జనం నాత్తం నానివేద్యాన్నమర్జున । నాక్తం కదాచిద్ధాత్రైశ్చ
నచ బాలోఽవమానితః ॥ ౨౨ ॥ న భుక్తమన్నం శ్రీశేషం న కదాచిత్ స్త్రియా సహ । నైకాదశ్యాం మయా భుక్తం
నాప్రాప్తగ పారణాదినే ॥ ౨౩ ॥ నదాసీవాపి టోవాపి నకదాచిన్న టోపవా । మద్గృహం ప్రాప్తితాఽగ
పార్థనాపాత్రే ధనమర్పితమ్ ॥ ౨౪ ॥ ధనుష్కోట్యాం మయా స్నాతం దత్తం నిష్కశతద్వయమ్ । బహు
నాకిమిహోక్తేన మత్ప్రభావం శృణుష్వ హ ॥ ౨౫ ॥ ఆత్మప్రశంసయా నోక్తం ప్రసఙ్గాదిదముచ్యతే । నిగృహ్యాయో
నిజం పాపం నిజం పుణ్యం ప్రకాశయేత్ ॥ ౨౬ ॥ సద్యో నశ్యతి తత్పుణ్యం పాపమేవ హి వర్ధతే । స్నాత్వా సహ్యా
ద్భవాతీర్థే రఙ్గనాథస్య సన్నిధౌ ॥ ౨౭ ॥ నిరన్తరం తులామాసే కావేరీమహిమా శ్రుతః । దేవర్షిపితరస్సర్వే శ్రాద్ధ
దానాదికర్మణా ॥ ౨౮ ॥ శ్రద్ధయా తర్పితాస్తత్ర రఙ్గనాథశ్చ సేవితః । యో రఙ్గసన్నిధౌ స్నాత్వా కావేర్యాం తౌలి
మాసికే ॥ ౨౯ ॥ శృణుయాత్తత్ప్రభావఞ్చ భుక్తిముక్తీకరే స్థితే । కిన్తస్య దుర్లభం లోకే స తు నారాయణస్స్మృతః ॥ ౩౦ ॥
జన్మాన్తరకృతైః పుణ్యైః స్నాయాత్పుణ్యనదీజలే । అనేకకల్ప సంసిద్ధైస్స్నానం సహ్యానదీజలే ॥ ౩౧ ॥ తులా
మాసే తు కావేర్యాం స్నాయాచ్ఛ్రీరఙ్గసన్నిధౌ । స్నానస్య తస్య హ్యాజాతో యే తత్ప్రభావఞ్చ శృణ్వతః ॥ ౩౨ ॥ కేవ
లస్తు కృపాన్తస్మిన్కుర్యాత్సాయుధ్ధరిస్స్వయమ్ । బ్రహ్మఘ్నో వా సురాపో వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౩౩ ॥ ఇతి శ్రు
తం తులామాసమాహాత్మ్యం పఠతో ద్విజాత్ । తదారభ్య చ కావేర్యాం స్నాస్యేఽహం ప్రతివత్సరం ॥ ౩౪ ॥ తులాసంక్రమ

వేళాయాంసహ్యామలకసన్నిభౌ । తత్ప్రభావం మయాశ్రుత్వా హ్యర్చితోధర్మ వాచకః ॥ ౩౫ ॥ సర్వేపిధ
ర్మవక్తారంకల్పయిత్వాద్విజాతయః । తస్మాత్ప్రభావంశృణ్వన్తిధనాద్యైరర్చయన్తిచ ॥ ౩౬ ॥ అహమేవకృతీలో
కేయత్స్నాయాంసహ్యజాజలే । అముమేవనజానీషేయత్ప్రభావాద్ధనాదికమ్ ॥ ౩౭ ॥ మమపుత్రామహాభాగా
చతుర్వేదాన్తపారగాః । చతుర్వేదధరాస్సర్వేసర్వేచవినయాన్వితాః ॥ ౩౮ ॥ పఞ్చయజ్ఞపరాస్సర్వేప్రాతస్స్నాన
రతాస్సదా । జితేన్ద్రియాజితక్రోధాస్సాధూనాముపకారకాః ॥ ౩౯ ॥ మయాస్నాస్యన్తికావేర్యాంతులామాసే
సమాతృకాః । మత్పౌత్రాశ్చస్నానపరాస్సదాసత్కారిణోర్జున ॥ ౪౦ ॥ మమన్యాయార్జితంద్రవ్యమస్తివింశత్స
హస్రకమ్ । మహిష్యశ్చతథాగావస్సంస్థితాఃకాంస్యదోహనాః ॥ ౪౧ ॥ అర్జునః ॥ ఏతత్సర్వంధనంబ్రహ్మన్సుక
త్రతేవినియుజ్యతే । కథంవావృద్ధిరేతస్యనిస్సఙ్గత్వంవిరుధ్యతే ॥ ౪౨ ॥ ద్విజః ॥ దేవద్విజార్థేగుర్వర్థేయద్ద్రవ్యం
ప్రతిపాదితమ్ । తత్సర్వందైవయోగేనస్వయమేవాభివర్ధతే ॥ ౪౩ ॥ ధర్మఏవపరంద్రవ్యంధర్మఏవపరస్సుహృత్ ।
ధర్మఏవపరోబన్ధుర్నాధర్మోధనముచ్యతే ॥ ౪౪ ॥ లోభోవానాస్తివాదశ్చహ్యధర్మోధర్మశత్రవః । దురాచారశ్చ
పారుష్యందృష్టిలోభశ్చసంస్మృతేః ॥ ౪౫ ॥ ఉత్పాటయేత్సుఖప్రేప్సుర్లోచనేహ్యావిచారయన్ । విప్రార్థఏవసాధ్వ
ర్థేదేవార్థేధర్మదర్శనే ॥ ౪౬ ॥ న్యాయార్జితంధనంసర్వంసర్వదాప్రతిపాదయే । పుత్రోమేపఞ్చతన్వఙ్గ్యస్సన్తి
పుష్పశరప్రభాః ॥ ౪౭ ॥ ప్రత్యేకంతేత్రయుగ్మేనవరానాహూయదాపతాః । గవ్యంవామాహిషన్నైవవిక్రీణా
మికదాచన ॥ ౪౮ ॥ తిలంవాతణ్డులఞ్చైవలవణఞ్చవిశేషతః । దశరాత్రేణశూద్రస్స్యాత్తిలతణ్డులవిక్రయీ ॥ ౪౯ ॥
గవ్యాదీనాంత్రిరాత్రేణసద్యోలవణవిక్రయీ । తైలవిక్రయపాపేనసద్యోనశ్యేత్కులంశతమ్ ॥ ౫౦ ॥ ఏతేషాంతైల
యన్త్రాఖ్యేనరకేపతనంధ్రువమ్ । మమస్త్రీర్వాపి పుత్రావామేచాన్యే మద్గృహాలయాః ॥ ౫౧ ॥ యాచకేకాంప

నాస్తీతిశబ్దజ్ఞానస్తినాప్యహమ్। నసర్పాన్నవిషాన్నాగ్నేర్నాయుధాన్నపిశాచతః ॥ ౫౨॥ అల్పాయుర్నభవేజ్జన్తు
ర్యథాలోభేననాస్తికః । ప్రతీకారోఽస్తిసర్పాదేర్యదజ్ఞానాత్ప్రవర్తతే ॥ ౫౩ ॥ యదిస్యాల్లోభమోహాఽర్తగపతత్యే
వనసంశయః । యంనినీషుర్హరిస్స్వర్గంయత్కులఙ్చాపవర్ధయేత్ ॥ ౫౪ ॥ నతస్యజనయేల్లోభందయయాభూతభా
వనః । హరిరేవనియన్తాహిసర్వేషాంసర్వదాప్రభుః ॥ ౫౫ ॥ సత్కార్యైవప్రకుర్వీతసద్భిరేవవసేత్సదా । శృణుయా
త్సత్కథామేవప్రసీదేత్పద్మలోచనః ॥ ౫౬ ॥ సద్జ్ఞాననిష్ఠాగృహిణీపతివ్రతాస్వయఙ్చరేత్కర్మనిజంవిరక్తిమాన్ ।
హరిఃప్రసీదేత్సకలోపకారతస్సర్వోపకారక్షమఆశ్రమోహ్యయమ్ ॥ ౫౭ ॥ నిష్కామవృత్తేర్గృహపవసత్తపోనివృత్త
రాగస్యగృహంతపోవనమ్ । భార్యాపిసాధ్వీసుదృఢాత్మబోధవాన్నిరాశ్రమిత్వాత్పతనంహిసన్న్యసేత్ ॥ ౫౮ ॥అర్జు
నః ॥ నమస్తేభూసురశ్రేష్ఠసాధూనాముపకారిణే । త్వత్ప్రభావంవిజిజ్ఞాసురపృచ్ఛన్త్వాంతుమస్వభో ॥౫౯॥సర్వం
గవాదికంద్రవ్యమానయిష్యామితేద్విజ । యథాసుఖంగృహంగచ్ఛబ్రువన్నిత్థంననామసః ॥ ౬౦ ॥ ఇత్యర్జునఃప్రసా
ద్యైనమాయుధార్థంగృహంగతః । సపార్థదీకంతన్మధ్యేధర్మపుత్రందదర్శసః ॥ ౬౧ ॥ కృష్ణాకిరీటినందృష్ట్వాసహసా
తువ్యలీయతా । న్యవేదయదశేషవృత్తంవిప్రస్యాతీవలజ్జితః ॥ ౬౨ ॥ కృచ్ఛ్రాత్తమనుజ్ఞాప్యసత్యసన్ధోజితేన్ద్రియః।
గృహీత్వాశస్త్రజాలానినగరాన్నిర్యయౌద్రుతమ్ ॥ ౬౩ ॥ విపినాన్తంతతోగత్వాసూచితేనపదాత్పదైః । చోరాన
నుపదందృష్ట్వావ్యాధాన్పఞ్చసహస్రకమ్ ॥ ౬౪ ॥ ధనుర్విష్ఫారయంశ్చోరాన్నారాచైరర్ధచన్ద్రకైః । నిహత్యతత్క్ష
ణేనైవసన్నివర్త్యచగోధనమ్ ॥ ౬౫ ॥ ద్రవ్యంగృహీత్వానిఖిలందత్వావిప్రాయపాణ్డవః । మమసర్వాపరాధం
త్వంక్షమస్వేతినానామతమ్ ॥ ౬౬ ॥ సవిప్రోశ్రుపరీతాక్షస్సన్తుష్టోగోధనైర్యుతః । ప్రయుయోజాశిషోదివ్యాఅభే
ద్యాబ్రాహ్మణాశిషః ॥ ౬౭ ॥ ప్రణమ్యవిప్రంపార్థోఽపిసత్వరోతీవవిహ్వలః । పునస్స్వనగరీంప్రాప్య పౌరవైశ్యా

భినన్దితః ॥ ౧౮॥ ననామశిరసాపాదపఙ్కజంధర్మజన్మనః । ద్రౌపదీఞ్చనమస్కృత్యకృతాఞ్జలిరభాషత ॥ ౧౯
ఆర్యత్వత్తేజసావిప్రస్సంయుతోభూద్గవాదినా । సత్యవాక్ తీర్థయాత్రార్థంమామనుజ్ఞాతుమర్హసి॥ ౨౦ ॥ త్వంహి
ధర్మాత్మజస్సాక్షాత్ప్రతిజ్ఞాంపరిపాలయ । భవాదృశోమహాన్తోహిధర్మబీజస్యకారణమ్ ॥ ౨౧ ॥ ఇతిబ్రువన్మహాభా
గప్రణిపాతపురస్సరమ్ । కథంచిత్తమనుజ్ఞాప్యతీర్థయాత్రాకృతోద్యమః ॥ ౨౨ ॥ సన్న్యస్యాయుధజాలానిప్రతస్థే
బ్రాహ్మణైస్సహ । ప్రభాసతీర్థమగమత్ప్రభాతేపాణ్డునన్దనః ॥ ౨౩ ॥ తత్రస్నాత్వాపితౄనిష్ట్వాబ్రాహ్మణేభ్యోథ
నందదౌ । తతోవ్యాసాశ్రమంప్రాప్యదృష్ట్వాచబదరీవనమ్ ॥ ౨౪॥ వ్యాసంతత్రనమశ్చక్రేసహస్రాదిత్యసన్నిభం।
ఏనందృష్ట్వార్జునంశ్రీమాన్వేదవ్యాసోమహామునిః॥ ౨౫ ॥ ఆతిథ్యం విధివచ్చక్రేస్వాగతంపరిపృష్టవాన్ । వ్యాసం
ప్రాహకిరీటీచకృతార్థేనాన్తరాత్మనా ॥ ౨౬ ॥ ధన్యోస్మ్యనుగృహీతోస్మిత్వామద్రాక్షంమహామునే। అహంసం
ప్రార్థయన్యోగిన్భవద్దర్శనమాగతః ॥ ౨౭ ॥ కృపాఙ్కురుమయిబ్రహ్మన్నఖిలాషాభిపూరణాత్ । శ్రుతామ
యాసుభద్రేతిభగవద్భగినీశుభా ॥ ౨౮ ॥ వసుదేవసుతాశ్యామారూపయౌవనశాలినీ । ద్వారరూపాస్మరస్యైషా
ద్వారకాయాంహివర్తతే ॥ ౨౯ ॥ దుర్యోధనాయదాతవ్యేత్యేవంబ్రూతేగ్రజోహరేః । సాకన్యైషామమైవస్యా
త్తథోపాయంవదస్వమే ॥ ౩౦ ॥ యదాశ్రుతాహిసాకన్యా సర్వలోకైకసున్దరీ । తదారభ్యస్మరార్తోహమ
స్వస్థస్స్యాంమహామునే ॥ ౩౧ ॥ ఇతిశ్రుత్వార్జునప్రోక్తంవాక్యంవాక్యవిశారదః । స్మయన్నిషీదతిస్నేహాదిద
మాహార్జునంమునిః ॥ ౩౨ ॥ ... ... *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమహాత్మ్యే అష్టాదశోధ్యాయః

వ్యాసః ॥ అఖిలాషోమహానేషదుర్లభస్తేధనఞ్జయ । అతీవయత్నసాధ్యంస్యాత్సుభద్రామఙ్గళంతవ ॥ ౧ ॥ ఇత్యుక్త్వా

భగవాన్వ్యాసఃఫల్గునంబాదరాయణః । ధ్యాత్వాముహూర్తంధర్మాత్మాపునరేవాబ్రవీద్వచః ॥ ౨॥ శృణుపార్థమ
హాపుణ్యంరహస్యమతిపావనమ్ । సద్యస్సిద్ధికరందివ్యంసర్వమఙ్గళదాయకమ్ ॥ ౩ ॥ సర్వరోగప్రశమనమాయురా
రోగ్యవర్ధనమ్ । లక్ష్మీహృదయమిత్యేవస్తోత్రంలక్ష్మీకటాక్షదమ్ ॥ ౪॥ ఉపదేక్ష్యామిసన్తుష్టస్తవశుశ్రూషయానయా।
జపత్రివారంశుద్ధాత్మాత్రిసన్ధ్యంవిజితేన్ద్రియః ॥ ౫ ॥ విశేషేణభృగోర్వారేసద్యస్సిద్ధిమవాప్స్యసి। స్వయమేవా
గతాంప్రీత్యాసుభద్రాంలప్స్యసేచిరాత్ ॥ ౬ ॥ తవభాగ్యోదయాన్మాసస్తౌలికోతీవపావనః । కావేరీ చమహాపు
ణ్యాదృశ్యతేరఙ్గసన్నిధౌ ॥ ౭ ॥ తత్రస్నాత్వాతులామాసేకావేర్యాంరఙ్గసన్నిధౌ । శ్రీరఙ్గశాయినంనత్వాజపంస్త
త్సన్నిధౌపఠ ॥ ౮ ॥ మానసాదీనితీర్థానిగఙ్గాద్యాస్సరితోఖిలాః । స్నాతుమాయాన్తికావేర్యాంతులాసంక్రమణే
రవేః ॥ ౯ ॥ బ్రంహ్మహత్యాదిపాపానాముపపాతకినామపి । శ్రీరఙ్గేస్నాతికావేర్యాంత్రిదినంరఙ్గసన్నిధౌ ॥౧౦ ॥
జపంశ్చలక్ష్మీహృదయంసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే । యస్నాత్వాసహ్యజాతీర్థేసర్వతీర్థాధికేశుభే ॥ ౧౧ ॥ ఇదం
స్తోత్రంజపన్కాలక్ష్మ్యాస్సలక్ష్మీశప్రియోభవేత్ । కిఞ్చతేతిరహస్యన్తుశృణువక్ష్యేతిసిద్ధిదమ్॥ ౧౨॥ ఇదంజపేద్భృగో
ర్వారేపుష్యమాసేధనీభవేత్ । యఃకుర్యాత్సర్వయజ్ఞాంశ్చసర్వతీర్థావగాహనమ్ ॥ ౧౩ ॥ సలేభేసహ్యజాస్నా
నంసత్యంసత్యంవదామ్యహమ్ । ఇదంస్తోత్రమధీయానఃకేశవస్యాగ్రతోజపేత్ ॥ ౧౪ ॥ యంయంకామయతేకా
మంతంతమాప్నోత్యసంశయః । యద్యైశ్వర్యంప్రార్థయసేయదిమర్త్యోధనాజ్జయమ్॥ ౧౫ ॥ యదిసౌభద్రకల్యా
ణంజపైతత్సహ్యజాజలె । తద్గచ్ఛశీఘ్రంకావేరీంకురుస్నానమిదంజప ॥ ౧౬ ॥ పునశ్చకార్తికేస్నానంకావేర్యాం
సర్వసిద్ధయె । యస్నాతికార్తికేమాసికావేర్యాంపితృదైవతే ॥ ౧౭ ॥ పితరస్తత్క్షణాదేవస్వర్గస్థాస్స్యుశ్చనారకాః।
విద్యార్థీవాధనార్థీవకన్యార్థీవాభృగోర్దినె ॥ ౧౮ ॥ తౌలేస్నాత్వాతుకావేర్యాంజపేల్లక్ష్మీస్తవంహిసః। యానారీ

పుత్రగృధ్నీ స్యాత్స్నాత్వా రఙ్గేసహ్యజాజలే ॥ ౧౯ ॥ ఉపలిప్యాలయంవిష్ణోరఙ్గవల్లీంపురోన్యసేత్ ।యోదీపరఙ్గవల్యా
ద్యైరలఙ్కుర్యాద్ధరేఃపురః ॥ ౨౦ ॥ నిరగ్ని దోషతోముక్తోబ్రహ్మలోకేమహీయతే । యాసాధ్వీవిధవానారీరఙ్గవ
ల్యాచ్ఛ్యుతాలయమ్ ॥ ౨౧ ॥ అలంకృత్యహరేస్తోత్రంశృణ్వతీహరిమశ్నుతే । గచ్ఛఫల్గునత్వంసహ్యజాస్నానకా
రీశ్రీరఙ్గేశస్యాలయంరఙ్గవల్యా ॥ ఆజ్యోద్భూతైర్గతువర్గ్యైఖ్య దీపైఃకన్యా హేతోశ్శ్రద్ధయాలంకురుష్వ ॥ ౨౨ ॥
పార్థధర్మరహస్యంత్వంశృణుష్వాప్యపరంపునః । ద్వియోజనేతుపూర్వార్ధేకావేర్యాదక్షిణేతటే ॥ ౨౩॥ శివక్షే
త్రంమహాపుణ్యంమాయూరమితివిశ్రుతమ్ । తత్రతౌలౌకురుస్నానంకావేర్యాంశివసన్నిధౌ ॥ ౨౪ ॥ సుభద్రాం
సద్యఏవత్వంలప్స్యసేభద్రపూర్వకమ్ । యస్నాతితౌలౌమాయూరేకావేర్యాంశివసన్నిధౌ ॥ ౨౫ ॥ అపిపఞ్చమ
హాపాపీవిశుద్ధశ్శివమశ్నుతే । భూమామోక్షకరత్వేనకల్పితంద్వయమేవహి ॥ ౨౬ ॥ శ్రీరఙ్గేవాపిమాయూరేస్నా
నంసహ్యోద్భవాజలే । విశ్వామిత్రోమునిఃపూర్వంత్రియోవిప్రనిన్దకః ॥ ౨౭ ॥ బ్రాహ్మణ్యం దుర్లభంప్రాప
మాయూరేస్నానపుణ్యతః । కార్తిక్యాంవాతులామాసేకావేర్యాంస్నాతితత్త్రయః॥ ౨౮ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుం
శక్తఏవహరిస్స్వయమ్ । సాక్షాత్సఏవభగవాన్పరంబ్రహ్మస్వయంహరిః ॥ ౨౯ ॥ శ్రీరఙ్గేసహ్యజాస్నాయీమో
క్షమేవలభేధ్రువమ్ । త్వంగచ్ఛశీఘ్రం కావేరీంతులామాసోతివర్తతే ॥ ౩౦ ॥ ఇత్యుపాయం సమాకర్ణ్యసుభద్రో
ద్వాహకర్మణి । సన్తుష్టస్తదనుజ్ఞాతఃప్రతస్థేధప్రణమ్యచ॥ ౩౧ ॥ తతఃప్రయాగమాగమ్యతత్రస్నానఞ్చకారసః।
తత్రాన్తస్సలిలేమగ్నో జజాపపరమంమనుమ్ ॥ ౩౨ ॥ తతోలూపీంనాగకన్యాందృష్ట్వాసర్వాఙ్గసున్దరీమ్ । ఉద్వా
హ్యవిధివద్దేమెగాన్ధర్వేణతదార్జునః ॥ ౩౩ ॥ తస్యామిరావాన్నామ్నాభూదులూప్యాంతనయోబలీ । అథస్నా
త్వోత్థితస్తీరేద్విజాన్దృష్ట్వాతివిస్మితాన్ ॥ ౩౪ ॥ ప్రదక్షిణక్రమాద్భూమేర్బ్రహ్మణైస్సహపాణ్డవః । తత్రతత్రచ

తీర్థేషుపుణ్యేషుచసరిత్సుచ॥ ౩౫ ॥ స్నాత్వాసన్తర్ప్య దేవర్షీన్పితౄన్శ్రద్ధాపురస్సరమ్ । తతస్సఙ్గముఖంప్రాప్యా తాం-వేర్యాస్సాగరస్యచ ॥ ౩౬ ॥ తస్థౌతత్రమహాపుణ్యే కావేరీవార్ధిసఙ్గమే । యత్రవై వాహికంభద్రంకావేర్యా స్సరితాంపతేః ॥ ౩౭ ॥ దానఞ్చకారవిప్రేభ్యోదశలక్షధనంతదా । తత్ర శ్వేతవనంనామభూమాపుణ్యాజురా స్థలమ్ ॥ ౩౮ ॥ యత్రసన్నిదధేరుద్రఃకావేరీసాగరోత్సవే । తతోమాయూరమగమత్తాం-వేరీస్నానతత్పరః ॥ ౩౯ ॥ తత్రస్నాత్వాతులామాసేధనన్దత్వాద్విజన్మనామ్ । ప్రణమ్యదేవదేవేశంసర్వాభీష్టఫలప్రదమ్ ॥ ౪౦॥ వేగాచ్ఛ్రీ రఙ్గమగమద్యత్రసన్నిహితోహరిః । తత్రశ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యంశ్రుత్వాపార్థోऽతివిస్మితః ॥ ౪౧॥ కృతార్థోऽస్మీతిమత్వా చకావేర్యాంస్నానమాచరత్ । శ్రుత్వాచబహవోవిప్రానానాదిగ్భ్యస్సమాగతాః ॥ ౪౨ ॥ శ్రీరఙ్గసన్నిధౌస్నా త్వాకావేర్యామరుణోదయే । శ్రుత్వాచరఙ్గమాహాత్మ్యంకావేర్యాశ్చైవవైభవమ్ ॥ ౪౩ ॥ పార్థోऽప్యేవృశ్చి కంతత్రస్నాత్వాప్రాతర్ద్విజైస్సహ । ప్రత్యహంశతనిష్కాంశ్చదత్వావిప్రేభ్యఏవచ ॥ ౪౪ ॥ అర్చయన్ధర్మవక్తా రంస్వర్ణపుష్పాదిభూషణైః । ప్రభావమశృణోద్దేవ్యాస్సర్వపాపఘ్నమర్జునః ॥ ౪౫॥ కృత్వాషోడశదానానిచన్ద్ర పుష్కరిణీతటే । తత్రస్నాత్వాచరఙ్గేశసన్నిధౌపితృదేవతాః ॥ ౪౬॥ తర్పయిత్వాయథాన్యాయంరఙ్గనాథంప్రణ మ్యచ । పునశ్చచన్ద్రపుష్కరిణ్యాంకార్తికస్నానమన్వహమ్॥౪౭ ॥ కుర్వన్నార్యైస్సోపదిష్టఞ్చసర్వంతత్రాకరోత్సుధీః । ప్రాకారగోపురాదీంశ్చమణ్డపాన్సమకారయత్ ॥ ౪౮॥ ఏవంతత్రవసన్శ్రీమాన్ప్రత్యహంశేషశాయినమ్ । ప్రణమ్య సంస్తువంస్తోత్రైర్మార్గశీర్షమవాసచ్చసః ॥ ౪౯ ॥ ధనుర్మాసేర్చయన్విష్ణుంముద్గాన్నమరుణోదయే । నివేదయిత్వా భీభత్సుర్భూసురానప్యపూజయత్ ॥ ౫౦ ॥ తతఃప్రతస్థేశ్రీరఙ్గాత్ సేతౌస్నాతుంకృతత్వరః । బ్రాహ్మణైస్సహార్థ గ్న్యాత్మానత్వాశ్రీరఙ్గశాయినమ్ ॥ ౫౧ ॥ గత్వాసత్యగిరింపుణ్యంనత్వాసత్యగిరీశ్వరమ్ । సత్యపుష్కరిణీతీర్థే

బ్రహ్మహత్యాపనోదనే ॥ ౫౨ ॥ స్నాత్వా శ్రాద్ధక్రియాం కృత్వా దానం కృత్వా చ భక్తితః । తతో గోష్ఠీ పురం ప్రా
యాద్ధన్యం హి హరేః ప్రియమ్ ॥ ౫౩ ॥ యత్ర పూర్వం సురాస్సర్వే హిరణ్యేన ప్రపీడితాః । తదగమ్యస్థలం జ్ఞాత్వా
గోష్ఠీభూతాస్సుఖం గతాః ॥ ౫౪ ॥ స్నాత్వా చ తీర్థే(ఽ)మృతపుష్కరిణ్యాం శ్రీపుణ్డరీకాక్షపదప్రదాయామ్ । యష్ట్వా పి
తౄంశ్చ ద్విజపుఙ్గవేభ్యో దత్త్వా ధనం భూరి నృసింహమీశమ్ ॥ ౫౫ ॥ ప్రహ్లాదదాసం పరిపాలయన్తం న నామ దైత్యేశ్వ
రపీడితం సః ॥ తతో జగామ ధర్మాత్మా వృషభాద్రిం హరేః ప్రియమ్ । యత్ర నూపుర నద్యాఖ్యా సాక్షాత్స్రవతి జా
హ్నవీ ॥ ౫౬ ॥ అదాద్దివ్యం చతుర్లక్షం విప్రేభ్యస్స్నానపూర్వకమ్ । పాణ్డ్యస్య దాసవర్యస్య భగవన్నూపురచ్యుతా ॥ ౫౭ ॥
శ్రీకాన్తప్రేషితా గఙ్గా సాక్షాత్ప్రవహతి స్వయమ్ । తీర్థే నూపురనద్యాస్తు స్నాత్వా దానం చకార సః ॥ ౫౮ ॥ సా నూ
పురనదీ నామ గఙ్గా పతతి జాహ్నవీ । తత్ర ద్వాదశరాత్రం తు స్థిత్వా దత్త్వా ధనం బహు ॥ ౫౯ ॥ ప్రణమ్య వృషభాద్రీశం త
తో గాన్మోహనం పురమ్ । తత్ర స్నాత్వా బ్రహ్మతీర్థే బ్రహ్మహత్యాపనోదనే ॥ ౬౦ ॥ మేఘశ్యామం హరిం భేజే య
న్నత్వామృతమశ్నుతే । యత్రాచ్యుతః పరం బ్రహ్మ యోషిద్రూపం స్వమాయయా ॥ ౬౧ ॥ మోహయిత్వాఖిలా
న్దైత్యాన్సుధాం దేవానపాయయత్ । మధునాపహృతే వేదే దుఃఖార్తే చ పితామహే ॥ ౬౨ ॥ తం హత్వోపాదిశద్య
త్ర తస్మై వేదాన్సురాహరిః । తతో యయౌ మహాతేజా మధురాం పాణ్డ్యభూపతేః ॥ ౬౩ ॥ యత్ర మత్స్యావతారో(ఽ)భూ
ద్విష్ణుర్వైహాయసీజలే । తత్ర చిత్రాఙ్గదాం నామ కన్యాం పాణ్డ్యస్య శోభనామ్ ॥ ౬౪ ॥ స్వయంవరసమాహూత
ఉపయేమే(ఽ)తిసున్దరీమ్ । కఞ్చిత్కాలం తయా సార్ధం క్రీడాసౌఖ్యేన తోషితః ॥ ౬౫ ॥ సేతౌ స్నాత్వా మహాతీర్థే ప్రతస్థే
పాణ్డవస్తదా । తత్ర గత్వా ధనుష్కోటిం హరిలీలాధ్వజాకృతిమ్ ॥ ౬౬ ॥ స్నాత్వా కృతార్ఘ్యో ధర్మాత్మా త్రింశల్లక్ష
మదాద్ధనమ్ । తత్ర నత్వా మహాలిఙ్గం శ్రీరామస్థాపితం పురా ॥ ౬౭ ॥ స్నానం తత్రాకరోన్మాఘే మహాపాతకనాశనే

శ్రుత్వాచమాఘమాహాత్మ్యంప్రత్యహఞ్చార్చయన్ద్విజాన్ ॥ ౧౮ ॥ వ్రతాన్తేభోజయిత్వాచమధురాముగమత్పునః।
పునశ్చిత్రాఙ్గదాంప్రాప్యభుఞ్జన్వైవిషయికంసుఖమ్ ॥ ౧౯ ॥ ఆమన్త్ర్యపాణ్డ్యభూపాలమన్తర్వత్నీంతథాస్త్రియం।
పునశ్శ్రీరఙ్గమగమచ్చైత్రోత్సవకుతూహలాత్ ॥ ౨౦ ॥ తత్రచిత్రాఙ్గదాపుత్రంబభ్రువాహమసూతసా । అథచై
త్రోత్సవేపార్థోరఙ్గనాథంప్రణమ్యచ ॥ ౨౧ ॥ తత్రాగతాంశ్చద్రవ్యాద్యైరన్నైస్సన్తర్ప్యచద్విజాన్ । ఉపకు
ర్వన్వ్రతస్థేచప్రతీచీన్దిశమర్జునః ॥ ౨౨ ॥ తంపుణ్యంప్రాపసహ్యాద్రింయత్రధాత్రీమయోహరిః । దత్తాత్రేయో
హరిస్సాక్షాద్యత్రాస్తేయోగిలక్షణః ॥ ౨౩ ॥ తద్దృష్ట్వాశైలసౌభాగ్యంవిస్మయోత్ఫుల్లలోచనః । తత్రస్నాత్వామ
హాతీర్థేసహ్యామలకసన్నిధౌ ॥ ౨౪ ॥ తతోగోకర్ణమగమత్సాన్నిధ్యంయత్రధూర్జటేః । పునఃప్రభాసమగమత్త
త్రస్నాత్వార్చయన్ద్విజాన్ ॥ ౨౫ ॥ తాన్విసృజ్యతతఃపార్థోద్వారకాపురమేయివాన్ । సుభద్రోద్వాహనోత్సు
క్యాదథచిన్తాకులోఽర్జునః ॥ ౨౬ ॥ ఏకాన్తేకుత్రచిద్దేశేస్థిత్వార్థంసమచిన్తయత్ । కథంసుభద్రాముద్వాహ్యశ్యా
మాంత్రైలోక్యసున్దరీమ్ ॥ ౨౭ ॥ కృతార్థోహంభవిష్యామియథాహల్యాంసగౌతమః । నారీరత్నంసుభద్రామాం
వృణుయాత్స్వయమేవహి ॥ ౨౮ ॥ ఇతిచిన్తాకులఃపార్థఃకామపాశవశఙ్గతః । విరహజ్వరసన్తాపాన్నాధ్యగచ్ఛత్త
దాసుఖమ్ ॥ ౨౯ ॥ పునర్ధ్యాత్వా విదంపార్థః ప్రత్యుత్పన్నమతిస్సుధీః । నివాస వృక్షస్సాధూనామాపన్నానాంచపరా
గతిః ॥ ౩౦ ॥ భక్తార్తిభఞ్జనశ్శ్రీమాన్కృష్ణఏవగతిర్మమ । యోయద్దేవోద్వారవత్యాంసమాస్తేశ్రీమాననన్తోయ
దువంశనాథః । భక్తార్తిహన్తాభగవాన్దయాళుస్సఏవదేవశ్శరణంమమాస్తు ॥ ౩౧ ॥ ఇత్యస్మరద్వాసు దేవంకిరీటీమ
హానుభావంజగతాంశరణ్యమ్ । రథాధిరూఢోనిగమాన్తరూఢస్సచావిరాసీత్ప్రిలార్తిహన్తా ॥ ౩౨ ॥ *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేఏకోనవింశోఽధ్యాయః *

అగస్త్యః॥అథాగతంహరింవీక్ష్యకృష్ణందారుకసారథిమ్।నత్వానన్దాశ్రుభిఃపార్థోహ్యభ్యషిఞ్చత్పదామ్బుజమ్॥ ౧॥
ఆపిబన్నివనేత్రాభ్యాంబాహుభ్యాంపరిషస్వజే । వత్సగౌరివ గోవిన్దోజిహ్వయావిలిహన్నివ ॥ ౨ ॥ తంప్రణమ్య
మహాదేవంకృష్ణందృష్ట్వాకృతాఞ్జలిః । ఉవాచప్రహసన్మన్దంశరణాగతవత్సలమ్ ॥ ౩ ॥పరిపాలయమాంకృష్ణశరణ్యశర
ణాగతమ్ ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ మహామనోరథేనాద్యభవతాచిన్తితోహ్యహమ్ ॥ ౪ ॥ తథాపభవతోభక్త్యాప్రసన్నో
హంప్రసాధయె । సన్న్యాసరూపమాశ్రిత్యద్వారకాంత్వంసఖేవ్రజ ॥ ౫ ॥ చాతుర్మాస్యచ్ఛలేనాద్యసర్వంసంపాద్య
తేతవ ॥ అర్జునః ॥ సన్న్యాసయోగనిష్ఠస్తుకథంభూయోగ్రహీభవేత్ ॥ ౬ ॥ ఏతదాచక్ష్వ దేవేశత్వద్భక్తాయన
మోస్తుతే ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ నవేషేణయతిర్భూయాన్నతువేదాన్తకీర్తనాత్ ॥ ౭ ॥ మనసానిర్వికల్పత్వేసన్న్యాసోవి
హితోభవేత్ । సర్వత్రేశ్వరవిజ్ఞానంమనసోనిర్వికల్పకమ్ ॥ ౮ ॥ తావత్కర్మాణికుర్వీతనిష్కామీమయిభక్తిమాన్।
మాఞ్చపశ్యతిసర్వత్రమనసాసన్న్యసేత్తతః ॥ ౯ ॥ వాచాబ్రహ్మవదన్మూఢోమనసాసవికల్పకః । యఃకుర్యాత్కర్మస
న్న్యాసంసోన్ధవత్సహసాపతేత్ ॥ ౧౦ ॥ మాఞ్చపశ్యతిసర్వత్రసర్వఞ్చమయిపశ్యతి । తద్బ్రహ్మజ్ఞానమిత్యుక్తంవిర
క్తోనిర్గమేద్గృహాత్ ॥ ౧౧ ॥ సన్న్యాసవేషమాత్రేణకర్మత్యాగీపతేదధః । యావత్కాలస్తుగాయత్రీతావత్కాలంన
పాత్యతే ॥ ౧౨ ॥ విరక్తోయోవశీదాన్తఃశాన్తోమయ్యపిభక్తిమాన్ । సన్న్యస్యసర్వకర్మాణినిరాశో యతిమాశ్ర
యేత్ ॥ ౧౩ ॥ నటవద్యతివేషోపిద్వాపరాన్తేనయాస్యతి। ఏతేత్కలౌతుసన్న్యాసవేషమాత్రేణకింపునః॥ ౧౪॥ అతో
నభీస్త్వయాకార్యాయతివేషంసమాశ్రితః । వ్రజద్వారవతీప్రాన్తేమయాసర్వఞ్చసాధ్యతే ॥ ౧౫ ॥ ఇత్యుక్త్వా
పాణ్డవంకృష్ణోభగవాన్రథమాస్థితః । రాత్రావేవత్వరాయుక్తోద్వారకామగమద్రహః ॥ ౧౬॥ అథార్జునోతిహృ
ష్టాత్మావిరక్తఇవభావయన్ । త్రిదణ్డీద్వారకామేత్యగుహాంశైలేసమాశ్రయేత్ ॥ ౧౭ ॥ వ్రతవ్యాజేనగోవిన్దో

బలభద్రాదియాదవాః । ఆనీయ శైలస్యాభ్యాశం వనభోజనమాశ్రయత్ ॥ ౧౭ ॥ అథ సర్వే వ్రతం కృత్వా మాఙ్గళ్యం
సహలాయుధః । ఉత్సవాన్తే చ దదృశురర్జునం యతిరూపిణమ్ ॥ ౧౮ ॥ సంభ్రమేణ నమశ్చక్రురతీవ వినయాన్వితాః ।
అథోగ్రసేనో హలినా శాస్త్రమాలోచ్య తత్త్వతః ॥ ౨౦ ॥ కృతాఞ్జలిరువాచేదం హర్షగద్గదయా గిరా । భగవద్యో
గినాం శ్రేష్ఠ యత్త్వమస్మత్స్థలం శ్రితః ॥ ౨౧ ॥ అహం కిఙ్కరవాణ్యద్య కిఙ్కరస్తవ భో మునే । ఇత్యుక్తోఽప్యభవత్తూష్ణీం
మీలితాక్షః కరోజ్జపమ్ ॥ ౨౨ ॥ దృష్ట్వైవమతిమౌనస్థం తే సర్వే చ విసిస్మిరే । ఇతి విస్మయమాపన్నాః కృష్ణాయార్థం న్య
వేదయన్ ॥ ౨౩ ॥ భో భో కృష్ణ మహాయోగీ వర్తతే గిరిగహ్వరే । పృష్టోఽపి కిఞ్చిన్న బ్రూతే నిస్సఙ్గో నిర్మలో మునిః ॥ ౨౪ ॥
కృష్ణః ॥ కిమనేన విచారేణ యతీనాం విపినం గతిః ॥ యోగినః కతి వర్తన్తే కిమస్మాభిః ప్రయోజనమ్ ॥ ౨౫ ॥ యాదవాః ॥
ఇత్థం వత్స న వక్తవ్యం త్వయా బాలిశబుద్ధినా । యతిర్యస్య గృహే భుఙ్క్తే గ్రాసమాత్రమపి ద్విజః ॥ ౨౬ ॥ తుష్యన్తి పిత
రస్సర్వే త్రయో లోకాస్సహేశ్వరాః ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ ఏవమేవ న సన్దేహస్సన్న్యాసిని గృహం గతే ॥ ౨౭ ॥ పూర్వమామన్త్ర
ణం కృత్వా న హి భోజయితా యతిః । ఏకభిక్షాశనం భుఙ్క్తే యతిః పూర్వం నిమన్త్రితః ॥ ౨౮ ॥ శ్వభ్యః ప్రయచ్ఛేదిన్ద
స్తం దాతా చ నరకం వ్రజేత్ । అతస్స్వయం సమాగచ్ఛేద్యతిరస్మద్గృహం గురో ॥ ౨౯ ॥ భక్త్యైవ భోజయిష్యామో నో చే
దిష్టం సమర్థ్యతామ్ ॥ ఉగ్రసేనః ॥ చాతుర్మాస్యవ్రతస్యాద్య సమయోఽయం సమాగతః ॥ ౩౦ ॥ వార్షికో యమ
తః కృష్ణ గృహమానీయతాం యతిః ॥ బలభద్రః ॥ ఆర్య కృష్ణో న జానాతి ధర్మాధర్మవినిశ్చయమ్ ॥ ౩౧ ॥ బాల్యానురూపం
బ్రూతే సోఽపృచ్ఛస్యేనం కథం గురో । ఇత్యుక్త్వా బలభద్రాద్యాస్సర్వే ప్రాఞ్జలయో బ్రువన్ ॥ ౩౨ ॥ యతేస్సమీప
మాసాద్య శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితాః ॥ యాదవాః ॥ చాతుర్మాస్యవిధిః కార్యో భవతాస్మత్పురేఽధునా ॥ ౩౩ ॥ అథోన్మీ
ల్యార్జునో నేత్రమానీ మన్దం జహాస సః ॥ అథైనమానీయ పురాన్తికే మతే సమర్చయామాసురతీవ యాదవాః । భిక్షాం

గృహీత్వాప్రతిగేహమర్జునో భుక్త్వా మరే కేవలమానమావహన్ ॥ ౩౪ ॥ ఏవం స్థితస్య పార్థస్య పఞ్చషట్దివసాగతాః ।
బలభద్రోఽయమాన్నాఽపి హాసర్వేషాఞ్చ పశ్యతామ్ ॥ ౩౫ ॥ వర్షాకాలోఽయమారబ్ధశ్చాతుర్మాస్యవ్రతం తథా ।
గతాగతం కథం యోగీ కురుతేయం జగద్గురుః ॥ ౩౬ ॥ తస్మాత్కస్మద్గృహే వాసః కల్పనీయో యతేశ్శుభః । ఉద్యానాన్త
గృహే యోగీ గుహాయాం వసతు ద్విజః ॥ ౩౭ ॥ ఇతి వాక్యం సమాకర్ణ్య బలభద్ర సమీరితమ్ । ఉగ్రసేనాదయస్స
ర్వే ప్రశశంసుర్హలాయుధమ్ ॥ ౩౮ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరే శ్రీమాన్ కంపయిత్వా శిరోధరామ్ । ఈషదుస్మయమాపన్నో
భగవానబ్రవీద్వచః ॥ ౩౯ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ యతిర్యది వసేద్గేహే ఏకరాత్రమనాపది । ప్రాయశ్చిత్తోఽపి నాస్త్యస్య స
ద్యో భవతి పాతకీ ॥ ౪౦ ॥ ఆహూతోఽపి యతిస్సోఽయం వ్రజేద్వా స్వగృహం వశీ । అవిరక్తో బుభుక్షుశ్చ గృహమాయాత్య
సంశయః ॥ ౪౧ ॥ శ్రీరామః ॥ వత్స కృష్ణ న జానాసి ధర్మాధర్మవినిశ్చయమ్ । యతీనాం సమచిత్తానాం వనే వాసోఽస్తు
వా గృహే ॥ ౪౨ ॥ తేషాం తేజోవిశేషేణ ప్రత్యవాయో న విద్యతే । అభూతపూర్వ ఏతస్య ప్రభావశ్చాతులో మహాన్ ॥ ౪౩ ॥
అస్మద్గేహే వసత్యస్మిన్ మహానభ్యుదయో భవేత్ । వృద్ధవాక్యానుసారేణ తతో మానీ భవాధునా ॥ ౪౪ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥
యతిస్సర్వాత్మనా పూజ్యస్సర్వైరేవ న సంశయః । కథం రాజగృహే రమ్యే వసేదేషోఽతిసౌఖ్యదే ॥ ౪౫ ॥ స విశ్వా
స్యో యతిః కార్యః కిం పునా రాజమన్దిరే । దాస్యో యువత్యః కన్యాశ్చ సఞ్చరన్త్యతిశోభనాః ॥ ౪౬ ॥ సౌభరిశ్చ మహా
యోగీ మాన్ధాతృదుహితౄర్వశీ । ఉద్వాహ్యాస్మరబాణార్తో భోగీ జాత ఇతి శ్రుతమ్ ॥ ౪౭ ॥ గౌతమోఽప్యంబుధౌ మ
గ్నో వశీ వర్షసహస్రకమ్ । అహల్యార్థే మహాతేజాః పశ్చాద్దేమే తయా సహ ॥ ౪౮ ॥ పరాశరోఽపి యోగీన్ద్రస్సాత్వా
దంశోఽహ రేమునిః । కైవర్తకన్యాం కామార్తస్స్వయమేవాగ్రహీజ్జలే ॥ ౪౯ ॥ కిమత్ర బహునోక్తేన సృష్ట్వా బ్రహ్మా
తిలోత్తమామ్ । స్వయంభోక్తుం సమారేభే కామోవీఘ్యాహసచ్ఛతమ్ ॥ ౫౦ ॥ సభాన్తరే హసన్తం తం దృష్ట్వా క్రుద్ధో

శపచ్చసః । అథవాహరనేత్రాగ్నిదగ్ధోనజ్ఞోభవిష్యసి ॥ ౫౧ ॥ ప్రసాదాత్త్వనరజ్ఞత్వంతస్యలోకానుకంపయా ॥
శ్రీరామః ॥ పూర్వోక్తానాంగ్రహస్థానాంయతీనాంమహదన్తరమ్ ॥ ౫౨ ॥ సాధుభావంభజస్వాద్యయతిఃకశ్చిత్క్రి
యతేమయా ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ వనాద్యతిఃపురన్నీతఃపురాదపగృహాన్తరమ్ ॥ ౫౩ ॥ ఆనీతేననజానేహంకింకిమత్రభవి
ష్యతి । అథరామాదయస్సర్వేయాదవావృద్ధసమ్మతాః ॥ ౫౪ ॥ వసుదేవగృహేబుద్ధ్యానేయతి మానీయసమ్మతాః ।
అథకాలాన్తరేరామఆలోక్యయతివైభవమ్ ॥ ౫౫ ॥ శిశ్రూషార్థంసుభద్రాన్తుప్రేరయన్కృష్ణమబ్రవీత్ । విశిష్ట
భర్తృసంపత్తిఃకన్యానాంతపసఃఫలమ్ ॥ ౫౬ ॥ సుభద్రాంప్రేష్యతాంకృష్ణసుపతిఃప్రాప్తయేయతేః । అన్యోవిశ్వ
సనీయఃకిమస్మిన్నన్తఃపురేభవేత్ ॥ ౫౭ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ యథేష్టంక్రియతామార్యభవద్భిర్లోకపూజితైః । సత్యాస్సాగ్ర
సేనముఖ్యేషుకథంసిద్ధ్యేన్మతంమమ ॥ ౫౮ ॥ శ్రీరామః ॥ ఇత్థంవత్సనవక్తవ్యంత్వదధీనంయశోహినః । యతేస్స్వ
రూపమజ్ఞాత్వాబాలిశత్వాద్బ్రవీషిచ ॥ ౫౯ ॥ యతీన్ద్రోఽయంమహాయోగీసదాబ్రహ్మప్రభావనః । యతిస్సంభా
వ్యతాంసాధుయతస్సర్వంభవిష్యతి ॥ ౬౦ ॥ ప్రధానదూషణంకార్యంయతినిన్దాకులక్షయమ్। ఇత్యుక్త్వాస్వకరాబ్జే
నకృష్ణహస్తంప్రగృహ్యాసః ॥ ౬౧ ॥ ఉగ్రసేనాదిభిస్సభ్యైరగమన్నన్తికంయతేః । ఏతదాగమనందృష్ట్వాపార్థోతి
ధ్యానమాస్థితః ॥ ౬౨ ॥ పద్మాసనంసమాస్థాయనిశ్చలోభూద్యథాబకః। కృష్ణఃకృతాఞ్జలిర్నత్వామన్దంయతిమువా
చహ ॥ ౬౩ ॥ భవన్తఃకృతకృత్యాహిపరమాత్మైకభావనాః।సమ్యక్ దృష్టంపరంబ్రహ్మకింబ్రహ్మాన్నాభిభాషసే॥౬౪॥
నానారూపవిభాగేనపరంబ్రహ్మైవతేగ్రతః । వర్తతేన్తర్హృదిస్సన్తద్ధ్యానంవ్యవహారత్యజన్ ॥ ౬౫ ॥ ఇత్యుక్తోప్య
భవన్మౌనీసాధోన్మీలితలోచనః । కృష్ణోబ్రవీత్తదారామంవచనంస్వార్థసాధనమ్॥ ౬౬॥ అహోధ్యానమహో
ధ్యానమహోధ్యానమ్మహాత్మనః । కింప్రయోజనమస్మాభిర్నిరపేక్షస్యయోగినః ॥ ౬౭ ॥ ధ్యానారూఢఇవాభాతి

వశీయోగీనసంశయః । తథాప్యశ్రద్దధానోఽహంయతేరన్తఃపురాశ్రయాత్ ॥ ౬౮ ॥ యత్రకుత్రాపివాసోఽస్తుభవే
దేతదలౌకికమ్ । ఇత్యర్థసమ్మతింజ్ఞాత్వాబలభద్రోమహామనాః ॥ ౬౯ ॥ సేవార్థంప్రేషయామాససుభద్రాంయ
తిసన్నిధౌ । సాసుభద్రావినీతాత్మాసదాచారసమన్వితా ॥ ౭౦ ॥ శుశ్రూషయామాసయతింఇఙ్గితజ్ఞాశుచిస్మితా ।
తత్తత్కాలేజలంవాపిపుష్పంవాయద్యదిచ్ఛతి ॥ ౭౧ ॥ తత్తదేవానయామాసభైక్ష్యార్థేచనివేదయేత్ । కదాచిదన్తి
కంగత్వాలక్షణాదర్జునస్యసా ॥ ౭౨ ॥ శఙ్కితాసస్మితాపార్థంప్రణమస్త్రీకృతాఞ్జలిః ॥ సుభద్రా ॥ యోగిన్స
ర్వత్రసఞ్చారీత్వంసదాపుణ్యభూమిషు ॥ ౭౩ ॥ తీర్థస్నాయీగతఃపార్థోదృష్టోవాయత్రకుత్రచిత్ । ఇతిశ్రుత్వా
వచోమన్దంవికసద్వదనాంబుజః ॥ ౭౪ ॥ భద్రరూపంసుభద్రాయాస్తన్నిరీక్ష్యశుచిస్మితః। సుభద్రా॥ అథవాయో
గివర్యత్వంసఏవార్జునసఞ్జ్ఞితః ॥ ౭౫ ॥ తథైవరాజసేమేద్యతత్త్వంబ్రూహివచోమునే ॥ అర్జునః ॥ సఏవాయమ్మ
హాభాగేపార్థఇత్యభివిశ్రుతః ॥ ౭౬ ॥ యతిరూపంసమాస్థాయత్వత్సమాగమకాఙ్క్షయా । తద్వాక్యంమధురంశ్రు
త్వాపూర్ణచన్ద్రనిభాననా ॥ ౭౭ ॥ పులకాఙ్కితసర్వాఙ్గీతస్థౌమన్దస్మితాచసా । బభాషేవచనంస్నిగ్ధంసాపార్థం
లికుచస్తనీ ॥ ౭౮ ॥ అతీవస్మరబాణార్తాసన్తప్తాకామవహ్నినా।మత్పాణిగ్రహణేద్యత్వంకిముపాయమవేక్షసే॥ ౭౯॥
సుయోధనాయరామాద్యాదాస్యామఇతినిశ్చితాః । యథైతరేనజానన్తితథోపాయంవిచిన్త్యతామ్ ॥ ౮౦॥ మనసై
వవృణేఽహంత్వాంభవానేవపతిర్మమ । అన్యంనకామయేజాతుక్రియతాంగోప్యమేవచ ॥ ౮౧ ॥ అర్జునః ॥ ఇతిత
స్యావచశ్శ్రుత్వాతత్సౌన్దర్యావలోకనాత్ । త్వదిచ్ఛయైవసంప్రాప్తోభద్రేబింబోష్ఠిచాప్యహమ్ ॥ ౮౨॥మాత్వన్య
థామతింకుర్యాస్త్వంవినాపినమేరతిః । తమేవశరణంగచ్ఛకృష్ణమార్తార్తినాశనమ్॥ ౮౩ ॥ ఇత్యుక్త్వాసత్వరాహృ
ష్టాగత్వామాతురథాన్తికమ్ । కిఞ్చిత్సాలజ్జితాతస్యైస్వాభిప్రాయపురస్సరమ్॥ ౮౪ ॥ అథార్జునస్యాభిప్రాయం

యథాపూర్వమవర్ణయత్ । మాతాశ్రుత్వాచతద్వాక్యంమహిత్వస్నేహబన్ధనమ్॥ ౮౫॥ అర్జునేప్యధికందృష్ట్వా
యతివేషంతథార్జునమ్ । విస్మితాచప్రహృష్టాచస్వకన్యాయాస్స్వయంవరాత్ ॥ ౮౬ ॥ కృష్ణమేకాన్తమాహూ
యయథావృత్తాన్తమబ్రవీత్ । తథామాతృవచశ్శ్రుత్వాప్రహసన్మన్దమచ్యుతః॥ ౮౭ ॥ ఉవాచమాతరంవాక్యంమో
హయన్నివమానసమ్ । అంబైతద్దుర్ఘటంమన్యేసుభద్రాయామనోరథమ్ ॥ ౮౮ ॥ విఘ్నంకుర్వన్తిచార్యాద్యా
నశక్యమివభాతిమే । అథాపిసాధయేసర్వంనిర్వృతాస్యాత్స్వసాతునః ॥ ౮౯ ॥ యేనకేనాపిమేమాతస్త్వద్వాక్యక
రణంతపః । ఇత్యుక్త్వాభగినీఞ్చాహభగవాన్భక్తవత్సలః ॥ ౯౦ ॥ అంబవత్సేనతేభీస్స్యాన్నిర్వృత్తంసాధయేఖిలమ్।
మాంప్రపన్నాజనకశ్చిన్నభూయోహర్హతిశోచితుమ్ ॥ ౯౧ ॥ ఇతికృష్ణస్సమాభాష్యతీర్థయాత్రాప్రసఙ్గతః। సము
ద్రతీరమగమద్రామాద్యైర్యదుభిస్సహ ॥ ౯౨ ॥ తత్రస్నాత్వాపుణ్యతీర్థేసముపోష్యశుచివ్రతాః । తత్రైవోషుర
హోరాత్రంశ్రాన్తాశ్చశయితాస్తథా ॥ ౯౩ ॥ నిద్రాసక్తేషుసర్వేషుస్వమాయామోహితేష్వపి । అర్ధరాత్రౌ
సముత్థాయమోహయిత్వాఖిలాన్యదూన్ ॥ ౯౪ ॥ ఏకఏవరథారూఢోద్వారకాంపునరాగతః । అథాగతంహరిందృ
ష్ట్వాసన్తుష్టఃపాణ్డునన్దనః ॥ ౯౫ ॥ సస్మారపితరంచేన్ద్రంశచీంసప్తఋషీనపి । సప్తర్షయస్స్మృతాస్తేనదేవేన్ద్రశ్చశ
చీయుతః॥ ౯౬॥ ఆగచ్ఛన్సన్నిధౌశౌరేఃపార్థోత్సవచికీర్షవః।తత్రాగతాన్మునీన్దృష్ట్వాననామశిరసాముదా॥ ౯౭॥
ప్రణమన్తంతమిన్ద్రోపిదోర్భ్యాముత్థాప్యహర్షితః । ఆశిషశ్చప్రయుఞ్జానస్సతేస్నేహంపరిషస్వజే॥౯౮ ॥ కృష్ణస్యచ
పదాంభోజేకిరీటేనాగ్నివర్చసా । సంస్పృశ్యకల్పవృక్షోత్థైర్దివ్యైఃపుష్పైస్సమర్చయత్ ॥ ౯౯ ॥ తతస్సప్తఋషీ
న్కృష్ణశ్శిరసాసంప్రణమ్యచ । మధుపర్కాదికంచక్రేస్వాగతఞ్చాప్యపృచ్ఛత॥ ౧౦౦ ॥అద్యమేసఫలంజన్మయద్భూ
యంమద్గృహాఙ్గతాః ॥ ఋషయః ॥ భగవన్కిమిదంవాక్యంభాషసేలోకమోహనమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ త్వంబ్రహ్మపరమం

సాక్షాన్నిర్గుణంప్రకృతేఃపరమ్ । ఇతిస్తుత్వామహాభాగాహర్షగద్గదయాగిరా ॥ ౧౦౨॥ భగవచ్చరణాంభోజయు
గళం తేవవన్దిరే । అథతైస్సమయ్యాగాలోచ్యలగ్నంపరమభాస్వరమ్ ॥ ౧౦౩ ॥ పార్థస్యకౌతుకంకర్మకారయామా
సకేశవః । అథేన్ద్రోఽభూషణైర్దివ్యైర్భూషయామాసఫల్గునమ్ ॥ ౧౦౪ ॥ కల్పవృక్షోద్భవైః పుష్పైః కస్తూరీకుఙ్కు
మాదిభిః । అరున్ధతీతథేన్ద్రాణీవస్త్రైరాభరణైశ్శుభైః॥ ౧౦౫ ॥ లేపనాద్యైస్స్రగాద్యైశ్చసుభద్రాన్తామభూషయత్।
అలంకృత్యశచీకన్యాంసాక్షాల్లక్ష్మీమివస్థితామ్ ॥ ౧౦౬ ॥ సునాసాంసుదతీంశ్యామాంస్వర్ణతాటంకశోభితామ్ ।
దుకూలవస్త్రసంవీతామలకాభిరలంకృతామ్ ॥ ౧౦౭ ॥ శుచిస్మితాఞ్చసుస్నాతాంసుభద్రాంతాంమనోహరామ్ ।
వరస్యదక్షిణేపార్శ్వేస్థాపయామాసదేవకీ ॥ ౧౦౮ ॥ జుహావాగ్నౌమహాతేజాఃపార్థస్సప్తర్షిసన్నిధౌ । కృష్ణస్యా
నుమతేహృష్టోవసుదేవోమహామనాః ॥ ౧౦౯ ॥ సంస్థాప్యాఙ్కేనిజాంకన్యామీషల్లజ్జాన్వితాంశుభామ్ । మన్త్ర
పూతేనవిధినాప్రాదాత్పార్థాయధీమతే ॥ ౧౧౦ ॥ అస్మిన్మహోత్సవేపుణ్యేసర్వలోకసుఖావహే । దేవదుందుభ
యోనేదుర్ననృతుశ్చాప్సరోగణాః ॥ ౧౧౧ ॥ త్రిరగ్నిఞ్చపరిక్రమ్యలాజహోమపురస్సరమ్ । సఙ్గృహ్యపాణ్డవః
పాణింసుభద్రాయాస్స్వపాణినా ॥ ౧౧౨ ॥ దక్షిణాఙ్ఘ్రిఞ్చకారాస్యాఅశ్మాధిష్ఠానమఙ్గళమ్। తౌదంపతీముదాయు
క్తౌపశ్యన్తౌచపరస్పరమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ శుభమార్ద్రాక్షతారోపమన్వభూతాంసభాన్తరే । వధూవరౌమహాభాగౌకృష్ణ
పాదాంబుజద్వయమ్ ॥ ౧౧౪ ॥ ప్రణేమతుర్మహాత్మానౌసభాయామగ్నిసన్నిధౌ । ప్రకాశయన్తౌవపుషాతాంస
భాంతౌవిరేజతుః ॥ ౧౧౫ ॥ అథసప్తర్షయస్తాభ్యాంప్రయుజ్యాశిషముత్తమామ్। కృష్ణమామన్త్ర్యతేజగ్ముస్స్వస్థా
నంతత్క్షణేనవై ॥ ౧౧౬ ॥ శచీన్ద్రౌప్రణమన్తౌతౌమూర్ధ్న్యాఘ్రాయముహుర్ముహుః । పరిష్వజ్యచబాహుభ్యామాశీ
ర్వాదంప్రయుజ్యచ ॥ ౧౧౭॥త్రిదివంయయతుస్స్తుత్వాసంస్తుతౌసిద్ధచారణైః। కృష్ణోపరాత్రావేవాథసుభద్రోద్వాహ

మఙ్గళమ్ ॥ ౧౧౮ ॥ నిర్వర్త్యచస్వభక్తాయపాణ్డవాయమహోముదమ్ । యథాపూర్వంసముద్రాన్తేశేతేస్మసుహృ
దన్తరే ॥ ౧౧౯ ॥ కృష్ణప్రసాదాత్పార్థోపిసుభద్రాంప్రాప్యనిర్వృతః । సుధామిన్ద్రఇవప్రాప్యతయారేమేమన
స్సుఖమ్ ॥ ౧౨౦ ॥ అగస్త్యః ॥ ఇదంసుభద్రోపాఖ్యానంపుణ్యమాయుష్యవర్ధనమ్ । యఃపఠేచ్ఛృణుయాద్వాపిస
ర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౧౨౧ ॥ యశ్శృణోతిభృగోర్వారేసకన్యాంవిన్దతేశుభామ్ । యఇదంపుణ్యమాఖ్యానంపు
త్రపౌత్రప్రదంశుభమ్ ॥ ౧౨౨ ॥ పుణ్యకాలేవిశేషేణశృణోతిచసమాహితః । ఐశ్వర్యమతులంప్రాప్యవిష్ణులోక
మిచ్ఛవిన్దత ॥ ౧౨౩ ॥ సర్వతీర్థేషుయత్పుణ్యంసర్వయజ్ఞేషుయత్ఫలమ్ । తత్ఫలంసమవాప్నోతిశ్రుత్వాపుణ్యకథా
మిమామ్ ॥ ౧౨౪ ॥ యఇమాంశృణుయాద్గాథాంసన్నిధౌచహరేర్దినే । జాగ్రన్నిశిసధర్మాత్మాశుకవద్వైష్ణ
వోభవేత్ ॥ ౧౨౫ ॥ పూర్వందాక్షాయణీత్యాగేపరంపుణ్యకథామిమామ్ । ఉపయేమేపునశ్శ్రీమాన్ పార్వతీంప
రమేశ్వరః ॥ ౧౨౬ ॥ రుద్రనేత్రాగ్నినాదగ్ధేరతీభర్తరిదుఃఖితా । శివాజ్ఞయాకథామేతాంశ్రుత్వాపతిమతీహ్య
భూత్ ॥ ౧౨౭ ॥ నానయాసదృశీపుణ్యాకథాశాస్త్రేష్వభీష్టదా । సకృచ్ఛ్రుత్వా కథామేతాం సద్యశ్శుద్ధిమవా
ప్నుయాత్ ॥ ౧౨౮ ॥ ... ... *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమహాత్మ్యేసుభద్రావిహానామవింశోధ్యాయః *

అగస్త్యః ॥ అథప్రభాతేతిరథోధనఞ్జయోరథంసమారోప్యసధన్వినాంవరః । భార్యాంసుభద్రాంభగినీంహరే
శ్శుభాంపీఢ్యాంప్రతస్థేకవచీధనుర్ధరః॥ ౧ ॥ సారథ్యమకరోత్తత్రసుభద్రాభర్తృసమ్మతా ।ధనుర్విష్ఫారయామాస
నిషఙ్గీఘోషయన్దిశః ॥ ౨ ॥ నిశమ్యనినదంఘోరంగాణ్డీవధనురుత్థితమ్ । సన్నద్ధాస్సహసోత్తస్థురుద్విఘ్నాఃపురపా
లకాః ॥ ౩ ॥ కస్త్వంపలాయసేచోర కోజీవేన్మత్పరస్థితః । ఇత్యరున్దన్మహావేగాన్మార్గంక్రుద్ధాధనుర్ధరాః ॥ ౪ ॥

నానాయుధధరావీరాశ్చతురఙ్గబలైస్సహ । ద్వారకాపాలకానాఞ్చ పాణ్డవస్యారుణోదయే ॥ ౫ ॥ తద్యుద్ధమభవ
ద్ఘోరంతుములంరోమహర్షణమ్ । ధనఞ్జయోమహాతేజాగాణ్డీవంసంస్మరన్హరిమ్ ॥ ౬ ॥ ఆకర్ణపూర్ణమాకృష్యతీ
క్ష్ణాన్బాణాన్ముమోచహ । తతోదృష్ట్వామహాఘోరాన్బాణానర్జునలాఞ్ఛనాన్ ॥ ౭ ॥ తదాద్వివ్యాన్నగపురస్థాతు
మశక్తాస్తేమహాబలాః । సజేఽతభేరీమాజఘ్నుర్యద్ఘోషోయోజనత్రయమ్ ॥ ౮ ॥ తస్యబాణాంశ్చతచ్చిహ్నాన్స్వేప్రేష
యామాసురఞ్జసా । జిత్వార్జునోపతాన్సర్వాన్యయౌశంఖఞ్చపూరయన్ ॥ ౯ ॥ మన్దస్మితామహాభాగాజితవ
న్తంపురస్థితమ్ । కిఞ్చిత్ స్మితాసుభద్రాపిపాణ్డవంపరిషస్వజే ॥ ౧౦ ॥ తత్ స్తనాలిఙ్గనామోదసుఖమన్వభవద్ధృది।
సాంద్రమాజ్యేపారమేష్ఠ్యేవమోక్షేవాతీతమర్జునః॥ ౧౧ ॥ భేర్యాస్తుహన్యమానాయాంద్వారకాయామభోధ్వనిః।
చతుర్యోజనమాత్రామత్రప్రళయాంబుదఘోషవత్ ॥ ౧౨ ॥ తత్రభేరీనినాదన్తంశ్రుత్వాసర్వేపియాదవాః । సుప్తా
స్సముత్థితావేగాత్కిమేతడితిసంభ్రమాత్ ॥ ౧౩ ॥ ఉగ్రసేనాదయస్సర్వేబలభద్రపురోగమాః। అన్యోన్యమభిసం
క్రుద్ధాఃకృష్ణమూచురిదంవచః ॥ ౧౪ ॥ నూనంరుద్ధన్తిరిపవఃపురనోఽరన్ధ్రదర్శినః। కథంవేగాద్గమిష్యామఃకథంశత్రు
పలాయనం॥౧౫॥ఉదాసీనతయాస్మాభిస్సర్వైరేవాగతంపురాత్ ।ధిగస్మద్బుద్ధిదౌర్బల్యంధిగస్మచ్ఛాస్త్రదర్శనం॥౧౬॥
కథమేతాదృశంకార్యంకోజుగుప్సితమాచరేత్ । కళఙ్కస్తుకులేస్మాభిస్థాపితోబలదర్పితైః ॥ ౧౭ ॥ కథమేతాదృశం
సైన్యంనీత్వాగచ్ఛేన్మహాజవాత్ । ఆగచ్ఛాదాయహేకృష్ణమహత్సైన్యమిదంశనైః ॥ ౧౮ ॥ ఇత్యుక్త్వాగ్రేహలీక్రుద్ధః
ప్రతస్థేతిరథోరథీ । ఇత్యుక్తోథహరిఃప్రాహపురోయాయినమగ్రజమ్ ॥ ౧౯ ॥ ఆర్యలోకత్రయేస్మాకంనవిద్యన్తేహి
శత్రవః । మహేన్ద్రోపివాపురంశక్తోలోచనేననిరీక్షితుమ్ ॥ ౨౦ ॥ భేరీతాడనమద్యార్యనశత్రువిషయంభవేత్ ।
అత్యాహితమివాభాతియత్కిఞ్చిత్కస్యచిత్పురే ॥ ౨౧ ॥ అస్మదన్తఃపురేయోగీవర్తతేచయతీశ్వరః। యత్కిఞ్చిత్త

స్యవామన్యేయతిఃకశ్చిత్తేనవాకృతమ్ ॥ ౨౨ ॥ ఏకఏవ వసత్యస్మద్గృహే నాన్యోవలోకితః । అస్మత్స్వసాతథా
బాలాశుశ్రూషాంచకారతేయతేః ॥ ౨౩ ॥ నిమిత్తందృశ్యతేకిఞ్చిత్త్వరస్త్వాదశుభాస్పదమ్। అనన్తరంమహచ్ఛ్రేయో
భవేదేవనసంశయః ॥ ౨౪ ॥ అహమేవపురోగత్వాతత్కాలోచితమావహం। వర్తమానేచమయ్యార్యత్వచ్ఛిష్యే
సర్వసాధకే ॥ ౨౫ ॥ భవాదృశానాంగమనంకథంయుద్ధేభవిష్యతి । యదిస్యాద్యతిహేతోర్వాయతిఃకశ్చిదశుభం
గృహే ॥ ౨౬ ॥ తన్నిహన్మినసన్దేహస్సహస్మైర్య్యగపాతకీయతిః। ఇత్యుక్తవన్తంతంశౌరింప్రాహవాక్యంబలీహలీ॥౨౭॥
పూర్వమారభ్యతేకృష్ణయతావేవజితేన్ద్రియె । మహద్వైరమాభూత్తత్త్వంమన్యేథానాన్యథాయతౌ ॥ ౨౮ ॥అల్ప
ప్రయోజనేతాతనభేరీతాడనంభవేత్ । పురేకలహఏవస్యాదాక్రాన్తంరిపుభిర్ధ్రువమ్ ॥ ౨౯ ॥ ఇత్యుక్త్వాసైనికం
సర్వంద్వితీయమివసాగరమ్ । ఆదాయద్వారకాంవేగాద్ధన్నివరిపూన్యయా ॥ ౩౦ ॥ ఇతిసంవదతాంతేషాంస
న్నద్ధానాంపరస్పరమ్ । పార్థనాఙ్కంశరమాదాయకశ్చిత్పురుషఆగతః ॥ ౩౧ ॥ బలభద్రాదయస్సర్వేతమపృచ్ఛన్స
యాకులాః । తందృష్ట్వాపురుషందీనంతీక్ష్ణంనామాఙ్కితంశరమ్ ॥ ౩౨ ॥ కస్యాయంనిశితోబాణఃకుత్రపార్థస్సమా
గతః । అస్మాకంపాణ్డవానాఞ్చబన్ధూనాంకలహఃకథమ్ ॥ ౩౩ ॥ దూతః॥నాన్యేకేచిత్పురీంప్రాప్తానకుతశ్చిద్భయం
భవేత్ । యతిస్సుభద్రామాదాయరథస్థోనిర్గతఃపురాత్ ॥ ౩౪ ॥ ప్రవృత్తశ్చమహద్యుద్ధంయతిబాణైర్జితావయమ్।
ఇన్ద్రోగ్నిర్వాత్రిపురారిర్వాదృష్ట్వాతమ్మేనిరేజనాః ॥ ౩౫ ॥ తతస్త్వేతాదృశందృష్ట్వాసర్వఏవసువిస్మితాః । పరాజితా
శ్చసంవిగ్నాఃప్రాప్తోహంప్రేషితోథతైః ॥ ౩౬ ॥ ఏతావదేవవృత్తాన్తంజ్ఞాత్వావేగాదిహాగతః । తతఃకోపాగ్ని
నారామంజ్వలన్తమివపావకమ్ ॥ ౩౭ ॥ ఉవాచవచనంక్రూరంకృష్ణస్సర్పఇవశ్వసన్ । ఇతఃపరన్తుకిఙ్కార్యమార్యా
స్మాభిరహోచితమ్ ॥ ౩౮ ॥ సంపాదితోమహానర్థస్సర్వైరప్యద్యపురస్సరైః । దేశకాలావిరోధేన పూర్వమేవ

మయోదితమ్ ॥ ౩౯ ॥ తత్తథైవాభవత్సర్వం కిమిహాత్ర ప్రతిక్రియా । యుష్మాభిశ్చాత్ర తత్త్వజ్ఞైర్వృద్ధైశ్చ వయసా
జసా ॥ ౪౦ ॥ నశ్రుతం బాలబుద్ధిత్వాద్వచో మేపహాసీకృతమ్ । యోగీ వాపి తపస్వీ వా వేదాన్తజ్ఞానవిత్తమః ॥ ౪౧ ॥
పురస్థస్సర్వదా సంగీ విశ్వాసార్హోఽయతిః కిము । స్వేచ్ఛాగతం వనగతమ్ యతిమానీయ పత్తనే ॥ ౪౨ ॥ తత్రాప్యన్తఃపు
రే హన్త సుకృతం పరిపాలితమ్ । కో విద్వానత్తి కేశ్యామాం కన్యకాం విసృజేద్యతేః ॥ ౪౩ ॥ విద్వాంసోఽపి విముహ్యన్తి
కాలోఽపి హి దురతిక్రమః । వ్రణే క్షారమివాభాతి పునః పునరుదాహృతే ॥ ౪౪ ॥ గతే జలే సేతుబన్ధః కర్తవ్యః ఘణ్యతామిహ ।
అథవా కింవిచారేణ పాణ్డవానామహం పురమ్ ॥ ౪౫ ॥ ధ్వంసయిష్యామి నచిరాద్వధిష్యామి చ పాణ్డవాన్ । ఏకః పాపాని
కురుతే ఫలం భుఙ్క్తే మహాజనాః ॥ ౪౬ ॥ ఏకో వంశే కుపుత్రస్స్యాత్పితరస్తు పతన్త్యధః । అర్జునేన హతాస్సర్వే పాణ్డవా
యతిరూపిణా ॥ ౪౭ ॥ ఇత్యుక్త్వా క్రోధతామ్రాక్షః కృష్ణో యోగీశ్వరేశ్వరః । స్వకీయం సారథిం ప్రాహ రథస్సంయు
జ్యతామితి ॥ ౪౮ ॥ రామః కృష్ణవచశ్శ్రుత్వా బలభద్రో మహాబలః । కృష్ణం ప్రతి సహామర్షః క్రోధాద్వచనమబ్రవీత్ ॥ ౪౯ ॥
ఏకస్మిన్నర్జునే పాపే యతిరూపే దురాత్మని । దుర్వృత్తే కృష్ణ కిం కార్యమితరైర్ధర్మజాదిభిః ॥ ౫౦ ॥ శఠ ఏవ స హన్తవ్య
శ్ఛద్మకః కులదూషణః । రావణేన కృతే పాపే హతః కింవా విభీషణః ॥ ౫౧ ॥ హిరణ్యేన కృతం పాపం ప్రహ్లాదే సమభూ
త్కిము । ఇత్యుక్త్వా హలమాదాయ ముసలఞ్చ హలాయుధః ॥ ౫౨ ॥ ఏక ఏవ రథస్థస్తు ప్రతస్థే సహసా రిపుమ్ । యు
గాన్తాగ్నిరివ క్రుద్ధః ప్రదహన్నివ తేజసా ॥ ౫౩ ॥ దృష్ట్వా కోపానలం తస్య ప్రళయాగ్నిసమప్రభమ్ । యాదవాశ్చో
గ్రసేనాద్యా అతిక్రుద్ధం హలాయుధమ్ ॥ ౫౪ ॥ అశక్నువన్న పశ్యన్తుం నరసిహ్మమివస్థితమ్ । కృష్ణ ఏవాగ్రజస్యా
గ్రే కిఞ్చిద్భీతః కృతాఞ్జలిః ॥ ౫౫ ॥ స్తంభయన్ క్రోధసంరంభమిదం వచనమబ్రవీత్ । కిమప్యార్య న జానాసి భవా
న్లౌకికసంగ్రహమ్ ॥ ౫౬ ॥ త్వయ్యేవం కుపితే కోఽత్ర శిశ్రూషుస్తవ కో భవేత్ । పూర్వమేవ మయా సర్వం భావి

కార్యానురూపకమ్॥ ౫౭॥ నశ్రుతంవచనంశ్రీమత్తదేవఫలితంబత।సర్వైర్విచార్యగన్తవ్యముగ్రసేనాదిభిఃప్రభో॥ ౫౮॥
కర్తవ్యఃపార్థసంహారఏతేషాంసమ్మతోయది । అనాకర్ణ్యైవమద్వాక్యంసర్వశాస్త్రేషుసమ్మతమ్ ॥ ౫౯ ॥ య
థాన్యథైవఫలితంతథైవాద్యఫలిష్యతి । అభియుక్తశ్చమన్వాద్యైస్సన్న్యాసోనిందితఃకలౌ ॥ ౬౦ ॥ యతిర్నవిశ్వసే
త్ప్రాజ్ఞస్సర్వథాతుకలౌయుగే । సర్వజ్ఞేనత్వయాసర్వంవిస్మృత్యైవకృతంవిభో ॥ ౬౧ ॥ ఇదానీంకుప్యసేవ్యర్థం
భావ్యర్థజ్ఞానవేత్త్యావై । యదాద్రాక్షంగుహాసంస్థంమౌనీభూతమహంయతిమ్ ॥ ౬౨ ॥ పురాభ్యాశేయదానీతం
హృదయంకంపితంచమే । యదావిహాయవిపినంభవద్భిఃప్రాపితఃపురీమ్॥ ౬౩ ॥ తదానీమేవ సుమహాననర్థ ఇతినిశ్చి
తమ్ । యదాచాన్తఃపురంనీతోభవద్భిస్తత్త్వవేదిభిః ॥ ౬౪ ॥ కిఞ్చహాస్యంకథంవక్ష్యే సర్వలోకవిగర్హితమ్ ।
యతేస్సమీపంకోవార్యబాలాంప్రేషయతిస్త్రియమ్ ॥ ౬౫ ॥ తథైవాస్మత్స్వసాబాలా యతిశుశ్రూషణచ్ఛలాత్ ।
సన్న్యాస్యాసక్తహృదయాస్యాదేవేతిహినిశ్చయః ॥ ౬౬ ॥ ఇదానీఞ్చపునఃక్షోభంకరిష్యసికులేభృశమ్ । భవితవ్యం
భవత్యేవకాలోహిదురతిక్రమః ॥ ౬౭ ॥ తస్మాదర్జునసంహారాత్ కింశ్రేయఃప్రతిపద్యతే । ఇత్యుక్తోపిహలీక్రుద్ధఃకా
లాగ్నిరివమూర్ఛితః ॥ ౬౮ ॥ విజజృంభెనవెత్యైనంపర్వణీవమహార్ణవః । సర్వేపియాదవాఃక్రుద్ధాహనిష్యామో
యతింశఠమ్॥౬౯॥ఇతిసర్వేపివిక్రాన్తాగచ్ఛన్తంరామమన్వయుః।గచ్ఛన్నేవతతఃకృష్ణోయతిహన్మ్యహమేవతు॥ ౭౦॥
అతఏవనసన్దేహోవిరుద్ధోస్మాభిరర్జునః । యదీదమిష్టంపిత్రోర్వాక్రియతాంపార్థనిగ్రహః ॥ ౭౧ ॥ ఇత్యుక్త్వాథ
పునర్వాక్యమీషత్క్రుద్ధోహరిస్తదా । అగ్రజంప్రాహవాక్యజ్ఞస్సపవార్థ్వాతిభాషితుమ్ ॥ ౭౨॥ యతివేషోదురాత్మా
సోహన్యతేచెచ్ఛరోర్జునః । కీదృశీస్యాత్స్వసాస్మాకమత్రసాధు విచిన్త్యతామ్ ॥ ౭౩ ॥ పతిహీనాసుభద్రేతియన్ని
న్ద్యంశ్రూయతేవచః । పతిహీనాస్వసాస్మాకంశోచత్యగ్రేశులోచనా॥ ౭౪ ॥తచ్ఛ్రేయసేస్యాదస్మాకంమయావా

హన్యతేఽర్జునః । సైంహాద్యవిధినాపృష్టో గాన్ధర్వవిధినా స్వయమ్ ॥ ౭౫ ॥ పార్థం ప్రాప్తా న సన్దేహస్తత్పిత్రోరపి
సమ్మతమ్ । సుభద్రాయాశ్చ వైధవ్యం మన్మాతా న సహిష్యతే ॥ ౭౬ ॥ తదస్త్రమోచనఞ్చాపి పార్థమద్యైవ హన్మ్య
హమ్ ॥ అగస్త్యః ॥ ఇతి యుక్తియుతం వాక్యం శ్రుత్వా కృష్ణస్య మోహనమ్ ॥ ౭౭ ॥ మన్త్రాహతో యథా సర్పస్తం
భితస్సమవేక్షత । సాభిమానమిదం వాక్యం పునః ప్రాహ హలీ హరిమ్ ॥ ౭౮ ॥ వేషేణైవ జనో ముహ్యేత్తోఽవాఙ్మనా
తిహృద్గతమ్ । త్వయా కృతమిదం సర్వమితి భాతి న సంశయః ॥ ౭౯ ॥ సోఽర్జునస్త్వత్ప్రవృత్తో వా స్వయమీదృగ్విధో
థవా । సర్వాత్మనాథ వా శ్రేయస్థాపతం యదుసత్తమ ॥ ౮౦ ॥ కృష్ణః ॥ కథమార్యోఽపి మాం బ్రూషే సర్వజ్ఞోఽపి విచ
క్షణః । హన్త హన్తాత్ర కిం వక్ష్యే స్యాదేవం మయి మానినీ ॥ ౮౧ ॥ సాక్షీశ్వరస్స ఏవాత్ర విష్ణురన్తస్స్థితో హరిః । పిధా
య చ హరిః కర్ణావుచ్చైర్హరిమకీర్తయత్ ॥ ౮౨ ॥ అథైనం సాన్త్వయన్ రామో బభాషే బన్ధుసన్నిధౌ । మనః క్షో
భాదిదం ప్రోక్తం కిమర్థం వత్స కుప్యసే ॥ ౮౩ ॥ ఇతః పరం వా కిం కార్యం యతః కృత్వా మఙ్గళం భవేత్ । యథా లోకాప
వాదో నో న భవేత్తద్విధీయతామ్ ॥ ౮౪ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ మానీభూతేద్యమయ్యార్యసంభ్రమో వై మహానభూత్ । కి
మప్యుక్తైర్భవేత్ కిం వా భవతాం యద్ధి రోచతే ॥ ౮౫ ॥ నోచేద్యదిష్టం మత్పిత్రోస్తచ్ఛ్రుత్వా క్రియతాం తథా । తచ్ఛ్రు
త్వా వచనం తస్య గోపాలస్య మహాత్మనః ॥ ౮౬ ॥ భవానేవ పతిజ్ఞాతా త్వద్యుక్తిర్లోకపూజితా ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ భవద్భి
రేవ శాస్త్రజ్ఞైస్సంవిచార్యోచ్యతాం గురో ॥ ౮౭ ॥ అథవా మన్మతం వచ్మి శ్రూయతాం యది సమ్మతమ్ । యేన కేనాప్యు
పాయేన పత్రోః కార్యం సదా ప్రియమ్ ॥ ౮౮ ॥ అథవా స్వయమేవాత్ర పార్థః ప్రీత్యా సమావృణోత్ । సోఽపి బన్ధుర
యం శ్రేయాన్గాన్ధర్వో బాహుజన్మనామ్ ॥ ౮౯ ॥ కోపవాదోఽత్ర కో దోషః కస్య ప్రీతిరిహాగ్రహే । ఆర్యాస్మత్సన్త
తా వేవ దేవయానీ తు భార్గవీ ॥ ౯౦ ॥ యయాతిం సర్వధర్మజ్ఞం తం వృణోతి హి నశ్రుతమ్ । శకున్తలా మహాప్రాజ్ఞా

ముష్యన్తేనమహాత్మనా ॥ ౯౧ ॥ గాన్ధర్వేణవివాహేనస్వయంవరవశీకృతా । తస్యాంజజ్ఞేమహాప్రాజ్ఞోభరతోనామ ధార్మికః ॥ ౯౨ ॥ సంజజ్ఞేపాణ్డవాస్తేనభారతాఇతివిశ్రుతాః। శన్తనుశ్చమహారాజోజాహ్నవీంలోకపావనీం॥ ౯౩॥ ఉపయేమేస్వయంప్రీత్యాతస్యజజ్ఞేసుతస్తతః । భీష్మాఖ్యోవైష్ణవశ్రేష్ఠోవర్తతేద్యాపిసశ్రుతమ్ ॥ ౯౪ ॥ బహునాకిమిహోక్తేనదృష్టాన్తోత్రాగ్రహమేవకిమ్ । అవమత్యచపిత్రాదీన్రుక్మిణీమాంకిమావృణోత్ ॥ ౯౫ ॥ అనేనసాధుమార్గేణస్వసాస్మాకఞ్చపాణ్డవమ్ । అఙ్గీచకారసోప్యేనాంతథైవోక్తంమయాధునా ॥ ౯౬ ॥ వయమేవతతస్సర్వే గత్వేన్ద్రప్రస్థమఞ్జసా । కల్యాణాభినయంకృత్వాలౌకికంస్యామనిర్వృతాః ॥ ౯౭ ॥ ఏవంకృతశ్చేత్సన్తోషఃపిత్రోరస్మత్స్వసుస్తథా । లోకశ్చసాధుమన్యేతశ్రేయోస్మాకంభవేన్మహత్ ॥ ౯౮ ॥ ... ... *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమహాత్మ్యేఏకవింశోధ్యాయః *

అగస్త్యః॥ఇతిశ్రుత్వాహరేర్వాక్యంసర్వతోభద్రమృద్ధిమత్ ।ప్రశశంసుర్ముదాకృష్ణముగ్రసేనోద్ధవాదయః॥౧॥ అథోద్ధవాక్రూరముఖైరుగ్రసేనోయదూత్తమైః । సమ్యగాలోచ్యసస్మేరంరామకృష్ణావభాషత ॥ ౨ ॥ ఉగ్రసేనః॥ ఇన్ద్రప్రస్థన్తుతద్గత్వాయువామేవసుతోత్సవమ్ ।దత్వాచయౌతుకం సమ్యక్పార్థం సమ్మాన్యసంసది ॥ ౩ ॥ భూషణాంబరరత్నాద్యైశ్శీఘ్రంప్రతినివర్తతామ్ । ఇతిశ్రుత్వాత్రసన్తోషాదుగ్రసేనోదితంవచః ॥ ౪ ॥ తతఃప్రతస్థేభగవాన్బలభద్రోబలాన్వితః । కృష్ణశ్చపార్థకల్యాణంనివర్తయితుమాదరాత్ ॥ ౫ ॥ ఉద్ధవస్సాత్యకిశ్చైవహ్యక్రూరశ్చాపిచోదితః । ద్వాదశాక్షౌహిణీయుక్తానిర్యయుర్బలదర్పితాః॥ ౬ ॥ ప్రస్థాప్యైవంహరిప్రస్థంహారింహారిహావహోపమమ్ । రాజాద్వారవతీంప్రాపససైన్యస్సముజ్జ్వలితామ్ ॥ ౭ ॥ అథధర్మాత్మజఃకృష్ణంకృష్ణదాసోబలాన్వితమ్ । ప్రత్యుద్యయౌముదాశఙ్ఖభేరీనిస్సాణనిస్వనైః ॥ ౮ ॥తతోధర్మాత్మజంరామకృష్ణావత్యన్తహర్షితౌ । వవన్దాతేసురేశానా

మాయామానుషచేష్టితౌ ॥ ౯ ॥ భీమాద్యా భ్రాతరస్తస్య బలభద్రంవవన్దిరే । కృష్ణోఽభివాదయామాసభీమంమా
ద్రీసుతౌచతమ్ ॥ ౧౦ ॥ అర్జునేనపరిష్వక్తస్సస్వజేధర్మనన్దమ్। రాజాపిస్వాగతంపృష్ట్వా రామకృష్ణౌముదాన్వితః॥౧౧॥
ప్రవివేశపురీంతాభ్యాంనానాలఙ్కారశోభితామ్ । తతోరామశ్చగోవిన్దంప్రాపయ్యనిజమన్దిరమ్ ॥ ౧౨ ॥ దివ్యర
త్నాభరణైర్లేపనాద్యైరపూజయత్ । తతోరామశ్చకృష్ణశ్చకున్తీంస్తామభ్యవన్దతామ్ ॥ ౧౩॥ తతస్సుభద్రాసవ్రీ
ళామన్దంమన్దముపాగతా । నమశ్చక్రేమన్దహాసౌ రామకృష్ణౌజగత్పతీ॥ ౧౪ ॥ యుధిష్ఠిరః ॥ హేరామ హేరమానా
థప్రపన్నార్తిహరౌయువామ్ । మద్గృహంస్వయమాయాతౌతపస్సిద్ధోఽహమేవహి ॥ ౧౫ ॥ అద్యమేసఫలంజన్మఅ
ద్యమేసఫలంకులమ్ । ఇత్యుక్త్వాపాణ్డవశ్శ్రేష్ఠోజగదీశౌనిరీశ్వరౌ ॥ ౧౬ ॥ సర్వస్వేనాపిరాజేన్ద్రస్సమ్మానాగ్ర్యావ
పూజయత్ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ ఇత్థమత్రనవక్తవ్యంపితృష్వస్రుసుతప్రభో ॥ ౧౭ ॥ వయంబాలాశ్చపోష్యాశ్చబన్ధుస్స్నే
హాత్ప్రశంససిఅస్మాభిఃకాఙ్క్షితంభవ్యంయదస్మద్భగినీశుభా ॥ ౧౮॥ సుభద్రాకృతవత్యద్యతనోఽభద్రమిహాభవత్ ।
వసుదేవోగ్రసేనాద్యాస్సుభద్రోద్వాహహర్షితాః ॥ ౧౯ ॥ త్వదగ్రేచోదకందాతుమావామర్థశ్చయాతకమ్ ।
భవన్తౌబహుమన్యేతేస్వల్పంవాస్మత్కృతాంశుభామ్ ॥ ౨౦ ॥ సపర్యామార్యసంపూర్ణాంవిరాజన్తౌమహత్తయా।
ఉపయేమేసుభద్రాన్నోభగినీంఫల్గునస్స్వయమ్ ॥ ౨౧ ॥ ఇదమేవహికల్యాణంచిరేణాభిమతశ్చనః । ఇత్యుక్త్వావదం
పతీతౌతురామకృష్ణౌసభాన్తరే ॥ ౨౨ ॥ సింహాసనేతుసంస్థాప్యానర్చతుర్భూషణోత్తమైః । అమోఘాశీర్మహాశీర్భి
ర్భూషయిత్వాద్విజన్మనామ్ ॥౨౩॥ఆరార్తికంమఙ్గళశ్చకారయామాసతుర్ముదా। స్త్రీధనశ్చసభామధ్యేదదతుస్తౌమన
స్వినా ॥ ౨౪ ॥ దశకోటిసువర్ణానాంరజతానాఞ్చతుర్గుణమ్ । భూషణానిచముఖ్యానికోటినిష్కకృతానిచ॥ ౨౫॥
క్షౌమాణామభిముఖ్యానామనర్ఘ్యాణ్యంబరాణిచ । సహస్రాణిచపఞ్చాశదశ్వానాంసిన్ధుజన్మనామ్॥ ౨౬॥రథానాం

దర్శనీయానాంబాలార్కసమతేజసామ్ । సహస్రాణిచచత్వారిగజానామయుతంతథా ॥ ౨౭ ॥ పత్తీనాంమదమ
త్తానామశీతింకోటిమేవచ । దాసీనాంనిష్కకర్ణీనాంశ్యామానాంత్రిసహస్రకమ్ ॥ ౨౮ ॥ హారమేకమనర్ఘ్యఞ్చజాం
బవత్యుత్సవేర్పితమ్ । ఋక్షరాజస్యరామేణయోదత్తోహృష్టచేతసా ॥ ౨౯ ॥ ఏవంసంపూజ్యబీభత్సుంభగవాన్సహ
లాయుధః । భగిన్యైచసుభద్రాయైసుభద్రాభరణాన్యదాత్ ॥ ౩౦ ॥ పఞ్చాశత్కోటి నిష్కార్ఘ్యాం రశనాంరత్న
మాలికామ్ । ద్వాత్రింశత్కోటినిష్కార్ఘ్యంతాటఙ్కయుగళంతథా ॥ ౩౧ ॥ నాసికాభరణందివ్యంకోటినిష్కార్ఘ్య
మౌక్తికమ్ । కంబళానిచదివ్యానినానాదివ్యానులేపనమ్ ॥ ౩౨ ॥ పఞ్చాశత్కోటినిష్కార్ఘ్యాం స్వర్ణదీమాతృకాం
భువమ్। దంపతీతౌసమభ్యర్చ్యరామకృష్ణౌముదాన్వితౌ ॥ ౩౩ ॥ ఆపుష్యమూషతుస్తత్రప్రత్యహంపూజితౌచతైః ।
ప్రతిపూజ్యతతఃపార్థంరత్నాభరణవస్త్రకైః ॥ ౩౪ ॥ తోషయిత్వాతథాకున్తీమన్వహంశుభయాగిరా । విశ్లేషదుః
ఖాద్రుదతీందృష్ట్వాగన్తుంసముద్యతౌ ॥ ౩౫ ॥ ఆర్యేనస్సాధుమన్యస్వస్మర్తవ్యాస్సతతంత్వయా । భవిష్యతిచకల్యా
ణంసర్వథాత్రభజామహే ॥ ౩౬ ॥ అస్మత్స్వసాత్వియం బాలాపరమార్థవిచారిణీ। శిక్షణీయాప్రతీక్ష్యాచభ్రా
తృపుత్రీతవప్రియా ॥ ౩౭ ॥ ఇతికున్తీంసమాభాష్యసస్మేరవచనైశ్శుభైః । కృష్ణాఞ్జగదతుస్సాధ్వీం జగన్నాథౌశు
భాంగిరమ్ ॥ ౩౮ ॥ సాధ్విద్రౌపదికల్యాణిత్వంసర్వంవేత్సిలౌకికమ్ । బాన్ధవత్వేనయద్బ్రూమశ్శ్రోతవ్యమనసూ
యయా ॥ ౩౯ ॥ సపత్నీత్వన్తునారీణాంకష్టరోగవదుచ్యతే । ఏతత్సామాన్యతోలోకేసాధ్వీనాంనతథాకిల ॥ ౪౦ ॥
ఇయంసుభద్రాతేవత్సాసదాశుశ్రూషణేరతా । సాధుబుధ్యాప్రతీక్షస్వత్వదాధారమిదంగృహమ్ ॥ ౪౧ ॥ యానా
రీకుటిలాగేహేతద్గేహంనాభివర్ధతే । నశ్యేత్కుయోషితాసర్వంగృహిణీగ్రహముచ్యతే ॥ ౪౨ ॥ సర్వంవిచిన్త్యశా
స్త్రార్థంతత్త్వబుద్ధ్యవధారణాత్ । అస్మాకంభగినీంబాలాంసమ్యక్పాలయసౌహృదాత్ ॥ ౪౩ ॥ ఇత్యుక్త్వా భగినీం

జ్యేష్ఠామత్వాస్త్రీరామకేశవౌ । తాభ్యాంవ్యవస్త్రీభరతశ్రేష్ఠపాంచాలీమర్చ్యచోచతుః ॥ ౪౪ ॥ ఏతద్వాక్యంశుభంశ్రు
త్వాద్రౌపదీపతిదేవతా । సస్మితంప్రాహతౌమన్దమానన్దాశ్రువిలోచనా ॥ ౪౫॥ లోకేసాధారణంనార్యఃకుటిలా
స్స్వార్థతత్పరాః । విశ్వసేద్వామహాసర్పంస్త్రియన్తునకదాచన ॥ ౪౬॥ నతథాబ్రూతమామార్యౌయజ్ఞస్త్రైపాహిసం
సతి । త్వద్భక్త్యాసాధయేసర్వంత్వద్భక్తాంకురుమాంహరే ॥ ౪౭ ॥ ఇతిప్రసాదితఃకృష్ణఃకృష్ణయాకృతకృత్యయా ।
సుభద్రాంభగినీంప్రాహభగవాన్ఖ్యాతభావనః ॥ ౪౮ ॥ కల్యాణవంశజేవత్సేమద్వాక్యంశృణుసిద్ధయే । పితృమాతృ
కులవ్యాధిర్భర్తుశ్చేత్ప్రతికూలికా ॥ ౪౯ ॥ భూషణంపితృవంశస్యయదిసాధ్వీపతివ్రతా । అనుకూలాసదాభర్తు
ర్భవభవ్యప్రదాసదా ॥ ౫౦ ॥ ప్రత్యుత్తరన్తునబ్రూయాఃపతౌక్రుద్ధేకదాచన । మాకురుష్వసపత్నీత్వంకృష్ణాయా
శ్చరసౌహృదమ్ ॥ ౫౧ ॥ మాతరంవాపిపితరమ్మాస్మరాస్మాన్కదాచన । పతిరేవస్త్రియోబన్ధుఃపతిరేవస్త్రియో
ధనమ్ ॥ ౫౨ ॥ పతిరేవస్త్రియోధర్మఃపతిరేవమహత్తపః । గురునిన్దాపరశ్శిష్యఃపితృనిన్దాపరస్సుతః ॥ ౫౩ ॥ పతి
నిన్దాపరానారీవిజ్ఞాత్రేతేనరకేపతేత్ । స్త్రియఏవకలౌమృత్యుర్విధాత్రాకల్పితోగృహే ॥ ౫౪ ॥ నారీసామాన్య
మేతత్తుక్వచిత్సాధ్వీప్రకల్పతే । పురాసీతాపిసౌమిత్రింబహుధోక్త్వామర్వచస్సతీ ॥ ౫౫ ॥ సంపాద్యదుఃఖంభర్తు
శ్చస్వయంప్రాపచసంకటమ్ । విదర్శయన్తినారీణాందుశ్శీలంపాపమానసం ॥ ౫౬ ॥ లోకమాతాకరోదేవంలోక
రక్షార్థమాగతా । స్వైరిణోజితేన్ద్రియోయస్యాత్సాపిస్యాదతిదుఃఖితః ॥ ౫౭ ॥ ఇతిప్రదర్శయన్నామప్రలప
త్వాత్కృతోయథా । తస్మాత్సర్వాత్మనాభద్రేమాకృథాభర్తురప్రియమ్ ॥ ౫౮ ॥ భూషయస్త్రీకులంపిత్రోశ్శ్రియః
పరమవాప్స్యసి । ఇత్యుక్త్వామూర్ధ్న్యుపాఘ్రాయసాన్త్వయిత్వాశ్రులోచనామ్ ॥ ౫౯ ॥ ఆమన్త్ర్యపాణ్డవాన్స
ర్వాన్ప్రతస్థేసహలీహరిః । తతఃకృష్ణంనృపోదృష్ట్వాప్రతిష్ఠాసుంయుధిష్ఠిరః ॥ ౬౦ ॥ దుర్యోధనకృతాన్క్లేశా

స్స్వరేణ సాశ్రురభాషత ॥ యుధిష్ఠిరః ॥ మత్తో భాగ్యవిహీనోఽస్తి మాతులేయే మహాభూతలే ॥ ౬౧ ॥ యద్వయం బాల్యమారభ్య క్లేశాననుభవామహే । పిత్రా విశ్లేషితా బాల్యే పితృవ్యేణాప్యుపేక్షితాః ॥ ౬౨ ॥ పురాన్నిర్వాసితాస్సర్వే వారణావతపత్తనే । లాక్షాగృహే నలే హన్తుం వఞ్చితాశ్చ పురోచనాత్ ॥ ౬౩ ॥ ఏకచక్రాఖ్యనగరే పునర్భైక్షోదరంభరమ్ । కృష్ణావివాహమాకర్ణ్య ధృతరాష్ట్రేణ పత్తనే ॥ ౬౪ ॥ ఆహూయ బాన్ధవాగ్రే తు పునర్నిర్వాసితా వయమ్ । మాతులే న భవద్భిర్వా కుత్రచిన్న విచారితాః ॥ ౬౫ ॥ దరిద్రస్య కుతో బన్ధుర్దరిద్రస్య కుతస్సుఖమ్ । దరిద్రస్య కుతో ధర్మో మృతప్రాయో ధనిర్ధనః ॥ ౬౬ ॥ యస్యేశ్వరకృపాపూర్ణా తస్య సంపద్భవేద్ధ్రువమ్ । న యథా శత్రుబాధాస్యాద్యథైశ్వర్యం భవేద్బహు ॥ ౬౭ ॥ యథా వంశాభివృద్ధిస్స్యాద్యథా ధర్మోఽభీష్టదో భవేత్ । సర్వం విచార్య తత్త్వేన బ్రూహి మే పురుషోత్తమ ॥ ౬౮ ॥ ఇత్యుక్త్వా విరరామాథ సాశ్రుకణ్ఠో యుధిష్ఠిరః ॥ కృష్ణః ॥ కిమిదం ప్రాకృతాం బుద్ధిం కురుషే పురుషోత్తమ ॥ ౬౯ ॥ తత్త్వజ్ఞోఽపి హా సంసారే కథం ముహ్యసి మూఢవత్ । గతిరేతాదృశీ రాజన్ సంసారనరకార్ణవే ॥ ౭౦ ॥ అస్మాకమీదృశం దుఃఖం న భవేన్న విచార్యతే । అస్మాకం మాతులః కంసః కిం కిం వా న కరోతి వై ॥ ౭౧ ॥ న తావద్వ్యాజరాసన్ధకృతక్లేశా మహీపతే । వాచామగోచరాస్సర్వే వయం కిం న సహామహే ॥ ౭౨ ॥ జన్మాన్తరకృతం పాపమేవం రూపేణ బాధతే । తస్మాద్విచార్య శాస్త్రాణి కార్యో ధర్మస్సుమఞ్జసః ॥ ౭౩ ॥ మా విచారయ రాజేన్ద్ర సర్వం శ్రేయో భవేత్తవ । త్వం హి ధర్మవతాం నిత్యం త్వం హి సాధుప్రపూజకః ॥ ౭౪ ॥ ఇతః పరం మహావృద్ధిర్భవేదేవ న సంశయః । శత్రవో నిహతాశ్చ స్యుస్సామ్రాజ్యఞ్చ భవిష్యతి ॥ ౭౫ ॥ ధనుర్మాసే హరిః ప్రీత ఉషఃకాలేఽర్చనాద్ధ్రువమ్ । దదాత్యభీష్టమతుల్యం సత్యమేవ బ్రవీమి తే ॥ ౭౬ ॥ ధనుర్మాస ఉషఃకాలే స్నాత్వా సమ్యగ్జనార్దనమ్ । సమభ్యర్చ్య చ ముద్గాన్నం దధ్యన్నఞ్చ నివేదయేత్ ॥ ౭౭ ॥ భోజయేద్ద్విజవర్యాంశ్చ ప్రాతఃకాలే యథాబలమ్ । భుక్త్వా హ సకలాన్

భోగాన్ప్రాప్యసే వైష్ణవంపదమ్॥ ౭౮ ॥ నివేదయిత్వాముద్గాన్నంపురేన్ద్రాణిసహార్ద్రకమ్ । విష్ణవేదుగ్ధసితాసా
ధ్వనిత్యైశ్వర్యంసుమఙ్గలీ ॥ ౭౯ ॥ మన్త్రాన్స్తులక్ష్మీహృదయం జజాపైవంశ్రియస్తవమ్ । తౌలౌస్నాత్వాతుకావే
ర్యాంసర్వంకృత్వాయథాశుచిః ॥ ౮౦ ॥ తతోలక్ష్మీకటాక్షేణసురరాజంసమేయితా ॥ అగస్త్యః ॥ ధర్మ్యమేతద్ర
మామన్త్రంగోవిన్దస్తముపాదిశత్ ॥ ౮౧ ॥ శ్రీదేవీప్రథమన్నామద్వితీయమమృతోద్భవా । తృతీయంకమలాప్రో
క్తాచతుర్థంచన్ద్రశోభనా ॥ ౮౨ ॥ పఞ్చమంవిష్ణుపత్నీచషష్ఠంశ్రీవైష్ణవీతథా । సప్తమన్తువరారోహాహ్యష్టమంహ
రివల్లభా ॥ ౮౩ ॥ నవమంశార్ఙ్గిణీప్రోక్తాదశమందేవదేవికా । ఏకాదశంమహాలక్ష్మీర్ద్వాదశంలోకసున్దరీ ॥ ౮౪ ॥
శ్రీఃపద్మాకమలాముకున్దమహిషీలక్ష్మీస్త్రిలోకేశ్వరీమాక్షీరాబ్ధిసుతావిరిఞ్చజననీవిద్యాసరోజాసనా । సర్వాభీష్టఫల
ప్రదేతిసతతంనామానియేద్వాదశప్రాతశ్శుద్ధతరాఃపఠన్త్యభిమతాన్సర్వాన్లభన్తేశుభాన్ ॥ ౮౫ ॥ ఇత్యేతద్గీష్పతిప్రో
క్తంలక్ష్మీహృదయముత్తమమ్ । తౌలౌస్నాత్వాచకావేర్యాంజపచ్ఛ్రీవృక్షసన్నిధౌ ॥ ౮౬ ॥ తౌలౌసహ్యోద్భవాతీ
ర్థేశ్రీరఙ్గేస్నానమాచరన్ । జపేత్తత్కమలాస్తోత్రంసర్వాన్కామానవాప్స్యసి ॥ ౮౭ ॥ కావేరీస్నానమాహాత్మ్య
మద్యవక్తుంనశక్యతే । అత్యాసన్నస్తులామాసోనభస్యన్తేయమాగతః ॥ ౮౮ ॥ తులాకావేరిమాహాత్మ్యశ్రవణఞ్చ
దినేదినే। కురురాజన్మయాప్రోక్తంతులామాసేవిశేషతః॥ ౮౯ ॥ తస్మిన్వస్త్రంసువర్ణఞ్చతామ్రపాత్రాదికంతథా।
రాజతంకాంస్యపాత్రఞ్చతాంబూలంతణ్డులాదికమ్ ॥ ౯౦ ॥ గుగ్గులుంఘృతసంయుక్తందీపదానంతథైవచ । నాళి
కేరఫలాదీనాందానంబ్రాహ్మణభోజనమ్ ॥ ౯౧ ॥ యదివాఞ్ఛసికల్యాణంభవాబ్ధింతర్తుమిచ్ఛసి । తౌలికేకురుకా
వేరీస్నానంవాఞ్ఛాభీష్టదంశుభమ్ ॥ ౯౨ ॥ ఇతిప్రబోధయన్ధర్మంధర్మరాజాయకేశవః । గన్తుంప్రచక్రమేసర్వానామ
న్త్ర్యసహలాయుధః ॥ ౯౩ ॥ గోవిన్దన్తేఽజిగమిషుంతథానిశ్చిత్యపాణ్డవాః । భూషణాంబరరత్నౌఘైరానర్చ్య

విరహాతురాః ॥ ౯౪ ॥ తులాకావేరిమాహాత్మ్యమపృచ్ఛన్కమలాలయమ్। జ్ఞాత్వా తేషామభిప్రాయం భగవాన్భక్త
వత్సలః॥౯౫॥ మేఘగంభీరయా వాచా ప్రహసన్ప్రాహ పాణ్డవాన్ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ కావేరీ సరితాం శ్రేష్ఠా సర్వలోకైకపా
వనీ॥౯౬॥ తస్యాశ్చ వైభవం వక్ష్యే శృణుతాద్య కురూద్వహాః। యత్ఫలం ద్వాదశాబ్దన్తు సప్తసాగరమజ్జనాత్ ॥ ౯౭॥ తత్ఫ
లం సమవాప్నోతి తులాకావేరిమజ్జనాత్ । హరస్రగ్దక్షిణాశాయాముక్తేస్సోపానసన్తతిః ॥ ౯౮ ॥ నృణాం సామ్రా
జ్యదానేన దీక్షితా దక్షిణాం దిశమ్ । సర్వాభీష్టప్రదా దేవీ సర్వపాపప్రణాశినీ ॥ ౯౯ ॥ సర్వదుఃఖోపశమనీ సర్వదా
రిద్ర్యనాశినీ । స్నానాత్కలిషుదోషఘ్నీ కావేరీ కలినాశినీ ॥ ౧౦౦ ॥ కీర్తనాత్సర్వదోషఘ్నీ బ్రహ్మేన్ద్రైర్బ్రహ్మ
ణస్సుతా । సాక్షాద్బ్రహ్మమయీ దేవీ బ్రహ్మలోకప్రదాయినీ ॥ ౧౦౧ ॥ ప్రవృత్తా లోకరక్షార్థం దివ్యతోయా మ
నోహరా । అస్యాః ప్రభావం కో వేత్తి వేదాన్తేషు ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౯౨ ॥ యాని తీర్థాని సర్వత్ర పుణ్యాస్సర్వాశ్చ
నిమ్నగాః । కావేర్యా బ్రహ్మరూపాయాః కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్॥౧౦౩॥ ఏతజ్జలేన పక్వాన్నం కేవలం శాకమేవ వా
గయాశ్రాద్ధాయుతఫలం భవత్యేవ హి నో ధ్రువమ్ ॥ ౧౦౪ ॥ మద్వంశజాస్తు పుత్రాద్యా దద్యురస్యాం తిలోదకమ్ ।
అస్యాం స్నాయాత్సకృత్పుత్రో ముక్తో యస్మాదృణత్రయాత్ ॥ ౧౦౫ ॥ వయమేవ కృతార్థాస్స్మ భజామస్తృప్తిమక్ష
యామ్ । ఇతి శంసన్తి పితరః పరస్పరసమాగతాః ॥ ౧౦౬ ॥ అతిపాపా దురాచారా మానవా భూసురాదయః। వేద
బాహ్యా దురాత్మానో గురువిప్రవిదూషకాః ॥ ౧౦౭ ॥ ఏకాదశ్యాం ప్రభాతే తు సకృత్స్నాత్వా జలే మలే । యోగిగ
మ్యం భజేల్లోకం పునరావృత్తివర్జితమ్ ॥ ౧౦౮ ॥ యత్ర కుత్ర తులామాసే కావేర్యామరుణోదయే । ప్రాతస్స్నా
నం ప్రకుర్వన్తి శ్రుత్వా మాహాత్మ్యమేవ చ ॥ ౧౦౯ ॥ ధర్మవక్తారమర్చన్తి పురాణజ్ఞం సతాం మతమ్ । గన్ధపుష్పాక్షతై
ర్దీపైర్దురాచారాశ్చ పాపినః ॥ ౧౧౦ ॥ పాషణ్డాః పతితాశ్చైవ కితవా నాస్తికాస్తథా । తే సర్వే పితృభిస్సార్ధం

మత్కటాక్షేణపావితాః ॥ ౧౧౧ ॥ భుక్త్వేహసకలాన్భోగాన్పుత్రపౌత్రాభినన్దితాః । మమసాయుజ్యమాయా
న్తిమోక్షలక్ష్మీంనసంశయః ॥ ౧౧౨ ॥ తులామాసేతుకావేర్యాంయోనిత్యంస్నానమాచరేత్ । విష్ణులోకమవా
ప్నోతిపునరావృత్తివర్జితమ్॥ ౧౧౩॥ తస్మాత్సర్వాత్మనారాజన్కావేరీస్నానమాచర। మదుక్తదాననిరతస్సర్వైశ్వ
ర్యమవాప్నుహి ॥ ౧౧౪ ॥ అగస్త్యః ॥ ఇత్యుక్త్వాపాణ్డవాన్కృష్ణస్తులామాసస్యవైభవమ్। అత్రాగతస్యమేపా
ర్థమహానాకాలోత్యవర్తత ॥ ౧౧౫ ॥ శోచన్తీహ్యుగ్రసేనాద్యామమాగమనకాతరాః। యదాయదాస్మరిష్యన్తిభ
వన్తోమమసౌహృదాత్ ॥ ౧౧౬ ॥ భవిష్యతిమహచ్ఛ్రేయఆగమిష్యేహమఞ్జసా । వయంత్యక్త్వాచమథురాంజరా
సన్ధనిపీడితాః ॥ ౧౧౭ ॥ ద్వారకాఖ్యాంసముద్రాన్తేపురీంప్రాప్తాఅలౌకికామ్ ॥ యస్యాస్తివిత్తంసనరఃకులీనస్స
పణ్డితస్సశ్రుతవాన్గుణజ్ఞః । సఏవసర్వస్వచదర్శనీయస్సర్వేజనాఃకాఞ్చనమాశ్రయన్తి ॥ ౧౧౮ ॥ అస్మాన్మత్సరతరా
జ్యస్థాయస్మాన్మ్యాయంధనేస్థితాః । నవిస్మర్యావయంరిక్తాఃకదాచిదపిపాణ్డవాః ॥ ౧౧౯ ॥ ఇత్యుక్త్వామన్త్రయిత్వాతాన్స
ర్వాన్కృష్ణోతీవముదాన్వితః । కున్తీంనత్వాసమాపృచ్ఛ్యకృష్ణాంకృష్ణోథనిర్యయౌ ॥ ౧౨౦ ॥ అనుజగ్ముర్హరింపార్థా
శ్చతురఙ్గబలాన్వితాః । రథాధిరూఢోహ్యగమద్రథ్యమధ్యేయదూత్తమః ॥ ౧౨౧ ॥ మహతావాద్యఘోషేణదిశో
దశవినాదయన్ । మహారాజోనువవ్రాజజగన్నాథంయుధిష్ఠిరః ॥ ౧౨౨ ॥ ఏతంమహోత్సవంద్రష్టుంసర్వలోకమ
హేశ్వరాః । విమానస్థాస్సురావ్యోమ్నినిరన్తరముపాగమన్॥ ౧౨౩ ॥ వవర్షుఃపుష్పవర్షాణిననృతుశ్చాప్సరోగణాః।
దేవదున్దుభయోనేదుర్జగుర్గన్ధర్వయోషితః ॥ ౧౨౪ ॥ వేదస్తుతిభిరగ్ర్యాభిరీడిరేతంమునీశ్వరాః । అనుజగ్ముస్తదా
కృష్ణంపాణ్డవాస్తేద్వియోజనమ్ ॥ ౧౨౫ ॥ నివర్తితాస్తతస్తేనకృష్ణేననృపపుఙ్గవాః । పదాత్పదంనచలితుమసమర్థా
స్తుపాణ్డవాః ॥ ౧౨౬ ॥ పథివిశ్లేషసమయోరోదనంత్వతిదుఃఖదమ్ ॥ శ్రీకృష్ణః ॥ ప్రాకృతానామిదందుఃఖంనకదా

చిద్భవాదృశామ్ ॥ ౧౨౭ ॥ గతాగతంకరిష్యామోవయంయూయుశ్చపాణ్డవాః । గతిరేతాదృశీలోకేబన్ధూనామి
హముత్తృజా ॥ ౧౨౮ ॥ కృచ్ఛ్రాత్రిత్వాత్రిపుగపురీందివ్యాంకృష్ణేనవినివర్తితాః । సహరామగపురీంప్రాపకృష్ణేన
సమలఙ్కృతామ్ ॥ ౧౨౯ ॥ అగస్త్యః ॥ షట్షష్టికోటితీర్థానిద్విసప్తభువనేషుచ ॥ ౧౩౦ ॥ తానిసర్వాణిరాజేన్ద్ర
తులాంప్రాప్తేదివాకరే । విష్ణ్వాజ్ఞయాసమాయాన్తిస్నానార్థంసహ్యజాంభసి ॥ ౧౩౧ ॥ తస్మాత్వంభూ
భృతాంశ్రేష్ఠదానంకురుమయోదితమ్ । దానేనహిభవేత్స్వర్గందానేనహిభవేత్సుఖమ్ ॥ ౧౩౨ ॥ సత్పాత్రదాన
హీనస్తుస్వమాంసంప్రేత్యఖాదతి । తస్మాత్స్నాత్వాతులామాసేస్వయందానంసమాచర ॥ ౧౩౩ ॥ దినత్రూన్య
మకృత్వాతువ్రతాన్తేచపునర్నృప । ద్విజానాంపరమాన్నేనసహస్రంభోజయాధికమ్ ॥ ౧౩౪ ॥ తన్మాహాత్మ్యప్ర
వక్తారంసంపూజయధనాదిభిః । రాజయానంసమారోప్యబహుమానపురస్సరమ్ ॥ ౧౩౫ ॥ మహతావాద్యఘోషే
ణహ్యాలంకృత్యపురంగృహమ్ । గ్రామంప్రదక్షిణీకృత్యప్రాపయిత్వాస్వవేశ్మచ ॥ ౧౩౬ ॥ సర్వస్వేనాపిరాజేన్ద్ర
సంపూజ్యాభీష్టమాప్నుహి ॥ ... ... *

* ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమహాత్మ్యేద్వావింశోధ్యాయః *

ఇతిసర్వాన్సుఖాన్కృత్వాపావనాన్కుంభజోదితాన్ । హరిశ్చన్ద్రగప్రహృష్టాత్మాపునగపప్రచ్ఛసాదరమ్ ॥ ౧ ॥
హరిశ్చన్ద్రః ॥ భగవన్యోగినాంశ్రేష్ఠకుంభయోనేమహామతే । కృతకృత్యోహమేవాద్యత్వత్పదాంభోజసేవనాత్ ॥ ౨ ॥
నమస్తేయోగివర్యాయనమస్తుభ్యంత్రిమూర్తయే । నమస్తేమునివర్యాయనమస్తేదీనబన్ధవే ॥ ౩ ॥ సర్వేధర్మాశ్శ్రు
తాగపుణ్యాభుక్తిముక్తిఫలప్రదాః । విశేషేణసమశ్రౌషంకావేర్యాదివ్యవైభవమ్ ॥ ౪ ॥ సత్యంప్రసన్నోభగవాన్ము
కున్దోమమేహవిష్ణుస్సనకాదివన్ద్యః । నోచేన్మమస్యాదితిసాధుసఙ్గోముక్తిప్రదోయజ్ఞతపోపలభ్యః ॥ ౫ ॥ కావేరీ

వైభవంశ్రుత్వానతృప్తిర్జాయతేమమ । అతఃపునస్త్వాంపృచ్ఛామితద్భవాన్వక్తుమర్హసి॥౬॥ కావేరీసహ్యసంభూ
తాలోపాముద్రేతిసాకథమ్ । కదాదక్షిణగఙ్గేతివిశ్రుతాలోకపావనీ॥ ౭ ॥ కథంసహ్యాద్రిసంభూతాగఙ్గాధిక్యంకథం
పునః । ఏతత్సర్వంసువిస్తార్యబ్రూహిమేమునిపుఙ్గవ ॥ ౮ ॥ ఏవంరాజ్ఞాసపృష్టోథహృష్టమూర్తిరీశ్చసంస్మరన్। మన్దం
స్మిత్వాప్రహస్యైనంవ్యాజహారమునిర్నృపమ్ ॥ ౯ ॥ అగస్త్యః॥ సాధుసాధుమహాసాధుత్వమేవసుకృతీభువి।ధర్మ
ప్రసఙ్గేయచ్ఛ్రద్ధాపునఃపునరభూత్తవ॥ ౧౦ ॥ పుణ్యశ్లోకాగ్రణీస్త్వంహిలోకానుగ్రహకామ్యయా।ధర్మాన్పృచ్ఛసి
రాజేన్ద్రసన్తఏవసతాంధనమ్ ॥ ౧౧ ॥ సన్తఏవసతాంబన్ధుస్సన్తఏవసతాంతపః । సన్తఏవసతాంమిత్రంసన్తఏవస
తాంవ్రతమ్ ॥ ౧౨॥ తస్మాద్బ్రవీమికావేర్యాఃప్రభావంపుణ్యవర్ధనమ్ । ఇతిప్రశస్యతంయోగీకావేర్యాఃపుణ్యవైభ
వమ్॥ ౧౩॥కుంభయోనిర్మహాతేజావ్యాహర్తుముపచక్రమే।అస్మిన్నర్థేపురాపృష్టోధౌమ్యోనామమహామునిః ॥ ౧౪॥
ధర్మజేనపునఃప్రాప్తేద్వారకాంకేశవేతదా । కావేరీసంభవంసర్వంధర్మపుత్రాయసోబ్రవీత్ ॥ ౧౫॥ధౌమ్యః॥
కవేరోనామరాజేన్ద్రోరాజర్షిరమితప్రభః । యోగివర్యఃప్రసన్నాత్మాసర్వవిద్యావిశారదః ॥ ౧౬ ॥ జితేన్ద్రియో
జితాహారోనిస్సఙ్గోనిష్పరిగ్రహః । విరక్తస్సర్వధర్మేషుకఞ్చిత్కాలన్తుకర్మఠః ॥ ౧౭ ॥ ముముక్షురభవచ్ఛ్రీమాన్
కర్మకృత్వాసుదుష్కరమ్ । హిమవత్పర్వతేరమ్యేతపస్తేపేసుదారుణమ్ ॥ ౧౮ ॥ కవేరయోగినస్తస్యతప్యతస్తప
ఉత్తమమ్ । దివ్యవర్షసహస్రాన్తేబ్రహ్మాగత్యతమబ్రవీత్ ॥ ౧౯ ॥ బ్రహ్మా॥ వరంవృణీష్వరాజర్షే వరదోహమి
హాగతః । రాజాతద్వచనంశ్రుత్వాకృతాఞ్జలిరభాషత ॥ ౨౦ ॥ కవేరః ॥ ప్రసన్నోయదిమేదేవతపసోస్తిఫలంయది।
భవతోముక్తిమాకాఙ్క్షేకిమన్యైర్నశ్వరైఃఫలైః ॥ ౨౧ ॥ బ్రహ్మా॥నవయంమోక్షదానేతుసమర్థాస్సకలాస్సురాః।
ఏఏవముక్తిదస్సిద్ధంపరంబ్రహ్మాచ్యుతస్స్వయమ్॥ ౨౨॥ మమకన్యాజగన్మాతావిష్ణుమాయామహామునే।త్వత్పుత్రీత్వం

గతా దేవి తవ మోక్షం ప్రదాస్యతి ॥ ౨౩ ॥ ఇత్యుక్త్వా సాస్మరన్మాయాం విష్ణోర్లోకవిమోహినీమ్ । ఉపతస్థే విశాలాక్షీ సర్వాభరణభూషితా ॥ ౨౪ ॥ సా కన్యా చిన్మయీ సృష్టా దేవగన్ధర్వసంస్తుతా । పితామహస్తామాలోక్య వాక్యమేతదువాచ హ ॥ ౨౫ ॥ భద్రే స్య యోగినో దేవి కన్యా త్వం గచ్ఛ ముక్తిదా । నదీభూత్వాథ కావేరీ మోక్షమార్గైకసాధనీ ॥ ౨౬ ॥ సర్వతీర్థమయీ పుణ్యా లోకాంస్త్వం పాలయిష్యసి । లోపాముద్రాఖ్యయా చాపి త్వమేకాంశేన శోభనే ॥ ౨౭ ॥ భవ భార్యా హ్యగస్త్యస్య యోగీన్ద్రస్య మహాత్మనః । ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధే బ్రహ్మా హంసారూఢో మునైస్సహ ॥ ౨౮ ॥ గతే బ్రహ్మణి సా శక్తిర్విష్ణోర్భగవతో హరేః । కమనీయాకృతిః కన్యా కవేరస్య మునేరభూత్ ॥ ౨౯ ॥ తామాదాయ వరారోహాం కన్యాం కమలలోచనామ్ । జహర్ష భార్యయా సార్ధం సాక్షాన్మోక్షజ్జగతో యథా ॥ ౩౦ ॥ కర్మభూత్వా గృహే కశ్చిత్కాలం విశ్రాన్తిమాగతః । దృష్ట్వా కర్మసు దుష్పారం నైరాశ్యం పరమం గతః ॥ ౩౧ ॥ కదాచిత్ప్రాహ కన్యాం స్వాం కవేరః కనకాకృతిమ్ ॥ కవేరః ॥ పితృత్వం తే మయా ప్రాప్తం ముక్తపవాహామీశ్వరీ ॥ ౩౨ ॥ కావేరీతి సరిద్రూపా యత్ప్రసిద్ధా భవిష్యసి । త్వద్దర్శనేన సఞ్జాతా చిత్తశుద్ధిర్మమాధునా ॥ ౩౩ ॥ అతో మోక్ష్యైఖలం కర్మ దుష్పారం మోక్షవిఘ్నకృత్ । చిత్తశుద్ధిర్భవేద్యావత్తావన్నిత్యం చరేత్సుధీః ॥ ౩౪ ॥ తతః ప్రవృత్త్యాశుద్ధాత్మా సఞ్చరేద్యత్ర కుత్రచిత్ । ఇతి శ్రుత్వా పితుర్వాక్యం కవేరస్య మహాత్మనః ॥ ౩౫ ॥ దేవీ భగవతీ విష్ణోర్మాయా పితరమబ్రవీత్ । సత్యమేవ మహాభాగ యద్బ్రవీషీహ మాం ప్రతి ॥ ౩౬ ॥ మత్సన్నిధానమాత్రేణ చిత్తశుద్ధిరభూచ్చ తే । కరస్థితా హి ముక్తిస్తే సత్యమేవ బ్రవీమి తే ॥ ౩౭ ॥ త్వత్పుత్రీత్వేన తే కీర్తిం సర్వలోకేషు పావనీమ్ । ప్రకాశయన్తీ సతతం సిన్ధురూపా భవామ్యహమ్ ॥ ౩౮ ॥ పితౄనుద్దిశ్య యః కీర్తిం విస్తారయతి భూతలే । బ్రహ్మ యాస్యన్తి పితరస్తస్య పుత్రశ్చ వ్రజేద్ధరిమ్ ॥ ౩౯ ॥ ఇతి బ్రువన్తీం కావేరీం సమ్ప్రశస్య పునః పునః । కృతార్థోఽస్మీతి హృష్టాత్మా సన్న్యస్య

వ్యచరన్మహీమ్॥౪౦॥ సర్వత్రసమదృగ్యోగీసమలోష్టాశ్మకాఞ్చనః। బహిరన్తశ్చసర్వత్రసమంపశ్యఞ్జనార్దనమ్॥ ౪౧॥
సర్వత్రసఞ్చరన్మౌనీవాయువద్వీతకల్మషః । సమదుఃఖ సుఖశ్శాన్తోహస్తప్రాప్తఞ్చభక్షయన్ ॥ ౪౨ ॥ నిర్విశేషఞ్చ
సంపశ్యన్ద్విజాద్యన్యమృగాదిషు । మానావమానయోస్తుల్యఉన్మత్తఇవసర్వదా ॥ ౪౩ ॥ భావయన్మనసావిష్ణుంపర
మాత్మానమీశ్వరమ్ । చిన్మయంపరమానన్దంబ్రహ్మైవాన్తైగమద్ధరిమ్ ॥ ౪౪ ॥ లోపాముద్రాచకావేరీ సచ్చిదానన్ద
విగ్రహా । స్వజలేస్నాన్యసాతూష్ణీంతపస్తేపేవిముక్తయె ॥ ౪౫ ॥ అథాచ్యుతోహరిస్తత్రతస్యాఃప్రత్యక్షతాఙ్గతః।
అవదత్పుణ్యకావేరీంభగవాన్భూతభావనః ॥ ౪౬ ॥ శ్రీభగవాన్॥వత్సేప్రీతోస్మిభద్రన్తేతపసానేనతేశుభే । అభీష్టదఇ
హప్రాప్తోయదీష్టంప్రియతాంవరః ॥ ౪౭ ॥ కావేరీ ॥ నదీభూతాద్వ్యగచ్ఛేయంలోకపావనహేతునా । ఇతిమెనిశ్చి
తాబుద్ధిరనుగృహ్ణీష్వమామిహ॥ ౪౮ ॥ నాస్తికాశ్చకృతఘ్నాశ్చదురాచారానిరగ్నయః । ఏతాదృశామహాపాపా
అసంభాష్యాస్తథామయి ॥ ౪౯ ॥ యథాస్త్యస్నానమాత్రేణత్వత్పదస్థాహరేనరాః । విధీయతాంమహావిష్ణోయది
త్వంభక్తవత్సలః ॥ ౫౦ ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ అతీవదుర్ఘటాలోకేవరోయంపుణ్యకర్మణామ్ । ఏతాదృశేషుకాచిన్తా
తథైవాస్తుతథాపతే ॥ ౫౧ ॥ కిముపాయోస్తిమద్భక్తైర్మద్భక్తిర్ముక్తిదాయినీ । మద్భక్తాయాఅతోహన్తెపూరఇ
ష్యేమనోరథమ్॥౫౨॥సహ్యేచలేమహాపుణ్యేస్మరణాత్పాపనాశనే।దివ్యామలకమూర్తైర్మత్పాదకమలంవిధిః॥౫౩॥
అభిషేక్ష్యతిశంఖేనవిరజాపుణ్యపాథసా । తదాతత్పుణ్యతీర్థేనప్రవహస్వసుపూరితా ॥ ౫౪ ॥ భవదక్షిణగఙ్గేతిదక్షి
ణాన్దిశమాశ్రితా । దాక్షిణాత్యాయథాసర్వే హ్యముష్యాస్తవదర్శనాత్ ॥ ౫౫ ॥ స్వర్గస్థాశ్చభవిష్యన్తితథాపుణ్యా
భవిష్యతి । అత్యన్తదుర్లభంలోకెగఙ్గాధిక్యఞ్చదద్మితె॥ ౫౬ ॥ మహానదీనాంమాన్యాత్వంత్వత్సామ్యేకావిచారణా।
దత్తాత్రేయావతారోహంత్వత్తీర్థెపుణ్యవర్ధనె ॥ ౫౭ ॥ శిరస్థానేవసిష్యామిభావయన్స్తత్పదాశ్రయాత్। కిఞ్చకావేరి

తేభూయఃప్రయచ్ఛామిమహావరమ్॥ ౫౮॥ మమపాదోద్భవాగఙ్గా నదీనాంప్రవరాస్మృతా । తవోత్సఙ్గేభవిష్యా
మితస్యాస్త్వమధికాభవ ॥ ౫౯ ॥ త్వంపుణ్యాసర్వతీర్థానామధికైవనసంశయః । శిరస్థానేతవోత్సఙ్గేనిత్యంమత్పాద
సేవనాత్ ॥ ౬౦ ॥ గఙ్గాది సర్వతీర్థేషు నిత్యస్నానఞ్చతుర్యుగమ్ । సహ్యామలక తీర్థస్య కలాంనార్హన్తి షోడ
శీమ్ ॥ ౬౧ ॥ తపఃకుర్వన్తియేఘోరన్నైమిశేతుచతుర్యుగమ్। విన్దన్తితేత్వయిస్నానాత్సహ్యామలకసన్నిధౌ ॥ ౬౨॥
సహ్యామలకతీర్థఞ్చశఙ్ఖతీర్థమితిద్విధా । తవతీర్థస్యకల్యాణి నామధేయంభవిష్యతి ॥ ౬౩ ॥ అగస్త్యోమునిరత్రత్వాం
తపస్యన్తీంమదంశజః । ఆరోప్యకుణ్డికాతీర్థే సహ్యాద్రౌప్రాపయిష్యతి ॥ ౬౪ ॥ లోపాముద్రాఖ్యయాత్వఞ్చ తస్య
భార్యాభవిష్యసి । ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధేవిష్ణు ర్విశ్వమూర్తిర్జగన్మయః ॥ ౬౫ ॥ కావేరీచపునర్విష్ణో ర్ధ్యాయన్తీతత్పదా
మ్బుజమ్ । సాఽభూద్భగవతోమాయా తతాపపరమంతపః ॥ ౬౬ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరేగస్త్యో వర్ణీనిర్విణ్ణమానసః । సం
సారందుస్తరంమత్వాతపస్తేపేసుదారుణమ్॥౬౭॥తత్రాగస్త్యమునింప్రాహసర్వలోకపితామహః। కృతాఞ్జలిపుటై
శ్శ్రీమాన్స్తూయమానస్సురర్షిభిః॥ ౬౮॥ బ్రహ్మా ॥ సర్వోద్వేగకరంబ్రహ్మన్కిమర్థంక్రియతేతపః। త్వయాకృతంమ
యాజ్ఞాతం మద్వాక్యంశ్రూయతాంమునే ॥ ౬౯ ॥ మోక్షుపవమనస్తేద్య తస్మాత్తుర్యాశ్రమేమతిః । నిత్యాదికర్మ
ణోమత్వా హేతుత్వంసంసృతేఃకిల ॥ ౭౦ ॥ కర్మణైవభవేన్మోక్షస్సంసృతిశ్చవినశ్యతి । కామ్యకర్మవిహీనశ్చేత్క
ర్మసన్న్యాసవద్భవేత్ ॥ ౭౧ ॥ సన్న్యాసోత్యుగ్రసఞ్చారః కిఞ్చదూనేపతత్యధః । కర్మబ్రహ్మార్పణంకృత్వా వికలఞ్చా
పిమోక్షదమ్ ॥ ౭౨ ॥ మధ్యాహ్నేయోహినిష్కామ శ్శ్రాన్తంభోజయితాతిథిమ్ । గఙ్గాదిసర్వతీర్థైర్వా కింతస్య
వ్రతకోటిభిః ॥ ౭౩ ॥ విరక్తఇన్ద్రియార్థేషు తథాపుత్రగృహాదిషు । మానావమానయోస్తుల్యఃకర్మకృన్మోక్షభాగ్భ
వేత్॥ ౭౪ ॥ పఞ్చయజ్ఞంయదాకుర్యాద్విరక్తోవిష్ణుభక్తిమాన్ । తద్రక్షణేనాఖిలంత్రస్తం జగత్స్థావరజఙ్గమమ్॥ ౭౫॥

లోకోపకర్త్రా యత్కర్మ నిష్కామీకురుతే యది । సర్వభూతదయాయుక్తో ముక్తిస్తస్య కరే స్థితా ॥ ౨౬ ॥ నిష్కామ
కర్మన్యాసం వా ముక్తయే కేశవార్పితమ్ । భవత్యేవ న సన్దేహస్సన్న్యాసో వికలః పతేత్ ॥ ౨౭ ॥ బ్రహ్మచర్యే తు సన్న్యా
సే దుఃఖం స్యాద్దుర్విచిన్తనాత్ । భుక్తభోగస్య సన్న్యాసో మోక్షదస్స్యాదయత్నతః ॥ ౨౮ ॥ లోకాన్గార్హస్థ్యధ
ర్మేణ వానప్రస్థేన వా పునః । పవిత్రీకురుసఞ్చారాత్కర్మసన్న్యాసవత్తదా ॥ ౨౯ ॥ సత్కర్మణా హరేః స్థానం ప్రాప
తస్యాదయత్నతః । ॥ అగస్త్యః ॥ కథం మాం నరకద్వారే నియోజయసి హే ప్రభో ॥ ౩౦ ॥ బ్రహ్మా ॥ పూర్వక
ర్మకృతైః పాపైర్భార్యా స్యాదప్రియాశరా । కులటా ప్రతికూలా వా తాం త్యజేత్స్వర్గభాక్సుధీః ॥ ౩౧ ॥ యా నిన్ద
తి పతిం నారీ ప్రతికుప్యతి వా సకృత్ । శతజన్మశునీ సా స్యాత్తాదృశాంగపూర్వపాపినః ॥ ౩౨ ॥ తపస్సిద్ధస్య తే బ్రహ్మ
న్విశేషాన్మదనుగ్రహాత్ । భవిష్యతి శుభాచారా మన్దహాసా పతివ్రతా ॥ ౩౩ ॥ కిఞ్చ బ్రవీమి తే వత్స సుప్రీతస్తపసా
తవ । బ్రహ్మచర్యవ్రతే నేత్థం ముక్తిదం కర్మ వైదికమ్ ॥ ౩౪ ॥ మమ కన్యా శుభాఙ్గీ చ కావేరీతి ప్రకీర్తితా । తపశ్చరతి
సత్కీర్తిర్లోకానుగ్రహకామ్యయా ॥ ౩౫ ॥ విధినా తాం సముద్వాహ్య తస్యై దత్త్వాప్యభీప్సితమ్ । దురాత్మనోఽస్య
విన్ధ్యస్య సర్వలోకవిరోధినః ॥ ౩౬ ॥ తపసా సంహరన్దర్పం సహ్యం గచ్ఛ నగోత్తమమ్ । కావేర్యంశేన తత్రైనాం
ప్రవహస్వేతి చోదయ ॥ ౩౭ ॥ తత్రస్థాం ప్రాప్య కావేరీం లోపాముద్రాఖ్యయాయుతామ్ । ప్రజస్వలోకరక్షా
ర్థం మలయఞ్చ కులాచలమ్ ॥ ౩౮ ॥ ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధే బ్రహ్మా మునిం దేవగణైర్యుతః । స చ విస్మయమావిష్టః పుష్టాఙ్గో
నిరగాత్తతః ॥ ౩౯ ॥ నిరుధ్య సూర్యసఞ్చారం వర్ధయన్తం నగోత్తమమ్ । విన్ధ్యం భూమిసమం కృత్వా సాత్త్వపూర్వ
స్తుయాచ్ఛన్నయా ॥ ౪౦ ॥ మమాగమనపర్యన్తమేవం వర్తస్వ భూధర । సత్యం మాముఞ్చ భద్రన్తే యది శ్రేయస్త్వ
మిచ్ఛసి ॥ ౪౧ ॥ ఇత్యుక్త్వా తం ప్రశస్యాథ కావేరీదర్శనోత్సుకః । సఞ్చరన్నపి నైతత్ర మార్గమాణశ్చ సహ్యజామ్ ॥ ౪౨ ॥

ఉత్తరేహిమవత్పార్శ్వేకావేరీంతపసిస్థితామ్ । దృష్ట్వారూపవతీంహృష్టఃపరిపప్రచ్ఛతాంశనైః ॥ ౯౩॥ భద్రేకావేరి కల్యాణిమామీక్షస్వసుచక్షుషా । సన్తాపయసిబాల్యేత్వంకిమర్థంకోమలంవపుః ॥ ౯౪ ॥ సర్వంమనోగతంతేద్య జానామిజగదంబికే । ధ్యానారూఢాసికావేరీరూపయౌవనశాలినీ॥ ౯౫ ॥ ఇతిశ్రుత్వామునేర్వాక్యంపురోగస్త్యం దదర్శహ । ఉత్థాయసంభ్రమాద్దేవీస్వాగతేనాభిపూజ్యతమ్ ॥ ౯౬ ॥ అర్ఘ్యపాద్యాదిసంస్కారైః పూజయామాసతంమునిమ్ ॥ ౯౭ ॥

*

* ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేత్రయోవింశోధ్యాయః *

ధౌమ్యః ॥ పునరాహసతాందేవీం స్మితపూర్వాంకృతాఞ్జలీమ్ । ఇన్దీవరాక్షీంబింబోష్ఠీం నీలకుఞ్చితమూర్ధజామ్ ॥ ౧ ॥ అగస్త్యః ॥ నిదేశాద్బ్రహ్మణోదేవిప్రాప్యాగతోస్మితవాన్తికమ్ । తవేప్సితంప్రదాస్యామి కిఞ్చమేపూరయేప్సితమ్ ॥ ౨ ॥ కావేరీ॥ సత్యమేవమునిశ్రేష్ఠతవవాక్యంమనోహరమ్ । పూరయిష్యసిమేభీష్టం త్వఞ్చదేవమనస్థితమ్ ॥ ౩ ॥ ధౌమ్యః ॥ ఇత్యుక్త్వాసావరంవవ్రేకావేరీకుంభసంభవమ్ । అహంబ్రహ్మసుతావిష్ణోర్మాయాలోకవిమోహినీ॥ ౪॥ లోపాముద్రేతివిఖ్యాతాలోకానుగ్రహకామ్యయా। కావేరీతిసరిద్రూపాభజేయందక్షిణాన్దిశమ్॥ ౫ ॥ చతుర్దశసులోకేషుయానితీర్థానికుంభజ । మయాసర్వాణితాన్యద్యసమాగచ్ఛన్తుసర్వదా ॥ ౬॥ సర్వతీర్థేషుయత్పుణ్యంసర్వయజ్ఞేషుయత్ఫలమ్ । సర్వవ్రతేషుయత్పుణ్యంతదస్తుస్నానతోమయి ॥ ౭ ॥ మజ్జలేస్నానమాత్రేణ యథాస్యురనఘానరాః। ఉత్తారితామయాసర్వేదాక్షిణాత్యాఅయత్నతః ॥౮ ॥మత్తీరేతువిశేషేణభూమిస్సత్యవతీసదా । స్థితాశ్చధనధాన్యాఢ్యాస్సదాధీతాస్తుభూసురాః ॥ ౯ ॥ సకృచ్ఛ్రాద్ధప్రదానేనపితరోమమసన్నిధౌ । భవన్తువిష్ణులోకస్థాస్తేషాంతృప్తిరథాక్షయా ॥ ౧౧ ॥ సకృద్ధ్యానేన పానేనకావేర్యామమకీర్తనాత్ । దర్శనేనాప

పాపిష్ఠాస్స్వర్గగాస్స్యురయత్నతః ॥ ౧౦ ॥ ఏవం దాస్యసి మేభీష్టం లోపాముద్రాఖ్యయాప్యహమ్ । భవేయం ధర్మప
త్నీ తే కావేరీత్యంశతస్సరిత్ ॥ ౧౨ ॥ అగస్త్యః ॥ అస్తు తే భీప్సితం భద్రే సర్వమేవ న సంశయః । తథైవ బ్రహ్మణా
ప్రోక్తగపురైవ భవతీం ప్రతి । వర్తన్తే సర్వతీర్థాని కుణ్డికాయాం మహేశ్వరీ । గఙ్గాద్యా ఆపగాస్సర్వాస్సాఙ్గోపా
ఙ్గాగమైస్సహ ॥ ౧౪ ॥ తాః ప్రవిశ్య వసన్తే తస్యాం కావేర్యంశేన నిమ్నగా । యావద్బ్రహ్మగిరిప్రాప్తిస్తావన్మత్కుణ్డి
కాస్థితిః ॥ ౧౫ ॥ తవానురూపశ్శైలోసౌ పుణ్యో బ్రహ్మమయో మహాన్ । సహ్యాభిధస్త్వం నిర్గమ్య తస్మాద్గచ్ఛ సరిన్మ
యీ ॥ ౧౬ ॥ తత్రాత్రేర్మోహహారిశ్శ్రీమాన్యోగీ తత్ర వసిష్యతి । తత్పాదరజసాపూతా భవ దేవి సరిద్వరా ॥ ౧౭ ॥
పునీహి చాతిపాపిష్ఠాన్ సర్వలోకైకపావనీ । అయమేవ వరో దత్తః పూర్వమేవాచ్యుతేన వై ॥ ౧౮ ॥ మత్సంబన్ధేన
తే దేవి ప్రభావాతిశయోదయః । అతోపరం వరం దద్మి సన్తుష్టస్తవ సువ్రతః ॥ ౧౯ ॥ అన్యథాపౌనరుక్త్యేన మద్దత్తో హి వరో
హతః । యత్ఫలం ద్వాదశాబ్దస్తు సప్తసాగరమజ్జనాత్ ॥ ౨౦ ॥ ఏకాదశ్యాం సకృత్ స్నానాత్తవతీర్థే తు తద్భవేత్ ॥
ధౌమ్యః ॥ ఇత్యుక్తా హృష్టపుష్టాఙ్గీ కోమలాఙ్గీ సువిస్మితా ॥ ౨౧ ॥ హారనూపురకేయూరమకుటాద్యైరలఙ్కృతా ।
బింబాధరా విశాలాక్షీ పక్వబిల్వఫలస్తనీ ॥ ౨౨ ॥ దుకూలవసనోపేతా స్వర్ణతాటఙ్కభూషితా । విరాజజ్జఘనాకాన్తా
రశనాదామభూషితా ॥ ౨౩ ॥ మాణిక్యరత్నవిలసన్ముద్రికాలఙ్గదఙ్గులిః । ద్విధాభూతాథ కావేరీ లోపాముద్రేతి
సా సతీ ॥ ౨౪ ॥ సా తత్కమణ్డలుజలే ప్రవివేశ పుణ్యా పుణ్యాకవేరతనయేతి సరిద్వరేతి । తత్రాపురోధ మునివర్యవరస్య
లోపాముద్రాంశతో మదనమోహదమఞ్జువేషా ॥ ౨౫ ॥ మన్దస్మితా మఙ్గళరూపవేషా మునీన్ద్రపాదాబ్జయుగం ననా
మ । దృష్ట్వాప తాం హృష్టతనుర్మునీన్ద్ర ఉద్వాహకార్యే స్మరదబ్జయోనిమ్ ॥ ౨౬ ॥ ఆరుహ్య హంసం భగవాన్ పితా
మహస్తత్రాజగామాథ సురర్షిసఙ్ఘైః । శ్రియా చ సాకం గరుడాసనో హరిర్వృషేన్ద్రమారుహ్య హరశ్చ సోమః ॥ ౨౭ ॥

సోఽభూత్సమాజస్సురనాయకానాం తేషాం విచిత్రో జగదుత్సవాయ । తథాకవేరోద్భవకుంభయోన్యోస్స ఉత్సవోఽభూత్స
కలోత్సవాయ॥ ౨౮ ॥ మునిర్ననామాబ్జజవిష్ణుశఙ్కరశ్రీపాదపద్మాని నతం మునీశ్వరమ్ । తం మూర్ధ్న్యుపాఘ్రాయ
తదాపి దేవతా ప్రయుఞ్జురాశీర్వచనం శుచిస్మితాః ॥ ౨౯ ॥ లోపాముద్రా లోకమాతా వవన్దే లక్ష్మీం దక్షస్యాత్మజాం
భారతీఞ్చ। ఆలిఙ్గ్య తాం మూర్ధ్న్యుపాఘ్రాయ తాశ్చ స్యాస్త్వం భద్రే భర్తృప్రియేత్యవోచన్ ॥ ౩౦ ॥ తతస్సుతాం
తాం భువనస్య మాతరం సా భారతీ దివ్యవిభూషణాదిభిః । దివ్యాంబరైః కుఙ్కుమచన్దనాదిభిస్సుభూషయిత్వా మునిపా
ర్శ్వమానయత్ ॥ ౩౧ ॥ బృహస్పతిర్బ్రహ్మహరీశసన్నిధౌ సప్తర్షిమధ్యే ఖిలతాపసాగ్రతః । వైవాహికం గృహ్యవి
ధానతో విధిం నివర్తయామాస చ కుంభజన్మనః ॥ ౩౨ ॥ చతుర్భుజస్యానుమతేశ్చతుర్ముఖో మునీన్ద్రవర్యాయ స కుం
భయోనయే । దేవీం స్వకన్యాం జలదానపూర్వకం దదౌ ద్విజేభ్యశ్చ ముదా ధనం బహు ॥ ౩౩ ॥ వధూసహాయః
కలశోద్భవో మునిస్సభాం పరిక్రమ్య మునీన్ద్రభూషితామ్ । భృగ్వాదిముఖ్యా మునయోఽచ్యుతాగ్రతశ్చాశీర్భిరగ్ర్యాభిర
భూషయన్మునిం ॥ ౩౪ ॥ విశుశ్రువే మఙ్గళతూర్యనిస్వనో జగుశ్చ గన్ధర్వవరా నభస్యథ । ముదా ననర్తుః కుశలాప్సర
స్త్రియో మన్దారపుష్పాణి సురా వవర్షిరే॥ ౩౫ ॥ అథస్సపత్నీసహితో ముదాన్వితస్సభాం ప్రణమ్యాథ స తైశ్చ నన్దితః
వరాసనస్థశ్శుశుభే హిమాచలే యథా భవానీం పరిణీయ శఙ్కరః ॥ ౩౬ ॥ వవన్ద ఈశానపదారవిన్దం మునీన్ద్రవర్యో ద్వి
జబృన్దమధ్యే । ఆలిఙ్గ్య దోర్భ్యాం ప్రణమన్తమీశస్స ఆశిషం ప్రయుయోజ భవ్యమ్ ॥ ౩౭ ॥ నత్వాథ లక్ష్మీసహితం
పరం హరిం ప్రక్షాళ్య పాదాబ్జయుగం స కుంభజః । తత్తీర్థమేత్యాఖిల తీర్థపావనం సంప్రాశయిత్వా చ సభాసద
స్తతః ॥ ౩౮ ॥ అగస్త్యయోగీశ్వరకుణ్డికాజలే జగత్పవిత్రం హ్యకరోత్సుపూరితమ్ ॥ లోపాముద్రాగస్త్యపత్నీ
ప్రహృష్టా మన్దస్మేరా మోహినాం మోహినీ చ । నత్వా దేవీం పార్వతీం విష్ణుపత్నీం వాణ్యాః పాదాంభోజయుగ్మం

వవన్దే ॥ ౩౯ ॥ తాంవన్దమానాంప్రసమీక్ష్యమాతరంలోకస్యమాతాఖిలలోకసుందరీమ్ । నిజాఙ్కమారోప్యజగత్త్రయోజ్జ్వలాంసాశిక్షయన్తీంప్రబభాణభారతీ ॥ ౪౦ ॥ భద్రేదేవిత్వంహిలోకస్యమాతాసాధ్వీనామప్యగ్రగణ్యాభవస్వ । మాబ్రూయాస్త్వంవిప్రియంభర్తురగ్రే క్రుద్ధేపత్యౌభత్సితావాకదాపి॥౪౧॥మాదుష్టానాంగచ్ఛపార్శ్వంకదాపిస్త్రీణాంబ్రూయాస్సత్యమేవాపదిత్వం।వదస్వవాచామృతమేవసర్వదాశృణుష్వవిష్ణోశ్చరితంవృణీష్వ॥౪౨॥ విష్ణోఃపదంమఙ్గళమేవసర్వదాగృహ్ణీష్వవాచంపతిభూషణాసదా । భజస్వదాక్ష్యంగ్రహవస్తుసంగ్రహేభజస్వనామత్రయమిష్టదంహరేః ॥ ౪౩ ॥ పృచ్ఛస్వధర్మాన్పతిమేవసర్వదాధ్యాయస్వభక్త్యాపతిపాదపఙ్కజమ్ । వినిర్గతేభర్తరికార్యహేతునాత్వఙ్గాగరూకాభవవహ్నిరక్షణే ॥ ౪౪ ॥ భవాతిథేయాచభయాన్వితా బహిస్ససావధానాభవవిష్ణుకర్మణి॥శయిష్వపశ్చాత్పతిపాదపఙ్కజేబుధ్యస్వభర్తుస్సభయాపురైవ॥౪౫॥త్రాయస్వభక్త్యాపతిబాన్ధవాన్సదానేక్షస్వపిత్రోస్తవబాన్ధవాన్పరాన్ । ఏవంప్రవృత్తాగృహిణీపతిప్రియాసుసాధువృత్తాచతులాశుచిస్సదా॥ ౪౬ ॥ హృష్టాచభక్త్యాసతతంస్మరోత్సవంభుక్త్వాచభోగాంస్త్రిదివంప్రయాస్యసి । కుయోషితఃకుత్సితసఙ్గశీలాఃక్షుద్దృష్టయఃకుణ్ఠితధర్మచిన్తాః ॥ ౪౭ ॥ ఉచ్చైస్స్వరాస్స్వోదరపూరణాశ్చద్విషన్తిభర్తౄన్నరకాలయాస్స్యుః ॥ లోపాముద్రాభారతీప్రోక్తధర్మానిత్థంశ్రుత్వాసస్మితంలోకమాతా । సర్వాన్ముక్త్వామాతరాద్యత్వయోక్తాన్సర్వజ్ఞాహంశిక్షితాచాస్మిభూయః ॥ ౪౮ ॥ పూర్వంపుణ్యైస్సఞ్చితైరేషభర్తాలబ్ధోభూమ్నైనుత్తమాకాహిలోకే । అత్రశ్రేయస్స్వర్గపవాఖిలంమేశ్రుత్వేత్థంతత్సుజ్ఞనాస్తాంననన్దుః ॥ ౪౮ ॥ ధౌమ్యః ॥ తతస్స్మితానన్దమువాచకుంభజోవిషణ్ణచేతావిషయేష్వనిర్మలః । విభోహమేవంతవశాసనాద్గృహీకథంతరేయంభవముత్తరాంబుధిమ్ ॥ ౪౯ ॥ నిశమ్యవాక్యంవిధిరస్యవిస్మితోవిహస్యకిఞ్చిన్ముఖమీక్ష్యవైష్ణవం।సఙ్కోచితస్తస్యకృపావలంబనాత్ప్రశస్యతంప్రాహమునింపితామహః॥౫౦॥

శాల్యేవిరక్తస్తుకృతీభవాన్మునే సమస్తధర్మాశ్చకరస్థితాస్తవ । ఇతిబ్రువన్ రామమనుందయాన్వితో విముక్తయేస్మై సముపాదిశద్విధిః ॥ ౫౧ ॥ వ్యాచఖ్యౌచపునస్తస్మైరామభక్తాయయోగినే । యన్త్రంయన్త్రస్వరూపఞ్చషడక్షరజపోవిధిమ్ ॥ ౫౨ ॥ మన్త్రంప్రాప్య మహాయోగీ శుశుభేచ షడక్షరమ్ । బలామతి బలాభ్యాఞ్చైవ రఘునాథఇవాపరః ॥ ౫౩ ॥ తతోదేవీంసుసన్తుష్టాం లోపాముద్రాంహరిప్రియామ్ । నమస్యన్తీమువాచేదంమన్దస్మేరముఖామ్బుజామ్ ॥ ౫౪ ॥ బ్రహ్మా ॥ త్వజ్జలేస్నానస్యతాంనృణాం యత్రకుత్రాపిశోభనే । త్వత్తీరేవసతాంలక్ష్మీర్మత్కటాక్షేణవర్ధతు ॥ ౫౫ ॥ భగవానపివిశ్వాత్మా లోపాముద్రామథాబ్రవీత్ । దక్షిణాశాంగమిష్యన్తీం నదీరూపప్రవాహినీమ్ ॥ ౫౬ ॥ నిజమాయాంశసంభూతాం లోకానుగ్రహకారిణీమ్ ॥ విష్ణుః ॥ త్రిరాత్రంజాహ్నవీతీరే పఞ్చరాత్రన్తుయామునే ॥ ౫౭ ॥ సద్యఃపునాతుకావేరీపాపమామరణాన్తికమ్ । దక్షిణాశాసురక్షార్థం లోపాముద్రాంసముద్యతామ్ ॥ ౫౮ ॥ ప్రణమన్తీంసముత్థాప్య స్వహస్తాభ్యాంహరోఽబ్రవీత్ ॥ ఈశ్వరః ॥ త్వన్మూలమారభ్యకవేరకన్యే సార్ధంమునీంద్రైస్తవపుణ్యతీరే । వసామినిత్యంవసతాఞ్జనానా మాసాగరంవాఞ్ఛితవస్తుదాయీ ॥ ౫౯ ॥ ఇత్థన్తుదేవ్యైజగతాంవిభూత్యై దదుర్వరాన్స్తే విధివిష్ణురుద్రాః । అగస్త్యమామన్త్ర్యచతస్యపత్నీంస్వంస్వంపదంజగ్మురతీవహృష్టాః ॥ ౬౦ ॥ * * * *

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే చతుర్వింశోఽధ్యాయః

ధౌమ్యః ॥ గతేషు తేషు దేవేషు త్రిమూర్తిషుసురైస్సహ । హిమవత్ప్రస్థతోఽగస్త్యగ ప్రతస్థేస్వస్త్రియాసహ ॥ ౧ ॥ తత్రస్థితామహాత్మానోమునయోధముముక్షవః । కావేరీంసంపరిష్వజ్యస్నేహాదూచుస్సుదుఃఖితాః ॥ ౨ ॥

మునయః ॥ మాతస్త్వైదేవికల్యాణికల్యాణసమయేతదా । సంసారభీతైరస్మాభిర్మోక్షుంసంప్రార్థితోహరిః ॥ ౩ ॥

అనుశిష్టా వయం తేనసదయేనముముక్షవః ॥ విష్ణుః ॥ యత్ర ప్రవతికావేరీపుణ్యా మోక్షదాయినీ రస్థలీ॥ ౪ ॥ యూయం వసత సర్వేపి ప్రార్థ ఇత్యాచమత్పదమ్ ॥ మునయః ॥ త్వాం వినాద్యవసామో త్రలోకమాతఃకథం బత॥ ౫ ॥ విరక్తానాం తథాస్మాకం తపసాకిం ప్రయోజనమ్॥ ధౌమ్యః ॥ ఇతి తేషాం వచశ్శ్రుత్వా కావేరీసాశ్రుపాతనమ్ ॥ ౬ ॥ లోపాముద్రాగ్రతో భర్తుర్మునీన్ద్రానిదమబ్రవీత్ ॥ కావేరీ ॥ భవద్భిః ప్రార్థితం యస్మాత్తత్తథైవ భవిష్యతి ॥ ౭ ॥ ప్రాపయిష్యతి మామేష భగవాన్సహ్యభూధరమ్ । ప్రవహామి యదా తస్మాత్ కావేరీ దక్షిణాం దిశమ్॥౮ ॥ తదాగచ్ఛత సర్వజ్ఞా మయి స్నేహాన్మునీశ్వరాః । సంసారవారిధేర్ఘోరాదుద్ధృత్య స్నానపానతః ॥ ౯ ॥ యుష్మానహం ప్రాపయిష్యే వైకుణ్ఠం న సంశయః । యే కేచిత్ప్రాణినస్సర్వే మత్తీరస్థాః జడా అపి ॥ ౧౦ ॥ యాన్త్యేవ దుర్లభాం ముక్తిం కిముత శ్రోత్రియా జనాః । అహం భగవతో మాయా హరేర్విశ్వాత్మనో ద్విజాః ॥ ౧౧ ॥ పితామహస్య కన్యా చ కవేరేదాపితా సుతా । ఏవన్తు లోకరక్షార్థమహమేవ సముద్యతా॥ ౧౨ ॥ ప్రవేతి దక్షిణాశాయాం కావేరీతి విధీరితా । లోపాముద్రాఖ్యయాగస్త్యమునేర్భార్యా భవామి వా ॥ ౧౩ ॥ నదీరూపేణ గన్తుమ్మే న శక్యం శైలకోటిషు । తస్మాదనేన భర్త్రాద్య ప్రాప్స్యామి బ్రహ్మభూధరమ్ ॥ ౧౪ ॥ తత్స్నానానినదీభూత్వా దక్షిణాశాస్వలంకృతిః । తత్ర త్వాన్నాపవయ స్తీచ స్నానపానాదిదర్శనైః ॥ ౧౫ ॥ శ్రీరఙ్గరాజపాదాబ్జ పధాయాస్యామి సాగరమ్ । తదాసాద్య చ మత్తీరే వస్తవ్యం ద్విజసత్తమాః ॥ ౧౬ ॥ అహం వస్తారయిష్యామి దుస్తరాద్భవసాగరాత్ । ఏకాదశ్యాం వ్యతీపాతే స్నానమాత్రేణ మజ్జలే ॥ ౧౭ ॥ నరాణాముపనేష్యామి బుణత్రయవిశృంఖలామ్ । మాభైష్ట యూయం విప్రేన్ద్రా ఆగమిష్యథ మత్పదమ్ ॥ ౧౮ ॥ వైకుణ్ఠం ప్రాపయిష్యామి కేవలం స్నానమాత్రతః । స్నానమాత్రేణ మత్తీర్థే మహాపాపీ దివం వ్రజేత్ ॥ ౧౯ ॥ కిం పునశ్శ్రద్ధదానోఽపి మాహాత్మ్యశ్రవణేన మే । మజ్జలే స్నాస్యతాం పుంసాం మతీర్త్రింశృణ్వ

తామపి ॥ ౨౦ ॥ తేషాంతీర్థైశ్చ వేదైశ్చ కింతపోభిఃకిమధ్వరైః ॥ ధౌమ్యః ॥ ఇత్యుక్త్వా తాన్సాన్త్వయిత్వా లో
పాముద్రా హరేర్యశః ॥ ౨౧ ॥ భర్తురన్తికమాగచ్ఛచ్ఛుశ్రూషార్థంశుచిస్మితా । అగస్త్యోపిమహాతేజాస్తాముద్వా
హ్యావిధేస్సుతామ్ ॥ ౨౨ ॥ గమిష్యంవిన్ధ్యశైలంసప్రతస్థేదక్షిణాందిశమ్ । నిరుధ్యసూర్యసఞ్చారం వర్ధయన్తంనగో
త్తమమ్ ॥ ౨౩ ॥ విన్ధ్యంభూమిసమంకృత్వా సాంత్వపూర్వన్తుయాచ్ఞయా । మదాగమనపర్యన్త మేవంవర్తస్వ
భూధర ॥ ౨౪ ॥ సత్యంమాముఞ్చభద్రన్తె యదిశ్రేయస్త్వమిచ్ఛసి । ఇత్యుక్త్వాథప్రశస్యాథ కరేణాలమ్బ్యతన్న
గమ్ ॥ ౨౫ ॥ బ్రహ్మణోక్తంస్మరన్ప్రాపసాక్షాద్బ్రహ్మమయంగిరిమ్ । తతోగస్త్యోమహాతేజాః కుణ్డికాంబ్రహ్మనిర్మి
తామ్ ॥ ౨౬ ॥ సంస్థాప్యబ్రహ్మశైలేన్ద్రే లోపాముద్రాంవచోబ్రవీత్ ॥ అగస్త్యః ॥ శైలేన్ద్రోబ్రహ్మనామాయం
శ్రీమాన్కావేరిశోభనః ॥ ౨౭ ॥ హేతుభూతస్తవోత్పత్తే ర్బ్రహ్మణాకీర్తితఃపురా । అత్రకాలంప్రతీక్షస్వ భద్రేమ
త్కుణ్డికాస్థితా ॥ ౨౮ ॥ తేనిర్గమంప్రతీక్ష్యాహం నదీరూపేణ శోభనే । ఇత్యుక్త్వాబ్రహ్మణఃపుత్రీం కావేరీంకుణ్డి
కాస్థితామ్ ॥ ౨౯ ॥ సర్వతీర్థమయీంపుణ్యాంసంస్థాప్యబ్రహ్మభూధరే । శిష్యానువాచరక్షధ్వం సావధానేనపుత్ర
కాః॥ ౩౦ ॥ఇమాంతీర్థమయీందేవీం కావేరీంకుణ్డికాస్థితామ్ । కృత్వాస్నానమహంశీఘ్రమాగమిష్యామిపశ్యత॥ ౩౧॥
ఇతిశిష్యాన్సమాదిశ్య యోగీన్ద్రఃకుమ్భసంభవః । స్నాతుంస్వర్ణముఖీతోయేజగామవరదోమునిః ॥ ౩౨ ॥ గతేతస్మి
న్మునిశ్రేష్ఠే కావేరీకుణ్డికాస్థితా । కాంక్షన్తీనిర్గమందేవీమనసేదమచిన్తయత్ ॥ ౩౩ ॥ కదాహంనిర్గమిష్యామి ముని
సమ్మతిపూర్వకమ్ । బహుకాలవిళమ్బేపి నకుర్యాత్సమ్మతింమునిః ॥ ౩౪ ॥ నిర్గచ్ఛబ్రహ్మశైలేన్ద్రాదితిపూర్వమువా
చసః । అత్రప్రాప్తోపిమేయోగీ నేచ్ఛత్యద్యాపినిర్గమమ్ ॥ ౩౫ ॥ ప్రతిజ్ఞాసమయప్రాప్తా మమదోషోనవిద్యతే ।
ఇతిధ్యాత్వాముహూర్తన్తు నిర్గమన్మనసోద్యతా॥ ౩౬ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరేబ్రహ్మా హంసారూఢస్సురైస్సహ । సఞ్చరన్

లోకరక్షార్థం దయాలుర్దక్షిణాద్దిశమ్ ॥ ౩౭ ॥ తీర్థకోటిసమాయుక్తం ప్రపేదేబ్రహ్మభూధరమ్ । ఆశ్చర్యభూతం
శైలేన్ద్రంనానావృక్షోపశోభితమ్॥ ౩౮॥ నానానిర్ఝరసంయుక్తంనానామృగగణైర్యుతమ్ ।దృష్టమాత్రేణపాపఘ్నం
మనశ్శుద్ధిప్రదంశుభమ్ ॥ ౩౯ ॥ పరిపూతఞ్చసర్వత్రవిష్ణులోకమివాపరమ్ । తమాసాద్యమహాపుణ్యే స్నాత్వాచ
కనకాజలే ॥ ౪౦ ॥ జజాపపరమంమన్త్రం షడక్షరమథాబ్జజః । దివ్యగన్ధవహాస్తత్ర వవౌగన్ధవహాస్తదా ॥ ౪౧ ॥
ససుగన్ధంసమాఘ్రాయసర్వతస్సమపశ్యత । తత్రధాత్రీతరుశ్శ్రీమాన్దివ్యపత్రఫలోత్పలః ॥ ౪౨ ॥ దృష్టమాత్రేణ
పాపఘ్నోదదృశేపురతోవిధేః । నాళికేరఫలోపేతేతత్రతేజోమయేగిరౌ ॥ ౪౩ ॥ దివ్యమామలకందృష్ట్వా హృష్ట
ప్రస్పష్టోవిసిస్మయె । తతఉత్థాయహర్షేణసంభ్రమావిష్టమానసః ॥ ౪౪ ॥ సమీపముపసృత్యాథనిధ్యాతుముపచక్రమే।
తతశ్చాన్తర్దధేతత్రతరుశ్చామలకోమహాన్ ॥ ౪౫ ॥ పునశ్చవిస్మయావిష్టఃకిమేతదితిచిన్తయన్ । హృదంబుజేతతో
ధ్యాయన్విష్ణుమేవదదర్శతమ్ ॥ ౪౬ ॥ ఉపరిష్టాచ్చతుర్బాహుంశఙ్ఖచక్రగదాధరమ్ । కిరీటినముదారాఙ్గంవనమాలో
పశోభితమ్ ॥ ౪౭ ॥ అధస్తాచ్ఛఙ్ఖచక్రాబ్జలక్షణఞ్చపదామ్బుజమ్ । తతోబ్రహ్మామహాతేజాదృష్ట్వాతం వృక్షమీశ్వ
రమ్ ॥ ౪౮ ॥ వినయావనతోభూత్వాననామస్వర్ణదణ్డవత్ । బద్ధాఞ్జలిపుటోస్తౌషీద్వృక్షంవిష్ణుమయంవిధిః ॥ ౪౯ ॥
అథోహ్యభూద్వాగశరీరిణీశుభా బ్రహ్మన్నపవాయమధోక్షజోహరిః । ఏనంసమభ్యర్చ్యభవాదృశాఃపురా బ్రహ్మన్
హరింప్రాపురనేకకోటయః ॥ ౫౦ ॥ త్వఞ్చాపిధాత్రీతరుమీశ్వరాకృతిం సమర్చ్యబ్రహ్మపదప్రసిద్ధయే । ఉక్త్వే
తివాణీవిరరామవైష్ణవీబ్రహ్మాపిదివ్యామలకంననామసః ॥ ౫౧ ॥ వైహాయసీంగిరంశ్రుత్వా దృష్ట్వామలకవైభవమ్।
పులకాఙ్కితసర్వాఙ్గో హృష్టఃకమలసంభవః ॥ ౫౨ ॥ దివ్యపుష్పాణ్యథాహృత్య తులసీకుసుమాన్యప । చన్దనానిచ
దివ్యాని మాల్యానిసురభీణిచ ॥ ౫౩ ॥ స్వకుణ్డికాస్థితైస్తీర్థైః ర్విరజాయాస్సమాహృతైః । శఙ్ఖమాపూర్యపుష్పా

ద్వైరభ్యర్చ్యత్రిపదాకృతిమ్ ॥ ౫౪ ॥ ధ్యాయన్హృదమ్బుజేవిష్ణుంప్రాశయిత్వాచ్యుతోపరి । పూజావస్త్రాని శీర్షం స్వంప్రోక్షయిత్వాతదమ్బునా ॥ ౫౫ ॥ అర్చయిత్వాపదామ్భోజంవిష్ణోరామలకాత్మనః । దివ్యగన్ధామ్బర స్రగ్భిర్దివ్యైరాభరణోత్తమైః ॥ ౫౬ ॥ కోమలైస్తులసీపత్రైర్మల్లికాచమ్పకాదిభిః । నానాఫలైరసాఢ్యైశ్చనివేద్యపరమాత్మనే ॥ ౫౭ ॥ చతుఃప్రదక్షిణంకృత్వా ప్రణమ్యచపునఃపునః । స్తుత్వాచవివిధైస్తోత్రైః శ్లోకైస్తైస్తైశ్చవైష్ణవైః॥ ౫౮॥ దధ్యౌతచ్చరణామ్భోజంహృదబ్జేసాశ్రులోచనః । పునఃప్రాదుర్బభూవాథదివ్యవాణీశుభాతదా॥ ౫౯॥ చిన్తయన్త్యాశ్చకావేర్యా నదీరూపేణనిర్గమమ్ । భోభోశ్శృణుష్వకావేరీ ఫలితస్తేమనోరథః ॥ ౬౦ ॥ శోభనోవాసరఃప్రాప్తస్తవప్రాప్తుంమహోదధిమ్ । తవదక్షిణగఙ్గాత్వం సిద్ధత్యేవనసంశయః ॥ ౬౧॥ కాలోయంశారదఃప్రాప్తస్తులావిషువపావనః । ఋతుష్వపిచసర్వేషు శారదోముక్తిసాధకః ॥ ౬౨॥స్వల్పోప్యస్మిన్కృతోధర్మోవర్ధతే వటబీజవత్। త్వత్తపఃపరిపాకేన తులాసఙ్క్రాన్తిరప్యభూత్ ॥ ౬౩ ॥ పుణ్యపుఞ్జేచసహ్యేస్మిన్హరేరామలకాకృతేః । అభిషిక్తంపదామ్భోజంబ్రహ్మణావిరజాంబునా ॥ ౬౪ ॥ గాయత్రీరూపశఙ్ఖేన సర్వతీర్థమయేనచ । తదపాస్యసర్వపాపఘ్నం సర్వలోకైకపావనమ్॥ ౬౫ ॥ సర్వక్రతుఫలోపేతం సర్వతీర్థఫలప్రదమ్ । సాయుజ్యమోక్షప్రదందివ్యం సర్వధర్మఫలప్రదమ్ ॥ ౬౬ ॥ సర్వాభీష్టప్రదందివ్య మాయురారోగ్యముక్తిదమ్ । భగవత్పాదసలిలం జగద్రక్షణహేతునా ॥ ౬౭ ॥ త్వదర్థమేవసర్వత్ర స్రోతోరూపేణనిర్గమః । తత్తీర్థపూరితాత్వఞ్చ పావయస్వాఖిలంజగత్ ॥ ౬౮ ॥ అగస్త్యకుణ్డికాతీర్థైః ర్బ్రహ్మహత్యాపనోదనైః । సహితాప్రవహక్షిప్రం దక్షిణాశైకపావని॥ ౬౯॥ త్వన్మూలేభగవాన్విష్ణుర్హరిరామలకాకృతిః। పాదాంబుజాభ్యాంత్వాంశ్రీమాన్పవిత్రీకురుతేసదా॥ ౭౦॥ త్వద్యశఃప్రకటీకుర్వన్స్నాస్యతాంత్వయిముక్తిదః । బ్రహ్మైవామలకోత్రాసౌ వాస్తేబ్రహ్మమయేగిరౌ ॥ ౭౧॥

విరజాస్నానమేవస్యాత్త్వయిస్నానంనసంశయః । విరజాయాంసకృత్ స్నాత్వా ముక్తాయేవనసంశయః ॥ ౨౨॥
అత్రస్నానస్యత్వియేవైతు సహ్యామలకసన్నిధౌ । తత్ఫలంలభతాంస్నాత్వా యత్రకుత్రాపతౌలికే॥ ౨౩॥ ఇతిశ్రు
త్వానభోవాణీంకావేర్యత్యన్తహర్షితా।త్వరయాకుణ్డికాస్థాని తీర్థాన్యపివచోऽబ్రవీత్ ॥౨౪॥ప్రభావోమేశ్రుతస్సఖ్యో
జాతంవోऽత్రనిదర్శనమ్ । శీఘ్రమేవమయాసార్థ మాగచ్ఛతవిశఙ్కితాః ॥ ౨౫ ॥ తాంతథేత్యవోచన్త తానితీ
ర్థానిసహ్యజామ్ । జ్ఞాత్వాతేషామభిప్రాయం జహర్షచకవేరజా ॥ ౨౬ ॥ తతస్సుగన్ధఃపాశ్చాత్యః పయోధిజల
శీతలః । సర్వతఃకంపయన్వృక్షా నభితోదశయోజనమ్॥ ౨౭ ॥ వాతిస్మపవనోవేగా దాజ్ఞయాబ్రహ్మణస్తదా ।
ఇన్ద్రేణచోదితామేఘాస్తదానీంచదిశోదశ ॥ ౨౮ ॥ అచ్ఛాద్యశైలదేశంచ స్వల్పంచముముచుర్జలమ్ । తస్మిన్నవస
రేదేవీ కావేరీతీర్థకోటిభిః ॥ ౨౯ ॥ స్నానుకూల్యేణసంప్రాప్తం కాలంపరమశోభనమ్। జగతాముపకారాయ వా
యువేగవిఘట్టితా ॥ ౩౦ ॥ స్మృత్వాచాగస్త్యసన్దేశం నిర్యయౌకరకాముఖాత్ । భగవత్పాదసలిల పుణ్యతీర్థస
మాశ్రితా॥ ౩౧॥ సన్తుష్టాపావనీభూతాపావయత్యఖిలంజగత్। సర్వదృశ్యాప్రసుస్రావఫేనబుద్బుదపూరితా॥ ౩౨॥
స్నాత్వాగస్త్యోऽపివేగేన దుర్దినేమన్దమారుతే తత్రాగత్యసమాలోక్య కుణ్డికాంపతితాంభువి॥ ౩౩ ॥ సద్యశ్శూన్యమాత్స
ర్వతఃపశ్యన్ కిమేతదితివిస్మితః । ఇతస్తతఃప్రధావంశ్చ నిర్జగామాశ్రమాద్బహిః ॥ ౩౪ ॥ మధ్యేదీనముఖాన్శిష్యా
న్వేపమానాన్కృతాఞ్జలీన్ । ఉవాచదీనయావాచా కిఞ్చిత్క్రుద్ధోమునీశ్వరః ॥ ౩౫ ॥ క్వగతాపుత్రికాదేవీ కా
వేరీకుణ్డికాస్థితా । హిత్వాత్వదాశ్రయాందేవీం యుష్మాభిఃక్వగతంపునః ॥ ౩౬ ॥ ఇత్యుక్తా మునినాభీతా శ్శిష్యా
ప్రాఞ్జలయోऽబ్రువన్ । వయంవర్షార్దితావృక్షం భగవన్నాశ్రితాస్తదా ॥ ౩౭ ॥ తావదేవాశునిర్యాతా కావేరీక
రకాముఖాత్ ।మధ్యేమార్గంసమాక్రమ్యహ్యస్మాభిఃప్రార్థితాబహు॥౩౮ ॥ ప్రణిపత్యనిరుద్ధాచతతోऽస్మాన్బ్రవీచ్చసా।

జ్ఞాత్వా మునేరభిప్రాయం నిషాదీ త్రాస్మీతి నాన్యథా ॥ ౮౯ ॥ మమబ్రహ్మగిరావస్మిన్నిర్యాణంగురుణోదితమ్ । ఈశ్వరానుగ్రహోచ్ఛ్వాహం నిర్గతాపుణ్యసంక్రమే ॥ ౯౦ ॥ సర్వజ్ఞస్సగురుర్యోవద్య జ్ఞాత్వాసర్వంక్షమిష్యతి । మమనిషద్రీమణంతస్య సన్నిధావాగసేభవేత్ ॥ ౯౧ ॥ సర్వమాలోచ్య తేవృత్తమిష్టమే వేతివక్ష్యతి । నచకుప్యతియుష్మాన్స ఇత్యుక్త్వానిస్సృతాజవాత్ ॥ ౯౨ ॥ * ... ... * ... ... *

* ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేపఞ్చవింశోఽధ్యాయః *

దాల్భ్యః ॥ ఇతిశిష్యవచశ్శ్రుత్వా జ్ఞాత్వాసర్వఞ్చపూర్వకమ్ । కంపయిత్వా శిరోగస్త్యఃప్రహస్యచమునీశ్వరః ॥ ౧ ॥ ద్రష్టుకామోధకావేరీంరిక్తోఽనష్టధనోయథా । దివ్యచక్షురితిశ్రీమాన్విష్ణుమాయావిమోహితః ॥ ౨ ॥ విచిన్వన్పరిచక్రామ వృక్షాద్వృక్షంవనాద్వనమ్ । క్వగతాసిమహాభాగే క్వాసికావేరిశోభనే ॥ ౩॥ కునారీవక్రతాఘాత్వం మాంకేనాపహసిష్యసి । తత్రతత్రప్రధావంశ్చ విలపంశ్చముహుర్ముహుః॥ ౪ ॥ తత్రతత్రభ్రమాత్తిష్ఠన్ ప్రహసంశ్చపునఃపునః । వదంశ్చహన్తహన్తేతి నాసాన్యస్తాంగులిర్మునిః ॥ ౫ ॥ భర్త్సయంశ్చ ముహుశ్శిష్యాన్ప్రార్థయన్నిష్టదేవతామ్ । ఏవంపరిభ్రమన్వేగా దున్మత్తఇవతద్వనే ॥ ౬ ॥ పునస్తుష్టావకావేరీం లోకానామిష్టదేవతామ్ ॥ కల్యాణికజ్జాసనదివ్యకన్యేకల్యాణతీర్థేఽకమలేశమాయే ।జగద్ధరిత్రేజగదమ్బదేవీ కావేరికావేరికుతోగతాసి ॥ ౭ ॥ త్రయీస్వరూపేత్రిగుణాభిరామే శుచిస్మితేశోభనవాణిశాన్తే । శ్రియస్సఖిశ్రీపతిశక్తిరూపే కావేరికావేరికుతోగతాసి ॥ ౮ ॥ ఇతిస్తుత్వామునిర్జ్ఞాత్వా నిదోషాంపూర్వసంవిదామ్ । పరంబ్రహ్మేతితాంధ్యాత్వా పునస్తుష్టావసాఞ్జలిః ॥ ౯ ॥ తతఃక్రోశద్వయేతీతే కావేరీబ్రహ్మనిర్మితా । స్వరూపందర్శయామాస మునపోసాకృతాఞ్జలిః ॥ ౧౦ ॥ తతోదృష్ట్వామహాదేవీం దేవానామపిమోహినీమ్ । సన్తుష్టఃప్రాహ యోగీన్ద్రో విస్మితశ్చహాస

న్మదా ॥ ౧౧ ॥ అగస్త్యః ॥ మామనాదృత్యకల్యాణి కిమర్థంనిస్సృతాబహిః । కాహానిస్తవకావేరి నిర్గమేమమ
సన్నిధౌ ॥ ౧౨ ॥ కావేరీ ॥ త్వదాజ్ఞామేవయోగీన్ద్ర పురస్కృత్యాత్రభూధరే । ఇష్టమేవేతి తేమత్వా నిర్గతా
స్మిహనాన్యథా ॥ ౧౩ ॥ సహ్యాద్రౌనిర్గమస్త్వేతి బ్రహ్మణాచత్వయోదితమ్ । హరిణాపితతోజ్ఞాత్వా లోకానుగ్ర
హకామ్యయా ॥ ౧౪ ॥ స్మృత్వాచతవసఙ్కేతం నిస్సృతాబ్రహ్మభూధరాత్ । సర్వజ్ఞానాసిసర్వజ్ఞత్వమేవాత్ర
తుపార్థివకమ్॥ ౧౫ ॥ పుణ్యోదేశశ్చకాలశ్చనిర్గతేశ్వరచోదితా । పరబ్రహ్మస్వరూపస్యవిష్ణుర్భగవతోహరిః॥ ౧౬॥
సర్వతీర్థమహంప్రాప్యతస్యపాదాబ్జనిస్సృతా । తత్తపఃఫలరూపేణస్రోతోరూపేణనిర్గతా ॥ ౧౭ ॥ విశేషాత్పుణ్య
కాలేస్మిన్తులావిషవసంజ్ఞికే । సహస్రార్ధోదయసమేమదనుగ్రహకారణాత్ ॥ ౧౮ ॥ ఏతత్సర్వంవిచార్యైవబ్రహ్మ
ణ్యాప్యగొత్తమమ్।స్మరన్తశ్చపిబన్తశ్చదర్శయన్తశ్చమజ్జలం॥౧౯॥కీర్తయన్తశ్చమాహాత్మ్యంమత్తీర్థేస్నానకారిణః।
శృణ్వన్తశ్శ్రావయన్తశ్చమమమాహాత్మ్యముత్తమమ్॥ ౨౦ ॥ అతిపాపప్రసక్తావాఉపపాతకినోపిహా। సర్వేభవన్తు
ముక్తాశ్చప్రయాన్తుచహరేఃపదమ్ ॥ ౨౧ ॥ ఇతిమత్వామహాయోగిన్పుణ్యకాలమిమంస్థలమ్। విష్ణోరాజ్ఞాంపురస్కృ
త్యతదఙ్ఘ్రిజలపావితా ॥ ౨౨ ॥ సర్వలోకోపకారాయసర్వపాపప్రణాశిని । అయత్నాత్సర్వదుఃఖఘ్నీసంసా
రోత్తారకారిణీ ॥ ౨౩ ॥ అహందక్షిణగఙ్గేతివిశ్రుతావేదమూర్ధని।నిర్గతాస్మిసరిద్రూపాతన్మేత్వంతుస్తుమర్హసి॥ ౨౪ ॥
కావేర్యాఃకలినాశిన్యాఇతిశ్రుత్వాశుభంవచః । మన్దస్మితఃప్రహృష్టాత్మాప్రాహసహ్యాద్భవాంమునిః ॥ ౨౫ ॥
సాధుభద్రేశుభంసర్వంసర్వంజానామిపార్థివకం । త్వయిస్నేహోచ్చచాపల్యాత్త్వద్దర్శనకుతూహలాత్ ॥ ౨౬ ॥
కోపోభూన్మమకావేరిజగదంబాద్యనాన్యథా । గచ్ఛస్వలోకరక్షార్థమనుజ్ఞాతామయాపచ ॥ ౨౭ ॥ హరిపాదాబ్జ
సంభూతంశఙ్ఖతీర్థమితిశ్రుతమ్॥ కక్షాంబుబ్రహ్మణాయస్మాద్భ్రామితంకేశవోపరి॥౨౮॥అస్మింస్తీర్థేసకృత్స్నాత్వా

మద్యపోపవిశుధ్యతి । ఇదంమతుకుణ్డికాతీర్థం సర్వబన్ధవినాశనమ్॥ ౨౯ ॥ బ్రహ్మణాకుణ్డికాతీర్థాదభిషిక్తోయదాహరిః।
ఏతత్తోయంసకృత్ స్పృష్ట్వా సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౩౦ ॥ అభిషిక్తస్స్వయంవిష్ణురయంధాత్రీవపుర్ధరః । కుణ్డి
కావిరజాతీర్థైః బ్రహ్మణోద్ధృతపాణినా ॥ ౩౧ ॥ ఇయమాకాశగఙ్గా విశ్రుతాముక్తిదాయినీ । ఇదమేవమ
హాతీర్థం సహ్యామలకసంజ్ఞికమ్ ॥ ౩౨ ॥ ఋణమోచనమిత్యాహుః ఋణత్రయవిమోచనాత్ । అస్యాస్తీరేసకృ
త్పిణ్డం పితౄనుద్దిశ్యయశ్చరేత్ ॥ ౩౩ ॥ గయాశ్రాద్ధాయుతఫలం పితౄణాంతత్క్షణాద్భవేత్ । ఋణత్రయవిని
ర్ముక్తశ్శ్రాద్ధకర్తాచనిర్మలః ॥ ౩౪ ॥ సర్వక్రతుఫలంప్రాప్యవిష్ణుసారూప్యమశ్నుతే । ఏతైఃపుణ్యైర్మహాతీర్థైస్స
ర్వతీర్థఫలప్రదైః ॥ ౩౫ ॥ త్వఞ్చాభిపూరితాతీర్థైః స్మరణాద్వాఞ్ఛితప్రదా । శైలాద్బ్రహ్మమయాదస్మాత్ప్రవ
హాస్వాఖిలేశ్వరి ॥ ౩౬ ॥ సర్వలోకహితార్థాయ స్నానస్యతామిష్టసిద్ధయే । విశేషాద్దాక్షిణాత్యానాం రక్షణాయ
శుభేవ్రజ॥ ౩౭ ॥ ఏతత్తీర్థానిసర్వాణిత్వమేవాత్రనసంశయః । మరుద్వృధేతినామానిభవిష్యన్తితవానఘే॥ ౩౮॥
విష్ణుపాదాబ్జసంభూతాగఙ్గేతిప్రథితోత్తరా । యథాభాగీరథీగఙ్గా సిన్ధురిత్యపిజాహ్నవీ ॥ ౩౯ ॥ తథాదక్షిణగఙ్గేతి స
హ్యామలకసంభవా । కావేరీదివ్యదేవీతి సర్వతీర్థమయేతిచ ॥ ౪౦ ॥ స్మృత్వాదృష్ట్వాచపీత్వాచ త్వత్తీర్థంతీర్థమా
త్రకే । అయత్నేనభవిష్యన్తి నారాయణపదాశ్రయాః ॥ ౪౧ ॥ అహఞ్చవైఖానసవాలఖిల్యైరన్యైర్మునీన్ద్రైస్సన
కాదిభిశ్చ । సర్వత్రతేపుణ్యతటేవసామి శ్రీపార్వతీనాథముఖైస్సురైశ్చ ॥ ౪౨ ॥ తత్పుణ్యతీర్థేయేస్నాత్వాతర్పయే
యుఃపితౄన్నరైః । ఆకల్పంతృప్తిమాపన్నాః పితరస్స్వర్గగామినః ॥ ౪౩ ॥ సహ్యామలకమూలేత్ర శ్రాద్ధకుర్యా
త్తటేతవ । అర్ధోదయేపితౄణాన్తు గయాశ్రాద్ధఫలంభవేత్ ॥ ౪౪ ॥ఋణత్రయవినిర్ముక్తః శ్రాద్ధకర్తాచతత్క్షణాత్।
భుక్త్వేహసకలాన్భోగానన్తేవిష్ణుపదంవ్రజేత్ ॥ ౪౫ ॥ అత్రైవవిరజాస్నానంత్వయిస్నానంభవేద్ధ్రువమ్। జీవన్ముక్తా

భవిష్యన్తిస్నాత్వా తేసలిలేనరాః॥ ౪౬ ॥ మహారహస్యంకిఞ్చాత్రశృణుష్వాత్యద్భుతంశుభే । బ్రవీమిదివ్యదృష్ట్యాదృష్ట
సర్వశాస్త్రేషునిశ్చితమ్ ॥ ౪౭ ॥ మహాపాతకినాంపాపం మోచయన్త్యఙ్గక్షణేనహి । గఙ్గాదికామహానద్యస్తీర్థానిచ
మహాన్తిచ॥౪౮॥మలీకృతాశ్చతత్పాపైరశక్తాస్తద్విమోచనే। శోచన్త్యశ్శరణందేవంయాన్తిలోకపితామహమ్॥౪౯॥
తాసాంవిశుద్ధయేబ్రహ్మా సభాయాంమునిభిస్సహ । సమ్యగ్విచార్యశాస్త్రేషు వేదేషుచపునఃపునః॥ ౫౦ ॥ హరిణా
చతథాప్రోక్తం ప్రాయశ్చిత్తంవిధాస్యతా । స్నాస్యన్తుసహ్యధాత్ర్యగ్రే కావేర్యాంతౌలిసఙ్క్రమే ॥ ౫౧ ॥ శ్రీర
ఙ్గసన్నిధౌచాపి జమ్బునాథస్యపార్శ్వకే । స్నాస్యన్తుభూసురానిత్యం సర్వపాపాపనుత్తయే ॥ ౫౨ ॥ దత్తాత్రే
యోపిభగవానత్రపాదాబ్జరేణుభిః । సాక్షాద్విష్ణుఃపరంబ్రహ్మా త్వచ్ఛీర్షంపావయేత్సదా ॥ ౫౩ ॥ తత్పాదరజసా
పూత శీఘ్రాత్త్వంలోకపావనీ । కృతకృత్యాహికావేరీ సర్వతీర్థాధికాయతః ॥ ౫౪ ॥ విభూత్యైదాక్షిణాత్యానాం
క్షేమాయవిజయాయచ । మయాచైవాభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవియథాసుఖమ్ ॥ ౫౫ ॥ దాల్భ్యః ॥ ఇతిశ్రుత్వాము
నేర్వాక్యంహర్షస్నేహపురస్సరమ్। పరిక్రమ్యమునింనత్వానిశ్చక్రామజలాన్తికమ్॥ ౫౬ ॥ తతఃప్రకాశమాపన్నా
లోకరక్షార్థమఞ్జసా । కావేరీసరితాంశ్రేష్ఠా సుస్రావసరిదాకృతిః ॥ ౫౭ ॥ తరఙ్గసఙ్ఘఝుఙ్కారవేదఘోషవిభూ
షణా । మత్స్యకచ్ఛపసమ్పూర్ణా శింశుమారభయఙ్కరా॥ ౫౮ ॥ క్వచిత్ఫేనిలపూరాఢ్యాక్వచిచ్ఛైవలసఙ్కులా।
క్వచిత్సారససమ్పూర్ణా చక్రవాకోపశోభితా ॥ ౫౯ ॥ క్వచిత్పద్మవనోపేతా క్వచిత్కల్హారశోభితా । ప్లావయన్తీ
క్వచిద్దేశం జలౌఘైర్గాధతాఙ్గతైః ॥ ౬౦ ॥ క్వచిచ్చాగాధసలిలా క్వచిత్సఙ్కుచితస్థలా । క్వచిదత్యన్త వేగాఢ్యా
కుత్రచిన్నిశ్చలాకృతిః ॥ ౬౧ ॥ క్వచిదుత్తుఙ్గతోవేగా త్పతన్తీభీమనిస్స్వనా । తీరమున్మూలయన్తీచ కర్షన్తీగుల్మభూ
రుహాన్॥ ౬౨॥ లోకాభరణభూతాసాభూమేరాభరణంపరమ్। హారస్రగ్దక్షిణాశాయాంముక్తేస్సోపానపద్ధతిః॥ ౬౩॥

నృణాంసామ్రాజ్యదానేచ దీక్షితాసహ్యసమ్భవా । స్నానాత్కాలుష్యదోషఘ్నీ కావేరీకలినాశనీ॥ ౮౪॥ కీర్తనా
త్సర్వదోషఘ్నీ బ్రహ్మాద్రేర్బ్రహ్మణస్సుతా । సా తస్మాద్బ్రహ్మమయీదేవీ బ్రహ్మలోకప్రదాయినీ ॥ ౮౫॥ ప్రవృత్తా
లోకరక్షార్థం దివ్యతోయామనోహరా । అగస్త్యేపితతశ్శిష్యై స్సప్తభిస్సప్తతన్తువిత్ ॥ ౮౬ ॥ అత్యద్భుతాకృతిం
దృష్ట్వా కావేరీంవిస్మయాకులః । శనైశ్శనైఃప్రతస్థేథ హర్షబాష్పవిలోచనః ॥ ౭౭ ॥ * ... * ... *

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే షడ్వింశోధ్యాయః

దాల్భ్యః ॥ తతోదేవర్షిగన్ధర్వా స్సిద్ధచారణకిన్నరాః । పితరశ్చమహాత్మానో విద్యాధరమహోరగాః॥ ౧॥
విమానైస్సూర్యసఙ్కాశై ర్ద్యోతయన్తోదిశోదశ । కావేరీమద్భుతాకారాం ద్రష్టుమభ్యాగతాస్తదా॥ ౨॥ దేవదున్దు
భయోనేదుర్ననృతుశ్చాప్సరోగణాః । వవర్షుఃపుష్పవర్షాణి దేవాస్సేన్ద్రపురోగమాః॥ 3 ॥ జగుర్గన్ధర్వసిద్ధాశ్చ
యేచాన్యేబహవస్తదా । హర్షాజ్జయజయేత్యుచ్చైః కావేరీంతుష్టువుస్సురాః ॥ ౪ ॥ బ్రహ్మవిష్ణుశ్చరుద్రశ్చసురసఙ్ఘై
రభిష్టుతాః । తత్రాగమపురాణాని కావేరీదర్శనోత్సుకాః॥ ॥౫॥ జగుఃకీర్తిఞ్చకావేర్యాస్సర్వంసమ్భావయన్నైజగత్ ।
దేవాః ॥ అహోవిచిత్రరూపేయం కావేరీదృశ్యతేధునా ॥ ౬ ॥ అహోమహాన్ప్రవాహోస్యా అవాఙ్మనస
గోచరః । అస్యాఃప్రభావంకోవేత్తి వేదాన్తేషూపబృంహితమ్॥ ౭ ॥ సఏవాత్రమహాదేవ స్సర్వజ్ఞోభగవాన్హరః।
వయన్ధన్యతమాస్సర్వే సర్వదైవనసంశయః ॥ ౮ ॥ తర్పయిష్యన్తికావేర్యా స్తీర్థేనానేననోద్విజాః । అస్మాసుద్ది
శ్యకావేర్యా స్సర్వేచాపిజలేప్లుతాః ॥ ౯ ॥ యజ్ఞాదీన్కురుతేసన్తః పాలితారాజభిస్సదా । ఇత్యన్యోన్యంసురాస్స
ర్వేహర్షాదూచుస్సగద్గదమ్ ॥ ౧౦ ॥ ప్రీతాశ్చపితరస్సర్వే హర్షగద్గదయాగిరా । ఊచుఃపరస్పరంరాజ న్సమాల
భ్యచపాణిభిః ॥ ౧౧ ॥ వయమేవకృతార్థాస్స్మో భజామస్తృప్తిమక్షయామ్ । మద్వంశజాస్తుసత్పుత్రా దద్యు

రస్మత్తిలోదకమ్ ॥ ౧౨ ॥ అహోహ్యత్యద్భుతాకారా కావేరీతీర్థకోటిభిః । దృశ్యతే లోకరక్షార్థం బ్రహ్మద్రౌబ్ర
హ్మనిర్మితా ॥ ౧౩ ॥ యానితీర్థానిపుణ్యాని పుణ్యాస్సర్వాశ్చనిమ్నగాః । కావేర్యాఃబ్రహ్మరూపాయాః కలాంనా
ర్హన్తిషోడశీమ్ ॥ ౧౪ ॥ ఏతజ్జలేనపక్వాన్నం కేవలంశాకమేవవ । గయాశ్రాద్ధాయుతఫలమ్ భవత్యేవహినోధ్రు
వమ్ ॥ ౧౫ ॥ అహోనస్సన్తతిస్పృహ్య గుపర్యుపరివర్ధతామ్ । అస్యాంస్నాయాత్సకృత్పుత్రో ముక్తోయస్సఋణత్ర
యాత్ ॥ ౧౬ ॥ ఋషయః ॥ కావేరీకలినాశినీశ్రుతిమయీబ్రహ్మస్వరూపాఖిలైఃపుణ్యైస్తీర్థగణాయుతైరపియు
తాసన్దృశ్యతేనిర్మలా । ఏతత్తీర్థపవిత్రితాశ్చ సకలాలోకాభవిష్యన్త్యహో సన్తుష్టాయమయాతనాది విముఖాస్సీ
తాశ్చసర్వైశ్శుభైః॥ ౧౭॥ వయఞ్చదేవాఃపితరఃకృతార్థా ఆబ్రహ్మకల్పంసుఖితాభవామః। స్నాత్వాయదస్యాస్స
లిలేతిపుణ్యే కుర్వన్తిసత్కర్మసుతృప్తయేనః॥ ౧౮ ॥ ఇతిపితృసురసఙ్ఘైస్సంస్తుతాసహ్యజాతానిఖిలనిగమమూర్ధాన్తక్షీ
రపూరాభిరామా । సకలసుకృతఫేనాతత్వశాస్త్రార్థగర్తామఖతతిసికతాఢ్యాబుద్బుదాకారతీర్థా ॥ ౧౯ ॥ వైకుణ్ఠ
సోపానతరఙ్గసఙ్ఘా పాపక్షయేగర్జనదర్పఘోషా । కవేరకన్యాకుటిలార్ణవేగా కల్హారకఞ్జోత్పలకైరవాఢ్యా ॥ ౨౦ ॥
భూమ్యైకభూషాభువనస్యమాతా భూమ్యైకపుణ్యాఙ్కురదివ్యదేశా । లోకైకరక్షామణిదివ్యతోయాత్రిమూర్తిమూ
ర్తిస్త్రిగుణైరతీతా॥ ౨౧ ॥ సకలభువనగుప్త్యైదక్షిణాశావిభూత్యై విధిహరిహరపూజా దివ్యశక్తిశ్చవిష్ణోః । జయ
జయజయవాగ్భిస్సంస్తుతాసాఞ్జలీభి శ్శతమఖముఖదేవైరర్ణవంప్రాపతూర్ణమ్ ॥ ౨౨॥ లోకైకరక్షార్థమభిప్రవృ
త్తాం పుత్రీంకవేరస్యనదీంసువేగామ్ । వరంహరోస్యైప్రదదౌప్రహృష్టో నృణాంమహాపాతకినాంహితాయ ॥ ౨౩ ॥
యత్ప్రాప్యత్సుపుణ్యంసకలార్ణవేషు స్నానేనచార్ధోదయపుణ్యకాలే । తత్పుణ్యదాతాభవదబ్ధిసఙ్గే శ్వేతాభిధానేవిపనే
వసామి॥ ౨౪ ॥ పితామహశ్చభగవాన్సన్తుష్టశ్చతురాననః । వరంప్రాదాన్మహాతేజాఃకావేర్యైకీర్తిసిద్ధయే॥ ౨౫ ॥

త్వత్తీరవాసినో విప్రా విమనస్థాశ్చ నాస్తికాః । త్వజ్జలే స్నానమాత్రేణ నిష్పాపా యాన్తు మత్పదమ్ ॥ ౨౬ ॥ అథ ప్రాహ మహాతేజాః కావేరీం కమలేక్షణః । అనుగ్రహాయ లోకానాం భగవాన్పురుషోత్తమః ॥ ౨౭ ॥ వరం వరయ భద్రం తే వరదోఽహమిహాగతః । యథేష్టం పృచ్ఛ హే వత్సే యత్తే మనసి వర్తతే ॥ ౨౮ ॥ కావేరీ ॥ అతిపాపా దురాత్మానో మానవా భూసురాదయః । వేదబాహ్యా దురాచారా గురువిప్రవిదూషకాః ॥ ౨౯ ॥ ఏకాదశ్యాం ప్రభాతే తు సకృత్ స్నాత్వా జలే మమ । యోగిగమ్యం భవేల్లోకం పునరావర్తివర్జితమ్ ॥ ౩౦ ॥ వైకుణ్ఠం యాన్తు దేవేశ మమ త్వం వరదో యది ॥ భగవాన్ ॥ తథైవాస్తు మహాభాగే పుణ్యతీర్థే కవేరజే ॥ ౩౧ ॥ వరమన్యం ప్రదాస్యామి మత్సేవాసకలేష్టదా । యత్ర కుత్ర తులామాసే తవ తీర్థేఽతిపావనే ॥ ౩౨ ॥ ప్రాతః స్నానం ప్రకుర్వన్తి శ్రుత్వా చ తవ వైభవమ్ ॥ ధర్మవక్తారమర్చన్తి పురాణజ్ఞం సతాం మతమ్ ॥ ౩౩ ॥ గన్ధపుష్పాక్షతైర్దివ్యైర్దురాచారాశ్చ యే నరాః । పాషణ్డాః పతితాశ్చాపి కితవా నాస్తికాస్తథా ॥ ౩౪ ॥ తే సర్వే పితృభిస్సార్ధం మత్కటాక్షేణ పాలితాః । భుక్త్వేహ సకలాన్భోగాన్పుత్రపౌత్రాభినన్దితాః ॥ ౩౫ ॥ మమ సాయుజ్యమాయాన్తు మోక్షలక్ష్మీం న సంశయః ॥ దాల్భ్యః ॥ ఇతి లబ్ధవరాం దేవీం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్ ॥ ౩౬ ॥ సుజ్యోతికా చ కనకా కావేరీం దివ్యనిమ్నగామ్ । అభ్యర్చ్య యన్త్యౌ పద్మాద్యై ర్వవన్దాతేఽతిహర్షితే ॥ ౩౭ ॥ సుజ్యోతికాఞ్చ కనకాం పాపఘ్నీ యస్మృతిమాత్రతః । స్వాగతేన యథాన్యాయం ప్రతిపూజ్య కవేరజా ॥ ౩౮ ॥ రరాజ భృశసన్తుష్టా చైత్రే సూర్యప్రభా యథా । యస్స్నాతి సఙ్గమే తాసాం పతితోఽపి సకృన్నరః ॥ ౩౯ ॥ సర్వపాపవినిర్ముక్తో బ్రహ్మలోకం ప్రయాతి సః । తులాపురుషదానాని కుర్యాదథోదయే శతమ్ ॥ ౪౦ ॥ యో నైమిశే త్రివేణ్యాం తు సకృత్ స్నానాత్తు తద్భవేత్ । యోర్చయేత్తులసీపత్రైర్వాసుదేవం శతం సమాః ॥ ౪౧ ॥ సహస్రనామభిర్దివ్యైస్స్నాయాత్తాసాం హి సఙ్గమే । కృపయా వాసుదేవస్య యస్య సంసారమోచనమ్ ॥ ౪౨ ॥

తస్యతత్సఙ్గమే స్నానం జన్మాన్తరతపఃఫలమ్ । యస్తుతత్సఙ్గమే స్నాత్వా సకృద్దద్యాత్తిలోదకమ్ ॥ ౪౩ ॥ పితర స్తస్యసన్తృప్తాబ్రహ్మలోకంవ్రజన్తిచ । వర్ణభ్రష్టోపిపాషణ్డః పరాన్నాశీనిరగ్నికః ॥ ౪౪ ॥ సదాచారపరిభ్రష్టః పితృమాతృవినాశకః । స్మృత్వాత్రివేణీంయస్స్నాతి వాపీకూపజలాదికే ॥ ౪౫ ॥ సద్యఏవవిశుద్ధస్స్యా త్తత్రస్నాయీతుకింపునః । యోన్నదానంసదాకుర్యాత్సర్వభూతదయాన్వితః ॥ ౪౬ ॥ జన్మాన్తరతపోయోగా త్త్రివేణ్యాం స్నానమాచరేత్ ॥ సుజ్యోతికేతికనకేతికవేరజేతి హేమావతీత్యపిసకృత్కపిలేతివాచా । స్నాయాజ్జపన్మనుమిమం శ్రుతిగోపితంయస్స్నాతోభవేన్మకరమాసిసరామసేతౌ ॥ ౪౭ ॥ సుజ్యోతికాస్వర్ణముఖీసంయుక్తా సహ్యకన్యయా । హేమవత్యామహానద్యా యుక్తాకపిలయాతథా ॥ ౪౮ ॥ తత్రతత్రార్చితాదేవైర్మునీన్ద్రైస్స్నానతత్పరైః । ఆజగామ మహావేగా త్సాగరంసరితాంపతిమ్ ॥ ౪౯ ॥ కావేర్యాహేమవత్యాశ్చ పుణ్యేయస్స్నాతిసఙ్గమే । తస్యపుణ్యఫలం వక్తుంశక్తఏవహరిస్స్వయమ్॥ ౫౦ ॥ కింతీర్థైస్తస్యకింవేదైఃకింధర్మైఃకింమఖాదిభిః । హేమవత్యాశ్చ కావేర్యా స్సఙ్గమేస్నానకృద్యది ॥ ౫౧ ॥ గృహ్ణన్తిపితరస్సర్వే గయాయాందివిసంస్థితాః । కావేరీకపిలాసఙ్గేప్రత్యక్షాఃపితృదేవతాః ॥ ౫౨ ॥ కావేరీకపిలాసఙ్గేయోమాఘస్నానమాచరేత్ । సార్ధత్రికోటితీర్థేషుస్నాతోభవతిభూపతే॥ ౫౩॥ కావేరీహేమవత్యోశ్చ సఙ్గమేస్నాతికార్తికే । నరకస్థాస్తత్పిర స్స్వర్యాన్త్యుభయవంశజాః ॥ ౫౪ ॥ యోహేమవత్యాఃకావేర్యా స్సఙ్గమేయస్యకస్యచిత్ । గ్రాసమాత్రందదాత్యన్నంసార్వభౌమోభవేద్ధ్రువమ్ ॥౫౫॥ కావేరీకపిలాసఙ్గంసంస్మరన్నన్యవారిషు । తస్మిన్స్నానఫలంప్రాప్యసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే॥ ౫౬॥ కేదారేవాకురుక్షేత్రే శతజన్మసుయోన్నదః । కపిలాసహ్యజాయోగేసలభేత్స్నానజంఫలమ్ ॥ ౫౭ ॥ కావేరీకపిలాయోగేయశ్శ్రాద్ధం సకృదాచరేత్ । పితౄణాంతత్క్షణాదేవగయాశ్రాద్ధాయుతంభవేత్ ॥ ౫౮॥ దుర్లభంకపిలాస్నానందుర్లభంహరి

కీర్తనమ్ । దుర్లభాహరిపూజాచ దుర్లభా వైష్ణవాః కలౌ॥ ౫౯ ॥ దుర్లభం రామచరితం దుర్లభం తులసీదళమ్। దుర్ల
భం జాహ్నవీస్నానం దుర్లభైకాదశీతిథిః॥ ౬౦॥ దుర్లభా పితృశుశ్రూషా దుర్లభాః సన్మతిః కలౌ। దుర్లభం సహ్యజాస్నా
నం తులామాసే విశేషతః ॥ ౬౧ ॥ దుర్లభం రఙ్గనాథస్య దర్శనఞ్చ కలౌ యుగే । దుర్లభం చన్ద్రపద్మిన్యాః స్థలిలే పితృ
తర్పణమ్ ॥ ౬౨ ॥ దుర్లభో ధర్మవక్తా చ సదాచారశ్చ దుర్లభః । దుర్లభా తులసీపూజా తత్త్వజ్ఞానఞ్చ దుర్లభమ్॥ ౬౩॥
దయా చ సర్వభూతేషు దుర్లభా చ సమామతిః । దుర్లభస్సాధుసఙ్గశ్చ దుర్లభం సేతుదర్శనమ్ ॥ ౬౪ ॥ కావేరీ
హేమవత్యోశ్చ సఙ్గే వా స్నానమాచరేత్ । రామాయణం వా శృణుయాత్ కుర్యాద్వా పితృపూజనమ్॥ ౬౫॥ కావే
రీకపిలాయోగే స్నాయాద్వా నాన్యథా గతిః । కావేరీ విరజా సాక్షాద్వైకుణ్ఠం రఙ్గమన్దిరమ్॥ ౬౬ ॥ హేమవత్యమృ
తాబ్ధిస్స్యాత్కపిలా శుద్ధవారిధిః । ఏతేషాం పుణ్యతీర్థానాం కిం తీర్థం సదృశం భవేత్ ॥ ౬౭ ॥ యద్యస్తి సదృశం తీర్థం
జానాత్యేవ స ఈశ్వరః । తీరద్వయే తు కావేర్యాశ్శివలిఙ్గాని కోటిశః ॥ ౬౮ ॥ విష్ణుక్షేత్రాణి పుణ్యాని సర్వత్ర చ మునీ
శ్వరాః । ఆసహ్యాద్రిసముద్రఞ్చ కావేర్యాస్తు తటద్వయే ॥ ౬౯ ॥ వసన్తి యోగినో నిత్యం బ్రహ్మజ్ఞానాయ తాపసాః ।
కావేరీతీరగా విప్రాస్సర్వ ఏవ మునీశ్వరాః ॥ ౭౦ ॥ పశ్వాద్యాః పుణ్యభూపాలాశ్చణ్డాలాః పుణ్యభూరుహాః । కీటా
ద్యాశ్శునకాద్యాశ్చ కావేర్యాం యే వసన్తి చ ॥ ౭౧ ॥ తే సర్వే యవనాః పూర్వం పశ్చాత్తత్రాస్తథా భవన్। వర్తతే
ప్రాణిమాత్రం వా యత్కిఞ్చిత్సహ్యజాతటే ॥ ౭౨ ॥ కావేరీవాయునా పూతా విశుద్ధం స్వర్గమాప్నుయాత్ । కావే
ర్యాం స్నాతి యో మూఢశ్శ్రీరఙ్గేశస్య సన్నిధౌ ॥ ౭౩ ॥ బ్రహ్మఘ్నో వా సురాపో వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే । యో
మ్రియేత మహాపాపీ శ్రీరఙ్గేశ్వరసన్నిధౌ॥ ౭౪॥ సద్య ఏవ విశుద్ధాత్మా వైష్ణవం పదమశ్నుతే। యో దరిద్రస్తు కావేర్యాం
శ్రీరఙ్గేశ్వరసన్నిధౌ॥ ౭౫॥ సప్తజన్మ ధనాఢ్యస్స్యాద్వేదవేదాన్తపారగః । కావేరీకపిలాసఙ్గే శ్రీరఙ్గాధిపసన్నిధౌ॥ ౭౬॥

శ్రాద్ధకృన్మాఘసప్తమ్యాం కులకోటింసముద్ధరేత్ । దీయతేకాచమాత్రంవా శ్రీరఙ్గేశస్యసన్నిధౌ ॥ ౭౭ ॥ తులాపురుషదానేనత్రిరావృత్తిఫలంభవేత్ । అన్యత్రస్నాతికావేర్యాంశ్రీరఙ్గంస్సంస్మరన్హృది॥ ౭౮ ॥ లభేత్స్నానఫలంసోపిసహ్యామలకసన్నిధౌ । శ్రీకణ్ఠంసంస్మరన్విప్రాన్భోజయేదిన్దువాసరే॥ ౭౯॥ పుత్రపౌత్రధనాఢ్యాస్స్యుస్తద్వంశ్యాశ్శతజన్మసు । విటోపవిధిహీనోపి శౌచాచారవివర్జితః ॥ ౮౦ ॥ శ్రీకణ్ఠేతిసకృజ్జప్త్వా సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే। యత్రకుత్రాపిపాపాత్మా శ్రీరఙ్గంసంస్మరేత్సదా ॥ ౮౧ ॥ తస్యకర్ణేజపేదన్తే తారకబ్రహ్మశఙ్కరః । శ్రీకణ్ఠేతిసకృజ్జప్త్వా కావేర్యాంస్నాతిపాపధీః ॥ ౮౨ ॥ సర్వపాపవినిర్ముక్త శ్శివలోకే మహీయతే । కావేరీవార్ధిసఙ్గేతు యస్యస్నానంనసంభవేత్ ॥ ౮౩ ॥ తత్సఙ్గస్నానపుణ్యంస్యా త్సంవర్తేశ్వరకీర్తనాత్ । సంవర్తలిఙ్గంయోమర్త్య స్స్నానకాలేజపేత్సకృత్ ॥౮౪॥ శతజన్మసుయజ్వాచసంవర్తసదృశోభవేత్ । స్వనామ్నాస్థాపితంలిఙ్గంసంవర్తమునినానృప ॥౮౫॥ తల్లిఙ్గస్మరణాత్సద్యో మద్యపోపివిశుధ్యతి । శృణుప్రభావంకావేర్యా స్సంక్షేపాద్వర్ణ్యతేధునా ॥ ౮౬ ॥ కావేరీమహిమావక్తుం నాలంవర్షశతైరపి । తటద్వయేచకావేర్యా ముక్త్యర్థంమునిపుఙ్గవాః ॥ ౮౭ ॥ స్థాపయామాసురేవన్తే శివలిఙ్గానికోటిశః । యావల్లిఙ్గానికావేర్యాదివ్యానిచతటద్వయే॥ ౮౮ ॥ శ్రీరఙ్గేసహ్యజాస్నానాత్తత్తత్సేవాఫలంభవేత్ । పుణ్యానామపితీర్థానాంక్షేత్రాణామప్యసంభవే॥ ౮౯ ॥ శ్రీరఙ్గసన్నిధౌస్నాయాత్కావేర్యాంపాపకృన్నరః। యస్తులామాసికావేర్యాం శ్రీరఙ్గేస్నాతివాసకృత్ ॥ ౯౦ ॥ ససాక్షాద్విరజాతోయే స్నాతఏవనసంశయః । యస్నాత్వాసహ్యజాతీర్థే శ్రీరఙ్గేతౌలికేరవౌ ॥ ౯౧ ॥ గ్రాసమాత్రన్తుయోదద్యా ద్ధనాఢ్యశ్శతజన్మసు । శ్రీరఙ్గేస్నాతియోమాఘే కార్తిక్యాంసహ్యజాజలే ॥ ౯౨ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుంశక్తఏవహరిస్స్వయమ్ । పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థంఆయుష్యార్థంమహీపతే॥౯౩ ॥ శ్రీరఙ్గేసహ్యజాస్నాయీసర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ । యస్నాత్వాసహ్యజాతీర్థే

శ్రీరఙ్గే తౌలిసంక్రమే ॥ ౯౧ ॥ తర్పయేద్వా పితౄన్భక్త్యా తిలైః కృష్ణైస్తు నిర్ధనః । శృణు పుణ్యఫలం తస్య మాహాత్మ్యమపి పార్థివ ॥ ౯౨ ॥ కులకోటిం సముద్ధృత్య మాతృతః పితృతస్తథా । భుక్త్వేహ సకలాన్భోగాన్ స్థిత్వా మన్వన్తరం దివి ॥ ౯౩ ॥ జాయతే చక్రవర్తీ చ పుత్రపౌత్రాభిసంవృతః । యస్తులాసంక్రమే విద్వాన్ శ్రీరఙ్గే స్నానమాచరేత్ ॥ ౯౪ ॥ పితరో దివి మోదన్తే హ్యక్షయాం తృప్తిమాగతాః । పితౄణామతితృప్తానామాశిషా వా శతం కులమ్ ॥ ౯౫ ॥ శ్రీమదూర్జితమేవ స్యాత్పుత్రపౌత్రాభినన్దితమ్ । కురుక్షేత్రే గయాయాం చ పుణ్యం శ్రాద్ధశతేన యత్ ॥ ౯౬ ॥ శ్రీరఙ్గే తౌలికే తత్స్యాత్పితౄణాం తిలతర్పణాత్ । ఏవంప్రకారా కావేరీ శివవిష్ణుస్థలోజ్జ్వలా ॥ ౯౭ ॥ పావయత్యఖిలాన్లోకాన్ ప్రయాతి పతిమంబుధిమ్ । .. .. *

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే సప్తవింశోఽధ్యాయః

అథ సఙ్క్షోభితో వాయుర్వరుణేన మహాత్మనా । ప్రత్యుజ్జగామ కావేరీమప్సరోభిస్సమన్తతః ॥ ౧ ॥ దేవదుందుభిఘోషశ్చ స్వస్తివాచో ద్విజన్మనామ్ । సాధువాదస్సురాణాం చ శుశ్రువే చ దిశో దశ ॥ ౨ ॥ నమస్త ఇతి శబ్దశ్చ కృతాఘోషస్మితి చ ధ్వనిః । సర్వలోకాశ్చ తుష్టాస్స్యురితి శబ్దో మహానభూత్ ॥ ౩ ॥ సనకాద్యాశ్చ యోగీన్ద్రాశ్శక్రాద్యాశ్చ సురాస్తథా । అభిజగ్ముశ్చ కావేరీం కృతార్థేనాన్తరాత్మనా ॥ ౪ ॥ తతస్తత్రైవ తద్వనే శ్రీమాన్దివ్యో వైవాహికోత్సవః । సంబభూవ సముద్రస్య పావనస్య పరమాత్మనః ॥ ౫ ॥ బ్రహ్మేశర్వశ్చ భగవాన్చక్రపాణిర్జగత్పతిః । తత్రాగమన్సురైస్సార్ధం ప్రశశంసుర్మహోత్సవమ్ ॥ ౬ ॥ తతో బ్రహ్మా మహాతేజాః పురస్కృత్య మహేశ్వరమ్ । కారయిత్వా యథాన్యాయం సర్వం వైవాహికం శుభమ్ ॥ ౭ ॥ కావేరీం ప్రదదౌ కన్యాం సాగరాయ మహాత్మనే । పురే స్వర్గోపమే తత్ర నానాఘోషోపశోభితే ॥ ౮ ॥ జగతాం మఙ్గళార్థాయ సోఽభవత్సుమహోత్సవః ॥ దివి మఙ్గళతూర్యనిస్వనా ననృతుశ్శా

ప్సరసోఽఙ్గనాస్సురాః । వవర్షుఃకుసుమానిచారణాజగురుశ్చైవకవేరజాయశః ॥ ౯ ॥ ఇత్థంప్రవృత్తేతుమహోత్సవేత
దాకవేరజాయాఃక్షితిమణ్డలేమహాన్ । గృహేగృహేభూర్గృహమేధినాంమహాన్విశ్వంభరాచాపయథార్థనామ్న్య
భూత్ ॥ ౧౦ ॥ పాణిగ్రహణకాలేతుకావేర్యావరుణస్స్వయమ్ । దశకోటిసువర్ణానాంరత్నానివివిధానిచ ॥ ౧౧ ॥
అలంకృతేభ్యోవిప్రేభ్యోదదౌశ్రీమాన్మహామనాః । ఏవముద్వాహ్యకావేరీం సర్వలోకనమస్కృతామ్ ॥ ౧౨ ॥
తతోవరమదాద్దేవ్యైకావేర్యైభగవాన్హరిః । అత్రస్నానేనదేవ్యాస్తుసప్తాబ్ధిస్నానజంఫలమ్ ॥ ౧౩ ॥ యత్రకు
త్రత్వయిస్నానంతేఽరశ్చాపితద్భవేత్ । దిశతిస్మవరంబ్రహ్మాకావేర్యైప్రీతిమానసః ॥ ౧౪ ॥ స్నాత్వాతులార్కే
యేతీర్థేశృణుయుస్తవవైభవమ్ । తేషాంభోగశ్చమోక్షశ్చసంభూయాన్మదనుగ్రహాత్ ॥ ౧౫ ॥ తత్రశ్రీమాన్హరిః
ప్రాదాద్వరంప్రీతోహ్యనుత్తమమ్ । మత్కథాశ్రవణేనస్యాద్యత్పుణ్యందశవార్షికమ్ ॥ ౧౬ ॥ త్వత్కథాశ్రవణేనా
స్తుతత్ఫలన్తునసంశయః । ఇతిదత్త్వావరందేవ్యైలోకరక్షార్థమీశ్వరాః ॥ ౧౭ ॥ దేవర్షిభిస్స్తుతాఃప్రీతాస్స్వంస్వంధా
మప్రపేదిరే । కావేరీచతతోలోకాన్పావయన్తీచవారిణా ॥ ౧౮ ॥ ప్రీతాబ్ధినాచసఙ్గమ్యముముదేచభృశంసుఖమ్ । య
స్స్నాయాత్సహ్యజాంభోధిసఙ్గమేతౌలికేరవౌ ॥ ౧౯ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుంశక్తఏవజనార్దనః । సముద్రసహ్యజాసఙ్గే
యస్స్నాత్వాతర్పయేత్పితౄన్ ॥ ౨౦ ॥ యత్సహ్యామలకేశ్రాద్ధం పితౄణాంతత్ఫలంభవేత్ । యఃకుర్యాత్పఞ్చ
పాపానిశతవర్షందినేదినే ॥ ౨౧ ॥ సోఽపిస్నాత్వాసఙ్గముఖే ముచ్యతేసర్వకిల్బిషైః । సూర్యగ్రహేతుయ
స్స్నాయాత్కావేర్యామబ్ధిసఙ్గమే ॥ ౨౨ ॥ తదాషోడశదానానిషోడశావృత్తినైమిశే । యఃపుత్రార్థీధనార్థీచక
న్యార్థాయుష్యతత్పరః ॥ ౨౩ ॥ సకృత్సఙ్గముఖేస్నాత్వాసర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ । స్నాత్వాసఙ్గముఖే
యస్తునమేచ్ఛ్వేతవనేశ్వరమ్ ॥ ౨౪ ॥ సర్వాభీష్టందదాతీశస్తస్యకిన్నామదుర్లభమ్ । సకృత్సఙ్గముఖేస్నాయా

ద్బ్రహ్మజ్ఞానఞ్చ సమ్భవేత్ ॥ ౨౫ ॥ బ్రహ్మజ్ఞానేన ముక్తిస్స్యాత్తిరమన్యైస్తీర్థకోటిభిః । స్నాత్వా సహ్యజముఖే దద్యా
త్కాంచం వాపి రవేర్గ్రహే ॥ ౨౬ ॥ శతజన్మసు విప్రేభ్యో ధనాఢ్యో వేదపారగః । కావేర్యుత్పత్తికల్యాణ వైభవం
శృణుయాన్నరః ॥ ౨౭ ॥ తత్కులం ధనధాన్యాఢ్యం వర్ధతే శతవార్షికమ్ । సముద్రసహ్యజాసఙ్గ వైభవం యశ్శృ
ణోతి వై ॥ ౨౮ ॥ సర్వపాపవినిర్ముక్తస్స్వర్గలోకే మహీయతే । దశాశ్వమేధం యః కుర్యాత్ కురుక్షేత్రే నృపో
త్తమ ॥ ౨౯ ॥ మాయూరే స లభేత్స్నానాత్ కావేర్యాస్తులి భాస్కరే । మధ్యార్జునే తు యస్స్నాయాత్ జపేద్వా స
హ్యజాజలే ॥ ౩౦ ॥ బ్రహ్మహా వా గురుద్రోహీ సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే । సర్వాశక్తోఽపి మూఢాత్మా కావేర్యుత్పత్తివై
భవమ్ ॥ ౩౧ ॥ ఏకాదశ్యాం సకృచ్ఛ్రుత్వా తత్తత్స్నానఫలం లభేత్ । కిమత్ర బహునోక్తేన కావేరీస్మృతిమాత్రతః ॥ ౩౨ ॥
సర్వపాపాని నశ్యేయుస్తమస్సూర్యోదయే యథా । యః ప్రభాతే తు కావేరీం సముత్థాయ త్రిరుచ్చరేత్ ॥ ౩౩ ॥
తులార్కే సహ్యజాస్నానాద్యత్ఫలం తత్ఫలం భవేత్ । సన్తి వా కోటితీర్థాని దివ్యపుణ్యస్థలాన్యపి ॥ ౩౪ ॥ రంగే స్నా
తస్య కావేర్యాం కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ । చన్ద్రకాన్తాపి కుటిలా శ్రీరంగే స్నానమాత్రతః ॥ ౩౫ ॥ సర్వపాపవిశుద్ధా సా
బ్రహ్మలోకం జగామ హ । సర్వేషామపి మూఢానామిదమేవ నిదర్శనమ్ ॥ ౩౬ ॥ హరిశ్చన్ద్రః ॥ భగవన్మునిశార్దూల చ
న్ద్రకాన్తాపి పుంశ్చలీ । భుక్త్వా కల్పం మహాఘోరం నరకాన్ బహుదుర్గతిదాన్ ॥ ౩౭ ॥ దేహాన్తరే తు కావేర్యాం స్వర్గ
స్థా స్నానమాత్రతః । సహ్యజావైభవే ప్రాజ్ఞ దృష్టాన్తోఽయం కథం భవేత్ ॥ ౩౮ ॥ ఏతద్విస్తరతస్సర్వం బ్రూహి మే
మునిపుఙ్గవ ॥ అగస్త్యః ॥ శృణుష్వ నృపశార్దూల హరిశ్చన్ద్ర మహామతే ॥ ౩౯ ॥ అయమేవ హి దృష్టాన్తః కావేరీవైభ
వం ప్రతి । వర్తతే విధవా యా స్త్రీ సకేశా చాసితామ్బరా ॥ ౪౦ ॥ జ్ఞానవైరాగ్యహీనా చ దయాకుక్షిప్రపూరణా । కు
టిలా చ వ్రతత్యక్తా పత్యురప్రియకారిణీ ॥ ౪౧ ॥ ప్రతికూలా గురూణాఞ్చ స్వబన్ధుజనవల్లభా । ఏతాః కుబుద్ధయోఽసత్యః పతి

కర్మవినిన్దకాః ॥ ౪౨ ॥ స్నాత్వాపిసర్వతీర్థేషునశుధ్యన్తికదాచన । సప్తకల్పంమహాఘోరంనరకానేకవింశతిమ్॥౪౩॥
అనుభూయక్రమేణైవసన్తప్తానరకాదిభిః । దాసోభూత్వాపునర్భూమౌస్వామినాభృశదుఃఖితాః॥ ౪౪॥ తారామాః
కృమికణ్ఠాస్యారుగ్ణాఃకల్పశతత్రయమ్ । కీటయోనిషుజాయన్తేయావన్తఃకృమిజాతయః ॥ ౪౫ ॥ నకదాచనముచ్యన్తే
నరకాదేకవింశతేః । చన్ద్రికాన్తాపిధర్మజ్ఞాభర్తుర్నిత్యంహితేరతా ॥ ౪౬ ॥ శుశ్రూషాంకురుతేభర్తుస్తాలావాపకి
వేరజామ్ । శ్రీరఙ్గేపుణ్యకావేరిజలసంస్పర్శమాత్రతః॥ ౪౭ ॥ కావేరీవైభవశ్లోకశ్రవణేనచనిర్మలా । ఏతాదృశాని
పాపాని కుర్వతాన్తుప్రతిక్షణమ్ ॥ ౪౮ ॥ వినాతుసహ్యజాతోయం ప్రాయశ్చిత్తంనవిద్యతే । యాద్వేష్టిసహ్య
జాతీరే పతింసాకుటిలాభవేత్ ॥ ౪౯ ॥ శతవర్షాన్తుకావేర్యాంస్నాత్వాపినశుధ్యతి । కల్పేకల్పేచనరకానను
భుఞ్జేసుదారుణాన్ ॥ ౫౦ ॥ యాతనాదహ్యమానాచ భక్షితామక్షికాదిభిః । కర్మణామనసావాచాజ్ఞానపూర్వన్తు
కాశ్చన ॥ ౫౧ ॥ పాపంనకుర్యాత్కావేర్యాయదీచ్ఛేచ్ఛ్రియఆత్మనః । అక్షయ్యంసహ్యజాతీరేపుణ్యంవాపాపమే
వవా॥౫౨॥ కృతాన్యస్థలపాపానాంకావేర్యాంనిష్కృతిర్భవేత్ । కావేరీతీరపాపానాంనకుత్రాపిచనిష్కృతిః॥౫౩॥
తస్మాన్నసంస్మరేత్ప్రాజ్ఞఃపాపంసహ్యోద్భవేతటే । పుణ్యమేవసదాకుర్యాత్సత్యంసత్యంవదామ్యహమ్ ॥ ౫౪ ॥
రాజన్దర్శనమాత్రేణ కావేర్యాఃపాపసఞ్చయః । క్షణేననాశమాయాతి తమస్సూర్యోదయేయథా ॥ ౫౫ ॥ కింపున
స్స్నానపానాద్యైః కావేర్యాఃకిమువర్ణ్యతే । స్మరణాద్దర్శనాత్పానా త్కీర్తనాత్స్పర్శనాదపి ॥ ౫౬ ॥ సద్యో
హరతికావేరీ పాపమామరణాన్తికమ్ । స్నానందానఞ్చకావేర్యాం శ్రీరఙ్గేపితృతర్పణమ్ ॥ ౫౭ ॥ తపస్యతాంకురు
క్షేత్రేశతకల్పన్తుసంభవేత్ । కావేరీవార్ధియోగేవా శ్రీరఙ్గేస్నాతితౌలికే ॥ ౫౮ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుం శక్తఏవ
హరిస్స్వయమ్ । యత్రకుత్రాపికావేర్యాం యస్స్నాయాద్ధరివాసరే ॥ ౫౯ ॥ కిమస్యవర్ణ్యతే పుణ్యం ససాక్షా

తేఽశవన్మృతః । పఠేద్వాపుణ్యకావేర్యా మాహాత్మ్యంశృణుయాచ్చయః ॥ ౮౦ ॥ సప్తజన్మార్జితంపాపం తత్క్ష
ణాదేవనశ్యతి । కావేరీదివ్యకల్యాణంయఃపఠేచ్ఛృణుయాదపి ॥ ౮౧ ॥ నామఙ్గళంనదారిద్ర్యంతస్యవంశేకదాచన।
కావేరీవైభవంశ్రుత్వా యోఽర్చయేద్ధర్మవాచకమ్ ॥ ౮౨ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుం శక్తఏవాచ్యుతప్రభుః । తులాస
ఙ్క్రమమారభ్య యస్స్నాయాత్సహ్యజాజలే ॥ ౮౩ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుంనాహంశక్తోఽనచాచ్యుతః । ప్రభావంశృ
ణుయాద్విద్వాన్యదీచ్ఛేచ్ఛ్రియఆత్మనః ॥ ౮౪ ॥ భక్త్యాపౌరాణికంగన్ధై రర్చయిత్వాక్షతాదిభిః । కావేరీపుణ్యమా
హాత్మ్యం శ్రోతవ్యమనసూయయా॥ ౮౫ ॥ యోఽవమన్యేతమూఢాత్మాలోభాత్పౌరాణికంశఠః । అరణ్యేనిర్జలేఘో
రే భవతిబ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౮౬ ॥ కావేరీదివ్యమాహాత్మ్యం సహస్రవదనైస్స్వయమ్ । వక్తికల్పశతంశేషో విరమే
దితిమేమతిః ॥ ౮౭ ॥ తస్మాత్సఏవభగవాననన్తోధర్మవాచకః । ఇతిబుధ్వార్చయేత్తంవై నఫలత్యన్యథావ్రతమ్॥ ౮౮॥
రాజసూయాశ్వమేధౌచ తపోధర్మవ్రతాదయః । కావేరీతీర్థపారస్య కలాన్నార్హన్తిషోడశీమ్ ॥ ౮౯ ॥ పుణ్యాద్ధి
సహ్యజాస్నానాన్ముక్తిరేవనసంశయః । సుమూరేతీర్థయాత్రాయాం ప్రసిద్ధిఙ్కేవలంభవేత్ ॥ ౯౦ ॥ కావేరీమహి
మాలేశ స్సూచితోత్రమయాతవ । వక్తాచ దుర్లభంశ్రోతా రాజన్కల్పాయుతేష్వపి ॥ ౯౧ ॥ బహుజన్మసుదుఃఖ
ఖార్తో యోనిగ్రాహ్యోహరేస్స్వయమ్ । శృణోతికీర్తింకావేర్యా లభతేచార్చనంహరేః ॥ ౯౨ ॥ ఇత్థంధర్మా
త్మజశ్రీమాన్రాజాధౌమ్యమునీరితమ్ । మాహాత్మ్యంపుణ్యకావేర్యాశ్శ్రుత్వాహృష్టాశ్రులోచనః ॥ ౯౩ ॥ హారకేయూ
రకటక కటిసూత్రాఙ్గులీయకైః । అభ్యర్చ్యగన్ధపుష్పాద్యై ర్దివ్యరత్నాంబరాదిభిః ॥ ౯౪ ॥ శిబికాయాం సమా
రోప్య వాచయన్స్వస్తివాచనమ్ । దివ్యచామరమాదాయ స్వయంసంవీజయేచ్ఛనైః ॥ ౯౫ ॥ సిహ్మాసనేసమా
రోప్య వవన్దేశిరసామునిమ్ । పునరానర్చహృష్టాత్మా ధర్మరాజోఽనుజైస్సహ ॥ ౯౬ ॥ నాశక్నోద్దీక్షితుం శ్రోతుం

భక్త్యైతత్కర్ణాశ్రులోచనః । ఇతిసంపూజితస్తేన ధౌమ్యోధర్మసుతేనసః ॥ ౭౭ ॥ అమోఘం మఙ్గళం తస్మైప్రయుజ్య ప్రణతం నృపమ్ । కథంచిత్తమనుజ్ఞాప్యజగామతపసేవనమ్ ॥ ౭౮ ॥ అగస్త్యః ॥ ఇతితేవర్ణితంరాజన్యన్మాంత్వంపరిపృష్టవాన్ । కావేరీదివ్యమాహాత్మ్యం సర్వసౌభాగ్యదంనృణామ్ ॥ ౭౯ ॥ ఏతావదేవవక్తవ్యం కావేరీమహిమాశుభః । సారోఽయంసర్వధర్మాణాం కారణంసర్వసంపదామ్ ॥ ౮౦ ॥ య ఇమమఖిలధర్మశ్రేయసాంసిద్ధసారస్సకలసురమునీన్ద్రైస్సర్వదాసేవ్యమానమ్ । పఠతిజలజనేత్రస్యాగ్రతోవిప్రగోష్ఠ్యాంభువిచవిపులభోగైస్సపూజ్యతేస్వర్గలోకే ॥ ౮౧ ॥ య ఇదంపుణ్యమాఖ్యానం పరమాయుష్యవర్ధనమ్ । పఠేద్వాశృణుయాన్మర్త్యస్సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౮౨ ॥ *

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే అష్టావింశోఽధ్యాయః

అగస్త్యః ॥ తులార్కేత్వఞ్చకావేర్యాంస్నాత్వాశ్రీరఙ్గసన్నిధౌ । విప్రావమానపాపాచ్చసద్యశ్శుద్ధోభవిష్యసి ॥ ౧ ॥ తతోయజస్వారిందేవం హయమేధేన మాధవమ్ । ఇహసర్వసమృద్ధిఞ్చ బ్రహ్మలోకమవాప్స్యసి ॥ ౨ ॥ విప్రావమానదోషేణ పురేన్ద్రో నష్టమఙ్గళః । స్నాత్వాతులార్కే కావేర్యాం త్రైలోక్యశ్రియ మాప్తవాన్ ॥ ౩ ॥ సర్వకర్మాణ్యవద్యాని ప్రాయశ్చిత్తేతుపాపనామ్ । ఇదమేకన్తుకావేర్యాస్స్నానం నిర్దోషముచ్యతే ॥ ౪ ॥ స్థూలాని చైవసూక్ష్మాణి శుష్కాణ్యార్ద్రాణి బుద్ధితః । నిరవద్యానిపాపానివాఙ్మనఃకాయజానిచ ॥ ౫ ॥ యదాకదాప కావేర్యాంస్నానాద్ద్రాగ్గోరుణోదయే । సద్యఏవవినశ్యన్తితూలపర్వాఇవాగ్నినా ॥ ౬ ॥ అన్యతీర్థేషుమాహాత్మ్యంవినాసేతుంక్వచిద్భవేత్ । కావేరీమహిమాసేతోస్సమఏవనసంశయః ॥ ౭ ॥ తస్మాన్మహారాజభవాన్కృతార్థోయజ్ఞప్రసఙ్గాదిహసత్సభాయామ్ । స్నానంసులబ్ధంబహుపూర్వపుణ్యైశ్శ్రీరఙ్గసహ్యాద్రిసుతాసుతోయే ॥ ౮ ॥ త్వఞ్చశీఘ్రమ్మహారాజగచ్ఛేదానీంమరుద్వృధామ్ । స్నాత్వాతత్రైవవిప్రాణాందత్త్వాచవిపులంధనమ్ ॥ ౯ ॥ పునశ్చచన్ద్ర

పద్మిన్యాం స్నాత్వా రఙ్గేశవైభవమ్ । శ్రుత్వా చ విధివద్దానం దత్వా నత్వా చ భూసురాన్ ॥ ౧౦ ॥ ప్రణమ్య రఙ్గనాథఞ్చ సర్వాభీష్టప్రదం హరిమ్। స్తుత్వా చ వివిధైః స్తోత్రైః ప్రార్థయిత్వా మనోరథాన్ ॥ ౧౧ ॥ తత్రోషిత్వా త్రిరాత్రఞ్చ కావేరీవైభవం పరమ్ । అత్రేష్ట్వా హయమేధేన కేశవం భక్తవత్సలమ్ ॥ ౧౨ ॥ విఖ్యాతశ్చక్రవర్తిత్వం జిత్వా చ సకలాన్నృపాన్ । పుణ్యశ్లోక ఇతి ఖ్యాతస్సతాం ముఖ్యో ద్విజన్మనామ్ ॥ ౧౩ ॥ భుఞ్జానస్సకలాన్భోగాన్ పుత్రపౌత్రాదిభిః పురే । ధర్మేణ పాలయన్రాజ్యం కృతకృత్యో భవిష్యసి ॥ ౧౪ ॥ దాల్భ్యః ॥ ఇత్యగస్త్యోదితాన్ధర్మాన్సర్వపాపప్రణాశనాన్ । నిశమ్య శిరసా భక్త్యా ననామ నృపతిర్మునిమ్ ॥ ౧౫ ॥ పూజయామాస ధర్మాత్మా గన్ధపుష్పాక్షతాదిభిః । దివ్యైరాభరణైర్వస్త్రైర్దివ్యగన్ధానులేపనైః ॥ ౧౬ ॥ ఊర్ధ్వాయోర్ధ్వాయ ధర్మాత్మా ప్రణమ్య చ ముహుర్ముహుః । కృతాఞ్జలిరువాచైనం కృతార్థేనాన్తరాత్మనా ॥ ౧౭ ॥ హరిశ్చన్ద్రః ॥ అహమేవ కృతార్థోఽస్మి పావితోఽస్మి మహామునే । యచ్ఛ్రావితోఽస్మి సద్ధర్మానత్రాగత్య స్వయం త్వయా ॥ ౧౮ ॥ అద్య మే సఫలం జన్మ సఫలం వ్రతమద్య మే । అద్య మే పితరస్తృప్తా అద్య మే సఫలం కులమ్ ॥ ౧౯ ॥ పురా జన్మన్యపి మయా పూజితాశ్చ మహత్తమాః । సేవితాని చ తీర్థాని దానాని సుకృతాని చ ॥ ౨౦ ॥ సత్సఙ్గో మేఽన్యథా భూయాత్సత్కథాశ్రవణం కుతః । కేవలం భక్తియోగేన సులభో భగవాన్హరిః ॥ ౨౧ ॥ నేష్టాపూర్తాదిభిర్ధర్మైస్త్వత్ప్రభావాచ్ఛ్రుతో మయా । అహో కావేరకన్యాయా మాహాత్మ్యం శ్రుతమద్య వై ॥ ౨౨ ॥ సదా సత్సఙ్గతిః కార్యా విద్వద్భిః పాపభీరుభిః। సత్సఙ్గేన భవామ్భోధిస్సులభస్తర్తుమఞ్జసా ॥ ౨౩ ॥ న తపోదానయోగైశ్చ స్వధర్మాచరణేన చ । సత్కథాశ్రవణేనాపి కావేరీస్నానదానతః॥ ౨౪ ॥ యథా ప్రీణాతి గోవిన్దో న తథా ధర్మసంగ్రహైః । పరమాపద్గతో వాపి కుర్యాత్సత్సఙ్గతిం బుధః ॥ ౨౫ ॥ సత్సఙ్గేన వినాన్యేషాం భవాబ్ధేర్నౌషధం మహత్ । న హ్యమ్మయాని తీర్థాని న దేవా మృచ్ఛిలామయాః ॥ ౨౬ ॥ తే పునన్త్యురుకాలేన దర్శనాదేవ సాధవః॥

సంసారీ ప్రాకృతః కస్త్వాహం బ్రహ్మమూర్తిగుతోభవాన్ ॥ ౨౭ ॥ పురాసఞ్చితసద్ధర్మైస్సత్సఙ్గతిరభూన్మమ । సర్వాత్మనా కృతార్థోఽహముత్తీర్ణోఽస్మి భవాంబుధిమ్ ॥ ౨౮ ॥ అశ్రౌషం యదహం దివ్యం కావేర్యాశ్చరితం హరేః । అత్రైవ సర్వయజ్ఞాశ్చ సర్వధర్మాశ్చ నైగమాః ॥ ౨౯ ॥ అత్రైవ సర్వతీర్థాని శ్రుత్వా దివ్యాం హరేః కథామ్ । ఇత్యశ్రులోచనశ్శ్రీమాన్హరిశ్చన్ద్రో మునీశ్వరమ్ ॥ ౩౦ ॥ అయుతైస్స్వర్ణపుష్పైశ్చ దూపదీపైరపూజయత్ । పూజయిత్వా యథాన్యాయమాశీర్భిరభినన్దితః ॥ ౩౧ ॥ ప్రణమ్య చ మునీన్సర్వాననుజ్ఞాతో మునీశ్వరైః । రథాధిరూఢోఽతిరథ స్సైన్యేన మహతావృతః ॥ ౩౨ ॥ వాద్యఘోషేణ మహతా దిశో దశ వినాదయన్ । పూతస్తై రఙ్గనాథస్య సన్దర్శనకుతూహలాత్ ॥ ౩౩ ॥ స్ఫీతాఞ్జనపదాన్పుష్టాన్హృష్టపుష్టజనసంవృతాన్ । పశ్యన్నానావిధాన్సర్వాంశ్చాతుర్వర్ణ్యైర్విభూషితాన్ ॥ ౩౪ ॥ తత్ర తత్ర ద్విజశ్రేష్ఠైస్స్వాశ్రమోచితధర్మిభిః । పూర్ణకుమ్భఫలోపేతైః ప్రహర్షేణాభినన్దితః ॥ ౩౫ ॥ మరుద్వృధాం మహాభాగాం సర్వతీర్థమనోహరామ్ । స్వచ్ఛవాలుకశోభాఢ్యాం హంససారససేవితామ్ ॥ ౩౬ ॥ కుముదోత్పలకల్హారకమలైరుపశోభితామ్ । పురుషార్థప్రదాం పుణ్యాం పుణ్యక్షేత్రపవిత్రితామ్ ॥ ౩౭ ॥ మునీనామాశ్రమైః పుణ్యైర్నిరన్తరసుశోభితామ్ । అప్సరోగణసంబాధాం దేవర్షిగణశోభితామ్ ॥ ౩౮ ॥ నానావృక్షగణోపేతాం నానాతీర్థోజ్జ్వలాం శుభామ్ । రఙ్గనాథపదామ్భోజపవిత్రీకృతపాథసీమ్ ॥ ౩౯ ॥ దివ్యాశ్రమవణసఞ్ఛన్నాం నాళికేరవనోజ్జ్వలామ్ । మహోత్సవజనోపేతాం మహాపూగోపశోభితామ్ ॥ ౪౦ ॥ మహారాజస్సమాసాద్య సర్వలోకనమస్కృతామ్ । తత్ర స్నాత్వా మహాతీర్థే మహాపాతకనాశనే ॥ ౪౧ ॥ పీత్వా పుణ్యజలం స్వచ్ఛం సన్తర్ప్య పితృదేవతాః । దేవర్షిపితృదేవానామనృణస్స్నానదానతః ॥ ౪౨ ॥ కృత్వాగస్త్యోదితం తత్ర సర్వం నిరవశేషతః । శ్రీరఙ్గశాయినం విష్ణుం ప్రణమ్య పురుషోత్తమమ్ ॥ ౪౩ ॥ దత్త్వాన్నవాసస్స్వర్ణాది ద్విజానాం పుణ్యమానసః । గోపురాణి విచిత్రాణి నానా

ప్రాకారమణ్డపాన్ ॥ ౪౪ ॥ కారయిత్వా మహీపాలః ప్రసన్నేన్ద్రియమానసః । పూజయిత్వా యథాన్యాయం తత్రత్యాన్బ్రాహ్మణోత్తమాన్ ॥ ౪౫ ॥ నమస్కృత్య మహాతేజా ఆశీర్భిరభినన్దితః । దివ్యైశ్వర్యమిదం దృష్ట్వా భృశం విస్మితమానసః ॥ ౪౬ ॥ పునరాయాన్మహాపుణ్యం కురుక్షేత్రం మునీశ్వరాన్ । ఏవమేతం మునీన్ద్రాశ్చ దివ్యాశీర్భిరయోజయన్ ॥ ౪౭ ॥ తతః కృతార్థం గాఙ్గేన్ద్రం వాజిమేధం మహాక్రతుమ్ । అయాజయన్మహారాజం శౌనకాదిమునీశ్వరాః ॥ ౪౮ ॥ సపత్నీకే కృతశ్రీకే దీక్షితేస్మిన్క్షితీశ్వరే । తత్రప్రావర్తత శ్రీమాన్హయమేధోథ వైష్ణవః ॥ ౪౯ ॥ యథాకాణ్వాఖ్యం విరఞ్చస్య ప్రయాగే చ విముక్తిదే । తథా రాజ్ఞోభిసఞ్జజ్ఞే భూతపూర్వస్తురాదృశః ॥ ౫౦ ॥ అయాజయన్మహారాజం యాజకాః కుమ్భజాదయః । హయమేధం మహాయజ్ఞం యథేన్ద్రం వృత్రనాశనే ॥ ౫౧ ॥ ఏవం కృత్వా మహాయజ్ఞం యథాశాస్త్రం మహీపతిః । దదౌ చ ఋత్విగాదిభ్యో యథాన్యాయన్తు దక్షిణామ్ ॥ ౫౨ ॥ కృత్వా చావభృతస్నానం పత్నీయుక్తో విశాంపతిః । కృత్వా బహువిధం దానం రాకాచన్ద్ర ఇవాబభౌ ॥ ౫౩ ॥ తతః కృతార్థో భృగుకుమ్భజాదీన్ప్రణమ్య భక్త్యా బహుధా మహీశః । దివ్యాభిరాశీర్భిరభిప్రవృద్ధో ముదం స లేభే నుపమాం మహాత్మా ॥ ౫౪ ॥ పునః పునస్తాన్వినయాభిభూషితః ప్రదక్షిణీకృత్య మునీన్ప్రణమ్య సః । సంపూజ్య రత్నాభరణామ్బరాదిభిర్లబ్ధ్వాప్యనుజ్ఞాం బహుమానపూర్వికామ్ ॥ ౫౫ ॥ ఆనన్దబాష్పపరిపూరితనేత్రయుగ్మో విశ్లేషకాతరమతిర్నృపతిర్మునీనామ్ । నిస్సాణశఙ్ఖపటహాదికవాద్యఘోషైస్సంపూరయన్దశదిశస్స్వబలం ప్రతస్థే ॥ ౫౬ ॥ సకలనృపతిపూజ్యస్సార్వభౌమో మహాత్మా రథగజతురగాద్యైర్భూమిమాచ్ఛాద్య సర్వామ్ । కటకమకుటహారైర్భూషితైః పూజ్యమానః పథి జనపదసఙ్ఘైర్మఙ్గళాచారహస్తైః ॥ ౫౭ ॥ ధ్వజరథసుపతాకాతోరణైర్భాసమానాం పురమమరసుపూజ్యాం ప్రాపసాకేతనామ్నీమ్ ॥

... * ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ఏకోనత్రింశోధ్యాయః * ...

దాల్భ్యః ॥ యఇదంపుణ్యకావేర్యాః పాణిగ్రహణమఙ్గళమ్ । శృణుయాత్పరయాభక్త్యా సర్వపాపైఃప్రముచ్య
తే ॥ ౧ ॥ కావేర్యుద్వాహకల్యాణంయశ్శృణోతిభృగోర్దినే । పుత్రపౌత్రాదిసంపన్నోభవేత్సర్వసమృద్ధిమాన్ ॥ ౨ ॥
భక్త్యాశృణోతియానారీ పత్యురారోగ్యకాఙ్క్షిణీ । కావేర్యాఉత్సవంశ్రుత్వా సర్వాభీష్టంసమశ్నుతే ॥ ౩ ॥ అన్ధా
శ్చపఙ్గవోరుగ్ణాదరిద్రాశ్చాతిపాపినః । కావేర్యుత్పత్తికల్యాణం తులామాసేశృణోతియః ॥ ౪ ॥ పుత్రాదిసంపదస్త
స్యవర్ధన్తేమఙ్గళానివై । యస్నాత్వాసహ్యజాతోయేతులార్కేసహ్యజోత్సవమ్ ॥ ౫ ॥ శృణోతిపరయాభక్త్యాసర్వ
పాపైఃప్రముచ్యతే । యంయంకామయతేనామంతన్తమాప్నోత్యసంశయః ॥ ౬ ॥ తులార్కేపుణ్యకావేరీస్పృష్టా
దృష్టాచకీర్తిదా । శ్రుతాస్మృతావాపీతావా సర్వపాపానినాశయేత్ ॥ ౭ ॥ యానారీగర్భిణీరాజన్శ్రుత్వా స
హ్యాఙ్గభవోత్సవమ్ । కీర్తిమన్తంసుతంశిష్టంసాలభేన్నాత్రసంశయః ॥ ౮ ॥ దాల్భ్యః ॥ ఏతత్తేసర్వమాఖ్యాతంయ
త్పృష్టోహమిహత్వయా । జన్మాన్తరతపఃపుణ్యైశ్శ్రుతస్తేసహ్యజోత్సవః ॥ ౯ ॥ త్వమేవసుకృతీరాజన్వినాతీర్థాదిసే
వనమ్ । భుక్తిముక్తికరస్థేతికావేరీకీర్తికీర్తనాత్ ॥ ౧౦ ॥ ద్వయమేవమనుష్యాణాంభుక్తిముక్త్యైకసాధనమ్ । శ్రవ
ణంవిష్ణులీలాయాఃకావేరీవైభవస్యచ ॥ ౧౧ ॥ నాస్త్యన్యత్త్రిషులోకేషు సర్వదుఃఖవినాశనమ్ । కేశవస్యాపికా
వేర్యాశ్చరిత్రశ్రవణంవినా ॥ ౧౨ ॥ యదివాఞ్ఛసివైకుణ్ఠం సంపదశ్చాన్యదుర్లభాః । కావేరీంనృపకల్యాణీం హరిం
వాపిస్మరానిశమ్ ॥ ౧౩ ॥ రాజన్నాస్త్యేవనాస్త్యేవనాస్త్యద్యచ్ఛకలౌతపః । అచ్యుతానన్తగోవిన్దకావేరీతిస్మృతిం
వినా ॥ ౧౪ ॥ కావేరీచమహాభాగాభగవాన్హరిరచ్యుతః । శృణుతాంనిజమాహాత్మ్యంసర్వాభీష్టంప్రయచ్ఛతి ॥ ౧౫ ॥
సూతః ॥ ఇతిదాల్భ్యోమహాయోగీసద్ధర్మాన్ధర్మవర్మణే । ఉపదిశ్యదయామూర్తిస్తతోగన్తుంప్రచక్రమే ॥ ౧౬ ॥ ధర్మవ
ర్మాపిరాజేన్ద్రఃకృతార్థేనాన్తరాత్మనా । శ్రుత్వాచవైభవంవిష్ణోఃకావేర్యాశ్చాశ్రులోచనః ॥ ౧౭ ॥ అర్చయామాస

రత్నాఢ్యైర్దివ్యైరాభరణైర్ముదా । అర్చయిత్వా యథాన్యాయం గన్ధపుష్పాక్షతాదిభిః ॥ ౧౮ ॥ పునఃపునర్నమ
స్కృత్య దాల్భ్యపాదామ్బుజద్వయమ్ । కృతాఞ్జలిర్మహాతేజా రాజా భాగవతాగ్రణీః ॥ ౧౯ ॥ వినయేన పునః ప్రా
హ మునిం విశ్లేషకాతరః ॥ ధర్మవర్మా ॥ అద్య మే సఫలం జన్మ సఫలఞ్చ కులం మమ ॥ ౨౦ ॥ అద్య మే పితరస్తృప్తా అద్య
మే మునయస్సురాః । యన్మే గృహం సమాగత్య స్వయమేవ మహామునే ॥ ౨౧ ॥ సంసారోత్తారకాన్ధర్మాన్వైష్ణవాం
స్త్వముపాదిశః । అహం ధన్యతరశ్శ్రేష్ఠస్త్వద్దృశాం సన్మతస్సతామ్ ॥ ౨౨ ॥ యదశ్రౌషం కథాః పుణ్యా వైష్ణవీర్లో
కపావనీః । త్వన్ముఖామ్భోజసమ్భూతాం భుక్తిముక్తిఫలప్రదామ్ ॥ ౨౩ ॥ న తృప్తిర్జాయతే బ్రహ్మన్పిబతో మే కథా
సుధామ్ । భూయో వర్ణయ మాహాత్మ్యం కావేర్యాః కలినాశనమ్ ॥ ౨౪॥ యచ్ఛ్రుత్వాహం గమిష్యామి తద్విష్ణోః ప
రమం పదమ్ । ఇతి సంప్రార్థయన్రాజా శ్రీమాన్ధర్మభృతాం వరః ॥ ౨౫ ॥ పాదారవిన్దం రాజేన్ద్రో యోగీన్ద్రస్యా
భ్యవన్దత । నమన్తం తం సముత్థాప్య పాణినా శాన్తమానసః ॥ ౨౬ ॥ మన్దస్మితం మహాయోగీ రాజానం వాక్యమబ్ర
వీత్ ॥ దాల్భ్యః ॥ రాజన్ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠో భవానేవ జగత్త్రయే ॥ తవైశ్వర్యవతోఽప్యద్య మానసం సతతం ధర్మోన్ముఖమ్ ।
త్వయ్యేవ భగవాన్విష్ణుస్స్వయమేవాకరోత్కృపామ్ ॥ ౨౮ ॥ యజ్జాతా నైష్ఠికీ బుద్ధిః కథాయాం మాధవస్య భో ।
యస్య సంసారచక్రేఽస్మిన్భ్రమం స్యాచ్చ పునఃపునః ॥ ౨౯ ॥ హరేరనుగ్రహాభావాద్బాహ్యాసజ్జతి తన్మనః । దారిద్ర్య
వ్యాజతః కేచిదైశ్వర్యవ్యాజతః పరే ॥ ౩౦ ॥ దూరీకృతాః కేశవేన నిమజ్జన్తి భవార్ణవే । ద్రవ్యవాన్వా దరిద్రో వా
సత్సఙ్గేన సుముఖో భవేత్ ॥ ౩౧ ॥ స్వేచ్ఛయా కరుణా విష్ణోర్యస్మిన్నాస్తి విముక్తిదా । స త్వం భాగవతశ్రేష్ఠశ్శ్రేష్ఠస్స
ర్వమహీభృతామ్ ॥ ౩౨ ॥ కృతకృత్యోఽసి రాజేన్ద్ర జ్ఞేయం తే నాస్తి జాపరమ్ । శృణు మద్వచనం రాజన్మా చ శోకే మ
నః కృథాః ॥౩౩॥ పునరాగమ్య తే పుణ్యాం కథయామి కథాం హరేః । అర్ధోదయో మహాపుణ్యః పఞ్చపాతకనాశనః ॥౩౪॥

ఆయాతి స్నాన దానాద్యైః పుష్యే భీష్టఫల ప్రదః ॥ ధర్మ వర్మా ॥ అర్ధోదయస్య మాహాత్మ్యం లక్షణఞ్చ మహా
మునే ॥ ౩౫ ॥ కథయస్వ మహాయోగిన్దాసోహం తవసత్తమః ॥ దాల్భ్యః॥ అర్ధోదయస్యమాహాత్మ్యం కోవావర్ణ
యితుంక్షమః ॥ ౩౬ ॥ బ్రహ్మాపివర్ణయచ్ఛ్రీమాన్నాకల్పంవిరమేద్ధ్రువమ్ । పాతార్కశ్రవణైర్యుక్తా అమాయాపు
ష్యమాఘయోః ॥ ౩౭ ॥ అసావర్ధోదయోనామయోగఃకోటిసూర్యగ్రహాధికః ॥ పాతస్యాన్తఃపూర్వభాగస్త్వమాయా
శ్శ్రీణామధ్యం భాస్కరస్యోదయశ్చ । భానోర్వారే పుష్యఅర్ధోదయస్స్యాచ్చన్ద్రే వారే తన్మహాఃపూర్వమా
హుః ॥ ౩౮ ॥ అసావర్ధోదయేన్నృణాం కోటియజ్ఞఫలప్రదః । సర్వతీర్థఫలోపేతస్తాదృశోపిమహోదయః ॥ ౩౯ ॥
మహానద్యాదితీర్థేషు పఞ్చపాతకవానపి । తూష్ణీంస్నాత్వాపిరాజేన్ద్ర సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥౪౦॥ పతితోవా
పిపాషణ్డఃపిశునోనాస్తికఃఖలః । నద్యామర్ధోదయేస్నాత్వాసద్యోముచ్యేతపాతకైః ॥ ౪౧ ॥ స్నానంతులార్కేకా
వేర్యాంప్రయాగేమాఘమజ్జనమ్ । సేతావర్ధోదయేస్నానం కోటిజన్మతపఃఫలమ్ ॥ ౪౨ ॥ రామసేతౌ సకృత్స్నా
త్వాప్యన్యకాలేనరాధమః । సద్యఃపూతోవ్రజేత్స్వర్గంపుణ్యకాలేతుకింపునః ॥ ౪౩ ॥ రాకాచన్ద్రకృతారేఖా ధను
షాలవణామ్బుధౌ । దర్శనాత్తుభవేన్ముక్తిర్మజ్జనేస్నానజంఫలమ్ ॥ ౪౪ ॥ సేతుయాత్రాంకరోమీతి యత్రకుత్రాపిస
ఞ్చరన్ । మధ్యేమృతోదివంగచ్ఛేచ్ఛుద్ధఃపాపోపిమానవః ॥ ౪౫ ॥ యఃప్రభాతేస్మరన్నిత్యం సేతుం శ్రీరామకల్పి
తమ్ । సేతుస్నానఫలంప్రాప్యశుద్ధోయాతిసురాలయమ్ ॥ ౪౬ ॥ మదాగమనమీప్సన్తే సేతుస్నానాయతాప
సాః । సేతుందృష్ట్వాపునఃప్రాప్తః కథయామితవేప్సితమ్ ॥ ౪౭ ॥ శ్రవణంరామలీలాయాఃకావేరీసేతుదర్శనమ్ ।
వాజపేయాశ్వమేధాదీన్యజతాంలభ్యతేఫలమ్ ॥ ౪౮ ॥ రామసేతుంసకృద్దృష్ట్వాశ్రుత్వారామాభిషేచనమ్ । బ్ర
హ్మహాపిదివంగచ్ఛేత్కింపునశ్శుద్ధమానసః ॥ ౪౯ ॥ స్నాత్వామాయాంధనుష్కోట్యాం కావేర్యాంహరివాసరే।కుల

కోటింసముద్ధృత్య విష్ణుసాయుజ్యమశ్నుతే ॥ ౫౦ ॥ ఇత్యుత్తమాన్బహూన్ధర్మానుపదిశ్య మహామునిః । కృతాఞ్జలిం మహారాజమభినన్ద్య పునఃపునః ॥ ౫౧ ॥ దివ్యాశీర్భిరమోఘాభిర్వర్ధయిత్వా జయాశిషా । విప్రానామన్త్ర్య తత్రత్యాన్రాజానశ్చకథఞ్చన ॥ ౫౨ ॥ శిష్యైఃపరివృతోయోగీ తపోవనమవాప సః ॥ సూతః ॥ కావేర్యామహిమానేశ సూచితోత్రమయాద్విజాః ॥ ౫౩ ॥ సహస్రాంశేనసంక్షేపా త్సర్వపాపప్రణాశనః । కచ్చిచ్చసంశ్రుతోధర్మః కావేరీవైభవోద్భవః ॥ ౫౪ ॥ ఇత్యేతద్దివ్యమాహాత్మ్యం కావేర్యాశ్శృణుయుర్నరాః। ధర్మవక్తారమర్చన్తి ప్రయాన్తే దక్షిణాదిభిః ॥ ౫౫ ॥ విత్తశాఠ్యమకుర్వాణాః ప్రశాన్తంధర్మబోధకమ్ । భుక్త్వేహసకలాన్భోగాన్విష్ణులోకంప్రయాన్తి వై ॥ ౫౬ ॥ ఋషయః॥సూతసూతమహాప్రాజ్ఞ జీవజీవశతంసమాః।అహోవిచిత్రంకావేర్యామాహాత్మ్యం శ్రుతిగోపితమ్ ॥ ౫౭ ॥ శ్రావితాస్మమహాభాగ భవాబ్ధేస్తారితావయమ్ । పావితాశ్చవయంశ్రీమత్కావేరీపుణ్యవైభవాత్ ॥ ౫౮ ॥ కృతార్థాశ్చమహాభాగ తపోనఃకిమతఃపరమ్ ॥ ఇతిప్రసన్నాననసీరజాముదా తేశౌనకాద్యా మునయోముముక్షవః । హరేశ్చరిత్రశ్రవణోత్సవోత్సుకా గన్ధాక్షతాద్యైఃపునరప్యపూజయన్ ॥ ౫౯ ॥ * ... *

—— *. ——

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే హరిశ్చన్ద్రసంవాదే
కావేరీకల్యాణకథనే కావేరీసముద్రసఙ్గమమహిమానువర్ణనంనామ త్రింశోధ్యాయః.
తులాకావేరీమాహాత్మ్యమ్సంపూర్ణమ్.